ARTHUR C. CLARKE

Sfârșitul copilăriei

și 11 nuvele

Teora

SFÂRŞITUL COPILĂRIEI

PARTEA ÎNTÂI
PĂMÂNTUL ŞI OVERLORZII
Capitolul unu

Înainte de a zbura spre baza de lansare, Elena Liakova urma mereu acelaşi ritual. Nu era singurul cosmonaut care proceda aşa, deşi majoritatea evitau să vorbească despre asta.

Se întunecase deja când femeia părăsi clădirea administraţiei şi trecu pe lângă pini, ajungând la faimoasa statuie. Cerul era senin, limpede precum cristalul, şi tocmai răsărise o lună plină, sclipitoare, în mod automat, ochii Elenei se opriră asupra Mării Ploilor şi mintea îi reveni la săptămânile de antrenament din Baza Armstrong, mai bine cunoscută acum sub denumirea Micul Marte.

— Ai murit înainte de naşterea mea, Iuri, pe vremea războiului rece, când ţara noastră încă nu ieşise din umbra lui Stalin. Oare la ce te-ai fi gândit, dacă ai fi auzit toate graiurile străine care răsună acum în Satul Stelar? Eu cred că te-ai fi simţit foarte fericit…

Ştiu că te-ai fi simţit aşa dacă ne-ai fi putut vedea acum – ai fi fost prea bătrân, dar poate încă în viaţă. Ce tragedie, ca tocmai primul om în spaţiu să nu apuce să vadă cei dintâi paşi pe Lună! Cred însă că şi tu ai visat la Marte…

Iar acum suntem gata să pornim într-acolo, să inaugurăm Noua Eră visată de Konstantin Ţiolkovski, acum o sută de ani. Când ne vom întâlni, voi avea multe să-ţi povestesc.

Parcursese deja jumătate din drumul de întoarcere când un autobuz plin de turişti încântaţi se opri brusc. Uşile se deschiseră şi pasagerii se revărsară afară, cu aparatele fotografice pregătite. Adjuncta comandantului expediţiei marţiene nu putu decât să apeleze la surâsul destinat publicului.

Apoi, înainte de a se putea face o singură fotografie, toţi începură să strige şi să arate către Lună. Elena se întoarse la timp ca s-o vadă dispărând înapoia uriaşei umbre ce aluneca peste cer şi pentru prima dată în viaţa ei simţi teama de Dumnezeu.

***

Comandantul expediţiei, Mohan Kaleer, stătea pe buza craterului, privind peste oceanul de lavă îngheţată, spre

marginea opusă a căldării. Era greu de cuprins întreaga măreţie a scenei, sau de imaginat forţele care acţionaseră aici când mareele de rocă topită avansaseră şi se extinseseră, creând cutele şi terasele ce se întindeau în faţa bărbatului. Tot ceea ce zărea, se putea pierde însă fără urmă în interiorul incredibilului vulcan pe care trebuia să-l înfrunte peste mai puţin de un an; Kilauea nu era decât un model miniatural al lui Olympus Mons, iar toate antrenamentele lor puteau fi complet inadecvate realităţii.

Îşi aminti cum, de Ziua Inaugurării 2001, preşedintele Statelor Unite reluase promisiunea făcută cu patruzeci de ani în urmă de Kennedy, „Trebuie să ajungem pe Lună!”, proclamând că acesta va fi „Secolul Sistemului Solar”. Înainte de atingerea anului 2001, pronosticase el încrezător, aveau să fi vizitat principalele corpuri cereşti care se roteau în jurul Soarelui şi aveau să-şi fi stabilit baze permanente pe cel puţin unul din ele.

Razele soarelui de-abia răsărit dezvăluiau fuioarele de aburi ce se înălţau din crăpăturile lavei şi dr. Kaleer îşi reaminti ceţurile nocturne care se adunau în Labirintul Nopţii. Da, îi venea uşor să-şi închipuie că se găsea deja pe Marte, cu colegii săi din şase ţări diferite.

De data aceasta, nici o naţiune n-avea, de fapt nici nu putea, să reuşească de una singură.

Se întorcea către elicopter, când o presimţire sau o mişcare întrezărită cu coada ochiului îl făcu să se oprească. Derutat, privi îndărăt, în crater; abia după un timp se gândi să ridice ochii spre cer. Atunci Mohan Kaleer ştiu, precum Elena Liakov în acelaşi moment, că istoria, aşa cum o cunoscuseră oamenii, ajunsese la sfârşit. Monştrii scânteietori ce zburau dincolo de nori, la o înălţime pe care nu îndrăznea s-o ghicească, făceau ca vehiculele spaţiale din punctul Lagrange să pară la fel de primitive ca şi pirogile cioplite din trunchiuri de copaci. Pentru o clipă ce păru eternă, Mohan privi, aşa cum privea întreaga omenire, navele uriaşe ce coborau cu o neasemuită măreţie.

Nu simţi nici un regret că munca sa de-o viaţă era anulată. Trudise să ducă omul spre stele, iar acum acestea – îndepărtatele şi indiferentele stele – veneau la el.

Acesta era momentul în care istoria îşi oprea răsuflarea, iar prezentul era retezat de trecut, aşa cum un gheţar se desprinde din banchizele ce i-au dat naştere, pentru a străbate oceanele în

mândra lui singurătate. Acum, nimic din ceea ce realizaseră epocile anterioare nu mai conta; un singur gând răsuna întruna în mintea lui Mohan:

Rasa umană nu mai era singură.

Capitolul doi

Secretarul general al Naţiunilor Unite stătea nemişcat lângă fereastra uriaşă, privind în jos, către forfota străzii. Uneori se întreba dacă era bine pentru un om să lucreze la o asemenea înălţime, deasupra celorlalţi semeni. Izolarea era foarte bună, însă se putea transforma cu uşurinţă în indiferenţă. Sau încerca doar să-şi justifice ostilitatea faţă de zgârie-nori, sentiment rămas intact chiar şi după douăzeci de ani petrecuţi la New York?

Uşa dinapoia lui se deschise, dar Stormgren nu se întoarse. În cameră intră Pieter Van Ryberg. Urmă pauza aceea inevitabilă, în decursul căreia Pieter privea nemulţumit termostatul, deoarece era deja binecunoscut faptul că secretarului general îi plăcea să locuiască într-un congelator. Stormgren aşteptă ca adjunctul să i se alăture, după aceea îşi desprinse ochii de la imaginea familiară şi totuşi fascinantă a străzii.

— Au întârziat, spuse el. Wainwright trebuia să fi sosit de cinci minute.

— Ne-au comunicat de la poliţie: îl urmează un întreg alai şi circulaţia s-a blocat. Trebuie să sosească dintr-un moment în altul.

Van Ryberg se opri, apoi adăugă brusc:

— Eşti *sigur că* faci bine primindu-l?

— Mă tem că acum este prea târziu să mai dau înapoi. Ştii bine că am acceptat, deşi n-a fost ideea mea.

Stormgren se îndreptă spre birou, jucându-se cu faimosul prespapier din uraniu. Nu era nervos, cel mult nehotărât, iar întârzierea lui Wainwright îl mulţumea, deoarece îi putea conferi un uşor avantaj, în relaţiile umane, asemenea fleacuri jucau un rol mai important decât ar fi bănuit orice om bazat pe logică şi raţiune.

— Uite-i! făcu brusc Van Ryberg, lipindu-şi fruntea de geam. Vin pe bulevard... cred că sunt vreo trei mii.

Stormgren îşi luă carneţelul şi i se alătură. La aproape un kilometru depărtare, un grup mic însă hotărât înainta încet spre

clădirea sediului. Manifestanţii purtau lozinci, indescifrabile de la distanţă, dar bărbatul le cunoştea bine conţinutul. Începu să audă ritmul sacadat al glasurilor, ridicându-se deasupra zgomotelor traficului. Simţi un val de dezgust. Lumea nu se săturase încă de demonstraţii şi sloganuri!

Mulţimea ajunsese dedesubtul clădirii; ştiau pesemne că erau priviţi de sus deoarece, din loc în loc, prin văzduh se agitau pumni încleştaţi. Cu toate că gestul era conştient, nu reprezenta o sfidare adresată lui Stormgren. Aşa cum pigmeii ar ameninţa un gigant, pumnii furioşi se îndreptau spre cerul aflat la cincizeci de kilometri deasupra lor, către norul argintiu, strălucitor, care era nava-amiral a flotei Overlorzilor.

Foarte probabil, se gândi Stormgren, Karellen privea întregul spectacol şi se distra copios, deoarece mitingul acela n-ar fi avut loc niciodată fără instigarea Administratorului.

Avea să fie prima întâlnire dintre Stormgren şi conducătorul Ligii Libertăţii. Secretarul general încetase să se mai întrebe dacă întâlnirea constituia o acţiune inteligentă fiindcă, de cele mai multe ori, planurile lui Karellen se dovedeau prea subtile pentru înţelegerea umană. Chiar dacă se termina fără nici un rezultat, reuniunea era binevenită. Dacă ar fi refuzat să-l primească pe Wainwright, Liga s-ar fi folosit de acest lucru pentru a-l ataca.

Alexander Wainwright era un bărbat înalt şi prezentabil, care se apropia de cincizeci de ani. Stormgren îl cunoştea drept un om absolut cinstit şi de aceea de două ori mai periculos. Totuşi, sinceritatea lui te împiedica să-l displaci, indiferent de ceea ce credeai despre cauza pentru care milita şi despre unii dintre discipolii săi.

După prezentările scurte şi oarecum crispate ale lui Van Ryberg, Stormgren nu mai pierdu nici o clipă.

— Presupun, începu el, că scopul principal al vizitei dumneavoastră este de a protesta oficial împotriva planului Federaţiei. Aşa este?

Wainwright încuviinţă cu gravitate.

— Acesta este ţelul meu, domnule secretar. După cum ştiţi, de cinci ani încercăm să avertizăm rasa umană de pericolul care o ameninţă. Sarcina aceasta n-a fost uşoară, deoarece majoritatea oamenilor par mulţumiţi să-i lase pe Overlorzi să conducă lumea după bunul lor plac. Cu toate acestea, petiţia

noastră a fost semnată de peste cinci milioane de persoane din toate ţările globului.

— Nu reprezintă un procent prea important dintr-un total de două miliarde şi jumătate…

— Este totuşi o cifră ce nu poate fi ignorată. Iar pentru fiecare persoană care a semnat, există multe altele având rezerve serioase în legătură cu înţelepciunea, ca să nu mai vorbesc de legalitatea acestui plan al Federaţiei. Chiar şi Administratorul Karellen, cu toate puterile de care dispune, nu poate şterge dintr-o trăsătură de condei un mileniu de istorie.

— Cine poate şti ceva despre puterile lui Karellen, făcu Stormgren. Când eram puşti, Federaţia Europeană era doar un vis, dar până am ajuns adult, a devenit o realitate. Iar *asta* se întâmpla înainte de sosirea Overlorzilor. Karellen sfârşeşte ceea ce am început noi.

— Europa constituie o entitate culturală şi geografică, pe când lumea, nu – aceasta e diferenţa.

— Pentru Overlorzi, replică sarcastic Stormgren, Pământul apare pesemne mult mai insignifiant faţă de ceea ce însemna Europa pentru părinţii noştri. Iar unghiul lor de vedere, trebuie să recunoaştem, este mai larg decât al nostru.

— Nu argumentez neapărat împotriva Federaţiei ca obiectiv *final*, deşi mulţi dintre susţinătorii mei n-ar fi de acord cu acest lucru. Dar ideea respectivă ar trebui să vină dinăuntru, nu să fie impusă din exterior. Trebuie să ne modelăm singuri destinul! În problemele umane nu trebuie admise intervenţii externe!

Stormgren suspină. Toate acestea le mai auzise de o sută de ori şi ştia că nu putea oferi decât vechiul răspuns, pe care Liga Libertăţii refuzase să-l accepte. El avea încredere în Karellen, pe când ei, nu. Aceasta era diferenţa fundamentală şi nu avea ce să facă. Din fericire, nici Liga nu putea face nimic.

— Permiteţi-mi să vă mai pun câteva întrebări, rosti el. Puteţi nega faptul că Overlorzii au adus lumii securitate, pace şi prosperitate?

— Este adevărat. Dar ne-au răpit libertatea. Omul nu poate trăi…

— … numai prin stomac. Da, ştiu, însă aceasta e prima epocă în care toţi indivizii au avut siguranţa hranei. Oricum, ce libertate am pierdut noi, prin comparaţie cu ceea ce ne-au oferit Overlorzii pentru prima dată în istoria umanităţii?

— Libertatea de a ne controla propriile vieţi, sub îndrumarea Domnului!

În sfârşit, îşi spuse Stormgren, s-a ajuns la subiect. Oricât de disimulat, conflictul era în esenţă de natură religioasă. Wainwright nu te lăsa niciodată să uiţi că fusese cleric. Deşi nu mai purta sutană, aveai permanent impresia că o zăreşti pe el.

— Luna trecută, explică secretarul general, o sută de episcopi, cardinali şi rabini au semnat o declaraţie, afirmându-şi suportul faţă de politica Administratorului. Religiile globului sunt împotriva voastră.

Wainwright negă furios din cap.

— Mulţi conducători sunt orbi, au fost corupţi de Overlorzi. Când îşi vor da seama de pericol, va fi prea târziu. Omenirea îşi va pierde iniţiativa şi va deveni o rasă utilizată în experimente.

Urmă o tăcere, apoi Stormgren rosti:

— Peste trei zile, o să-l întâlnesc pe Administrator. Îi voi comunica obiecţiile voastre, deoarece datoria mea este să transmit opiniile lumii întregi. Dar vă pot asigura că nu va urma nici o schimbare.

— Mai este ceva, adăugă încet interlocutorul său. Avem mai multe obiecţii împotriva Overlorzilor, dar în primul rând detestăm misterul cu care se înconjoară. Sunteţi singurul om care a vorbit cu Karellen, totuşi *nu l-aţi văzut niciodată*! Este de mirare că-i suspectăm motivele?

— În ciuda tuturor celor făcute pentru omenire?

— Da, în ciuda lor. Nu ştiu ce detestăm mai mult: atotputernicia lui Karellen, sau izolarea lui? Dacă n-are nimic de ascuns, de ce nu se arată niciodată? Data viitoare când veţi vorbi cu el, domnule Stormgren, să-l întrebaţi asta!

Stormgren tăcu. Nu avea ce răspunde, nimic prin care să-şi convingă interlocutorul. Uneori se întreba dacă el însuşi era convins.

***

Desigur, din punctul lor de vedere, fusese o operaţie măruntă, dar pentru Pământ constituise cel mai important eveniment petrecut vreodată. Navele uriaşe începuseră să se scurgă din adâncurile neştiute ale spaţiului, fără nici un avertisment. Ziua aceea fusese descrisă în literatură de

nenumărate ori, însă nimeni nu crezuse că avea să se întâmple cu adevărat. Când, în sfârşit, se iviseră zorii, forme strălucitoare şi tăcute pluteau deasupra fiecărei ţări, reprezentând simbolul unei ştiinţe la care omul nu putea aspira decât după secole. Timp de şase zile, navele rămăseseră nemişcate deasupra oraşelor, nelăsând să se bănuiască dacă ştiau ceva despre existenţa umanităţii. De altfel nici nu era nevoie să se bănuiască; nu se putuseră opri întâmplător deasupra New York-ului, Londrei, Parisului, Moscovei, Cape Town-ului, Romei, Tokyo-ului sau Canberrei…

Unii oameni întrezăriseră adevărul chiar înainte de sfârşitul acelor zile ce îngheţaseră inimile. Aceasta nu reprezenta prima tentativă de contact a unei rase care nu ştia nimic despre Om. În interiorul navelor tăcute şi nemişcate, experţi psihologi studiau probabil reacţiile omenirii. Urmau să acţioneze atunci când curba tensiunii avea să atingă maximul.

În cea de-a şasea zi, Karellen, Administratorul Pământului, şi-a anunţat întregii lumi prezenţa, printr-o transmisie radiofonică efectuată simultan pe toate frecvenţele şi lungimile de undă. Vorbea o engleză atât de perfectă încât controversa pe care a stârnit-o avea să dăinuie timp de o generaţie, pe ambele ţărmuri ale Atlanticului. Conţinutul discursului fusese însă şi mai descumpănitor decât forma lui. În mod evident, constituia opera unor supergenii, dovedind o cunoaştere completă şi absolută a problemelor umanităţii. Nu exista nici o îndoială: erudiţia şi virtuozitatea lui Karellen, aluziile voalate la cunoştinţe dintre cele mai ezoterice, toate erau deliberate, pentru a convinge omenirea că se găsea în prezenţa unei covârşitoare puteri intelectuale. Când Karellen încheiase, popoarele Pământului ştiuseră că zilele precarei lor suveranităţi luaseră sfârşit. Pe plan local, guvernele interne aveau să-şi menţină puterile, dar în domeniul mult mai larg al afacerilor internaţionale, deciziile nu le mai aparţineau. Argumente, proteste… toate erau lipsite de sens.

Părea greu de conceput ca ţările lumii să accepte fără murmur o asemenea limitare a puterilor. Rezistenţa activă prezenta însă dificultăţi de nedepăşit, deoarece distrugerea navelor Overlorzilor, dacă ar fi fost posibilă, ar fi spulberat oraşele deasupra cărora se aflau. Cu toate acestea, una din puterile majore încercase… Probabil sperase să împuşte doi

iepuri dintr-un foc, pentru că ţinta lor plutea deasupra capitalei unei ţări vecine şi duşmane.

Pe măsură ce imaginea uriaşei nave se mărise într-una pe monitoarele din camera secretă de comandă, micul grup de ofiţeri şi tehnicieni fusese pesemne frământat de emoţii. Dacă reuşeau, cum aveau să reacţioneze navele rămase? Puteau fi distruse şi ele, lăsând omenirea să-şi urmeze drumul? Sau Karellen avea să se răzbune nemilos pe atacatori?

Ecranul se întunecase brusc în momentul exploziei proiectilului şi imaginea comutase automat pe o cameră de luat vederi aeriană, aflată la mulţi kilometri depărtare. În fracţiunea de secundă scursă, globul de foc trebuia să se fi format deja, acoperind întregul cer cu strălucirea lui orbitoare.

Totuşi nu se întâmplase absolut nimic. Nava gigantică plutea nevătămată, scăldată în razele Soarelui. Nu numai că proiectilul nu reuşise s-o distrugă, dar nimeni nu putea înţelege ce se întâmplase cu el. În plus, Karellen nu întreprinse nici o acţiune represivă împotriva vinovaţilor şi nici măcar nu lăsă să se înţeleagă că ştia de atac. Îi ignorase dispreţuitor, lăsându-i să tremure la gândul unei pedepse care nu sosi niciodată. Fusese un tratament mai efectiv şi demoralizator decât orice altă metodă prin forţă. Peste câteva săptămâni, guvernul respectiv demisionase, mărturisind acţiunea.

Existase de asemenea şi o rezistenţă pasivă înaintea politicii Overlorzilor. De obicei, Karellen îi lăsa pe opozitionişti în pace, până când aceştia descopereau că, refuzând să coopereze, îşi făceau singuri rău. O singură dată, Administratorul întreprinsese o acţiune directă împotriva unui guvern recalcitrant.

Timp de peste o sută de ani, Republica Africa de Sud fusese centrul conflictelor rasiale. Ambele părţi încercaseră realizarea unei înţelegeri, dar fără succes – temerile şi prejudecăţile erau prea înrădăcinate. Guvernele succesive se deosebiseră numai prin gradul lor de toleranţă; ţara era otrăvită de ură şi războaie civile.

Când devenise clar că n-avea să se facă nici o încercare de oprire a discriminărilor, Karellen dăduse un avertisment. Mesajul conţinea o zi şi o oră – numai atât. Urmase o oarecare îngrijorare, însă nu teamă sau panică; nimeni nu credea că Overlorzii aveau să întreprindă o acţiune violentă sau distrugătoare ce ar fi putut afecta atât vinovaţi, cât şi inocenţi.

Nici cei implicaţi nu credeau. Ceea ce s-a întâmplat a fost că, după ce a trecut meridianul Cape Town, Soarele s-a stins brusc. Se mai zărea doar o pată purpurie, care nu radia lumină sau căldură. Printr-un procedeu necunoscut, undeva în spaţiu, lumina Soarelui fusese polarizată de două câmpuri încrucişate, astfel încât radiaţia nu-l mai putea străbate. Regiunea afectată fusese un cerc cu suprafaţa de cinci sute de kilometri pătraţi.

Demonstraţia durase treizeci de minute. Fusese îndeajuns: în ziua următoare, guvernul ţării anunţase restabilirea drepturilor civile ale tuturor cetăţenilor.

Excluzând asemenea incidente izolate, rasa omenească îi acceptase pe Overlorzi ca făcând parte din ordinea firească a lucrurilor. Şocul iniţial se diminuase într-un timp surprinzător de scurt şi fiecare revenise la ocupaţiile anterioare. Schimbarea cea mai profundă pe care ar fi remarcat-o un brusc trezit Rip Van Winkle ar fi fost o aşteptare tăcută, o uitătură mintală furişă, în vreme ce omenirea se pregătea ca Overlorzii să se arate şi să coboare din navele lor strălucitoare.

Cinci ani mai târziu, oamenii continuau să aştepte. Asta, gândi Stormgren, era cauza necazurilor…

***

Când ajunse la baza de lansare, Stormgren fu întâmpinat de obişnuita mulţime de spectatori şi videocamere. Secretarul general schimbă câteva fraze cu adjunctul, îşi luă geanta diplomatică şi păşi printre privitori.

Karellen nu-l lăsa niciodată să aştepte prea mult. Din mulţime se auzi un „Oooh!” şi o sferă argintie coborî din cer cu o viteză uluitoare. O rafală de vânt flutură hainele bărbatului când naveta se opri la o distanţă de cincizeci de metri, plutind delicat la câţiva centimetri deasupra solului, parcă temându-se de atingerea cu Pământul. În timp ce se îndrepta spre ea, Stormgren văzu familiara carcasă fără nituri sau suduri, apoi peste o clipă, înaintea lui apăru deschiderea care descumpănise pe cei mai renumiţi savanţi din lume. Păşi în singurul compartiment, discret luminat, al navetei, iar intrarea se închise de parcă n-ar fi existat niciodată, întrerupând orice contact cu exteriorul.

Se deschise peste cinci minute. Nu existase nici o senzaţie de mişcare, dar Stormgren ştia că se află la cincizeci de kilometri deasupra solului, adânc în interiorul navei lui Karellen. Se găsea în lumea Overlorzilor; în jurul lui, aceştia îşi desfăşurau activităţile misterioase. Se apropiase de ei mai mult decât oricare alt om; totuşi despre aspectul lor fizic nu cunoştea nimic în plus faţă de cei din lumea de jos.

Sala micuţă din capătul coridorului scurt nu era mobilată, cu excepţia unui scaun şi a unei mese, aşezate în faţa ecranului de vizionare. Aşa cum se intenţionase, nu oferea absolut nici un indiciu asupra constructorilor ei. Ca de obicei, ecranul era pustiu. Uneori, Stormgren visa că acesta învia brusc, dezvăluind secretul care frământa întreaga lume. Dar visul nu se împlinise niciodată; misterul rămânea ascuns înapoia dreptunghiului de beznă. Deşi, în acelaşi timp, acolo se aflau putere şi înţelepciune – şi poate în primul rând, o uriaşă şi amuzantă afecţiune faţă de fiinţele micuţe care trăiau pe Pământ.

Din difuzorul mascat se auzi glasul calm, niciodată grăbit, cunoscut atât de bine lui Stormgren, cu toate că lumea îl auzise doar o singură dată. Gravitatea şi rezonanţa lui ofereau singurele indicii asupra aspectului fizic al lui Karellen, lăsând impresia copleşitoare de *mărime*. Karellen era uriaş, poate cu mult mai mare decât un om, ba chiar unii savanţi, după ce analizaseră înregistrarea discursului său, sugeraseră că glasul aparţinea unei maşini. Lucrul acesta Stormgren nu-l putea crede niciodată.

— Da, Rikki, ţi-am ascultat interviul. Ce este cu domnul Wainwright?

— E un om cinstit, chiar dacă mulţi dintre cei care-l urmează nu sunt. Ce să facem cu el? Liga în sine nu este periculoasă, dar unii din extremiştii ei propovăduiesc în mod deschis violenţa. Mă întreb dacă n-ar trebui să-mi pun paznici în jurul locuinţei… Sper să nu fie necesar.

Administratorul evită subiectul, în maniera iritantă, afişată uneori.

— Detaliile Federaţiei Mondiale au fost anunţate acum o lună. S-a înregistrat vreo creştere substanţială a celor şapte la sută care nu mă aprobă sau a celor doisprezece la sută care n-au deocamdată o părere?

— Încă nu. Dar nu *asta* este important. Mă nelinişteşte sentimentul general, existent chiar şi printre susţinătorii voştri, că a sosit momentul dezvăluirii misterului.

Suspinul lui Karellen era perfect din punct de vedere tehnic, deşi parcă îi lipsea convingerea.

— La fel crezi şi tu, nu-i aşa?

Întrebarea fusese atât de retorică încât Stormgren nu se obosi să răspundă.

— Mă întreb dacă într-adevăr îţi dai seama, vorbi el cu sinceritate, cât de dificilă devine sarcina mea în condiţiile acestea?

— N-aş zice că o favorizează pe a mea, răspunse Karellen. Aş dori ca oamenii să înceteze să mă considere un fel de dictator şi să-şi aducă aminte că sunt un simplu funcţionar civil, încercând să pună în aplicare o politică colonială ce n-a fost iniţiată de el.

Asta, gândi Stormgren, era o definiţie destul de interesantă. Se întrebă dacă era şi adevărată.

— Nu poţi, cel puţin, să ne oferi un *motiv* pentru izolarea aceasta? Deoarece n-o înţelegem, ne irită şi dă naştere la nenumărate zvonuri.

Karellen hohoti cu râsul lui adânc, prea răsunător ca să fie pe de-a întregul omenesc.

— Ce se mai zvoneşte că sunt? Mai este la modă teoria cu robotul? Mai bine să fiu un maldăr de cipuri, decât ceva asemănător unui centiped – ah, da, am văzut caricatura de ieri din *Chicago Times*! Mă gândesc să solicit originalul.

Bărbatul îşi umezi buzele. Se gândi că în unele momente Karellen îşi privea sarcinile cu prea multă uşurinţă.

— Este o chestiune *serioasă*, rosti el reprobator.

— Dragul meu Rikki, făcu Overlordul, dacă mai am câte ceva din puterile mintale de altădată, asta se datorează numai faptului că *nu* iau rasa umană în serios!

Stormgren nu reuşi să-şi ascundă zâmbetul.

— Declaraţia ta nu mă prea ajută. Când o să mă întorc, trebuie să-i conving pe toţi că, deşi nu te vei arăta, n-ai nimic de ascuns. Nu va fi uşor. Curiozitatea este o trăsătură umană dominantă. N-o vei putea înfrunta pe vecie.

— Dintre toate problemele apărute de la sosirea noastră pe Pământ, ea a fost cea mai dificilă, recunoscu Karellen. Ne-aţi

acordat încrederea voastră în alte probleme… puteţi s-o faceţi şi acum!

— Eu te cred, încuviinţă secretarul general, dar nu şi Wainwright şi oamenii lui. Îi poţi învinui că interpretează în mod greşit refuzul tău de a te arăta?

Urmă o pauză. Apoi, Stormgren auzi un sunet slab (un *scârţâit*?) ce putea fi provocat de mişcarea corpului Administratorului.

— Ştii de ce Wainwright şi cei aidoma lui se tem de mine, nu-i aşa? întrebă Karellen. Glasul său era sumbru acum – o orgă măreaţă în altarul unei catedrale: Oameni ca el vei găsi în toate religiile lumii. Ei ştiu că noi reprezentăm raţiunea şi ştiinţa şi, oricât de încrezători ar fi în convingerile lor, se tem că le vom detrona zeii. Nu neapărat prin forţă deliberată, ci într-o manieră mai subtilă. Ştiinţa poate distruge religia, ignorând-o sau destrămându-i miturile. Din câte cunosc, nimeni n-a demonstrat vreodată existenţa lui Zeus sau Thor, totuşi acum mai au doar puţini adepţi. Cei ca Wainwright se tem, de asemenea, că noi cunoaştem adevărul asupra originii creaţiei lor. Ei se întreabă: de cât timp supraveghem omenirea? L-am văzut pe Mahomed fugind în Egipt sau pe Moise dând evreilor tablele legilor? Cunoaştem oare tot ce este fals în credinţa lor?

— *Şi cunoaşteţi?* şopti Stormgren mai mult pentru sine.

— Asta, Rikki, este teama ce-i chinuie, deşi niciodată n-o vor recunoaşte în mod deschis. Crede-mă, nu ne bucură să distrugem credinţele oamenilor, dar este imposibil ca *toate* religiile lumii să aibă dreptate şi ei ştiu asta. Mai devreme sau mai târziu, omul trebuie să afle adevărul, însă momentul acela n-a sosit încă. Referitor la izolarea noastră, despre care afirmi în mod corect că ne agravează situaţia, problema depăşeşte atribuţiile mele. Regret în aceeaşi măsură ca şi voi necesitatea păstrării misterului, dar există suficiente motive. Voi încerca totuşi să obţin de la… superiorii mei o declaraţie care să vă satisfacă şi să nu mai constituie motive de atac pentru Liga Libertăţii. Acum, te rog, să revenim la problemele noastre.

***

— Ei? întrebă nerăbdător Van Ryberg. Ai avut noroc?

— Nu ştiu, făcu Stormgren obosit şi se trânti în fotoliu, aruncând dosarele pe birou. Karellen îşi consultă *superiorii*, cine sau ce or fi ei… Nu vrea să promită nimic.

— Ascultă, rosti brusc Pieter. M-am gândit la ceva… Ce motiv avem noi să credem că înapoia lui Karellen se mai găseşte cineva? Dacă *toţi* Overlorzii, aşa cum i-ai botezat, se găsesc aici, în navele lor, în jurul Pământului? Poate că n-au unde să se ducă şi ascund adevărul ăsta.

— E o teorie ingenioasă, zâmbi Stormgren. Dar este contrazisă de puţinul pe care-l cunosc, sau cred că-l cunosc, despre lumea lui Karellen.

— Ce anume?

— Adeseori, se referă la misiunea lui de aici ca fiind ceva temporar, împiedicându-l să-şi continue adevăratele preocupări, despre care presupun că sunt o formă de matematică. O dată, i-am citat comentariul lui Acton asupra corupţiei puterii absolute. Doream să văd cum reacţionează. A râs în stilul lui cavernos şi a spus: „Pericolul acesta nu mă priveşte pe mine. În primul rând, cu cât termin mai repede munca aici, cu atât pot reveni mai repede în lumea mea, la mulţi ani-lumină depărtare. În al doilea rând, nu posed puteri absolute. Sunt doar Administrator.” Bineînţeles, putea minţi. Nu pot fi niciodată sigur în privinţa asta.

— E nemuritor, nu-i aşa?

— Da, după criteriile noastre, deşi viitorul conţine ceva de care pare să se teamă. Nu-mi imaginez ce poate fi. Asta-i cam tot ce ştiu despre el.

— Nu-i foarte clar. Ideea mea este că flota lui s-a rătăcit în spaţiu şi caută un nou cămin. Nu doreşte să aflăm cât de puţini sunt. Poate că toate celelalte nave sunt automate, pustii. Poate că sunt numai o faţadă impunătoare.

— Ai citit prea mult science fiction.

Van Ryberg zâmbi timid.

— „Invazia spaţială” nu se desfăşoară aşa cum se credea, nu? Ipoteza mea ar explica de ce Karellen nu se arată niciodată… Nu vrea să aflăm că nu există şi alţi Overlorzi.

Stormgren clătină amuzat din cap.

— Ca de obicei, teoria ta e prea ingenioasă ca să fie şi posibilă. Deşi putem doar să-i bănuim existenţa, în spatele Administratorului trebuie să se găsească o civilizaţie uluitoare,

care cunoaşte omul de multă vreme. Pesemne Karellen însuşi ne-a studiat timp de secole. Ia de exemplu engleza lui…

— Ai descoperit dacă există *vreun lucru* pe care să nu-l cunoască?

— Ah, da, nu numai unul, dar amănunte minore. Cred că are o memorie absolut perfectă, totuşi există unele chestiuni pe care nu s-a deranjat să le înveţe. Un exemplu: engleza este singura limbă pe care o înţelege complet, deşi în ultimii ani a prins destulă finlandeză ca să mă tachineze. Şi să ştii de la mine: finlandeza nu se poate învăţa în pripă. Karellen citează capitole întregi din *Kalevala*, pe când eu – recunosc, ruşinat – ştiu doar câteva versuri. Cunoaşte, de asemenea, biografiile tuturor politicienilor în viaţă, iar uneori pot identifica referinţele folosite. Cunoştinţele lui în domeniul istoriei şi ştiinţei par complete – ştii cât de multe am învăţat până acum de la el… Totuşi, luate separat, nu cred că aptitudinile lui mintale depăşesc realmente sfera posibilităţilor umane. Cu toate acestea, nici un om n-ar putea realiza *toate* lucrurile de care este el capabil.

— Asta am spus-o şi eu, încuviinţă Van Ryberg. Putem discuta la nesfârşit despre Karellen, dar în cele din urmă vom ajunge la aceeaşi întrebare: De ce dracu' nu se arată? Până n-o va face, eu voi continua să teoretizez, iar Liga Libertăţii să ameninţe…

Înălţă ochii spre tavan.

— Într-o noapte întunecoasă, domnule Administrator, sper că un reporter va ajunge cu o rachetă la nava ta şi va intra pe uşa din spate, cu o videocamera. Ce *bombă* ar fi!

Karellen nu dădu nici un semn că ar fi ascultat discuţia. De altfel, bineînţeles, nu asculta niciodată.

***

În primul an al sosirii lor, Overlorzii interveniseră asupra vieţii oamenilor mai puţin decât s-ar fi bănuit. Umbra li se zărea pretutindeni, dar era o umbră neutră. Deşi puţine erau oraşele mari ale Pământului unde să nu se poată vedea una din navele argintii scânteind la zenit, după scurt timp, ele au fost neglijate la fel ca Soarele, Luna sau norii. Majoritatea oamenilor erau doar vag conştienţi că nivelul lor de trai, în continuă creştere, se

datora Overlorzilor. Când se gândeau la asta, şi o făceau tot mai rar, îşi dădeau seama că navele tăcute aduseseră, pentru prima dată în istorie, pacea mondială şi le erau recunoscători.

Toate acestea reprezentau însă beneficii puţin spectaculoase, acceptate şi uitate rapid. Overlorzii rămâneau izolaţi, ascunzându-şi chipul înaintea oamenilor. Karellen putuse impune respect şi admiraţie, dar nu câştiga nimic în plus atât timp cât continua cu politica aceea. Era uşor să ai reţineri faţă de nişte olimpieni care se adresau umanităţii numai prin faxul de la sediul Naţiunilor Unite. Discuţiile dintre Karellen şi Stormgren nu se dezvăluiau niciodată publicului, iar uneori Stormgren însuşi se întreba de ce Administratorul le considera necesare. Poate că simţea nevoia contactului cu o fiinţă umană; poate înţelegea că Stormgren avea nevoie de forma respectivă de sprijin personal. Dacă aceasta era explicaţia, secretarul general o aprecia; nu-i păsa că Liga Libertăţii îl denumea cu dispreţ „curierul lui Karellen”.

Overlorzii nu discutaseră niciodată cu guverne sau state. Preluaseră Organizaţia Naţiunilor Unite aşa cum o găsiseră, dăduseră instrucţiuni în vederea instalării echipamentelor necesare comunicaţiilor şi-şi difuzaseră ordinele prin intermediul secretarului general, în mai multe rânduri, delegatul rus arătase, pe bună dreptate, că în acest fel nu se respectau prevederile Cartei. Se părea că lui Karellen nu-i păsa de asta.

Uluitor câte fapte rele, abuzuri şi nebunii putuseră fi înlăturate de mesajele venite din cer. Odată cu sosirea Overlorzilor, naţiunile aflaseră că nu mai trebuiau să se teamă unele de celelalte şi se bănuia – chiar anterior atacului eşuat – că armele existente pe planetă erau cu siguranţă neputincioase înaintea unei civilizaţii ce călătorea între stele. Dintr-o dată, piedica majoră în calea fericirii omenirii fusese înlăturată.

Overlorzii păreau indiferenţi faţă de formele diferite de guvernământ, atât timp cât nu erau opresive sau corupte. Pe Pământ continuau să existe democraţii, monarhii, dictaturi, comunism şi capitalism. Situaţia aceasta constituia o sursă de mirare pentru multe suflete simple, convinse că modul lor de trai era unicul posibil. Alţii credeau că Administratorul aştepta momentul prielnic introducerii unui sistem ce avea să înlăture toate societăţile existente – şi de aceea nu-l preocupau reformele politice minore. Însă acestea, precum şi alte speculaţii

referitoare la Overlorzi, erau doar simple bănuieli. Nimeni nu cunoştea motivele extratereştrilor şi nimeni nu ştia către ce viitor păstoreau omenirea.

Capitolul trei

În ultimul timp, Stormgren avea un somn agitat; curios, deoarece în scurt timp urma să părăsească pentru totdeauna grijile funcţiei sale. Slujise omenirea timp de patruzeci de ani, iar alţi cinci ani pe stăpânii ei. Puţini oameni cunoscuseră o viaţă cu atâtea ambiţii împlinite. Poate că acesta era necazul; în anii pensionării, oricâţi ar fi fost ei, nu mai avea alte ţeluri cărora să se dedice. De când murise Martha, iar copiii îşi întemeiaseră propriile familii, legăturile lui cu lumea păreau că se destrămaseră. Se putea, de asemenea, să fi început să se identifice cu Overlorzii, detaşându-se astfel de omenire.

Aceasta avea să fie o altă noapte de nesomn, cu creierul învârtindu-se mereu, precum o maşină dereglată. Ştia că n-avea nici un rost să mai încerce să doarmă, aşa încât coborî din pat. Îmbrăcă halatul şi ieşi în grădina de pe terasa apartamentului. Toţi subalternii săi aveau locuinţe mult mai luxoase, dar apartamentul acela era suficient pentru necesităţile lui Stormgren. Atinsese o poziţie unde nici avutul personal, nici ceremoniile oficiale nu mai puteau adăuga nimic.

Noaptea era caldă, aproape sufocantă, cu cerul senin, iar o Lună strălucitoare atârna jos, spre sud-vest. La zece kilometri depărtare, luminile New York-ului sclipeau pe linia orizontului.

Stormgren îşi plimbă ochii peste oraşul adormit, suind apoi înălţimile pe care numai el, dintre toţi oamenii în viaţă, le urcase. În ciuda depărtării, putea zări învelişul navei lui Karellen scânteind sub razele Lunii. Se întrebă ce făcea Administratorul în momentul acela, deoarece nu credea că Overlorzii dormeau vreodată.

Sus de tot, un meteor sclipi pe boltă. Dâra luminoasă rămase vizibilă puţin timp, apoi dispăru, lăsând numai stelele. Părea o metaforă brutală: peste o sută de ani, Karellen avea să continue să conducă omenirea către un ţel cunoscut doar lui, dar numai peste patru luni, un alt om urma să fie secretar general. Pe Stormgren nu-l afecta în mod deosebit acest lucru; ceea ce conta era puţinul timp rămas pentru a afla ce anume se ascundea înapoia ecranului întunecat.

De-abia în ultimele zile începuse să admită că taina Overlorzilor îl obseda. La început, încrederea sa în Karellen îl eliberase de îndoieli, dar acum, protestele Ligii Libertăţii începuseră să-şi facă efectul. Era adevărat: toate lozincile şi vorbăria despre înrobirea omului nu constituiau altceva decât propagandă. Puţini credeau cu adevărat în ele sau doreau o reîntoarcere la zilele de altădată. Oamenii se obişnuiseră cu conducerea discretă a lui Karellen, totuşi îi îmboldea curiozitatea să afle cine îi cârmuia. Şi nu puteau fi învinuiţi pentru asta.

Deşi cea mai cuprinzătoare, Liga Libertăţii nu era decât *una* dintre organizaţiile ce se împotriveau lui Karellen – şi implicit oamenilor care cooperau cu extratereştrii. Obiecţiile şi politica acelor grupări erau extrem de variate: unele îmbrăcau o formă religioasă, pe când altele exprimau doar sentimentul inferiorităţii. (Se simţeau, pe bună dreptate, aidoma indienilor culţi din secolul nouăsprezece privind colonialismul britanic.) Străinii aduseseră Pământului pace şi prosperitate, dar cine putea şti care avea să fie preţul? Istoria nu era încurajatoare; chiar şi cele mai paşnice contacte între rase cu niveluri culturale foarte diferite duseseră, de multe ori, la dispariţia societăţii inferioare. Precum indivizii, naţiunile îşi puteau pierde entuziasmul în faţa unei încercări căreia nu-i puteau face faţă. Iar civilizaţia Overlorzilor, învăluită în mister, reprezenta încercarea cea mai teribilă la care fusese supus vreodată omul.

Se auzi un „clic” slab dinspre faxul din încăperea alăturată, care imprimase rezumatul orar trimis de ştirile Centrale. Stormgren intră în apartament şi frunzări fără chef hârtiile. Pe cealaltă emisferă a globului, Liga Libertăţii inspirase un titlu nu foarte original: „OMUL ESTE CONDUS DE MONŞTRI?”, întreba ziarul şi continua: „Luând cuvântul astăzi, în cadrul unui miting la Madras, dr. C. V. Krishnan, preşedintele filialei orientale a Ligii Libertăţii, a declarat: «Explicaţia comportării Overlorzilor este foarte simplă. Aspectul lor fizic este atât de străin şi repulsiv, încât ei nu îndrăznesc să se arate omenirii, îi cer Administratorului să nege această afirmaţie!»”

Stormgren azvârli dezgustat foaia. Chiar dacă acuzaţiile ar fi fost reale, ce importanţă avea? Ipoteza era veche, însă nu-l deranjase niciodată. Nu credea în existenţa unei forme biologice, oricât de stranii, care să nu poată fi acceptată cu timpul, ba poate chiar să fie considerată frumoasă. Importantă

era mintea, nu trupul. Dacă-l putea convinge pe Karellen de asta, poate că Overlorzii şi-ar fi modificat politica. Cu siguranţă nu puteau fi nici pe jumătate atât de hidoşi pe cât îi arătau desenele şi caricaturile ce umpluseră ziarele, la scurt timp după sosirea lor!

Dorea totuşi să vadă cum aveau să se termine lucrurile. Recunoştea cu sinceritate că, principial, era o chestiune de curiozitate umană. Îl ştia pe Karellen ca fiinţă raţională, dar nu avea să fie mulţumit până când n-avea să-i descopere înfăţişarea.

***

În dimineaţa următoare, când Stormgren nu apăru la ora obişnuită, Pieter Van Ryberg fu surprins şi puţin îngrijorat. Deşi secretarul general obişnuia să întreprindă mai multe vizite de lucru în drum spre sediu, anunţa de obicei secretariatul. În dimineaţa respectivă, înrăutăţind şi mai mult lucrurile, sosiseră o mulţime de mesaje extrem de urgente, adresate lui Stormgren. Van Ryberg telefonă la şase-şapte ministere, încercând să-l găsească, apoi renunţă dezgustat.

Pe la amiază, începu să se alarmeze şi trimise o maşină la locuinţa lui Stormgren. Peste zece minute, tresări, auzind ţipătul unei sirene; o maşină de poliţie apăru dinspre şoseaua Roosevelt. Pesemne că agenţiile de ştiri aveau amici în maşina respectivă, deoarece, pe când Van Ryberg o privea apropiindu-se, radiourile anunţau lumii că el nu mai era adjunct, ci secretar general al Naţiunilor Unite.

***

Dacă ar fi avut mai puţine griji, Van Ryberg s-ar fi amuzat studiind reacţia presei faţă de dispariţia lui Stormgren. În ultima lună, ziarele din întreaga lume se împărţiseră în două facţiuni bine definite. Pe de o parte, presa occidentală aproba planurile lui Karellen de a-i face pe toţi oamenii cetăţeni ai lumii. Pe de altă parte, statele orientale se simţeau rănite în mândria lor naţională. Unele dintre ele fuseseră independente mai mult de o generaţie, iar acum se simţeau frustrate de toate realizările obţinute. Overlorzii erau criticaţi în mod unanim şi energic; după

o perioadă iniţială de prudenţă extremă, presa descoperise că putea fi dură cu Karellen fără să păţească nimic. Acum excela în atacuri violente.

Cele mai multe atacuri, deşi verbale, nu reprezentau opinia maselor mari. De-a lungul frontierelor, care în curând urmau să fie desfiinţate pentru totdeauna, paza fusese dublată, dar soldaţii se priveau cu o prietenie încă nerostită. Politicienii şi generalii puteau tuna şi fulgera, însă milioanele tăcute şi răbdătoare simţeau că un capitol lung şi sângeros al istoriei avea să se încheie nu peste multă vreme.

Iar acum dispăruse Stormgren, nimeni nu ştia unde… Tumultul încetă brusc; lumea îşi dădu seama că pierduse singurul om prin care Overlorzii, din motive necunoscute, se adresaseră Pământului. Muţenia îi cuprinse pe ziarişti şi reporteri; în tăcerea lăsată se auzea doar glasul Ligii Libertăţii, proclamându-şi îngrijorată neamestecul.

***

Când Stormgren se trezi, era beznă. Pentru câteva clipe, fu prea somnoros ca să remarce ciudăţenia faptului. După aceea, se ridică şi se întinse către întrerupătorul de lângă pat.

Pe întuneric, mâna lui întâlni un zid rece din piatră. Încremeni, cu mintea şi trupul paralizate de surpriză. Apoi, neştiind ce să creadă, îngenunche pe pat şi porni să exploreze peretele necunoscut cu vârful degetelor.

De-abia începuse, când se auzi un „clic” şi o fâşie din beznă dispăru. Zări o siluetă, pe un fundal slab luminat, după aceea uşa se închise la loc, lăsându-l iarăşi în întuneric. Totul se petrecuse atât de repede încât nu izbutise să vadă nimic din camera în care se afla.

Peste o clipă, fu orbit de lumina puternică a unei lanterne. Raza îi poposi pe chip, îl fixă un moment, apoi coborî, luminând patul, care nu era decât o saltea simplă, aşezată pe câteva scânduri.

Din beznă se auzi un glas blând, vorbind o engleză perfectă, dar cu un accent pe care nu-l putea identifica.

— Ah, domnule secretar, mă bucur că v-aţi trezit. Sper că vă simţiţi *bine*…

Ceva din ultima propoziţie îi atrase atenţia lui Stormgren şi întrebările îi muriră pe buze. Privi în întuneric şi întrebă calm:

— Cât timp am fost inconştient?

— Câteva zile, chicoti interlocutorul său. Ni s-a promis că nu vor apărea efecte secundare. Îmi pare bine să văd că aşa este.

Atât pentru a câştiga timp, cât şi pentru a-şi testa reacţiile, Stormgren coborî picioarele peste marginea patului. Purta pijamaua, însă aceasta era mototolită şi părea foarte murdară. Când se mişcă, simţi o ameţeală uşoară; nu neplăcută, dar suficient pentru a se convinge că într-adevăr fusese drogat.

Se întoarse către raza lanternei.

— Unde mă aflu? rosti tăios. Wainwright ştie?

— Nu te enerva, i se răspunse din întuneric. Deocamdată n-o să discutăm despre toate astea. Cred că ţi-e destul de foame. Îmbracă-te şi să mergem la masă.

Pata luminoasă traversă camera şi, pentru prima dată, Stormgren îşi dădu seama de dimensiunile acesteia. De fapt, nu era tocmai o încăpere; pereţii păreau din stâncă goală, tăiată grosolan, înţelese că se găsea sub pământ, posibil la mare adâncime. Iar dacă fusese inconştient câteva zile, se putea afla oriunde pe glob.

Lanterna lumină un teanc de haine aşezate pe o valiză.

— Astea ar trebui să-ţi ajungă, vorbi glasul. Lenjeria constituie o problemă aici, de aceea ţi-am luat vreo două costume şi nişte cămăşi.

— Frumos din partea voastră, replică Stormgren.

— Ne pare rău de absenţa mobilierului şi a luminii electrice. Din anumite considerente, locul acesta e adecvat, dar lipsesc unele conforturi.

— Adecvat pentru ce? întrebă Stormgren îmbrăcând o cămaşă. Atingerea ţesăturii familiare îi conferi o senzaţie de siguranţă.

— Doar… adecvat, răspunse necunoscutul. Apropo, deoarece vom petrece destul timp împreună, îmi poţi spune Joe.

— În ciuda naţionalităţii, remarcă secretarul. Eşti polonez, nu-i aşa? Cred că ţi-aş putea pronunţa numele adevărat. N-ar fi mai dificil decât majoritatea numelor finlandeze.

Urmă o pauză şi raza de lumină tremură puţin.

— Ar fi trebuit să mă aştept, făcu Joe resemnat. Probabil c-ai mai avut de-a face cu chestii de astea…

— E un talent util unui om cu funcţia mea. Cred c-ai fost crescut în Statele Unite, dar n-ai părăsit Polonia până când…

— Ajunge, îl opri Joe ferm. Se pare c-ai terminat cu îmbrăcatul… mulţumesc!

Uşa se deschise şi, îndreptându-se într-acolo, Stormgren se simţi încântat de mica lui victorie. Când Joe păşi în lateral, lăsându-l să treacă, se întrebă dacă era înarmat. Mai mult ca sigur; oricum, avea tovarăşi prin apropiere.

Coridorul era slab iluminat cu lămpi de gaz dispuse din loc în loc şi, pentru prima dată, Stormgren îl putu distinge pe Joe. Era un bărbat în jur de cincizeci de ani, având probabil peste o sută de kilograme. Totul părea imens la el, începând cu hainele cazone, care puteau proveni de la cel puţin şase forţe armate, şi până la inelul cu sigiliu de pe mâna stângă. Un individ cu dimensiunile lui n-avea pesemne nevoie de armă. Nu va fi dificil de dat în urmărire, îşi spuse Stormgren, dacă avea să scape de aici. Totuşi îl descuraja puţin faptul că şi Joe era probabil perfect conştient de acest lucru.

Pereţii din jurul lor, deşi betonaţi pe unele porţiuni, erau cel mai adesea stâncă goală. Secretarul bănui că se găsea într-o mină părăsită şi se gândi la alte câteva temniţe mai eficiente. Până atunci, posibilitatea răpirii sale nu-l neliniştise prea mult. Crezuse că, orice s-ar fi întâmplat, uriaşele resurse ale Overlorzilor aveau să-l găsească şi să-l elibereze. Acum nu mai era la fel de sigur. Trecuseră deja câteva zile… şi nu se întâmplase nimic. Poate că şi puterea lui Karellen avea limitele ei, iar dacă într-adevăr era îngropat în vreun continent îndepărtat, toată ştiinţa Overlorzilor nu-l mai putea descoperi.

În jurul mesei din încăperea slab iluminată se aflau alţi doi bărbaţi. La apariţia lui Stormgren, ridicară ochii cu interes, chiar cu puţin respect. Unul îi întinse un platou cu sandvişuri. Deşi se simţea extrem de flămând, ar fi preferat o masă mai rafinată, însă era limpede că nici temnicerii lui nu mâncaseră mai bine.

În timp ce mesteca, îi studie pe cei trei. Joe constituia de departe personajul cel mai interesant, şi nu numai datorită aspectului fizic. Ceilalţi doi, în mod vădit ajutoarele lui, erau indivizi şterşi, a căror origine, Stormgren ar fi putut-o deduce dacă i-ar fi auzit vorbind.

Îi turnară vin într-un pahar nu prea curat, şi bău. Simţindu-se mai întremat, se întoarse către polonezul uriaş:

— Bun…, rosti el. Poate că acum îmi veţi spune despre ce-i vorba şi ce vreţi să obţineţi prin asta…

Joe îşi drese glasul, apoi vorbi:

— Aş vrea să lămurim un lucru. N-avem nici o legătură cu Wainwright. Va fi la fel de surprins ca şi toţi ceilalţi.

Stormgren se aşteptase la aşa ceva, deşi se întreba de ce Joe dorea să-i confirme suspiciunile. Bănuise de mult timp existenţa unei mişcări extremiste în sânul Ligii Libertăţii.

— Ca simplă curiozitate, întrebă el, cum m-aţi răpit?

Nu crezuse că avea să i se răspundă şi rămase oarecum surprins de promptitudinea, ba chiar nerăbdarea celuilalt de a-i explica.

— A semănat mai degrabă cu un film poliţist, începu încântat Joe. Nu eram siguri dacă nu eşti supravegheat de Karellen, aşa încât am folosit nişte precauţii deosebite. Te-am adormit cu gaz introdus prin instalaţia de climatizare… asta a fost uşor. După aceea, te-am transportat într-o maşină. Nici o greutate. Pot spune că astea n-au fost făcute de oamenii noştri. Am angajat… ăăă… nişte profesionişti. Karellen poate că i-a descoperit, de fapt nu cred că i-a fost greu, dar l-am tras pe sfoară. După ce a părăsit locuinţa ta, automobilul a intrat într-un tunel rutier, la mai puţin de o mie de kilometri de New York. A ieşit prin partea opusă, purtând un bărbat drogat, foarte asemănător ţie. După un timp, un camion mare, încărcat cu lăzi din metal, a ieşit în direcţia opusă şi s-a îndreptat spre un aeroport unde lăzile au fost încărcate într-un avion, cu acte absolut legale. Sunt convins că proprietarii lăzilor ar fi îngroziţi dacă ar afla ce utilizare au avut.

Între timp, primul automobil a urmat o rută ocolită spre graniţa canadiană. Poate Karellen a pus deja mâna pe el… nu ştiu şi nici nu-mi pasă. După câte vezi – sper să-mi apreciezi sinceritatea – tot planul nostru se bazează pe o singură ipoteză. Suntem aproape siguri că Administratorul poate să vadă şi să audă orice se petrece pe suprafaţa Pământului dar, dacă nu foloseşte vrăji, nu poate vedea *sub pământ*. De aceea, nu va afla despre transferul din tunel sau, cel puţin, va afla prea târziu. Evident, ne-am asumat nişte riscuri, însă mai existau una sau două variante sigure, pe care nu vreau să le amintesc. S-ar putea să mai avem nevoie de ele.

Joe relatase acţiunea cu atâta satisfacţie încât Stormgren nu-şi putu stăpâni un zâmbet. În acelaşi timp, se simţea îngrijorat. Planul fusese ingenios şi era posibil să-l fi înşelat pe Karellen. Stormgren nu ştia nici măcar dacă Overlorzii îi supravegheau locuinţa. Nici Joe nu părea sigur. Poate de aceea fusese atât de deschis: testase reacţiile prizonierului său… Bine… indiferent de starea lui reală, trebuia să se arate încrezător.

— Sunteţi nişte proşti, rosti el dispreţuitor, crezând că-i puteţi păcăli atât de uşor pe Overlorzi. De fapt, ce vreţi să obţineţi?

Joe îi oferi o ţigară, pe care Stormgren o refuză, apoi îşi aprinse una şi se aşeză pe marginea mesei. Se auzi un scârţâit ameninţător şi bărbatul se ridică repede.

— Motivele noastre, începu polonezul, ar trebui să fie evidente. Am considerat că discuţiile sunt inutile şi trebuie recurs la alte măsuri. Au existat şi până acum mişcări ilegale şi, cu toate resursele lui, Karellen va afla că n-o să-i fie uşor cu noi… Trebuie să luptăm pentru independenţă. Nu mă-nţelege greşit… Nu va fi nimic violent, cel puţin la început, dar Overlorzii sunt nevoiţi să folosească intermediari umani, iar noi le putem face viaţa destul de grea.

Începând cu mine, gândi Stormgren. Se întrebă dacă Joe îi oferise mai mult decât un fragment al întregii istorii. Chiar credeau că metodele acelea gangstereşti îl puteau influenţa câtuşi de puţin pe Karellen? Pe de altă parte, era adevărat că o mişcare de rezistenţă bine organizată putea pricinui destule neplăceri. Joe pusese degetul pe un punct vulnerabil al politicii Overlorzilor. În ultimă instanţă, ordinele acestora se transmiteau prin intermediari umani. Dacă aceştia erau terorizaţi, întregul sistem se putea prăbuşi. Era doar o posibilitate, deoarece Stormgren rămânea încrezător: Karellen avea să găsească o soluţie.

— Şi ce doriţi să faceţi cu mine? întrebă el într-un târziu. Sunt ostatic, sau ce… ?

— Nu te îngrijora, te vom trata cu toată grija. Aşteptăm oaspeţi peste câteva zile. Până atunci, te vom întreţine cât putem mai bine.

Adăugă câteva fraze în poloneză şi unul dintre bărbaţi scoase un pachet nou de cărţi de joc.

— Le-am adus special pentru tine, explică Joe. Am citit ieri în *Time* că ai fost un bun jucător de pocher. Brusc, vocea îi deveni gravă: Sper că ai destui bani în portofel. Nu ţi l-am scotocit. La urma urmei, nu putem accepta cecuri…

Destul de surprins, Stormgren îşi privi fix temnicerii. Apoi, pe măsură ce sesiza umorul situaţiei, simţi brusc că toate grijile şi necazurile funcţiei i se ridicaseră de pe umeri. De acum încolo, era treaba lui Van Ryberg… Indiferent ce s-ar fi întâmplat, el nu putea interveni absolut cu nimic, iar acum cei trei erau nerăbdători să joace pocher.

Lăsă capul pe spate şi râse aşa cum nu mai făcuse de ani de zile.

***

Nu exista nici o îndoială, se gândi Van Ryberg. Wainwright spunea adevărul. Poate că avea unele bănuieli personale, însă nu ştia cine îl răpise pe Stormgren. Nici nu era de acord cu acţiunea respectivă. Van Ryberg presupunea că, de un timp, extremiştii din Liga Libertăţii exercitau presiuni asupra lui Wainwright pentru a-l determina să adopte o politică mai activă. Acum luaseră acţiunea pe cont propriu.

Răpirea fusese perfect organizată, nu mai exista nici o îndoială. Stormgren se putea afla oriunde pe Pământ şi erau puţine speranţe că-l puteau găsi. Totuşi ceva trebuia făcut, hotărî Van Ryberg, şi cât mai repede. În ciuda deselor lui ironii, adevăratele sale sentimente faţă de Karellen purtau amprenta unui respect copleşitor. Gândul apropierii de Administrator îl umplea de groază, însă n-avea de ales.

Departamentul Comunicaţiilor ocupa ultimul etaj al clădirii. Şiruri de faxuri, unele tăcute, altele ţăcănind preocupate, se întindeau cât vedeai cu ochii. Prin ele curgeau şuvoaie nesfârşite de statistici: cifre de producţie, recensăminte şi toate datele sistemului economic mondial. Undeva sus, în nava lui Karellen, trebuia să se afle echivalentul acelei încăperi uriaşe şi Van Ryberg se întrebă înfiorat cum arătau formele care se deplasau de colo până colo, strângând mesajele trimise Overlorzilor de pe Pământ.

Acum însă nu-l interesau maşinile şi treburile de rutină îndeplinite de acestea. Se îndreptă către odăiţa unde avusese

acces numai Stormgren. La indicaţiile lui Van Ryberg, uşa fusese forţată, iar şeful Departamentului îl aştepta acolo.

— Este un telex obişnuit, cu taste ca la maşinile de scris, îi explică acesta. Există şi un fax, dacă doriţi să trimiteţi fotografii sau tabele cu date, dar spuneaţi că nu va fi nevoie de aşa ceva.

Fostul adjunct încuviinţă absent.

— Asta-i tot. Mulţumesc. Nu cred să întârzii prea mult. După aceea, adăugă el, încuiaţi şi aduceţi-mi cheile.

Aşteptă până când bărbatul plecă, apoi se aşeză în faţa telexului. Ştia că aparatul era utilizat rareori, deoarece toate problemele se rezolvau la întâlnirile săptămânale dintre Karellen şi Stormgren. Telexul constituia un fel de legătură de urgenţă, aşa încât bănuia un răspuns prompt.

După o clipă de ezitare, începu să bată mesajul cu degete stângace. Maşina bâzâi încetişor şi cuvintele sclipiră câteva secunde pe ecranul negru. După aceea se rezemă de speteaza scaunului şi aşteptă.

Peste nici un minut, telexul bâzâi iarăşi. Nu pentru întâia oară, Van Ryberg se întrebă dacă Administratorul dormea vreodată.

Mesajul era pe cât de scurt, pe atât de nefolositor.

NU DEŢINEM NICI O INFORMAŢIE. LAS TOTUL ÎN SEAMA TA. K.

Plin de amărăciune şi lipsit de orice bucurie, Van Ryberg îşi dădu seama câtă măreţie i se aruncase în spate.

***

În ultimele trei zile, Stormgren îşi analizase cu atenţie temnicerii. Joe era cel cu adevărat important, ceilalţi fiind nonentităţi, pleavă adunată în jurul oricărei mişcări clandestine. Pentru ei idealurile Ligii Libertăţii nu însemnau mare lucru; unicul lor ţel îl reprezenta o viaţă cu cât mai puţină muncă.

Joe avea o individualitate mult mai complexă, deşi uneori îi amintea lui Stormgren de un copil supradezvoltat. Interminabilele lor jocuri de pocher erau punctate cu dispute politice înfocate şi, în curând, secretarul general înţelese că uriaşul polonez nu se gândise niciodată în mod serios la cauzele pentru care lupta. Sentimentele şi un conservatorism extrem îi întunecau aprecierile. Îndelungata luptă pentru independenţa

ţării sale îl condiţionase atât de complet încât continua să trăiască în trecut. Era un supravieţuitor boem, unul dintre cei care nu înţelegeau viaţa ordonată. După dispariţia celor asemenea lui, dacă aveau să dispară vreodată, lumea ar fi devenit un loc mult mai sigur, dar mai puţin interesant.

Stormgren se convinsese: Administratorul nu reuşise să-l descopere, încercase o cacealma, însă răpitorii lui nu căzuseră în plasă. Era sigur că-l ţineau acolo pentru a vedea reacţia lui Karellen, iar acum, deoarece nu se întâmplase nimic, puteau să-şi urmeze planurile.

De aceea, nu fu surprins când, după câteva zile, Joe îi anunţă vizita unor persoane din „afară”. De la o vreme, cei trei manifestaseră o nervozitate crescătoare şi Stormgren bănuise că liderii mişcării, văzând că totul era liniştit, veneau să-l ia.

Aşteptau, adunaţi deja în jurul mesei, când Joe îl pofti în cameră. Stormgren observă amuzat că polonezul purta ostentativ un pistol uriaş, pe care-l vedea pentru întâia dată. Ceilalţi doi paznici dispăruseră şi chiar Joe părea reţinut. Secretarul îşi dădu imediat seama că se găsea în faţa unor oameni de alt calibru, iar grupul dinaintea lui îi amintea un tablou, văzut cu mult timp în urmă, al lui Lenin şi tovarăşilor săi în primele zile ale revoluţiei ruse. Deţineau aceeaşi forţă intelectuală, hotărâre fermă şi duritate. Joe şi oamenii lui erau inofensivi; aceşti şase bărbaţi constituiau adevăratele creiere ale organizaţiei.

Înclinând scurt din cap, Stormgren se îndreptă spre singurul scaun liber, încercând să pară stăpân pe sine. Pe când se apropia, bărbatul cel mai vârstnic, aflat de cealaltă parte a mesei, se aplecă înainte şi-l fixă cu ochi cenuşii, pătrunzători. Stormgren se simţi stânjenit şi vorbi primul – un lucru pe care nu-l dorise.

— Presupun că doriţi să discutăm condiţiile. La cât aţi fixat răscumpărarea?

Observă că undeva în spate cineva stenografia convorbirea. Bărbatul îi răspunse cu un accent galez, muzical.

— O puteţi considera şi aşa, domnule secretar general. Dar ne interesează informaţiile, nu banii.

Deci asta era, se gândi Stormgren. Îl considerau prizonier de război, iar acum urma interogatoriul.

— Ne cunoaşteţi motivaţiile, continuă celălalt cu glasul lui moale. Dacă doriţi, ne puteţi denumi „mişcare de rezistenţă”. Considerăm că, mai devreme sau mai târziu, Pământul va trebui să lupte pentru independenţă, dar ne dăm seama că lupta aceasta se poate purta numai prin metode indirecte, cum sunt sabotajul şi răzvrătirea. V-am răpit, pe de o parte ca să-i demonstrăm lui Karellen că privim lucrurile în mod serios şi suntem bine organizaţi, dar în special pentru că sunteţi singurul individ care ne poate spune ceva despre Overlorzi. Sunteţi un om rezonabil, domnule Stormgren. Cooperaţi cu noi şi veţi fi liber.

— Mai exact, ce doriţi să aflaţi? întrebă precaut Stormgren. Ochii aceia extraordinari păreau că-i scotocesc mintea; nu mai întâlnise niciodată aşa ceva. După aceea, glasul muzical îi răspunse:

— Ştiţi cine sau ce sunt Overlorzii în realitate?

— Credeţi-mă, zâmbi secretarul, sunt la fel de curios ca şi voi.

— Atunci ne veţi răspunde la întrebări?

— Nu promit, dar o să încerc.

Joe se mişcă uşurat şi ceilalţi se aplecară înainte.

— Ne-am format o idee generală, continuă galezul, despre circumstanţele în care vă întâlniţi cu Karellen. Dar poate că ni le puteţi descrie… fără să uitaţi nimic important!

Nimic rău în asta, îşi spuse Stormgren. O făcuse de multe ori până atunci şi avea să lase impresia cooperării. În jurul lui se aflau minţi agere, care puteau descoperi ceva nou. Le convenea orice informaţie deţinută de el, atâta vreme cât le-o împărtăşea. Nu credea nici o clipă că-l putea afecta în vreun fel pe Karellen.

Se căută în buzunare şi scoase un creion şi un plic vechi. Desenând rapid, începu să vorbească:

— Ştiţi desigur că până la nava lui Karellen sunt transportat de o navetă lipsită de elemente evidente de propulsie. Pătrunde în navă… sunt convins că aţi văzut filmările prin transfocator ale *acestui* moment. Uşa, dacă vreţi s-o numiţi aşa, se deschide şi intru într-o încăpere mică, cu o masă, un scaun şi un ecran… dispuse astfel…

Împinse planul spre bătrânul galez, însă ochii cei stranii nu se aplecară către hârtie. Continuau să fie fixaţi pe chipul lui Stormgren şi, privindu-i, ceva păru că se schimbă în

profunzimea lor. Brusc, încăperea deveni tăcută, dar înapoia lui îl auzi pe Joe ţinându-şi răsuflarea.

Zăpăcit şi nedumerit, Stormgren se uită spre ceilalţi şi înţelese. Mototoli plicul şi-l azvârli pe jos.

Acum ştia de ce ochii aceia cenuşii i se păruseră atât de ciudaţi. Bărbatul dinaintea lui era orb.

***

Van Ryberg nu încercă să-l mai contacteze pe Karellen. Cele mai multe probleme: transferul de informaţii statistice, rezumatele presei mondiale şi toate celelalte continuaseră în mod automat. La Paris, consilierii juridici continuau să se lupte cu Constituţia Mondială, dar deocamdată chestiunile respective nu-l priveau pe el. Administratorul dorea rezoluţia finală peste două săptămâni; dacă nu era gata până atunci, Karellen avea să acţioneze aşa cum credea el de cuviinţă.

Şi în continuare, nici o veste despre Stormgren…

Tocmai dicta o listă, când telefonul pentru urgenţe începu să sune. Ridică receptorul şi ascultă stupefiat, apoi îl azvârli şi se repezi la fereastră. De pe străzi se înălţau strigăte de uimire, iar traficul se oprise.

Era adevărat: nava lui Karellen, simbolul imuabil al Overlorzilor, nu se mai zărea pe cer. Îşi încordă privirea, însă n-o găsi. După aceea, brusc, i se păru că se lăsase noaptea. Coborând dinspre nord, cu carena neagră ca un nor de furtună, uriaşa navă trecea deasupra zgârie-norilor New York-ului. Involuntar, Van Ryberg strânse umerii înaintea gigantului. Ştiuse dintotdeauna cât de imense erau vehiculele extratereştrilor, totuşi una era să le vezi departe în spaţiu şi alta să-ţi treacă deasupra capului, precum nişte nori duşi de diavol.

O urmări în bezna eclipsei parţiale, până dispăru spre sud. Nu se auzea nici un sunet, nici măcar vârtejul aerului, şi Van Ryberg îşi dădu seama că nava trecuse la mai puţin de un kilometru deasupra. Apoi clădirea se scutură, izbită de unda de şoc, iar undeva se auzi zăngănitul geamurilor sparte.

Înapoia lui, în încăpere, telefoanele începură să sune toate odată, dar Van Ryberg nu se clinti. Rămase rezemat de pervazul ferestrei, privind către sud, paralizat de prezenţa unei puteri fără limite.

***

În vreme ce vorbea, Stormgren avea impresia că mintea îi opera simultan pe două planuri. Pe de o parte încerca să-şi sfideze răpitorii, însă pe de altă parte spera că-l vor putea ajuta să afle secretul lui Karellen. Era un joc periculos care, în mod surprinzător, îl aţâţa.

Galezul orb condusese aproape permanent interogatoriul. Era fascinant să urmăreşti inteligenţa aceea, încercând una după alta variantele, probând şi respingând ipotezele abandonate de Stormgren însuşi, de multă vreme. În cele din urmă, se lăsă pe spate, suspinând.

— N-ajungem nicăieri, spuse el resemnat. Avem nevoie de mai multe fapte şi asta înseamnă acţiune, nu argumentaţie.

Ochii fără privire păreau că-l fixează gânditori pe Stormgren. O clipă bătu darabana, nervos, pe masă; primul semn de nesiguranţă observat la el. După aceea, continuă:

— Sunt surprins, domnule secretar, că n-aţi încercat niciodată să aflaţi mai multe despre Overlorzi…

— Şi ce sugeraţi? întrebă Stormgren cu răceală, căutând să-şi ascundă interesul. V-am spus: în camera unde au loc discuţiile cu Karellen există o singură uşă, iar aceea duce înapoi pe Pământ.

— Poate că există instrumente care ne-ar putea lămuri, observă galezul. Nu sunt om de ştiinţă, dar putem analiza posibilitatea respectivă. Dacă vă eliberăm, ne puteţi ajuta în acest sens?

— O dată şi pentru totdeauna, rosti Stormgren furios, lăsaţi-mă să-mi explic limpede poziţia! Karellen se zbate pentru o lume unită şi nu voi face nimic ca să-i ajut duşmanii. Nu-i cunosc planurile finale, dar cred că sunt bune!

— Ce dovezi avem noi?

— *Toate* acţiunile întreprinse de la apariţia navelor! Spuneţi-mi un singur fapt care, în ultimă instanţă, n-a constituit un beneficiu pentru omenire.

Secretarul general se opri o clipă, parcurgând rapid în minte evenimentele ultimilor ani, apoi zâmbi.

— Dacă doriţi o singură dovadă a… să-i zicem, *bunăvoinţei* Overlorzilor, amintiţi-vă de dispoziţia referitoare la cruzimea faţă

de animale, anunţată la o lună după sosirea lor. Dacă aş fi avut vreo îndoială faţă de Karellen, restricţia aceea mi-ar fi înlăturat-o, deşi mi-a provocat mai multe necazuri decât oricare altă măsură întreprinsă de atunci.

Nu-i o exagerare, se gândi el. Episodul fusese extraordinar; prima revelaţie a repulsiei Overlorzilor faţă de cruzime. Aceasta, împreună cu dreptatea şi ordinea păreau sentimentele dominante ale vieţii lor – judecându-i după acţiunile întreprinse.

Ocazia respectivă fusese de altfel şi singura în care Karellen se arătase mânios, cel puţin în aparenţă. „Vă puteţi omorî între voi, dacă doriţi”, spusese mesajul, „aceasta vă priveşte pe voi şi legile voastre. Dar dacă ucideţi animalele cu care împărţiţi lumea, exceptând cazurile de procurare a hranei şi autoapărare, atunci deveniţi răspunzători în faţa mea.”

Nimeni nu cunoştea precis limitele restricţiei, sau ce avea să facă Administratorul ca s-o întărească. N-a fost nevoie de o prea îndelungată aşteptare…

Când matadorii şi asistenţii lor îşi făcură intrarea, Plaza de Toros era arhiplină. Totul părea normal; soarele sclipea pe costumele tradiţionale, iar mulţimea îşi ovaţiona favoriţii, aşa cum o făcuse de sute de ori până atunci. Totuşi, din loc în loc, chipuri neliniştite priveau cerul şi forma argintie şi tăcută, aflată la peste cincizeci de kilometri deasupra Madridului.

Picadorii îşi ocupară locurile şi taurul intră pufnind în arenă. Caii slăbănogi, cu nările dilatate de spaimă, avansară, îndemnaţi de călăreţi. Prima suliţă sclipi, lovi şi în momentul acela se înălţă un sunet, niciodată auzit pe Pământ până atunci.

Fusese strigătul a zece mii de oameni, simţind durerea aceleiaşi răni, zece mii de oameni care, revenindu-şi din şoc, se descoperiră nevătămaţi. Fusese însă şi sfârşitul luptei, precum şi al tuturor luptelor cu tauri, deoarece vestea se răspândise rapid. Ar merita amintit că *afficionados* fuseseră atât de zguduiţi încât numai unul din zece solicită banii înapoi, iar *Daily Mirror* din Londra agravă situaţia, sugerând spaniolilor să adopte crichetul drept nou sport naţional.

— Poate că ai dreptate, replică bătrânul galez. Poate că motivaţia Overlorzilor este corectă după normele lor, care, uneori, coincid cu ale noastre. Rămân totuşi nişte intruşi. Noi nu le-am cerut să vină aici şi să ne răstoarne lumea, să distrugă

idealuri – da, şi naţiuni – pe care generaţii întregi au luptat să le apere.

— Eu provin dintr-o naţiune mică, nevoită să lupte pentru libertate, izbucni Stormgren. Cu toate astea, sunt de partea lui Karellen. Îl puteţi sâcâi, puteţi chiar întârzia realizarea aspiraţiilor lui, dar în cele din urmă toate astea nu vor însemna nimic. Fără îndoială, sunteţi sinceri în spusele voastre. Vă înţeleg teama că tradiţiile şi culturile statelor mici vor fi copleşite în momentul realizării unui stat mondial. Totuşi greşiţi, n-are rost să ne agăţăm de trecut. Chiar înainte de sosirea Overlorzilor, statul, ca suveran, murea. Overlorzii i-au grăbit sfârşitul. Acum, nimeni nu-l mai poate salva şi nici nu trebuie să încerce.

Nici un răspuns. Bărbatul din faţa lui nu se clinti. Stătea cu gura întredeschisă, cu ochii lipsiţi de viaţă şi nemişcaţi. În jurul lui, ceilalţi erau la fel: nemişcaţi, împietriţi în atitudini ciudate. Cu un icnet de spaimă, Stormgren se ridică în picioare şi se retrase către uşă. Tăcerea fu brusc întreruptă:

— A fost un discurs frumos, Rikki, mulţumesc! Acum cred că putem pleca.

Stormgren se răsuci pe călcâie şi privi în coridorul întunecos. Acolo, plutind la nivelul ochilor, se afla un glob mic – fără îndoială, sursa forţelor misterioase puse în mişcare de Overlorzi. Nu putea fi sigur, dar i se păru că aude un bâzâit slab, asemănător cu al unui stup de albine.

— Karellen! Slavă Domnului! Ce s-a întâmplat aici?

— Fii fără grijă, n-au păţit nimic. Îi poţi spune paralizie, însă este ceva mult mai subtil. Pur şi simplu, ei trăiesc de câteva mii de ori mai încet decât normal. Nu vor şti niciodată ce s-a întâmplat.

— Îi laşi aici până vine poliţia?

— Nu. Am o idee mai bună. Îi las să plece.

În mod surprinzător, Stormgren se simţi uşurat. Privi pentru ultima oară încăperea strâmtă şi bărbaţii încremeniţi. Joe stătea într-un picior, privind în gol. Brusc, secretarul general izbucni în râs şi se scotoci prin buzunare.

— Mulţumesc pentru ospitalitate, Joe, vorbi el. Cred c-o să-ţi las o amintire.

Căută printre bucăţelele de hârtie până găsi cifrele dorite. Apoi, pe o foaie relativ curată, scrise cu atenţie:

BANCA MANHATTAN

Plătiţi lui Joe suma de o sută treizeci şi cinci de dolari şi cincizeci de cenţi (135, 50 $)

R. Stormgren

Când lăsă peticul de hârtie lângă polonez, vocea lui Karellen întrebă:

— Ce faci acolo?

— Noi, Stormgrenii, ne plătim întotdeauna datoriile. Ceilalţi doi trişau, dar Joe a jucat cinstit. Cel puţin, nu l-am prins niciodată trişând.

Se simţea vesel şi aproape cu patruzeci de ani mai tânăr. Se îndreptă spre uşă, iar globul metalic se deplasă lateral, lăsându-l să treacă. Bănui că era un fel de robot; asta explica modul cum izbutise Karellen să-l descopere sub straturile de piatră şi pământ.

— Mergi drept înainte o sută de metri, răsună glasul Administratorului. Apoi ia-o la stânga.

Se repezi înainte, deşi ştia că n-avea de ce se grăbi. Globul rămase plutind pe coridor, acoperindu-i probabil retragerea.

După un minut, găsi altă sferă, aşteptându-l într-o nişă a coridorului.

— Ai de mers o jumătate de kilometru, i se adresă vocea. Ţine-o mereu la stânga, până ne întâlnim din nou.

Pe drumul spre ieşire, mai întâlni şase sfere. La început, se întrebă dacă nu cumva robotul i-o lua înainte pe alt drum; după aceea, înţelese că era un lanţ, asigurând un circuit complet până în adâncurile minei. La intrare, un grup de paznici alcătuiau o compoziţie statuară, supravegheaţi de alt glob. La câţiva metri mai departe, se afla naveta cu care Stormgren călătorea întotdeauna la Karellen.

Se opri pentru un moment, clipind din ochi în lumina soarelui. Apoi zări ruinele instalaţiilor miniere din jurul său şi, mai departe, o linie ferată coborând panta. După câţiva kilometri, o pădure deasă acoperea poalele muntelui, iar hăt în depărtare se întrezărea sclipirea unui lac întins. Bănui că se găsea undeva prin America de Sud, cu toate că-i venea greu să explice de ce anume încerca senzaţia respectivă.

Suind în navetă, Stormgren privi pentru ultima dată intrarea minei şi oamenii încremeniţi în jurul ei. După aceea, uşa se închise înapoia lui şi, cu un suspin de uşurare, bărbatul se lăsă pe spate în scaunul familiar.

Tăcu un timp, până îşi recăpătă suflarea, după care rosti:

— Ei bine?

— Îmi pare rău că nu te-am putut elibera mai devreme. Dar îţi dai seama cât era de important să aşteptăm până se strângeau toţi şefii…

— Vrei să spui, izbucni Stormgren, că ai ştiut tot timpul unde mă găsesc? Dacă aş fi…

— Nu te pripi, făcu Karellen, lasă-mă să termin de explicat.

— Bine, încuviinţă Stormgren sumbru. Ascult… Începuse să-şi dea seama că fusese o simplă momeală într-o capcană extrem de rafinată.

— De mai multă vreme ai asupra ta un… să-i zicem „spion”, începu Karellen. Deşi recenţii tăi amici au presupus în mod corect că nu-i pot urma sub pământ, totuşi te-am putut supraveghea până au coborât în mină. Transferul din tunel a fost ingenios, dar când primul automobil n-a mai emis semnalul de locaţie, planul lor s-a năruit şi te-am găsit imediat. După aceea, a fost doar o chestiune de răbdare. Ştiam că atunci când vor fi convinşi că te-am pierdut, liderii lor vor veni aici şi voi putea să-i prind pe toţi.

— Totuşi i-ai lăsat să plece!

— Până azi, reluă Administratorul, nu ştiam cine dintre cele două miliarde şi jumătate de locuitori ai acestei planete sunt adevăraţii conducători ai mişcării. Acum când îi cunosc, îi pot urmări oriunde pe Pământ şi, dacă doresc, le pot vedea fiecare mişcare. Este mai bine decât dacă ar fi fost arestaţi. Orice acţiune duce la trădarea tovarăşilor lor… Sunt realmente neutralizaţi şi ei ştiu asta. Eliberarea ta le va părea inexplicabilă, deoarece ai dispărut pur şi simplu din faţa lor.

Râsul lui sonor umplu încăperea micuţă.

— Toată afacerea a fost o comedie, însă a avut un scop serios. Nu mă refer la vârfurile organizaţiei, ci la efectul moral asupra altor grupuri similare.

Stormgren rămase tăcut. Nu era complet mulţumit, dar înţelegea punctul de vedere al lui Karellen şi-i trecuse o parte din mânie.

— Păcat că se întâmplă aşa ceva în ultimele săptămâni ale mandatului meu, rosti el în cele din urmă, însă de azi îmi instalez o gardă permanentă în jurul locuinţei. Data viitoare pot să-l răpească pe Pieter… Apropo, cum s-a descurcat?

— L-am urmărit cu atenţie în ultima săptămână şi în mod deliberat am evitat să-l ajut. În general s-a descurcat foarte bine, totuşi nu este omul care să-ţi ia locul…

— Mai bine pentru el, spuse secretarul puţin mâhnit. Încă ceva… ai primit vreun răspuns de la superiorii tăi, referitor la desconspirarea secretului vostru? M-am convins acum că problema reprezintă atuul principal al celor care vi se împotrivesc. Mi-au spus-o iarăşi şi iarăşi: „Nu ne putem încrede în Overlorzi până nu-i vedem.”

Karellen suspină.

— Nu. Nimic până acum. Ştiu însă care va fi răspunsul…

Stormgren nu mai insistă. Altădată ar fi încercat, dar acum, pentru întâia oară, în minte începea să i se contureze ideea vagă a unui plan. Îşi aminti cuvintele galezului. Da, poate că existau instrumente…

Ceea ce refuzase să facă sub constrângere, avea să încerce din proprie voinţă.

Capitolul patru

Stormgren n-ar fi crezut niciodată, chiar cu numai câteva zile în urmă, că avea să ia în serios planurile actuale. Probabil că răpirea, care privită retrospectiv semănase cu o dramoletă de mâna a treia, era în mare parte răspunzătoare de aceste planuri. Pentru prima dată în viaţă fusese expus unei acţiuni fizice violente – diferită de confruntările verbale din sala de conferinţe. Fie că microbul îi pătrunsese în sânge, fie că senilitatea se apropia mai repede decât crezuse.

Simpla curiozitate constituia o motivaţie puternică; la fel şi dorinţa de a se răzbuna pentru farsa jucată. Acum era foarte clar: Karellen îl folosise drept momeală şi, chiar dacă scopul scuză mijloacele, nu-l putea ierta imediat pe Administrator.

Pierre Duval nu păru surprins când Stormgren intră neanunţat în biroul său. Erau prieteni şi nu reprezenta ceva neobişnuit ca secretarul general să-l viziteze pe şeful Biroului ştiinţific. Cu siguranţă, lui Karellen nu i s-ar fi părut nimic anormal dacă, întâmplător, aparatele lui de observaţie ar fi fost îndreptate asupra acelei încăperi.

Cei doi bărbaţi discutară despre afaceri şi bârfe politice, apoi, ezitând, Stormgren abordă subiectul dorit. În timp ce-l asculta, bătrânul francez se lăsă pe spate în scaun, ridicând sprâncenele încet, milimetru cu milimetru. O dată sau de două ori fu gata să spună ceva, dar se răzgândi de fiecare dată.

Când Stormgren termină, savantul privi nervos în jur.

— Crezi că ascultă? întrebă el.

— Nu ştiu dacă poate… Am asupra mea un „spion” – aşa-i spune el – pentru protecţie, dar care nu funcţionează sub pământ. Acesta-i unul din motivele pentru care am venit aici, în vizuinele tale. Sunt izolate împotriva oricăror forme de radiaţie, nu-i aşa? Karellen nu este un vrăjitor. Ştie unde mă găsesc, însă numai atât.

— Sper să ai dreptate. Lăsând asta la o parte, n-o să ai neplăceri când va descoperi ce vrei să faci? Pentru că va afla… ştii şi tu…

— Îmi asum riscul. În plus, mă înţeleg bine cu el.

Fizicianul privea în gol, jucându-se cu creionul.

— Pare o problemă drăguţă, rosti el simplu. Îmi place.

Scotoci într-un sertar şi scoase un blocnotes uriaş, cel mai mare văzut vreodată de Stormgren.

— Bun, începu mâzgălind cu furie într-un soi de stenografie personală. Să fiu sigur că ştiu totul… Spune-mi tot ce poţi despre încăperea unde se desfăşoară întrevederile. Nu omite nici un detaliu, oricât de banal ţi s-ar părea.

— Nu sunt multe de zis. Pereţii par a fi de metal… Înălţimea încăperii este de vreo patru metri, iar suprafaţa cam de opt metri pătraţi. Ecranul are latura de un metru, iar imediat dedesubtul lui se găseşte o masă… ar fi mai uşor dacă ţi-aş desena.

Schiţă cu repeziciune camera pe care o cunoştea atât de bine şi împinse foaia spre Duval. În momentul acela îşi reaminti, cu un fior uşor, ultima dată când făcuse acelaşi lucru. Se întrebă ce se întâmplase cu galezul orb şi cu tovarăşii săi, şi cum reacţionaseră la dispariţia lui.

Francezul studie încruntat desenul.

— Asta-i tot ce-mi poţi spune?

— Da.

— Dar iluminatul? pufni dezgustat Duval. Doar nu stai pe întuneric? Şi ventilaţia, încălzirea…

Stormgren surâse înaintea exploziei caracteristice.

— Plafonul este luminos şi din câte mi-am dat seama aerul pătrunde prin grila difuzorului. Nu ştiu cum este evacuat, poate prin inversarea periodică a curentului… n-am observat. Nu există semne vizibile ale unei instalaţii de aer condiţionat, totuşi camera are permanent o temperatură normală.

— Adică vaporii de apă îngheaţă, dar nu şi bioxidul de carbon? Secretarul se strădui să zâmbească la gluma veche.

— Cred că ţi-am spus totul, sfârşi el. Cabina din vehiculul care mă transportă la nava lui Karellen nu se deosebeşte de cea a unui ascensor decât prin prezenţa unei mese şi a unui pat.

Vreme de câteva minute se lăsă linişte, timp în care fizicianul mâzgălea floricele microscopice pe blocnotes. Privindu-i, Stormgren se întrebă de ce un om ca Duval, a cărui minte era incomparabil mai sclipitoare decât a sa, nu ajunsese niciodată o celebritate în lumea ştiinţei. Îşi aminti comentariul caustic, şi probabil neadevărat, al unui prieten din Departamentul de Stat: „Francezii produc cei mai capabili rataţi din lume.” Duval era tipul de om care întărea afirmaţia respectivă.

Fizicianul clătină satisfăcut din cap, se aplecă înainte şi îndreptă creionul spre Stormgren.

— De ce crezi tu, Rikki, întrebă el, că ecranul lui Karellen este un ecran de televiziune?

— Aşa mi s-a părut de la început… arată exact ca un aparat TV. Oricum, ce altceva ar putea fi?

— Când spui că *arată* ca un ecran de televiziune, te gândeşti – nu-i aşa? – că seamănă cu un ecran de-al *nostru*.

— Sigur că da.

— Mă îndoiesc să fie tocmai aşa. Sunt convins că aparatele Overlorzilor nu utilizează ceva în genul unui ecran fizic… probabil că ei materializează imaginile spaţial. Totuşi de ce s-ar complica Karellen cu un sistem TV? Soluţia cea mai simplă este întotdeauna şi cea mai bună. Nu ţi se pare mult mai probabil ca acest „ecran” al tău să fie în realitate *o oglindă cu spatele transparent*?

Stormgren fu atât de uluit încât pentru o clipă rămase tăcut, căzând pe gânduri. Nu pusese niciodată la îndoială explicaţiile lui Karellen, totuşi îi spusese ceva Administratorul despre utilizarea unui sistem TV? Aşa crezuse el; totul fusese un truc

psihologic, care funcţionase perfect. Presupunând bineînţeles că ipoteza lui Duval *era* corectă. Se grăbea însă cu concluziile; deocamdată nu dovedise nimic.

— Dacă ai dreptate, zise el, nu-mi rămâne decât să sparg ecranul.

— Oamenii ăştia care n-au nici o tangenţă cu ştiinţa! suspină Duval. Crezi că ecranul este făcut dintr-un material care poate fi străpuns fără ajutorul unor explozii? Iar dacă reuşeşti, ce şanse sunt ca Administratorul să respire acelaşi aer ca noi? N-ar fi plăcut pentru nici unul dintre voi, dacă el trăieşte… într-o atmosferă de clor, de pildă.

Stormgren se simţi stânjenit. Trebuia să se fi gândit la asta.

— Atunci *ce* propui?

— Vreau să mă mai gândesc. Pentru început, trebuie să aflăm dacă ipoteza mea este corectă, apoi să vedem care ar fi natura ecranului. O să pun câţiva oameni la treabă. Apropo, presupun că ai o servietă atunci când îl vizitezi pe Karellen. Este aceeaşi de acum?

— Da.

— E suficient de mare. N-ar fi bine să atragem atenţia, schimbând-o, mai ales dacă s-a obişnuit cu ea.

— Ce vrei să fac? întrebă Stormgren. Să car un aparat de raze X?

— Nu ştiu încă, zâmbi fizicianul, dar ne vom gândi la ceva. O să te anunţ peste vreo două săptămâni. Chicoti: ştii la ce mă duc cu gândul toate astea?

— Da, răspunse Stormgren prompt, la perioada când construiai aparate de radio clandestine pe timpul ocupaţiei germane.

Duval păru dezamăgit.

— Presupun că ţi-am mai spus-o, o dată sau de două ori. Dar mai este ceva…

— Ce anume?

— Când te vor prinde, *eu* n-am nici un amestec.

— Cum… ? După toată gălăgia pe care o făceai cândva despre responsabilitatea socială a omului de ştiinţă? Mi-este ruşine de tine, Pierre!

***

Secretarul general lăsă jos teancul de foi dactilografiate şi suspină:

— Slavă cerurilor că-i gata în sfârşit! Mi se pare straniu că viitorul omenirii este conţinut în câteva sute de pagini… Statul Mondial! Nu credeam că voi apuca să-l văd vreodată!

Puse dosarul în servietă, al cărei fund se găsea la numai zece centimetri de dreptunghiul întunecat al ecranului. Din când în când, inconştient, degetele îi alunecau nervoase peste încuietorile servietei; nu dorea să apese declanşatorul ascuns, înainte de sfârşitul întrevederii. Exista posibilitatea unui eşec, deşi Duval jurase că nimeni nu putea detecta nimic.

— Spuneai că ai noutăţi pentru mine, continuă el cu o nerăbdare greu reţinută. E vorba despre…

— Da, rosti Karellen. Acum câteva ore am primit hotărârea.

Ce putea însemna asta? se întrebă Stormgren. Evident, nu era posibil ca Administratorul să fi comunicat cu planeta lui de origine, aflată la o depărtare necunoscută, de ani-lumină. Sau poate – asta fusese ipoteza lui Van Ryberg – consulta un calculator extrem de complex, capabil să prevadă efectele oricărei acţiuni politice.

— Nu cred, urmă Overlordul, că Liga Libertăţii şi asociaţii ei vor fi prea mulţumiţi, dar poate că tensiunea se va mai reduce. Apropo, ce discutăm acum este neoficial. Rikki, mi-ai spus adesea că indiferent de aspectul nostru fizic, rasa umană se va acomoda repede cu noi. Asta denotă o lipsă de imaginaţie din partea ta. Poate că *tu* te-ai acomoda repede, însă nu trebuie să uiţi că majoritatea oamenilor n-au primit deocamdată o educaţie după tiparele raţiunii şi sunt îmbâcsiţi de prejudecăţi şi superstiţii, pentru eradicarea cărora ar fi necesare câteva decenii.

Eşti de acord: cunoaştem câte ceva despre psihologia voastră. Ştim destul de exact ce s-ar putea întâmpla dacă ne-am arăta lumii în actualul stadiu de dezvoltare. Nu pot intra în detalii, nici măcar faţă de tine, de aceea trebuie să-mi accepţi analiza ca atare. Putem totuşi face o promisiune care vă poate mulţumi: *Peste cincizeci de ani – două generaţii de acum înainte – vom coborî din nave şi omenirea va putea să ne vadă, aşa cum suntem.*

Stormgren tăcu un timp, absorbind cuvintele Administratorului. Încerca prea puţin din satisfacţia ce i-ar fi

oferit-o mai devreme declaraţia lui Karellen. Într-adevăr, se simţea oarecum zăpăcit de succesul lui parţial şi, pentru o clipă, planurile i se clătinară. Adevărul urma să iasă la lumină odată cu trecerea timpului; complotul lui era inutil şi poate lipsit de înţelepciune. Dacă avea totuşi să continue, o făcea numai din motivul egoist că el n-avea să mai fie în viaţă peste alţi cincizeci de ani.

Karellen îi remarcase probabil şovăiala, deoarece continuă:

— Îmi pare rău că te-am dezamăgit, dar cel puţin problemele politice ale viitorului apropiat nu vor mai fi responsabilitatea ta. Te gândeşti poate că temerile noastre sunt exagerate, însă crede-mă: avem dovezi convingătoare ale pericolului reprezentat de orice altă variantă.

Stormgren se aplecă înainte, cu ochii strălucind:

— Deci *aţi fost văzuţi* de Om!

— N-am spus asta, răspunse Karellen prompt. Lumea *voastră* nu reprezintă singura planetă de care ne-am ocupat.

Finlandezul nu abandonă atât de uşor.

— Există mai multe legende ce sugerează că Pământul a fost vizitat de alte rase, în trecut.

— Ştiu, am citit raportul Departamentului de Cercetări Istorice. Lasă impresia că Pământul ar fi fost un nod al căilor de comunicaţie din Univers.

— S-ar putea să fi existat unele contacte despre care voi nu ştiţi, rosti Stormgren plin de speranţă. Deşi, dacă ne-aţi studiat vreme de mii de ani, nu mi se pare posibil…

— Cam aşa este, răspunse misterios Overlordul.

În momentul acela, Stormgren se hotărî.

— Karellen, vorbi el brusc, o să redactez declaraţia şi ţi-o voi trimite pentru aprobare. Îmi rezerv însă dreptul de a continua să te sâcâi şi, dacă se va ivi prilejul, voi încerca să-ţi aflu secretul.

— Sunt conştient de asta, chicoti interlocutorul său.

— Şi nu-ţi pasă?

— Absolut deloc, atât timp cât nu vei folosi arme nucleare, gaze toxice sau orice altceva care ne-ar putea afecta prietenia.

Bărbatul se întrebă dacă Administratorul ghicise adevărul. Înapoia tachinărilor sale recunoscuse o undă de înţelegere, poate – cine ştie? – chiar de încurajare.

— Mă bucur să aflu asta, vorbi el cât mai calm.

Se ridică în picioare şi închise capacul servietei. Degetul mare îi alunecă peste încuietoare.

— O să redactez declaraţia, repetă, şi ţi-o trimit chiar astăzi, prin fax.

În timp ce vorbea, apăsă butonul şi ştiu că temerile sale fuseseră inutile. Senzorii lui Karellen nu erau mai subtili decât ai Omului. Administratorul nu detectase nimic; nu simţi nici o schimbare în glasul său, atunci când îşi luă rămas bun şi rosti obişnuitele cuvinte-cod ce deschideau uşa încăperii.

Cu toate acestea, Stormgren continuă să se simtă aidoma unui hoţ ieşind dintr-un magazin sub ochii supraveghetorului şi răsuflă uşurat când peretele neted se închise înapoia lui.

***

— Recunosc, spuse Van Ryberg, că unele din ipotezele mele n-au fost satisfăcătoare. Despre asta ce crezi?

— Trebuie neapărat să răspund? suspină Stormgren.

Pieter îi ignoră resemnarea.

— Nu-i chiar ideea mea, urmă el cu modestie. Mi-a venit citind o povestire de Chesterton. Dacă Overlorzii ascund faptul că n-au nimic de ascuns?

— Mi se pare niţel cam complicat, făcu Stormgren uşor interesat.

— Uite ce vreau să spun, reluă Van Ryberg cu energie. Cred că din punct de vedere fizic ei sunt fiinţe omeneşti, ca şi noi. Şi-au dat seama că vom tolera conducerea unor creaturi pe care ni le imaginăm diferite şi superinteligente. Dar rasa umană, fiind ceea ce este, nu va accepta să fie condusă de fiinţe asemenea ei.

— Foarte ingenios… ca toate teoriile tale, reflectă Stormgren. Aş dori să le numerotezi, ca să pot face referire la ele. Obiecţia mea asupra acesteia…

În momentul acela fu anunţată sosirea lui Alexander Wainwright.

Secretarul era curios ce gândea acesta. În acelaşi timp, se întreba dacă Wainwright discutase cu răpitorii. Puţin probabil, întrucât credea în afirmaţiile lui referitoare la dezaprobarea violenţei. Extremiştii mişcării se discreditaseră şi avea să treacă mult timp până cînd lumea să mai audă de ei.

Conducătorul Ligii Libertăţii ascultă atent declaraţia lui Karellen. Stormgren spera că-i va aprecia gestul, deşi fusese ideea Administratorului. Abia după douăsprezece ore, restul omenirii avea să afle promisiunea adresată nepoţilor lor.

— Cincizeci de ani, rosti gânditor Wainwright. Mult de aşteptat…

— Poate pentru omenire, nu şi pentru Karellen, răspunse Stormgren. Abia acum începea să-şi dea seama de inteligenţa soluţiei Overlorzilor. Le oferea răgazul pe care-l considerau necesar şi despica pământul sub Liga Libertăţii. Nu-şi închipuia că Liga avea să capituleze, dar poziţia ei urma să fie şubrezită în mod considerabil. Cu siguranţă că şi Wainwright înţelegea lucrul acesta.

— Peste cincizeci de ani, zise cu amărăciune bărbatul, răul va fi deja făcut. Cei care şi-ar mai reaminti lupta noastră pentru independenţă vor fi morţi – omenirea îşi va fi uitat strămoşii.

Cuvinte, cuvinte goale, gândi Stormgren. Cuvinte pentru care, odată, oamenii au luptat şi au murit, şi pentru care nu vor mai lupta şi muri niciodată. Iar în felul acesta lumea va fi mai bună.

Privindu-i pe Wainwright plecând, Stormgren se întrebă câte necazuri avea să mai producă Liga în anii următori… Deşi asta, îşi spuse el oarecum uşurat, devenea problema succesorului său.

Existau lucruri pe care numai timpul le putea vindeca. Ticăloşii puteau fi înlăturaţi, dar nu se putea face nimic împotriva oamenilor buni care erau induşi în eroare.

***

— Uite servieta, spuse Duval. Este ca şi nouă.

— Mulţumesc, răspunse Stormgren, inspectând-o totuşi grijuliu. Acum poate că-mi spui şi mie despre ce-a fost vorba şi ce vom face în continuare.

Fizicianul părea mai interesat de propriile gânduri.

— Ce nu pot înţelege, făcu el, este uşurinţa cu care am obţinut-o. Dacă aş fi fost în locul lui Kar…

— Dar n-ai fost. Treci la subiect, omule! *Ce* aţi descoperit?

— Of, of, rasele astea nordice! suspină francezul. În servietă se afla un tip de radar cu putere minimă. Pe lângă undele radio

de frecvenţă foarte mare, aparatul utiliza infraroşii: toate acestea fiind unde despre care suntem siguri că nu pot fi percepute de nici o creatură, indiferent ce fel de ochi ar avea.

— Ce vă face atât de siguri? întrebă Stormgren, uşor intrigat de problema tehnică.

— N-am putea fi *foarte* siguri, admise Duval. Dar Karellen te zăreşte în lumină naturală, nu-i aşa? Deci în privinţa spectrului perceput, ochii lui trebuie să fie asemănători alor noştri. Oricum, aparatul a funcţionat. Am dovedit că în spatele ecranului se află o încăpere largă. Ecranul are o grosime de trei centimetri şi înapoia lui există un spaţiu de cel puţin zece metri. N-am putut detecta un ecou de la peretele îndepărtat, dar nici nu ne aşteptam, fiindcă n-am îndrăznit să folosim o energie prea mare. Totuşi am obţinut *asta*…

Împinse înaintea lui Stormgren o fotografie pe care se zărea o singură linie, ondulată. Într-un punct, linia urca puţin, aidoma unei înregistrări seismografice.

— Vezi vârful ăsta?

— Da… ce este?

— Karellen.

— Dumnezeule! Eşti sigur?

— Aproape. Se găsea cam la doi metri dincolo de ecran. Dacă rezoluţia ar fi fost ceva mai bună, am fi putut să-i calculăm chiar şi dimensiunile.

Privind inflexiunea abia vizibilă a curbei, Stormgren încercă un sentiment ciudat. Până în momentul acela, nu existase nici o dovadă privind natura materială a iui Karellen. Dovada continua să fie indirectă, dar o acceptă imediat.

— Apoi, continuă Duval, a trebuit să calculăm transmisia luminii obişnuite prin ecran. Am stabilit deja o valoare – oricum nu contează nici dacă am greşit cu un factor de valoare zece. Îţi dai seama, bineînţeles, că în realitate nu este o oglindă cu spate transparent. Pur şi simplu, e o chestiune de iluminare. Karellen stă într-o cameră obscură, în vreme ce tu eşti luminat, asta-i tot. Ei bine, o să schimbăm relaţia, chicoti el.

Scotoci în birou cu aerul unui iluzionist şi scoase un fel de bliţ. La un capăt, acesta se termina printr-o duză mare, conferindu-i aspectul unei flinte.

— Nu-i atât de periculos pe cât pare, zâmbi fizicianul. N-ai altceva de făcut decât să lipeşti duza de ecran şi să apeşi pe

trăgaci. Bliţul emite vreme de zece secunde o rază foarte puternică şi în timpul acela îl poţi deplasa, ca să examinezi întreaga încăpere. Lumina lui va trece prin ecran, dezvăluindu-l pe prietenul tău.

— Nu-l va răni pe Karellen?

— Nu, dacă vei mişca bliţul de jos în sus. În felul acesta, ochii Administratorului se vor putea acomoda – presupun că are reflexe asemănătoare cu ale noastre şi nu vrem să-l orbim.

Stormgren privi neîncrezător aparatul şi-l cântări în mână. În ultimele săptămâni avea mustrări de conştiinţă. Karellen îl tratase întotdeauna cu o afecţiune vădită, în ciuda îngrozitoarei lui sincerităţi; iar acum, când se apropia momentul despărţirii, n-ar fi vrut să facă ceva care să întineze amintirea relaţiilor lor. Dar îl avertizase, iar Stormgren era convins că, dacă ar fi depins numai de el, Karellen s-ar fi arătat de mult. Acum se hotărâse: la sfârşitul ultimei lor convorbiri, avea să vadă chipul Administratorului.

Dacă, bineînţeles, avea un chip…

***

Nervozitatea simţită iniţial de Stormgren trecuse de mult. Karellen monopolizase conversaţia, folosind frazele acelea complicate de care era atât de mândru. Cândva stilul său i se păruse lui Stormgren cel mai minunat şi, cu siguranţă, cel mai surprinzător dintre talentele lui Karellen. Acum nu mai avea aceeaşi impresie, deoarece ştia că, asemenea majorităţii însuşirilor extraterestrului, era simplul rezultat al puterii intelectului, nu o aptitudine ieşită din comun.

Când îşi încetinea gândirea la viteza graiului omenesc, Overlordul părea să aibă vreme pentru orice cantitate de compoziţie literară.

— Nu trebuie să existe nici cea mai neînsemnată temere, din partea ta sau a succesorului tău, cu privire la Liga Libertăţii, chiar dacă aceasta îşi va reveni din impasul actual. Luna trecută, Liga a fost potolită şi, deşi va renaşte, nu va reprezenta un pericol pentru anii următori. Dimpotrivă, deoarece întotdeauna este important să cunoşti planurile opoziţiei, ea va fi o organizaţie foarte utilă. Sunt chiar gata s-o subvenţionez, dacă va avea vreodată dificultăţi financiare.

Nu pentru prima dată, Stormgren nu izbuti să ghicească dacă Administratorul glumea. Rămase impasibil şi continuă să asculte.

— În curând, Liga va pierde un alt argument. Au existat multe critici, unele dintre ele puerile, referitoare la poziţia specială deţinută de tine în ultimii ani. La începutul Administraţiei le-am considerat utile, dar acum, când lumea evoluează conform direcţiilor generale prevăzute, ele pot înceta. Pe viitor, toate legăturile mele cu Pământul vor fi indirecte, iar biroul secretarului general poate redeveni ceea ce a fost iniţial. În următorii cincizeci de ani vor apărea multe crize, însă vor fi depăşite. Structura viitorului este destul de clară şi într-o bună zi dificultăţile acestea o să fie uitate – chiar şi de o rasă cu o memorie atât de îndelungată cum sunteţi voi.

Ultimele cuvinte fuseseră rostite cu o emfază specială şi Stormgren simţi că îngheaţă în scaun. Era convins, Karellen nu făcea erori accidentale; până şi indiscreţiile lui erau calculate la zecimală. Nu avu însă răgazul să pună întrebări – la care, cu siguranţă, n-ar fi primit răspuns – deoarece Administratorul schimbă din nou subiectul.

— M-ai întrebat deseori despre planurile noastre pe termen lung, continuă el. Înfiinţarea Statului Mondial constituie bineînţeles un prim pas. Întemeierea lui te va prinde în viaţă, deşi schimbările vor fi atât de imperceptibile încât puţini îi vor remarca apariţia. După aceea va urma o perioadă de consolidare lentă, în timp ce vă veţi pregăti pentru apariţia noastră. Apoi va sosi ziua promisă. Îmi pare rău că nu vei fi acolo.

Ochii lui Stormgren erau deschişi, dar privirea sa ţintea dincolo de bariera întunecată a ecranului. Privea în viitor, imaginându-şi ziua la care n-avea să asiste niciodată; ziua când, în cele din urmă, navele uriaşe ale Overlorzilor urmau să coboare pe Pământ şi să se deschidă înaintea oamenilor.

— În ziua aceea, continuă Karellen, rasa omenească va simţi ceva asemănător unui şoc psihologic. Nu va fi însă cu urmări. Oamenii acelor timpuri vor fi mai stăpâni pe ei decât proprii bunici. Noi vom reprezenta o parte integrantă a vieţii lor şi, atunci când ne vor vedea, nu le vom părea atât de… stranii cum ţi-am părea ţie.

Karellen nu mai fusese niciodată atât de contemplativ, dar asta nu-l surprinse pe Stormgren. Era convins de faptul că nu cunoscuse decât câteva faţete ale personalităţii Administratorului; adevăratul Karellen era, şi poate avea să rămână, necunoscut oamenilor. Bărbatul încercă iarăşi senzaţia că adevăratele interese ale Overlordului se aflau altundeva; că el dirija Pământul doar cu o fracţiune a minţii sale, cu aceeaşi lipsă de efort cu care un maestru al şahului tridimensional putea juca dame.

— Şi după aceea? întrebă el încet.

— *După aceea*, o să putem începe *adevărata* muncă.

— M-am întrebat de multe ori ce ar putea fi munca aceasta. Epurarea lumii noastre şi civilizarea omenirii este doar un mijloc, dar trebuie să aveţi şi un scop. Vom fi vreodată capabili să zburăm în spaţiu şi să vedem lumea voastră – poate chiar să vă ajutăm în unele probleme?

— Poţi spune şi aşa, rosti Karellen, iar glasul său conţinea o notă de tristeţe evidentă, însă inexplicabilă, care-l tulbură pe Stormgren.

— Să presupunem totuşi că experimentul vostru cu Omul eşuează. Noi am păţit asemenea lucruri în contact cu triburi primitive. Aţi avut şi voi astfel de cazuri, nu?

— Da, vorbi Karellen atât de încet încât Stormgren abia îl auzi. Şi noi am avut eşecurile noastre.

— Ce faceţi în cazurile astea?

— Aşteptăm… şi încercăm iarăşi.

Urmă apoi o pauză, durând poate cinci secunde. Când Administratorul vorbi din nou, cuvintele lui au fost atât de neaşteptate încât, pe moment, pământeanul nu reacţionă.

— La revedere, Rikki!

Karellen îl păcălise; probabil era prea târziu. Paralizia lui Stormgren dură numai o clipă. După aceea, cu o singură mişcare îndelung practicată scoase bliţul şi-l lipi de ecran.

***

Pinii ajungeau până aproape de lac, lăsând de-a lungul malului doar o fâşie de iarbă verde, lată de câţiva metri. În fiecare seară, dacă era cald, Stormgren, în ciuda celor nouăzeci de ani ai săi, se plimba încet prin iarbă, spre debarcader, privea

soarele afundându-se în lac şi se întorcea acasă înainte ca vântul tăios al nopţii să coboare din pădure. Ritualul acesta simplu îi oferea multă fericire şi dorea să-l urmeze cât aveau să-l ţină puterile.

Departe, deasupra lacului, ceva se apropia dinspre vest, zburând jos şi rapid. Avioanele erau rare prin partea locului, exceptând liniile transpolare ce treceau pe deasupra, la fiecare oră din zi sau din noapte. Prezenţa lor nu se făcea însă niciodată simţită, cu excepţia ocazională a vreunei dâre de condensare în stratosferă. Aparatul de acum era un elicopter şi se îndrepta în mod vădit către el. Stormgren privi în lungul ţărmului şi văzu că nu avea nici o şansă de scăpare. Înălţă din umeri şi se aşeză pe banca de lemn de la capătul debarcaderului.

Reporterul se comportă atât de respectuos încât Stormgren rămase surprins. Începuse să uite că nu era doar un politician pensionar, ci şi – în afara ţării sale – o figură aproape legendară.

— Domnule Stormgren, începu reporterul, vă rog să mă scuzaţi că vă deranjez… Mă întreb dacă aţi binevoi să comentaţi o chestiune, recent aflată, referitoare la Overlorzi.

Stormgren se încruntă uşor. Deşi trecuseră atâţia ani, continua să împărtăşească neplăcerea lui Karellen faţă de denumirea „Overlorzi”.

— Nu cred, spuse el, că mai pot adăuga ceva la ceea ce s-a scris deja.

Ziaristul îl urmărea cu o încordare curioasă.

— Bănuiam răspunsul acesta. De curând am aflat o istorie destul de ciudată… Se pare că acum treizeci de ani, un tehnician din Departamentul ştiinţific a realizat pentru dumneavoastră un echipament special. Ne întrebăm dacă ne puteţi spune despre ce-a fost vorba…

Pentru o clipă, Stormgren rămase tăcut, întorcându-se cu gândurile spre trecut. Nu-l surprindea că secretul fusese descoperit. Ba chiar era de mirare că fusese aflat aşa târziu.

Se ridică şi porni de-a lungul debarcaderului, cu reporterul urmându-l la câţiva paşi.

— Povestea asta, rosti el, conţine o parte de adevăr. Cu prilejul ultimei vizite pe nava lui Karellen, am luat cu mine un aparat, în speranţa că-l voi putea vedea pe Administrator. A fost mai degrabă o prostie, dar… În sfârşit, aveam numai şaizeci de ani pe atunci.

Chicoti, apoi continuă:

— Te-ai deranjat degeaba până aici. Ştii… n-a funcţionat.

— N-aţi zărit nimic?

— Nu, absolut nimic. Mă tem că va trebui să aşteptaţi. La urma urmei, mai sunt doar douăzeci de ani.

Douăzeci de ani. Da, Karellen avusese dreptate. Până atunci lumea avea să fie pregătită, aşa cum nu fusese cu treizeci de ani în urmă, când îi spusese lui Duval aceeaşi minciună.

Karellen crezuse în el şi Stormgren nu-i înşelase încrederea. Era absolut sigur că Administratorul îi cunoscuse intenţiile din capul locului şi prevăzuse fiecare moment al actului final.

De ce altfel scaunul acela enorm fusese deja gol atunci când cercul de lumină poposise asupra lui? în acelaşi moment, deplasase fascicolul, temându-se că era prea târziu. Uşa metalică, de două ori mai înaltă decât o uşă obişnuită, tocmai se închidea când o zărise, dar nu se închidea îndeajuns de repede.

Da… Karellen crezuse în el; nu dorise să-l lase să coboare în lungul amurg al vieţii, obsedat de un mister pe care nu-l mai putea dezlega. Karellen nu îndrăznea să înfrunte puterile necunoscute de deasupra lui (oare şi *acelea* aparţineau rasei sale?), însă făcuse tot ce-i stătuse în putinţă. Dacă le încălcase dispoziţiile, n-o puteau demonstra niciodată. Era dovada finală, Stormgren ştia asta, a afecţiunii pe care i-o purtase Administratorul. Deşi putea fi afecţiunea unui om pentru un câine devotat şi inteligent, nu însemna că era mai puţin sinceră, iar viaţa îi oferise lui Stormgren puţine satisfacţii mai mari ca aceea.

„Şi noi am avut eşecurile noastre…”

Da, Karellen, era adevărat; oare tu ai fost cel care n-a reuşit, înainte de zorile istoriei omeneşti? Trebuie să fi fost un eşec de proporţii, gândi Stormgren, pentru ca ecourile lui să se rostogolească de-a lungul timpului, hăituind copilăria fiecărei rase a omului. În cincizeci de ani, puteai oare depăşi şi învinge puterea tuturor miturilor şi legendelor lumii?

Stormgren ştia însă că n-avea să urmeze şi un al doilea eşec. Când cele două rase urmau să se întâlnească din nou, Overlorzii îşi vor fi câştigat încrederea şi prietenia omenirii şi nici chiar şocul apariţiei lor nu mai putea strica toată munca. Împreună, ei aveau să se îndrepte spre viitor, şi tragedia necunoscută care

întunecase trecutul urma să se piardă pentru totdeauna în hăurile obscure ale preistoriei.

Iar Stormgren speră că atunci când Karellen va putea să umble din nou pe Pământ, avea să vină într-o bună zi în pădurile nordice şi să se aşeze lângă mormântul primului om care îi fusese prieten.

PARTEA A DOUA
VÂRSTA DE AUR
Capitolul cinci

— Aceasta este ziua, şopteau radiourile într-o sută de graiuri.

— Aceasta este ziua! declarau titlurile uriaşe din peste o mie de ziare.

— Aceasta este ziua! gândeau tehnicienii, verificând şi reverificând echipamentele adunate în jurul uriaşului loc gol unde avea să coboare nava lui Karellen.

Rămăsese acum singura navă, deasupra New York-ului.

Într-adevăr, aşa cum abia descoperiseră oamenii, celelalte nave dispăruseră. Cu o zi înainte, flota uriaşă a Overlorzilor se dizolvase în neant, topindu-se precum ceaţa sub soarele dimineţii.

Vehiculele de aprovizionare, venind şi dispărând undeva în spaţiul îndepărtat, erau reale, însă norii argintii ce plutiseră vreme de generaţii deasupra capitalelor Pământului fuseseră simple iluzii. Nimeni nu ştia cum fuseseră realizate, dar se părea că toate nu reprezentaseră decât imagini ale navei lui Karellen. Fusese însă mai mult decât o simplă iluzie optică, deoarece păcălise radarele şi trăiau încă oameni care puteau jura că le auziseră vuind, atunci când flota pătrunsese în cerurile Pământului.

Amănuntul devenise lipsit de importanţă; mai interesant era că Administratorul nu mai simţea nevoia etalării forţei. Abandonase armele psihologice.

— Nava se deplasează! sosi vestea, transmisă instantaneu în toate colţurile planetei. Se îndreaptă către vest!

Cu mai puţin de o mie de kilometri pe oră, coborând lin din înălţimile stratosferei, nava înainta spre şesul întins şi spre a doua ei întâlnire cu istoria. Descinse în faţa videocamerelor şi a miilor de spectatori înghesuiţi, dintre care doar puţini puteau vedea măcar tot atât cât si milioanele de oameni adunaţi înaintea televizoarelor.

Solul ar fi trebuit să se cutremure şi să crape sub greutatea uriaşă, dar nava continua să se afle sub acţiunea forţelor necunoscute ce o purtaseră printre stele. Sărută pământul cu gingăşia unui fulg de zăpadă.

Peretele curbat la douăzeci de metri deasupra solului păru că tremură şi se unduieşte: acolo unde înainte fusese o

suprafaţă netedă şi lucioasă, apăru acum o deschizătură mare. În interiorul ei nu se întrezărea nimic, nici chiar de către ochii indiscreţi ai transfocatoarelor. Era la fel de întunecoasă şi umbrită precum intrarea unei peşteri.

Dinăuntru apăru o pasarelă largă şi strălucitoare, care se întinse către sol. Semăna cu o bandă solidă de metal, cu balustrade de ambele părţi. Nu avea trepte; era abruptă, părea lunecoasă aidoma unui tobogan, şi oricine ar fi considerat-o, în egală măsură, imposibil de urcat sau coborât în vreo modalitate cunoscută.

Oamenii priveau portalul întunecos, în interiorul căruia nu se clintise încă nimic. Apoi, glasul lui Karellen, rareori auzit dar de neuitat, răsună dintr-un difuzor invizibil. Cuvintele lui au fost absolut neaşteptate:

— La piciorul pasarelei sunt câţiva copii. Aş dori ca doi dintre ei să urce, ca să ieşim împreună.

Pentru o clipă se făcu linişte. După aceea, un băieţel şi o fetiţă se desprinseră din mulţime şi păşiră, câtuşi de puţin intimidaţi, spre pasarelă şi istorie. Îi urmară alţii, dar se opriră când Karellen chicoti:

— Doi ajung!

Anticipând aventură, copiii – nu puteau avea mai mult de şase ani – săriră pe banda metalică. Atunci se petrecu primul miracol.

Râzând fericiţi către mulţimea de sub ei şi către părinţii îngrijoraţi, care îşi amintiseră probabil prea târziu de legenda lui Pied Piper, copiii începură să urce cu repeziciune panta abruptă. Totuşi picioarele le erau nemişcate, iar în curând, deveni clar că şi trupurile lor făceau un unghi drept cu ciudata pasarelă. Aceasta avea o gravitaţie proprie, ignorând-o pe cea a Pământului. Copiii se amuzau încă pe seama noutăţii şi se întrebau ce anume îi purta în sus, când dispărură în navă.

Timp de douăzeci de secunde, o tăcere apăsătoare se lăsă asupra lumii, deşi, după aceea, nimeni nu credea că intervalul fusese atât de scurt. Apoi întunericul deschizăturii păru că se deplasează înainte şi în lumina soarelui apăru Karellen. Băieţelul îi stătea în stânga, iar fetiţa în dreapta. Amândoi erau prea ocupaţi să se joace cu aripile Administratorului pentru a simţi tensiunea mulţimii.

Faptul că numai câţiva oameni au leşinat făcea dovada minuţioasei analize psihologice a Overlorzilor şi a anilor de pregătire atentă. Cu toate că în întreaga lume au existat câţiva, puţini, care, pentru o clipă îngrozitoare, au simţit fiorul străvechi de spaimă, înainte ca raţiunea să-l anuleze pentru totdeauna.

Nu era nici o greşeală. Aripile membranoase, coarnele scurte, coada ascuţită… toate se aflau acolo… Cel mai teribil dintre mituri înviase dintr-un trecut necunoscut. Acum stătea zâmbitor, într-o măreţie de abanos, cu soarele sclipind pe trupul uriaş şi cu câte un copil încrezător în fiecare parte.

Capitolul şase

Cincizeci de ani reprezintă timp suficient pentru a schimba aproape complet o lume şi pe locuitorii ei. Este necesară numai cunoaşterea profundă a ingineriei sociale, imaginea clară a ţelului final şi… puterea.

Overlorzii deţineau toate acestea. Deşi ţelul rămânea necunoscut, cunoştinţele şi puterile erau vădite.

Puterea îmbrăca multe forme, dintre care puţine identificabile de oamenii ale căror destine le conduceau acum Overlorzii. Forţele ascunse în navele lor uriaşe fuseseră evidente oricui. Dar înapoia etalării aceleia de forţă latentă existau alte arme, mai subtile.

— Toate problemele politice, îi spusese cândva Karellen lui Stormgren, pot fi rezolvate prin aplicarea corectă a puterii.

— Mi se pare o remarcă destul de cinică, replicase nesigur Stormgren. Sună puţin în genul: „Puterea are totdeauna dreptate.” În trecutul nostru, folosirea puterii s-a dovedit lipsită de succes pentru rezolvarea problemelor.

— Corect! N-aţi deţinut niciodată puterea adevărată sau ştiinţa necesară aplicării ei. Precum în orice altă problemă, există moduri de abordare eficiente sau ineficiente. Să presupunem, de exemplu, că una dintre naţiunile voastre, condusă de un lider fanatic, ar fi încercat să se răscoale împotriva mea. În faţa unei asemenea ameninţări, răspunsul cel mai ineficient l-ar fi constituit utilizarea câtorva miliarde de unităţi energetice sub forma unor bombe atomice. Dacă aş fi folosit suficiente bombe, soluţia ar fi fost completă şi finală. În acelaşi timp, ar fi fost, aşa cum am spus, absolut ineficientă.

— Şi care era soluţia eficientă?

— Cea care necesită mai puţină energie decât bateria unui aparat de radio dar multă dibăcie în aplicare. Importantă este *aplicarea* puterii, nu mărimea ei. Cât crezi că ar fi durat cariera lui Hitler ca dictator al Germaniei dacă, oriunde ar fi mers, un glas i-ar fi vorbit întruna în ureche? Sau dacă o frază muzicală stereotipă, suficient de intensă pentru a acoperi toate celelalte sunete şi a face somnul imposibil, i-ar fi răsunat zi şi noapte în creier? Observă – nimic brutal. Totuşi, în ultimă instanţă, la fel de eficient ca o bombă cu tritiu.

— Înţeleg, rostise Stormgren. Dar nu poate exista vreo ascunzătoare?

— Nu există nici un loc unde să nu-mi pot trimite... maşinăriile, dacă doresc într-adevăr s-o fac. De aceea, nu va trebui niciodată să folosesc metode realmente drastice pentru a-mi menţine poziţia.

Flota lui nu fusese decât un simbol, iar lumea ştia acum că toate navele, cu o singură excepţie, fuseseră plăsmuiri. Totuşi, prin simpla prezenţă, schimbaseră istoria Pământului. Acum, sarcina lor luase sfârşit şi succesul rămăsese în urmă.

Aprecierile lui Karellen fuseseră corecte. Şocul repulsiei trecuse rapid, deşi mai existau destui indivizi care se mândreau cu eliberarea de superstiţii dar nu puteau privi un Overlord. Exista ceva straniu aici, dincolo de raţiune sau logică. În evul mediu, oamenii credeau în Diavol, şi se temeau de el. Insă acum era secolul douăzeci şi unu; la urma urmei, putea să existe o memorie rasială?

În mod universal se acceptase că Overlorzii, sau fiinţe ale aceleiaşi specii, intraseră într-un conflict violent cu omul primitiv. Întâlnirea avusese loc pesemne în trecutul foarte îndepărtat, pentru că în istoria scrisă nu rămăsese nici o urmă a ei. Acesta era un alt mister, iar Karellen nu oferea nici un ajutor pentru rezolvarea lui.

Deşi se arătaseră omului, Overlorzii îşi părăseau rareori nava. Poate considerau Pământul lipsit de confort deoarece aripile şi înălţimea lor dovedeau că veneau de pe o planetă cu gravitaţie mult mai mică. Nu fuseseră niciodată zăriţi fără o centură ticsită cu instrumente complicate, despre care se credea că le controlau greutatea şi le permiteau să comunice între ei. Lumina soarelui îi stânjenea şi nu i se expuneau mai mult de câteva secunde. Când erau nevoiţi să stea mult timp în

loc deschis, purtau ochelari negri, ce le confereau un aspect ridicol. Deşi se părea că puteau respira aerul terestru, uneori purtau asupra lor recipiente mici cu gaz din care aspirau în răstimpuri.

Poate că problemele acestea de natură pur fiziologică le determina rezerva. Numai o mică parte a rasei umane întâlnise un Overlord în carne şi oase şi nimeni nu ştia câţi anume se găseau la bordul navei lui Karellen. Niciodată nu fuseseră zăriţi mai mult de cinci simultan, dar pe orbită puteau să fie sute, sau chiar mii.

Din multe puncte de vedere, apariţia lor determinase un număr suplimentar de întrebări. Originea continua să le fie necunoscută, iar biologia rămânea o sursă de nesfârşite speculaţii. Dezvăluiseră în mod liber informaţii asupra multor chestiuni, însă, în legătură cu altele, comportarea lor se putea descrie drept reţinută. Totuşi, în ansamblu, problema nu neliniştea pe nimeni, cu excepţia savanţilor. Deşi poate că prefera să nu-i întâlnească pe Overlorzi, omul obişnuit le era recunoscător pentru tot ceea ce făcuseră pentru lume.

După criteriile vremurilor anterioare, se instaurase Utopia. Ignoranţa, bolile, sărăcia şi frica încetaseră să mai existe. Memoria războiului se topea în trecut, aşa cum un coşmar dispare la ivirea zorilor; în curând, avea să fie dincolo de experienţa oricărui om în viaţă.

Cu energiile omenirii direcţionate pe făgaşe constructive, faţa lumii fusese refăcută. Era, aproape literal, o nouă lume. Oraşele, acceptabile pentru generaţiile anterioare, fuseseră reconstruite, sau părăsite şi transformate în muzee, atunci când încetaseră să mai servească unor scopuri utile. Multe fuseseră deja abandonate, deoarece întreaga structură a industriei şi comerţului se schimbase complet. Producţia se automatizase: fabricile-robot livrau bunuri de consum în fluvii aproape nesfârşite, iar necesităţile obişnuite ale vieţii ajunseseră, practic, gratuite. Oamenii munceau pentru obiectele de lux dorite, ori nu munceau deloc.

Era o Singură Lume. Denumirile vechi ale ţărilor se mai utilizau, dar nu reprezentau decât diviziuni poştale. Pe Pământ nu exista nimeni care să nu poată vorbi engleza, să nu poată citi, să nu aibă un televizor sau să nu poată vizita cealaltă emisferă a planetei în numai douăzeci şi patru de ore…

Practic, delictele încetaseră. Deveniseră lipsite de scop şi imposibile. Când nimeni nu duce lipsă de nimic, n-are sens să furi. În plus, toţi infractorii potenţiali ştiau că nu pot scăpa de supravegherea Overlorzilor. La începutul administraţiei lor, interveniseră cu atâta eficienţă de partea legii şi ordinii, încât lecţia nu fusese uitată niciodată.

Crimele pasionale, deşi nu dispăruseră complet, deveniseră extrem de rare. Acum, când multe dintre problemele ei psihologice dispăruseră, omenirea era mult mai sănătoasă şi mai puţin iraţională. Iar ceea ce, în vremurile mai vechi, s-ar fi numit viciu, nu era considerat decât teribilism sau, în cel mai rău caz, lipsă de maniere.

Una din schimbările cele mai evidente fusese încetinirea ritmului nebunesc ce caracterizase secolul douăzeci. Viaţa era mai tihnită în comparaţie cu cea a generaţiilor anterioare. Pentru unii, pierduse din picanterie, însă pentru cei mai mulţi câştigase în seninătate. Occidentalii reînvăţaseră ceea ce restul lumii nu uitase niciodată: timpul liber nu reprezenta câtuşi de puţin un păcat, atâta vreme cât nu degenera în pură trândăveală.

Indiferent ce probleme ar fi adus viitorul, timpul nu zorea deocamdată mâna omenirii. Educaţia era mai amănunţită şi dura mai mult. Puţini părăseau şcoala înainte de douăzeci de ani, iar aceasta constituia doar o primă etapă, întrucât reveneau la douăzeci şi cinci de ani, pentru altă perioadă de minimum trei ani, după ce călătoriile şi experienţa le lărgiseră orizonturile. Chiar şi după aceea, se întorceau ca să urmeze cursuri asupra subiectelor care-i interesau.

Extinderea uceniciei omeneşti dincolo de trecerea în maturitatea fizică crease destule schimbări sociale. Unele dintre ele erau necesare de multe generaţii, însă generaţiile anterioare refuzaseră înfruntările ori pretextaseră inexistenţa lor. În special, structura relaţiilor sexuale, în măsura în care se poate vorbi de o asemenea structură, se modificase radical. Fusese pur şi simplu zguduită de două invenţii datorate, ca o ironie a sorţii, numai oamenilor, nu şi Overlorzilor.

Prima fusese un anticoncepţional oral absolut sigur; a doua, o metodă infailibilă şi la fel de precisă ca amprentele, bazată pe analiza foarte detaliată a sângelui, permiţând identificarea paternităţii oricărui copil. Efectul celor două invenţii asupra

societăţii umane poate fi descris doar ca devastator, măturând ultimele rămăşiţe ale concepţiilor puritane.

O altă schimbare importantă o constituia mobilitatea extremă a noii societăţi. Graţie perfecţionării transportului aerian, oricine putea merge oriunde dorea, în timpul cel mai scurt. În văzduh exista incomparabil mai mult spaţiu decât pe şosele, şi secolul douăzeci şi unu repetase, la o scară sporită, reuşita americană de a pune o întreagă naţiune pe roţi. Acum se dăduseră aripi omenirii!

Deşi nu literal. Aerocarul, ori avionul obişnuit, nu avea deloc aripi şi nici măcar o suprafaţă vizibilă de control. Dispăruseră până şi elicele greoaie ale vechilor elicoptere. Omul nu descoperise totuşi antigravitaţia; doar Overlorzii păstrau secretul acela suprem. Aerocarele erau propulsate de forţe pe care fraţii Wright le-ar fi înţeles. Pilotarea se făcea cu ajutorul unor jeturi reactive, în mod direct sau prin metode mai subtile, de tipul controlului la limita fuselajului. Aerocarele micuţe şi omniprezente anulaseră ultimele bariere dintre oameni, aşa cum n-ar fi putut-o face nici o lege sau dispoziţie a Overlorzilor.

Dispăruseră şi lucruri mult mai profunde. Societatea era absolut laică. Dintre credinţele existente înainte de sosirea extratereştrilor mai supravieţuise doar o formă de budism purificat, poate cea mai austeră dintre toate religiile. Crezurile bazate pe miracole şi revelaţii se prăbuşiseră complet. Se destrămaseră lent, simultan cu dezvoltarea sistemului educaţional, dar Overlorzii nu interveniseră în privinţa respectivă. Deseori, Karellen fusese întrebat despre vederile sale asupra religiei, însă răspunsese stereotip că orientările omului îl privesc numai pe om, atât timp cât nu ameninţă libertatea altora.

Poate că vechile credinţe ar fi supravieţuit câteva generaţii, dacă n-ar fi existat curiozitatea umană. Se ştia că Overlorzii aveau acces la trecut, iar istoricii apelaseră nu o dată la Karellen pentru a lămuri unele controverse străvechi. Poate că Administratorul se plictisise de asemenea întrebări, însă probabil îşi dădea perfect seama de efectul generozităţii sale.

Aparatul împrumutat Fundaţiei Istoria Lumii nu se deosebea de un monitor TV decât prin sistemul complicat de determinare a coordonatelor spaţio-temporale. Se afla probabil în legătură cu o maşină mult mai complexă, situată pe nava lui Karellen,

funcţionând pe baza unor principii inimaginabile. Tot ce aveai de făcut era să reglezi butoanele şi se deschidea o fereastră în trecut. Aproape întreaga istorie pământeană din ultimii cinci mii de ani devenea accesibilă într-o clipă. Aparatul nu funcţiona dincolo de limita respectivă, arătând doar pete neclare. Putea fi o cauză obiectivă sau o cenzură deliberată a Overlorzilor.

Deşi dintotdeauna fusese clar oricărei minţi raţionale că nu *toate* scrierile religioase ale lumii pot avea dreptate, şocul fusese neaşteptat de profund. Aparatul constituia o revelaţie pe care nimeni n-o putea nega sau contesta; aici, văzute prin intermediul magiei necunoscute a Overlorzilor, se aflau adevăratele începuturi ale marilor crezuri ale popoarelor. Cele mai multe erau nobile şi înălţătoare, dar asta nu era suficient. În câteva zile, nenumăraţi profeţi ai omenirii îşi pierduseră divinitatea. Sub lumina puternică şi lipsită de pasiune a adevărului, dispăruseră ca roua dimineţii credinţe în care milioane de oameni speraseră de două mii de ani. Toate faptele, bune sau rele, produse vreodată de ele au fost brusc măturate în trecut şi n-au mai putut atinge minţile oamenilor.

Omenirea îşi pierduse zeii cei vechi; acum era suficient de matură pentru a nu avea nevoie de alţii.

Deşi puţini remarcaseră, prăbuşirea religiei fusese însoţită de declinul ştiinţei. Existau mulţi tehnologi, dar puţini savanţi mai extindeau frontierele cunoştinţelor umane. Curiozitatea nu pierise, timp exista din belşug, însă inimile nu se mai îndreptau spre cercetarea ştiinţifică fundamentală. Părea inutil să-ţi petreci viaţa căutând taine pe care Overlorzii le descoperiseră probabil cu ere în urmă.

Declinul fusese parţial camuflat de înflorirea puternică a ştiinţelor descriptive: zoologia, botanica şi astronomia bazată pe observaţii. În domeniile acestea nu mai activaseră niciodată atâţia amatori, adunând fapte pentru propria lor plăcere – dar existau puţini teoreticieni care să coreleze informaţiile.

Sfârşitul tuturor rivalităţilor şi conflictelor însemnase şi sfârşitul practic al artelor creatoare. Exista un număr vast de artişti amatori şi profesionişti, totuşi, vreme de o generaţie, nu se înregistrase nici o lucrare cu adevărat remarcabilă în domeniul literaturii, muzicii, picturii sau sculpturii. Lumea continua să trăiască din gloria unui trecut ce nu mai putea reveni.

Nimeni nu-şi făcea griji, cu excepţia câtorva filozofi. Oamenii erau prea interesaţi în savurarea noii libertăţi pentru a mai avea timp să privească dincolo de satisfacţiile prezentului. Aici se afla în sfârşit Utopia; noutatea ei încă nu fusese asaltată de duşmanul suprem al tuturor utopiilor – plictiseala.

Poate că Overlorzii deţineau o soluţie şi pentru sastisire, aşa cum aveau pentru toate celelalte probleme. La o generaţie după apariţia lor, nimeni nu le ştia scopul final. Omenirea ajunsese să se încreadă în ei şi să accepte fără întrebări altruismul suprauman care-i ţinuse atâta timp pe Karellen şi tovarăşii săi exilaţi de la căminele lor.

Dacă, într-adevăr, era vorba de altruism. Deoarece mai existau câţiva oameni care se întrebau dacă întotdeauna politica Overlorzilor avea să coincidă cu adevăratul progres al omenirii.

Capitolul şapte

Când Rupert Boyce trimise invitaţiile la serată, distanţele totale implicate erau impresionante. Amintindu-i numai pe primii invitaţi, aceştia erau: familiile Foster din Adelaide, Shoenberger din Haiti, Farran din St. Petersburg, Moravia din Cincinnati, Ivanko din Paris şi Sullivan din zona Easter Island, cam la patru kilometri sub ocean. Pentru Rupert era un compliment deosebit faptul că, deşi invitase treizeci de oaspeţi, la petrecere apărură peste patruzeci de musafiri. Doar Krausii nu veniră şi asta numai datorită faptului că uitaseră de fusul de schimbare al datei şi ajunseseră cu douăzeci şi patru de ore mai târziu.

Pe la amiază se adunase un număr impresionant de aerocare şi ultimii sosiţi aveau destul de mult de mers pe jos, odată ce găseau un loc de aterizare. Vehiculele variau de la Flitterbugul de o persoană la Cadillacuri, adevărate palate zburătoare pentru întreaga familie, în epoca aceasta însă, condiţia socială a invitaţilor nu putea fi apreciată pe baza mijlocului de transport folosit.

— Casa este *foarte urâtă*, rosti Jean Morrel, în vreme ce Meteor-ul cobora, spiralând. Pare o cutie peste care a călcat cineva.

George Greggson, un tip de modă veche în privinţa aterizărilor automate, reglă deceleraţia înainte de a răspunde:

— Cam greu de apreciat din unghiul *ăsta*… De pe sol ar putea arăta cu totul altfel. Oh!

— Ce s-a întâmplat?

— Au venit şi Fosterii. Le-aş recunoaşte oriunde culorile alea.

— Dacă nu vrei, n-ai decât să nu vorbeşti cu ei. Ăsta-i unul din avantajele petrecerilor lui Rupert – te poţi ascunde printre musafiri.

George alese un loc de aterizare şi opri între un alt Meteor şi un vehicul pe care nici unul din ei nu izbuti să-l identifice. Părea capabil de viteze mari şi, se gândi Jean, foarte inconfortabil. Unul din prietenii cu înclinaţii tehnice ai lui Rupert, hotărî ea. Probabil îl construise singur, deşi parcă exista o lege interzicând aşa ceva…

Când coborâră, căldura îi izbi precum suflul unui arzător. Le absorbea toată umiditatea şi bărbatul avu impresia că-şi simte pielea trosnind. Bineînţeles, era şi vina lor. Plecaseră din Alaska de trei ore şi ar fi trebuit să-şi amintească să regleze climatizarea cabinei.

— Ce mai loc să trăieşti! gâfâi Jean. Credeam că există un control al climei…

— Aşa-i, făcu George. Cândva aici era deşert şi… priveşte acum! Haide, înăuntru o să fie bine.

Glasul lui Rupert le bubui vesel în urechi. Gazda lor stătea lângă avion, cu câte un pahar în fiecare mână, privindu-i de sus cu o expresie ştrengărească. Îi privea de sus pentru simplul motiv că avea patru metri înălţime; de asemenea, era semitransparent. Puteai privi prin el fără mare dificultate.

— Nu-i frumos să-ţi sperii invitaţii! protestă George. Se întinse spre paharele la care de-abia reuşea să ajungă. Bineînţeles, mâna îi trecu prin ele. Sper că ai ceva mai substanţial pentru noi, când ajungem în casă!

— Nu te speria! râse Rupert. Spuneţi ce vreţi şi va fi gata până sosiţi.

— Două beri mari, răcite în oxigen lichid, răspunse prompt George. Ajungem imediat.

Rupert încuviinţă, aşeză un pahar pe o masă invizibilă, manevră un buton la fel de invizibil şi dispăru.

— Hei! făcu Jean. Este prima dată când văd un aparat din astea. Cum de-a pus Rupert mâna pe el? Ştiam că le au numai Overlorzii.

— Nu ştii că Rupert obţine *întotdeauna* ceea ce doreşte? replică bărbatul. Pentru el, e jucăria cea mai grozavă. Poate sta confortabil în cameră şi să călătorească prin toată Africa. Nici

căldură, nici in-secte, nici oboseală... iar frigiderul mereu la îndemână. Mă întreb ce-ar fi zis Stanley şi Livingstone despre chestia asta.

Soarele îi obligă să-şi întrerupă discuţia până la adăpostul casei. Când se apropiară de uşa din faţă (greu de distins în peretele de sticlă), aceasta se deschise singură, în sunet de alămuri. Jean bănui, în mod corect, că până la sfârşitul zilei avea să i se urască de atâta fanfară.

În răcoarea plăcută a holului îi întâmpină noua doamnă Boyce. Pentru a respecta adevărul, ea reprezenta principalul motiv al afluenţei de oaspeţi. Poate că jumătate din ei ar fi venit oricum să vadă casa lui Rupert; cei care şovăiau fuseseră convinşi de zvonurile referitoare la actuala sa soţie.

Un singur epitet o putea descrie în mod corespunzător: tulburătoare. Chiar şi într-o lume unde frumuseţea devenise aproape obişnuită, bărbaţii întorceau capetele atunci când ea intra într-o încăpere.

Era, bănui George, un sfert negresă, cu trăsăturile chipului aproape greceşti, iar părul lung şi lucios. Numai culoarea întunecată a pielii – banalul termen „ciocolatiu" părea singurul potrivit – îi dezvăluia originea.

— Sunteţi Jean şi George, nu-i aşa? întrebă femeia, întinzând mâna. Mă bucur să vă cunosc! Rupert se ocupă de băuturi, haideţi să-i întâlniţi şi pe ceilalţi musafiri.

Glasul era un contralto bogat, trimiţând fiori prin şira spinării lui George. Privi nervos spre Jean, care izbuti să forţeze un zâmbet fals, iar în cele din urmă îşi regăsi vocea.

— Foarte... foarte drăguţ din partea ta, rosti el neconvingător. Abia aşteptam să venim la petrecerea asta.

— Rupert dă *întotdeauna* nişte petreceri minunate, interveni Jean. Modul în care accentuase cuvântul „întotdeauna" îi dezvăluia însă în mod clar gândurile: „întotdeauna când se însoară." George roşi puţin şi o privi reprobator, dar aparent gazda nu sesizase înţepătura. Femeia era prietenia întruchipată şi-i conduse în salonul principal, pe jumătate ocupat de o selecţie reprezentativă a prietenilor lui Rupert, care stătea în faţa unei console asemănătoare unui panou de comandă; George presupuse că era dispozitivul care-i proiecta imaginea. Rupert era preocupat să sperie alţi doi musafiri abia sosiţi, dar

se opri pentru a-i saluta pe Jean şi George, scuzându-se în acelaşi timp că oferise altora paharele lor.

— O să mai găsiţi destule pe aici, flutură el mâna spre înapoi, în vreme ce efectua reglaje cu mâna cealaltă. Simţiţi-vă ca acasă. Pe cei mai mulţi invitaţi îi cunoaşteţi deja… Maia o să vi-i prezinte pe ceilalţi. Mă bucur că aţi venit.

— Şi noi îţi mulţumim pentru invitaţie, făcu Jean fără multă convingere.

George se îndreptase deja spre bar şi prietena lui îl urmă, salutându-i pe cunoscuţi. Aproape trei sferturi din chipuri îi erau străine, lucru normal la o petrecere dată de Rupert.

— Hai să explorăm casa, îi spuse ea lui George după ce se învioraseră cu câte o băutură şi-şi salutaseră toţi prietenii.

Bărbatul o urmă, abia reţinându-şi o căutătură spre Maia Boyce. În ochii lui se zărea o nostalgie ce n-o încânta deloc pe Jean. Înnăscuta poligamie masculină constituia într-adevăr o bătaie de cap. Pe de altă parte, dacă n-ar fi fost aşa… Da, poate că la urma urmelor era mai bine.

George îşi reveni repede la normal, în timp ce investigau minunăţiile noului cămin al lui Rupert. Locuinţa părea foarte mare pentru numai două persoane, dar perfect adecvată numeroşilor musafiri pe care urma să-i primească. Avea două niveluri, etajul fiind mai extins şi umbrind parterul. Gradul automatizării era considerabil, iar bucătăria semăna cu carlinga unui avion.

— Săraca Ruby, comentă Jean. I-ar fi plăcut aici.

— Din câte am auzit, replică George, care n-o prea simpatizase pe fosta doamnă Boyce, e foarte fericită cu prietenul ei australian.

Chestiunea era bine cunoscută; Jean n-o putea nega, de aceea schimbă subiectul.

— E nemaipomenit de drăguţă, nu-i aşa?

George era suficient de atent ca să evite capcana.

— Da, nu-i rea, răspunse el indiferent. Bineînţeles, dacă-ţi plac brunetele…

— Bănuiesc că ţie nu-ţi plac deloc, făcu candid Jean.

— Nu fi geloasă, scumpo, chicoti bărbatul mângâindu-i părul platinat. Hai mai bine să dăm o raită prin bibliotecă. Unde crezi că este?

— Undeva pe sus. Am vizitat toate camerele de la parter. În plus, se încadrează în ideea generală a casei: spaţiile de locuit, dormit, servit masa şi altele sunt legate de parter. Acum ne aflăm în sectorul distracţiilor şi al recreării, deşi continui să cred că-i de-a dreptul ciudat să ai piscină la etaj.

— Presupun că există un motiv, spuse George încercând o uşă. Rupert a avut nişte consultanţi pricepuţi când a construit casa. Sunt convins că n-o putea face de unul singur.

— Ai probabil dreptate. Altfel, camerele n-ar fi avut uşi, nici scările trepte. De fapt, n-aş avea curajul să intru într-o locuinţă proiectată numai de Rupert.

— Ia uite-o, rosti George cu mândria unui navigator care a zărit ţărmul, fabuloasa colecţie Boyce în noul ei cămin! Mă întreb câte din ele a citit Rupert cu adevărat.

Biblioteca se întindea pe toată lăţimea casei, dar rafturile uriaşe, dispuse transversal, o împărţeau în şase compartimente mai mici. Conţinea, dacă George îşi amintea exact, cincisprezece mii de volume: aproape toate cărţile importante publicate vreodată în domeniul nebulos al magiei, experienţelor psihice, telepatiei şi tuturor categoriilor de fenomene neclare îngrămădite în domeniul paranormal, în epoca aceasta a raţiunii, părea un hobby extrem de ciudat.

Probabil că era pur şi simplu o manifestare a evazionismului lui Rupert.

Bărbatul simţi mirosul, imediat cum intră. Izul era slab însă pătrunzător, mai mult ciudat decât neplăcut. Jean îl remarcase şi ea; îşi încreţise fruntea, străduindu-se să-l identifice. Acidul acetic, gândi George, ar fi avut aroma cea mai asemănătoare. Totuşi mai era ceva…

Biblioteca se termina printr-o nişă în care se găseau o masă, două scaune şi câteva perne orientale. Probabil aici se refugia Rupert să citească. Acum, sub lumina inexplicabil de slabă, se afla un cititor.

Jean îşi opri răsuflarea şi strânse puternic mâna lui George. Reacţia ei era poate scuzabilă. Una e să priveşti la televizor şi alta să întâlneşti realitatea. George, arareori surprins, nu se pierdu cu firea.

— Sper că nu v-am deranjat, domnule, rosti el politicos. Nu ştiam că aici se află cineva. Rupert nu ne-a spus…

Overlordul lăsă cartea, îi privi atent, apoi reluă cititul. Gestul lui nu era deloc nepoliticos, deoarece venea din partea unei fiinţe care putea simultan citi, vorbi şi probabil face alte acţiuni. Totuşi priveliştea era de-a dreptul schizofrenică pentru oameni.

— Mă numesc Rashaverak, răspunse el cu amabilitate. Mă tem că nu sunt prea sociabil, iar biblioteca lui Rupert este un loc care cu greu poate fi ocolit.

Jean izbuti să-şi stăpânească un chicotit nervos. Neaşteptatul lor tovarăş, observă ea, parcurgea o pagină în două secunde. Nu avea nici o îndoială că asimila tot ceea ce citea şi se întrebă dacă ar fi putut citi câte o carte cu fiecare ochi. Bineînţeles, se gândi, apoi ar învăţa Braille, aşa încât să folosească şi degetele. Imaginea mentală rezultată era prea comică şi încercă s-o alunge, participând la conversaţie. La urma urmelor, n-avea zilnic ocazia de-a vorbi cu unul dintre stăpânii Pământului.

După ce făcură prezentările, George o lăsă să flecărească, sperând că n-avea să facă o remarcă lipsită de tact. Aidoma lui Jean, nici el nu mai întâlnise un Overlord în carne şi oase. Deşi aceştia participau la activităţi mondene alături de oficialităţi guvernamentale, savanţi şi alţii, bărbatul nu auzise niciodată de prezenţa vreunuia la o petrecere particulară obişnuită. O concluzie ar fi fost că petrecerea respectivă nu era atât de obişnuită pe cât părea. Aparatul Overlorzilor aflat în posesia lui Rupert întărea bănuiala aceasta şi George începu să se întrebe Ce-Naiba-Se-Întâmpla. Trebuia să-l descoasă pe Rupert de îndată ce avea să fie posibil.

Deoarece scaunele erau prea mici pentru el, Rashaverak stătea pe podea, aparent comod, fiindcă ignorase pernele aflate în imediata apropiere. Drept urmare, capul său se găsea numai la doi metri deasupra podelei şi George avu şansa unică să studieze biologia extraterestră. Din nefericire, ştiind la fel de puţine lucruri şi despre cea terestră, nu putea să afle alte detalii inedite. Doar izul acela aparte, dar în nici un caz neplăcut, constituia o noutate. Se întrebă ce miros aveau oamenii pentru Overlorzi şi speră că nu prea dizgraţios.

Rashaverak nu avea nimic antropomorf. George putea înţelege de ce, văzuţi din depărtare de către sălbaticii ignoranţi şi îngroziţi, Overlorzii fuseseră consideraţi oameni înaripaţi, ajungându-se de aici la portretul convenţional al Diavolului.

Coarnele mici (oare ce funcţie aveau? se întrebă bărbatul) semănau cu descrierile făcute, totuşi trupul nu aducea cu al unui om sau al oricărui animal cunoscut vreodată pe Pământ. Descinzând dintr-un arbore evoluţionist complet străin, Overlorzii nu erau mamifere, nici insecte sau reptile. Nu se ştia cu siguranţă nici dacă erau vertebrate; învelişul lor extern dur putea foarte bine să fie singurul schelet.

Aripile lui Rashaverak stăteau pliate, astfel că nu se distingeau perfect, însă coada, aidoma unei bucăţi de ţeavă flexibilă, se curba sub corp. Vârful ei cel faimos nu era ascuţit, fiind un romb lat şi turtit. Scopul său, aşa cum se acceptase în mod general, era de a conferi stabilitate în timpul zborului, similar penelor din cozile păsărilor. Pornind de la puţinele fapte cunoscute şi avansând astfel de ipoteze, savanţii ajunseseră la concluzia că Overlorzii proveneau de pe o planetă cu gravitaţie redusă şi atmosferă foarte densă.

Brusc, dintr-un difuzor mascat se auzi vocea lui Rupert:

— Jean! George! Unde naiba v-aţi ascuns? Veniţi jos, la distracţie! Musafirii au început să vă bârfească…

— Poate că ar fi bine să merg şi eu, vorbi Rashaverak, punând cartea înapoi pe raft.

Făcu lucrul acesta cu uşurinţă, fără să se mişte de pe podea, şi George observă pentru întâia oară că mâna Overlordului avea două degete mari opuse, între care se aflau alte cinci degete. Nu mi-ar plăcea să fac aritmetică, gândi el, într-un sistem de numeraţie cu baza paisprezece.

Ridicat în picioare, Rashaverak constituia un spectacol impunător şi, când se aplecă pentru a evita plafonul, deveni evident că dacă Overlorzii ar fi dorit să trăiască printre oameni, dificultăţile practice ar fi fost considerabile.

În ultima jumătate de oră mai sosiseră invitaţi şi salonul era acum de-a dreptul ticsit. Apariţia lui Rashaverak aglomera şi mai mult încăperea, fiindcă toţi cei din camerele vecine alergară să-l vadă. În mod evident, pe Rupert îl încânta foarte mult senzaţia produsă, nu însă şi pe Jean şi George care rămaseră nebăgaţi în seamă. De fapt, puţini îi puteau zări, fiind mascaţi de statura Overlordului.

— Vino aici, Rashy, să-ţi prezint câţiva prieteni! strigă Rupert. Stai pe canapeaua asta, să nu mai zgârii tavanul!

Cu coada petrecută peste umăr, Rashaverak traversă odaia aidoma unui spărgător de gheaţă, croindu-şi drum printre sloiuri. Când se aşeză alături de gazdă, salonul păru că devine mai larg şi George suspină uşurat.

— Mă apucase claustrofobia când stătea în picioare. Mă întreb cum de l-a adus Rupert… ar putea fi o petrecere interesantă.

— Mi se pare ciudat şi modul în care i se adresează, de faţă cu atâta lume. Deşi lasă impresia că nu-i prea pasă. Foarte curios!

— Fac prinsoare *că-i pasă*. Necazul cu Rupert este că-i place să se dea în spectacol şi e lipsit de tact. Apropo, asta îmi aduce aminte de câteva întrebări pe care le-ai pus lui Rashaverak!

— Care anume?

— De pildă: „De cât timp sunteţi aici?”, sau „Cum vă înţelegeţi cu Administratorul Karellen?”, sau „Vă place pe Pământ?”… Draga mea! *Nu aşa* se vorbeşte cu un Overlord!

— De ce nu? E momentul s-o facă cineva.

Înainte ca discuţia să devină aprinsă, fură interpelaţi de Shoenbergeri. Femeile plecară într-o direcţie, s-o bârfească pe doamna Boyce, iar bărbaţii porniră în altă direcţie, făcând exact acelaşi lucru, deşi din alt punct de vedere. Benny Shoenberger era unul dintre prietenii cei mai vechi al lui George şi deţinea o mulţime de noutăţi în legătură cu subiectul respectiv.

— Pentru Dumnezeu, să nu spui nimănui…, începu el. Ruth habar n-are, dar *eu* i-am prezentat-o lui Rupert.

— Cred, comentă George cu invidie, că-i mult prea bună pentru Rupert. Deci legătura nu va putea dura. În curând se va plictisi de el.

Gândul acesta părea să-l dispună considerabil.

— Nu fi convins! Nu este numai frumoasă, ci şi o fiinţă deosebită. Era momentul ca de Rupert să se ocupe cineva, iar ea este femeia cea mai potrivită.

Atât Rupert cât şi Maia stăteau acum lângă Rashaverak, primindu-şi oaspeţii. Petrecerile lui Rupert aveau rareori un focar, cel mai adesea divizându-se în şase-şapte grupuri independente, formate după preocupările comune. De data aceasta însă, toţi invitaţii găsiseră un centru de atracţie. Lui George îi părea rău pentru Maia. Ar fi trebuit să fie petrecerea ei, dar Rashaverak o eclipsase parţial.

— Auzi, făcu George, ciugulind dintr-un sandviş, de unde naiba l-a luat Rupert pe Overlord? N-am mai auzit de aşa ceva, deşi se pare că el consideră situaţia absolut normală. Când ne-a invitat, n-a pomenit nimic despre asta.

— Una din micile lui surprize, chicoti Benny. Mai bine întreabă-l chiar pe el. Dar să ştii că nu-i prima dată… Karellen a fost invitat la Casa Albă, la Palatul Buckingham şi…

— Ce naiba, asta-i *altceva*! Rupert e un cetăţean absolut obişnuit.

— Poate că şi Rashaverak este un Overlord neînsemnat. Ţi-am zis, întreabă-l pe Rupert!

— Aşa o să fac, numai să-l prind singur.

— S-ar putea să aştepţi cam mult…

Benny avea dreptate, însă, deoarece petrecerea se încălzise, era mai uşor să fii răbdător. Uşoara paralizie provocată de apariţia lui Rashaverak dispăruse. În jurul Overlordului mai exista un grup restrâns, dar în rest se petrecuse obişnuita fragmentare şi toţi invitaţii se comportau destul de natural. Sullivan, de pildă, descria unei audienţe fascinate ultimele sale cercetări submarine.

— Încă nu suntem siguri, spunea el, cât de mari ajung. Nu departe de baza noastră se află un canion unde trăieşte una cu adevărat gigantică. Am zărit-o o dată şi apreciez că atinge aproape treizeci de metri, cu tentaculele desfăcute. Săptămâna viitoare pornesc în urmărirea ei. Nu vrea nimeni un animal de casă?

O femeie emise un ţipăt slab de oroare.

— Brr! Mă-ngrozeşte numai să mă gândesc la aşa ceva! Trebuie să ai un curaj extraordinar.

Sullivan păru de-a dreptul surprins.

— Nu m-am gândit niciodată la asta, comentă el. Bineînţeles că-mi iau măsurile de siguranţă cuvenite, totuşi n-am fost vreodată în pericol *real*. Caracatiţele ştiu că nu mă pot mânca şi atâta timp cât nu mă apropii prea mult, nici nu mă bagă în seamă. Majoritatea creaturilor marine te lasă în pace dacă nu le faci nimic.

— Cred totuşi, interveni altcineva, că mai devreme sau mai târziu este inevitabil să nu dai peste una care să te considere comestibil.

— Ah, exclamă voios Sullivan, se mai întâmplă şi aşa ceva! Eu încerc să nu le fac nici un rău, fiindcă la urma urmelor doresc să devenim prieteni. Pur şi simplu cuplez jeturile la valoarea maximă şi într-un minut, cel mult două, m-am desprins. Dacă sunt prea ocupat ca să stau şi să mă joc, le pot scutura cu câteva sute de volţi. *Asta* pune capăt situaţiei şi nu mă mai deranjează niciodată.

Într-adevăr, gândi George trecând mai departe, la petrecerile lui Rupert puteai întâlni persoane extrem de interesante. Chiar dacă gusturile literare ale gazdei erau foarte specializate, cele ale prietenilor săi acopereau domenii din cele mai diverse. Fără să se obosească întorcând capul, zărea un regizor faimos, un poet minor, un matematician, doi actori, un inginer de la o uzină atomică, un editor al unui săptămânal ilustrat, un statistician de la Banca Mondială, un virtuoz violonist, un profesor de arheologie şi un astrofizician. Nu exista nici un reprezentant al breslei lui George – scenografia pentru televiziune – lucru excelent, deoarece bărbatul voia să scape de discuţiile profesionale, îi plăcea munca lui; în epoca aceea, pentru întâia oară în istoria omenirii, nimeni nu făcea ceva care să nu-i placă, însă era tipul de om care, la sfârşitul zilei, putea închide definitiv după el uşa studioului.

În cele din urmă, reuşi să-l încolţească pe Rupert în bucătărie, unde amesteca nişte cocteiluri. Era păcat să-l coboare pe pământ tocmai acum când avea o privire pierdută, dar George putea fi nemilos când era necesar.

— Ia ascultă, începu el cocoţându-se pe cea mai apropiată masă. Cred că ne datorezi nişte explicaţii.

— Hm, făcu Rupert gânditor, plimbându-şi limba prin gură. C’ed c-am pus p’ea mu’t gin…

— Nu ocoli discuţia, prefăcându-te beat, pentru că te cunosc prea bine. De unde vine prietenul tău Overlordul şi ce caută aici?

— Nu ţi-am spus? exclamă Rupert. Credeam că le-am povestit tuturor… Nu erai acolo… ah, te ascundeai în bibliotecă. Chicoti într-o manieră pe care George o găsi insinuantă. Ştii, biblioteca l-a adus aici pe Rashy.

— Ce chestie!

— Cum adică?

George se opri, dându-şi seama că problema trebuia abordată cu mult tact. Rupert era foarte mândru de colecţia lui.

— Ăăăă, ei bine… gândindu-te câte cunosc Overlorzii despre ştiinţă, nu te-ai fi aşteptat să se intereseze de fenomene psihice şi alte prostii de astea.

— Prostii sau nu, replică Rupert, pe ei îi preocupă psihologia umană, iar eu deţin câteva cărţi din care se pot învăţa multe. Înainte de a mă muta aici, un adjunct al Administratorului m-a contactat, întrebându-mă dacă le pot împrumuta cincizeci dintre cele mai rare volume ale mele. Un bibliotecar de la British Museum le povestise despre mine. Îţi poţi imagina ce i-am răspuns.

— Habar n-am!

— Ei bine, i-am răspuns foarte politicos că mi-au trebuit douăzeci de ani ca să adun toate cărţile. Erau oricând bineveniţi să le citească, dar trebuiau s-o facă *aici*. Aşa a apărut Rashy, care citeşte cam douăzeci de cărţi pe zi. Şi eu sunt curios ce caută în ele.

Scenograful se gândi o clipă, apoi înălţă dezgustat din umeri.

— Sincer vorbind, spuse el, încep să-mi schimb părerea despre Overlorzi. Credeam că au lucruri mai bune de făcut.

— Eşti un materialist incorigibil, aşa-i? Nu cred că pot fi întru totul de acord. Totuşi, privind chiar şi din poziţia ta, strict practică, există o explicaţie. Sunt sigur că şi tu ai studia superstiţiile oricărei rase primitive cu care ai intra în contact!

— Mda, făcu George nu prea convins.

Muchia mesei era prea tare, aşa încât se ridică în picioare. Rupert amestecase mulţumit câteva cocteiluri şi se pregătea să revină printre musafiri. Glasuri nemulţumite îi solicitau deja prezenţa.

— Hei, protestă George, vreau să te mai întreb ceva până nu dispari. De unde ai făcut rost de gadgetul ăla de televiziune bidirecţională, cu care ai vrut să ne sperii?

— Face parte din tranzacţie. Am explicat cât de valoros poate fi într-o meserie ca a mea şi Rashy a transmis sugestia mai departe.

— Scuză-mă dacă sunt cam greu de cap, dar *care* este noua ta meserie? Presupun totuşi că are legătură cu animalele.

— Exact! Sunt superveterinar. Zona mea acoperă zece mii de kilometri pătraţi de junglă şi fiindcă pacienţii nu vor veni la mine, trebuie să-i caut eu.

— Nu-ţi ia cam mult timp?

— Bineînţeles, nu-i practic să te ocupi de plevuşcă. Doar lei, elefanţi, rinoceri şi alte chestii de astea. În fiecare dimineaţă, trimit vizorul la o sută de metri altitudine, mă aşez în faţa ecranului şi călătoresc prin ţinut. Când găsesc pe cineva cu necazuri, iau aerocarul şi sper că metoda mea nu va da greş. Uneori e mai greu. În general, leii şi felinele merg uşor, dar ia încearcă să nimereşti din zbor un rinocer cu un cartuş-injecţie!

— RUPERT! răcni cineva din camera alăturată.

— Uite ce-ai făcut! Mi-am neglijat datoria de gazdă. Ia tu tava aia. Sunt paharele cu vermut şi nu vreau să se amestece.

***

George ajunse pe terasa acoperişului înainte de apusul soarelui. Din mai multe motive întemeiate, avea o uşoară durere de cap şi simţea nevoia să scape de zgomotul şi confuzia din casă. Jean dansa mult mai bine decât el şi refuzase să plece, lăsând impresia că se distra din plin. Asta îl necăjise pe George care, uşor cherchelit şi simţindu-se neînţeles, hotărâse să ofteze la lumina stelelor.

Pe acoperiş se ajungea mergând cu liftul până la etaj şi urcând după aceea pe scara în spirală ce ocolea conducta de aspiraţie a instalaţiei de climatizare. Printr-un chepeng, se ieşea apoi pe terasă. Într-un capăt al acesteia era parcat aerocarul lui Rupert, zona centrală fiind o grădină – ce părea deja părăginită – iar restul o simplă platformă de observaţie cu câteva şezlonguri. George se trânti într-unul din ele şi se uită în jur cu o privire imperială. Se simţea stăpân peste tot ceea ce vedea.

Folosind un eufemism, priveliştea era magnifică. Locuinţa lui Rupert fusese construită pe marginea unei văi care cobora spre est, către lacurile şi mlaştinile aflate la cinci kilometri depărtare. Spre vest, terenul se întindea neted, iar jungla ajungea aproape la uşa casei. Înapoia junglei, la o distanţă de cel puţin cincizeci de kilometri, se ridica un lanţ muntos aidoma unui perete uriaş. Vârfurile munţilor erau pătate cu zăpadă şi norii de deasupra lor erau însângeraţi, pe când soarele cobora în ultimele minute ale

călătoriei sale zilnice. Privind bastioanele acelea îndepărtate, George se simţi extrem de treaz.

Stelele ce apăruseră cu o grabă atât de indecentă în momentul apusului i se păreau complet străine. Căută Crucea Sudului, dar fără succes. Deşi cunoştea prea puţină astronomie şi de-abia recunoştea câteva constelaţii, absenţa prietenilor familiari era neplăcută. Acelaşi lucru se putea spune şi despre zgomotele răzbătând din jungla stânjenitor de apropiată. Ajunge cu aerul curat, gândi scenograful. O să mă întorc jos înainte ca vreun liliac-vampir, sau ceva la fel de neplăcut să înceapă să investigheze.

Tocmai se ridicase, când un alt musafir apăru prin chepeng. Se întunecase şi George nu-l putu recunoaşte, de aceea strigă:

— Hei! Te-ai plictisit şi tu?

Companionul său invizibil râse.

— Rupert proiectează nişte filme pe care le-am mai văzut…

— Vrei o ţigară? întrebă George.

— Mulţumesc.

La flacăra brichetei – George ţinea mult la asemenea antichităţi – îşi putu recunoaşte tovarăşul: un negru tânăr, extraordinar de chipeş, al cărui nume îl uitase imediat după prezentări, ca de altfel şi pe ale celorlalţi douăzeci de necunoscuţi de la petrecere. Totuşi ceva părea familiar la el şi brusc ghici adevărul.

— Nu cred că ne-am mai întâlnit, spuse el, dar nu cumva eşti noul cumnat al lui Rupert?

— Exact. Mă numesc Jan Rodricks. Toată lumea spune că Maia şi cu mine semănăm foarte mult.

Scenograful se întrebă dacă trebuia să-l compătimească pe Jan pentru noua lui rudă. Hotărî să-l lase să afle singur; la urma urmelor, *exista* totuşi posibilitatea ca Rupert să se domolească de data aceasta.

— Eu sunt George Greggson. Participi pentru prima dată la una din faimoasele petreceri ale lui Rupert?

— Da. Întâlneşti mulţi oameni în felul ăsta…

— Şi nu numai oameni, adăugă George. A fost întâia oară când am întâlnit un Overlord.

Jan ezită o clipă înainte de a răspunde şi George se întrebă dacă nu cumva atinsese un punct sensibil. Răspunsul nu dezvălui însă nimic.

— Nici eu nu mai văzusem vreunul până acum, decât bineînţeles la televizor.

Aici conversaţia se împotmoli şi după un moment George îşi dădu seama că tânărul dorea să fie singur. Oricum se făcuse frig, aşa încât îşi luă rămas bun şi coborî în casă.

Jungla era liniştită acum; rezemându-se de parapetul terasei, Jan nu auzea decât murmurul slab al casei, respirând prin plămânii ei mecanici. Se simţea foarte singur şi aşa dorea să fie. De asemenea, se simţea extrem de frustrat, iar lucrul acesta nu-l dorise deloc.

Capitolul opt

Nici un fel de Utopie nu-i poate satisface complet pe toţi. Pe măsură ce condiţiile materiale li se îmbunătăţesc, oamenii ridică privirile şi devin nemulţumiţi de puterea şi realizările care, odată, li s-ar fi părut mai presus de orice închipuire. Chiar dacă lumea exterioară le-a oferit tot ce a putut, dăinuie încă tânjeala inimii şi căutarea minţii.

Deşi adesea îşi aprecia norocul, Jan Rodricks ar fi fost şi mai nemulţumit într-o epocă anterioară. Cu un secol în urmă, culoarea lui ar fi reprezentat un handicap uriaş, poate covârşitor. Astăzi nu însemna absolut nimic. Inevitabila reacţie care oferise negrilor de la începutul secolului douăzeci şi unu o uşoară senzaţie de superioritate dispăruse deja. Termenul „negrotei” nu mai constituia un peiorativ în societate, fiind utilizat de toată lumea fără nici o stânjeneală. Cuvântul nu avea mai multă încărcătură emoţională decât etichetele de tipul republican, metodist, conservator sau liberal.

Tatăl lui Jan fusese un scoţian simpatic, care repurtase o oarecare celebritate ca iluzionist. Moartea lui, la vârsta de numai patruzeci şi cinci de ani, fusese cauzată de consumul excesiv din produsul cel mai faimos al ţării sale. Deşi Jan nu-şi văzuse niciodată tatăl beat, nu era sigur nici dacă-l văzuse treaz vreodată.

Doamna Rodricks preda un curs avansat de teoria probabilităţilor la Universitatea Edinburgh. Era tipic pentru mobilitatea extraordinară a Omului din veacul douăzeci şi unu ca doamna Rodricks, care era neagră ca abanosul, să se fi născut în Scoţia iar blondul ei soţ să-şi petreacă aproape toată viaţa în Haiti. Maia şi Jan nu avuseseră niciodată o singură casă, ci pendulaseră între familiile lor precum două mingi de tenis.

Educaţia primită fusese amuzantă, totuşi nu corectase instabilitatea moştenită de amândoi pe linie paternă.

La douăzeci şi şapte de ani, Jan mai avea în faţă câţiva ani de facultate înainte de a se gândi în mod serios la viitorul său. Absolvise examenele cu uşurinţă, urmând o programă ce ar fi părut extrem de stranie cu un secol înainte. Materiile principale fuseseră matematica şi fizica, iar cele secundare filozofia şi muzica. Chiar după normele exigente ale epocii, tânărul era un excelent pianist amator.

Peste trei ani avea să-şi ia doctoratul în fizică inginerească, cu astronomia ca subiect secundar. Pregătirea examenului cerea multă trudă, dar Jan era aproape încântat de perspectiva aceasta. Studia la Universitatea din Cape Town, la poalele Munţilor Table, poate cel mai frumos lăcaş de învăţământ superior din lume.

Nu avea griji materiale, totuşi era nemulţumit şi nu-şi găsea leacul, înrăutăţind şi mai mult lucrurile, fericirea Maiei – deşi el nu-i purta pică – accentuase motivul principal al necazului său.

Jan suferea încă de iluzia romantică – sursa atâtor suferinţe şi poezii – potrivit căreia fiecare om cunoaşte în viaţă o singură iubire adevărată. La o vârstă destul de înaintată, inima îi fusese răpită de o femeie mai renumită prin frumuseţe decât prin fidelitate. Rosita Tsien pretindea, şi era perfect adevărat, că prin vinele ei curgea sângele împăraţilor Manchu. Avea mulţi admiratori, majoritatea provenind de la Facultatea de ştiinţe din Cape Town. Jan căzuse victimă frumuseţii delicate, de floare, a femeii şi idila continuase destul timp pentru ca sfârşitul ei să-l roadă acum. Nu-şi dădea seama unde greşise…

Bineînţeles, avea să depăşească momentul respectiv. Şi alţi bărbaţi suferiseră dezastre similare fără urmări ireparabile, ba chiar ajunseseră la stadiul când puteau spune: „Sunt sigur că niciodată n-aş fi fost fericit cu o *asemenea* femeie!” O astfel de detaşare se situa deocamdată într-un viitor îndepărtat şi Jan continua să fie supărat pe viaţă.

Celălalt necaz părea mai greu de depăşit, fiind legat de impactul Overlorzilor asupra propriilor ambiţii. Jan era romantic nu doar cu inima, ci şi cu mintea. Ca atâţia alţi tineri, după încheierea cuceririi spaţiului aerian terestru, îşi lăsase visele şi imaginaţia să rătăcească prin oceanele neexplorate ale spaţiului cosmic.

Cu un secol în urmă, Omul pusese piciorul pe scara ce-l putea duce la stele. În momentul acela – să fi fost oare o coincidenţă? – uşa spre alte planete îi fusese trântită în faţă. Overlorzii impuseseră puţine restricţii asupra unor forme de activitate umană (războiul constituise poate excepţia majoră), dar în domeniul zborurilor spaţiale cercetarea practic încetase. Confruntarea cu ştiinţa extraterestră era disproporţionată. Cel puţin pentru moment, Omul se îndreptase asupra altor activităţi. N-avea sens să construiască rachete când Overlorzii deţineau mijloace de propulsie infinit superioare, bazate pe principii despre care nu scăpau nici o aluzie.

Câteva sute de oameni călătoriseră pe Lună în scopul stabilirii unui observator astronomic. O făcuseră cu un aparat mic, împrumutat de la Overlorzi. Era evident că din vehiculul acela primitiv se puteau deduce prea puţine lucruri, chiar dacă proprietarii săi îl oferiseră fără ezitare curioşilor savanţi pământeni.

Astfel, Omul continua să rămână prizonierul planetei sale. Planeta era mult mai acceptabilă, însă şi mult mai mică decât cu un secol în urmă. Când puseseră capăt războiului, foametei şi bolilor, Overlorzii puseseră capăt şi aventurii.

Luna răsărise, pictând cerul cu o lumină palidă şi lăptoasă înspre est. Jan ştia că acolo sus, înapoia meterezelor lui Pluto, se afla baza principală a Overlorzilor. Deşi veniseră şi plecaseră întruna de şaptezeci de ani, abia acum, în timpul vieţii lui Jan, navele de aprovizionare abandonaseră orice precauţie, călătorind sub ochii pământenilor. În telescoapele de cinci sute de centimetri, umbrele lor puteau fi zărite cu uşurinţă atunci când soarele le proiecta pe câmpiile lunare. Fiindcă tot ceea ce făceau Overlorzii prezenta un interes imens pentru omenire, sosirile şi plecările navelor fuseseră urmărite cu atenţie şi începuse să se contureze un tipar al comportării lor (deşi nu şi motivul respectiv). Una din umbrele uriaşe dispăruse cu câteva ore în urmă. Jan ştia ce însemna asta: o navă începuse pregătirile premergătoare spre îndepărtata şi tainica lor planetă natală.

Tânărul nu văzuse niciodată o navă lansându-se către stele. Când condiţiile permiteau, vizibilitatea era bună pe jumătate din globul terestru, dar el avusese mereu ghinion. Nimeni nu ştia cu exactitate când avea loc startul, iar Overlorzii nu se grăbeau să-l

anunţe. Hotărî să mai aştepte zece minute, apoi să se întoarcă în casă.

Ce fusese asta? Doar un meteor alunecând în jos prin Eridan.

Jan se destinse şi-şi aprinse încă o ţigară.

O terminase pe jumătate când, la depărtare de o jumătate de milion de kilometri, Propulsia Stelară se aprinse. Din inima strălucirii lunare, o scânteie micuţă începu să urce către zenit. La început mişcarea ei era atât de lentă, încât putea fi percepută cu greu, dar viteza îi sporea cu fiecare secundă. Pe măsură ce se înălţa, strălucea tot mai puternic, apoi dispăru brusc. Peste o clipă reapăru, mai strălucitoare şi mai rapidă. Clipind într-un ritm aparte, suia tot mai repede pe cer, trasând o linie tremurândă de lumină printre stele. Chiar pentru cineva care nu cunoştea distanţa reală, impresia de viteză îţi tăia răsuflarea; când aflai că nava se găsea undeva dincolo de Lună, rămâneai uluit de vitezele şi energiile implicate.

Jan ştia că ceea ce zărea în momentul acela reprezenta un produs lipsit de importanţă al energiilor. Nava în sine era invizibilă, aflându-se cu mult înaintea luminii ascendente. Aşa cum un reactor ce zboară foarte sus lasă în urmă o dâră de condensare, tot aşa nava Overlorzilor îşi lăsa semnul caracteristic. Teoria general acceptată – asupra căreia mai existau puţine îndoieli – era că acceleraţiile imense ale Propulsiei Stelare produceau o distorsiune locală a spaţiului. Tânărul mai ştia că nu vedea decât lumina stelelor depărtate, adunată şi focalizată în ochii lui atunci când condiţiile erau favorabile de-a lungul traiectoriei. Aceea constituia dovada vizibilă a relativităţii: curbarea luminii în prezenţa unui câmp gravitaţional colosal.

Acum, vârful dârei lungi şi subţiri, aidoma unui creion, lăsa impresia că se mişcă mult mai încet, dar asta se datora perspectivei, în realitate, continua să accelereze, deşi traiectoria părea mai scurtă. Jan cunoştea faptul că nava era urmărită de multe telescoape, deoarece savanţii Pământului încercau să descopere secretele Propulsiei. Se publicaseră deja zeci de lucrări despre subiectul respectiv; fără îndoială, Overlorzii le citiseră cu cel mai mare interes.

Lumina fantomatică începea să pălească. Ajunsese doar un punct prin mijlocul constelaţiei Carena, aşa cum ştiuse şi Jan că avea să se întâmple. Planeta Overlorzilor se afla undeva pe

acolo, dar în sectorul respectiv al spaţiului existau peste o mie de stele. Nu se putea aprecia distanţa faţă de Sistemul Solar.

Asta fusese totul. Deşi nava abia îşi începuse călătoria, ochii oamenilor n-o mai puteau urmări. Dar în mintea tânărului continua să ardă amintirea dârei sclipitoare, un far ce nu avea să pălească atât timp cât el avea ambiţie şi dorinţă.

***

Petrecerea luase sfârşit. Aproape toţi oaspeţii plecaseră pe calea aerului, împrăştiindu-se în cele patru colţuri ale lumii. Mai existau totuşi excepţii.

Una dintre ele o constituia Norman Dodsworth, poetul, care se îmbătase în mod penibil, totuşi fusese îndeajuns de potolit şi adormise înainte de a fi necesară o acţiune violentă. Fusese depus, fără delicateţe, pe pajişte, sperându-se că o hienă avea să-i ofere o trezire pe măsură. Practic vorbind, putea fi considerat absent.

Mai rămăseseră doar George şi Jean. Nu fusese ideea scenografului; el voia să se întoarcă acasă. Nu-l încânta prietenia dintre Rupert şi Jean, deşi nu din motivele obişnuite. George se mândrea cu faptul că era un tip practic, cu capul pe umeri, şi considera interesul care-i lega pe cei doi nu numai copilăros, ci chiar nesănătos în acea epocă a ştiinţei. I se părea de neconceput ca un om să mai poată avea cea mai mică încredere în paranormal, iar prezenţa lui Rashaverak acolo îi zguduise credinţa în Overlorzi.

Era evident acum că Rupert plănuia o surpriză, probabil cu ajutorul lui Jean. George se resemnase posomorât în faţa nonsensului ce avea să urmeze.

— Am încercat mai multe variante până m-am stabilit la *asta*, începu mândru Rupert. Problema principală este reducerea frecării, pentru a obţine libertatea completă de mişcare. Clasica masă lustruită şi paharul nu-s rele deloc, dar se utilizează de sute de ani şi eram convins că ştiinţa modernă poate realiza lucruri mai bune. Iată rezultatul! Apropiaţi-vă scaunele. Eşti sigur că nu vrei să participi, Rashy?

Pentru o fracţiune de secundă se păru că Overlordul ezită, apoi clătină din cap. George se întrebă dacă învăţase gestul de la pământeni.

— Nu, mulţumesc, răspunse el. Aş prefera să privesc. Poate altă dată.

— Perfect, ai timp să te răzgândeşti.

Chiar aşa? gândi George, privindu-şi morocănos ceasul.

Rupert îşi adunase prietenii în jurul unei măsuţe rotunde şi masive. Masa avea o tăblie din plastic pe care gazda o ridică, dezvăluind o îngrămădire strălucitoare de bile de rulmenţi al căror scop George nu şi-l putea imagina. Sutele de puncte scânteind în lumină formau un desen fascinant şi hipnotic, ameţindu-l uşor.

Pe când îşi apropiau scaunele, Rupert scotoci sub masă şi scoase un disc cu diametrul de vreo zece centimetri, pe care-i aşeză deasupra bilelor.

— Gata, rosti el. Îl atingeţi cu degetele şi se mişcă fără nici o rezistenţă.

George examină măsuţa cu profundă neîncredere. Pe circumferinţa ei se aflau literele alfabetului – la intervale regulate, deşi nu într-o ordine anume – iar printre ele, răspândite în mod aleator, se găseau cifrele de la 1 la 9 şi două plăcuţe cu DA şi NU. Acestea din urmă erau diametral opuse.

— Mi se pare o aiureală, murmură el. Mă mir că în vremurile noastre mai există oameni care s-o trateze cu seriozitate.

Se simţi ceva mai uşurat după ce-şi exprimase acest protest vag faţă de Jean şi Rupert. Gazda pretindea că privea fenomenele respective cu un interes ştiinţific detaşat. Era lipsit de prejudecăţi, însă nu credul. Pe de altă parte, Jean... ei bine, uneori îl îngrijora pe George. Părea că crede cu adevărat în toate chestiile cu telepatie şi privire interioară.

Abia după ce făcu remarca, scenograful îşi dădu seama că implicase o critică la adresa lui Rashaverak. Privi nervos în jur, dar Overlordul rămăsese impasibil. Ceea ce, bineînţeles, nu însemna absolut nimic.

Toţi îşi ocupaseră acum poziţiile. În sensul acelor de ceas erau aşezaţi: Rupert, Maia, Jan, Jean, George şi Benny Shoenberger. Ruth Shoenberger stătea cu un carnet în mână, în afara cercului. Femeia avea unele obiecţii faţă de participarea la asemenea şedinţe, determinându-l pe Benny să emită remarci sarcastice la adresa celor care luau Talmudul în serios. Totuşi nu se împotrivea să asiste ca observator.

— Mai întâi, spuse Rupert, să lămurim lucrurile pentru beneficiul scepticilor ca George. Indiferent dacă şedinţele de acest fel au sau nu ceva paranormal, ele îşi păstrează viabilitatea. În ceea ce mă priveşte, cred că-i vorba de o explicaţie pur mecanică. Atunci când punem mâna pe disc, deşi căutăm să nu-i influenţăm mişcările, subconştientul ne joacă feste. Am participat la multe asemenea şedinţe, dar niciodată n-am obţinut răspunsuri pe care să nu le fi ştiut sau să le fi ghicit cineva din grup, deşi uneori nu erau conştienţi de acest lucru. Aş dori totuşi să efectuăm experimentul în aceste condiţii… ăăă, destul de speciale.

Condiţia Specială îi privea în tăcere, dar nu şi cu indiferenţă. Oare reacţiile sale erau ale unui antropolog urmărind un ritual religios primitiv? Chestiunea era aproape incredibilă şi George se simţea teribil de stânjenit.

Dacă şi ceilalţi încercau aceleaşi sentimente, le ascundeau perfect. Doar Jean era agitată şi îmbujorată, deşi roşeaţa putea fi datorată şi băuturii.

— Gata? întrebă Rupert. Perfect! Făcu o pauză teatrală, apoi vorbi fără să se adreseze cuiva: Este cineva acolo?

George simţi discul tremurându-i uşor sub degete. Nu era de mirare, considerând presiunea exercitată asupra lui de cele şase persoane din cerc. Discul se deplasă într-un „8” mic, apoi se opri în mijlocul mesei.

— Este cineva acolo? repetă gazda. Cu un ton mult mai detaşat, adăugă: De obicei, trec zece-cincisprezece minute înainte să înceapă. Dar uneori…

— Sst! făcu Jean.

Discul se mişca. Se deplasă într-un arc larg între DA şi NU. George se abţinu cu greu să nu chicotească. Ce s-ar fi dovedit, se întrebă el, dacă răspunsul ar fi fost NU? Îşi aminti o glumă străveche: „Pleacă, lupule, nu-i nimeni acasă!”

Dar răspunsul a fost DA. Discul reveni rapid în mijlocul măsuţei. Acum părea viu, aşteptând întrebarea următoare. Fără să vrea, scenograful începu să se simtă impresionat.

— Cine eşti? întrebă Rupert.

Nu urmă nici o ezitare, pe măsură ce literele erau dezvăluite una câte una. Discul se deplasa pe masă aidoma unui obiect însufleţit, atât de rapid încât, uneori, George abia îşi mai ţinea degetele pe suprafaţa lui. Putea jura că el nu contribuia la

mişcarea obiectului. Privi rapid în jur, fără să zărească ceva suspicios pe chipurile celorlalţi. Arătau la fel de încordaţi şi atenţi ca şi el.

— SUNTTOTUL, scrise discul şi reveni în punctul de echilibru.

— Sunt totul, repetă Rupert. Un răspuns tipic. Evaziv, totuşi nu descurajator. Înseamnă probabil că aici nu există nimic în afara minţilor noastre reunite.

Se opri o clipă, hotărând asupra următoarei întrebări.

— Ai un mesaj pentru cineva de aici?

— NU, răspunse discul prompt.

Gazda privi în jurul mesei.

— Rămâne la alegerea noastră. Uneori oferă informaţii, însă acum va trebui să-l întrebăm noi. Vrea cineva să înceapă?

— Va ploua mâine? făcu George în glumă.

Imediat discul începu să oscileze între DA şi NU.

— Este o întrebare stupidă, comentă Rupert. Evident că va ploua *undeva*… Nu puneţi întrebări cu răspunsuri ambigue.

George se simţi zdrobit. Hotărî să lase pe altcineva să întrebe.

— Care este culoarea mea preferată? întrebă Maia.

— ALBASTRU, veni răspunsul prompt.

— Exact.

— Asta nu dovedeşte nimic, făcu George. Cel puţin trei dintre noi ştiau asta.

— Care-i culoarea preferată a lui Ruth? întrebă Benny.

— ROŞU.

— Aşa este, Ruth?

Femeia ridică privirea din carnet.

— Da, însă Benny ştia asta, iar el este în cerc.

— Nu ştiam, răspunse Benny.

— Memorie subconştientă, murmură Rupert. Se întâmplă deseori. Dar vă rog, nu s-ar putea să puneţi nişte întrebări mai *inteligente*? Acum când a început aşa bine, n-aş vrea să stricăm totul…

Curios, dar banalitatea fenomenului începuse să-l impresioneze pe George. Era convins că nu există nici o explicaţie paranormală; după cum spusese şi Rupert, discul reacţiona numai la mişcările lor musculare subconştiente. Deşi lucrul respectiv în sine era surprinzător: n-ar fi crezut niciodată că se pot obţine răspunsuri atât de rapide şi precise. La un

moment dat, încercă să vadă dacă putea influenţa discul să formeze numele său. Reuşi doar litera „G”; restul fiind un nonsens. Decise că era practic imposibil ca un singur individ să acţioneze discul fără ca persoanele celelalte din cerc să-şi dea seama.

După o jumătate de oră, Ruth notase peste o duzină de mesaje, unele dintre ele destul de lungi. Existau uneori greşeli sau erori gramaticale, însă puţine la număr. Indiferent de explicaţie, scenograful se convinsese acum că nu participa conştient la obţinerea rezultatelor, în câteva rânduri, în timpul formării unui cuvânt, anticipase litera următoare şi de aici înţelesul comunicării. Dar de fiecare dată, discul se îndreptase într-o direcţie complet neaşteptată. Uneori, deoarece nu exista nici o pauză între cuvinte, mesajul părea lipsit de sens, până se completa şi Ruth îl recitea.

Întreaga şedinţă îi lăsa lui George impresia nefirească a contactului cu o minte independentă şi decisă. Cu toate acestea, nu exista nici o dovadă *concludentă*. Răspunsurile erau extrem de ambigue. Ce se putea înţelege, de exemplu, din:

CREDEŢIÎNOMNATURAESTECUVOI.

Deşi uneori sugerau nişte adevăruri profunde, chiar tulburătoare.

AMINTIŢIVĂOMULNUESTESINGURLÂNGĂOMESTELUMEAALTORA.

Bineînţeles, ştiau asta; totuşi puteai fi sigur că mesajul se referea doar la Overlorzi?

George devenise somnoros. Ar fi fost timpul, se gândi el, s-o ia spre casă. Totul era foarte ciudat, însă nu oferea nici o pistă, iar ce-i prea mult strică. Privi în jurul mesei. Benny părea că se simţea la fel. Maia şi Rupert erau amândoi uşor traşi la faţă, iar Jean, ei bine, ea luase totul prea în serios de la început. Expresia femeii îl îngrijoră pe George; parcă i-ar fi fost teamă să mai continue, dar în acelaşi timp şi să se oprească.

Rămăsese Jan. George se întrebă ce gândea acesta despre excentricităţile cumnatului său. Tânărul nu pusese nici o întrebare şi nu se arătase surprins de nici un răspuns. Aparent studia mişcarea discului ca orice alt fenomen ştiinţific.

Rupert se trezi din letargia în care căzuse.

— Încă o întrebare, spuse el, şi încheiem. Ce zici, Jan? N-ai întrebat nimic.

Surprinzător, Jan nu ezită. Parcă ar fi avut întrebarea pregătită de multă vreme şi aşteptase ocazia. Privi silueta nemişcată a lui Rashaverak, apoi rosti clar şi răspicat:

— Care stea este soarele Overlorzilor?

Rupert îşi stăpâni un fluierat de surpriză. Aparent, Maia şi Benny nu reacţionară. Jean închisese ochii şi părea adormită. Rashaverak se aplecase înainte, pentru a privi peste umărul lui Rupert.

Discul începu să se mişte.

Când în sfârşit se opri, urmă o pauză scurtă apoi Ruth întrebă cu glas nedumerit:

— Ce înseamnă NGS 549672?

Nu căpătă nici un răspuns, deoarece în aceeaşi clipă George strigă neliniştit:

— Daţi-mi o mână de ajutor! Mă tem că Jean a leşinat…

Capitolul nouă

— Ce ştii despre bărbatul acesta, Boyce? rosti Karellen.

Desigur, în realitate, Administratorul nu folosise cuvintele respective, iar gândurile sale fuseseră mult mai subtile. Un auditoriu uman ar fi auzit o rafală scurtă de sunete modulate rapid, oarecum asemănătoare celor produse de un emiţător Morse. Deşi limbajul Overlorzilor fusese înregistrat în numeroase ocazii, înregistrările sfidau orice analiză datorită extraordinarei lor complexităţi. Viteza de comunicare făcea ca nici un interpret, chiar dacă ar fi stăpânit elementele graiului, să nu poată ţine pasul cu extratereştrii angajaţi într-o discuţie obişnuită.

Administratorul Pământului stătea cu spatele la Rashaverak, privind peste culorile Marelui Canion. La zece kilometri depărtare, deşi neclari de la distanţa aceea, pereţii terasaţi recepţionau întreaga putere a Soarelui. Câteva sute de metri în josul pantei, un trenuleţ şerpuia încetişor în adâncimea văii. Curios, gândi Karellen, că atâtea fiinţe omeneşti continuau să caute posibilităţile de comportare primitivă. Dacă ar fi dorit, puteau ajunge în fundul canionului într-o fracţiune de secundă şi mult mai confortabil. Totuşi preferau să fie zdruncinaţi pe nişte şine probabil tot atât de nesigure pe cât păreau.

Făcu un gest imperceptibil din mână. Peisajul dispăru, lăsând loc unui pustiu negru de o adâncime necunoscută. Reveni la problemele funcţiei sale.

— Rupert Boyce este un personaj oarecum ciudat, răspunse Rashaverak. Din punct de vedere profesional, răspunde de animalele dintr-o zonă importantă a principalei rezervaţii africane. Este destul de eficient şi pasionat de munca lui. Deoarece trebuie să supravegheze câteva mii de kilometri pătraţi, posedă unul din cele cincisprezece vizoare panoramice pe care le-am împrumutat până acum, desigur cu măsurile de protecţie respective. Întâmplător, este singurul cu facilităţi complexe de proiecţie. A pledat convingător în vederea obţinerii aparatului şi de aceea i l-am acordat.

— Care i-au fost argumentele?

— Dorea să apară înaintea diferitelor animale sălbatice, pentru ca ele să se obişnuiască cu imaginea lui şi să nu-l atace când avea să fie prezent fizic… Pledoaria a avut destul succes în privinţa animalelor care se bizuie mai mult pe vedere decât pe miros, deşi s-ar putea ca, în cele din urmă, să păţească un accident. Bineînţeles, exista un alt motiv pentru care i-am împrumutat aparatul.

— L-a făcut mai cooperant?

— Exact. Iniţial îl contactasem fiindcă posedă una din cele mai complete biblioteci din lume în domeniul parapsihologiei şi altor subiecte conexe. Când i-am cerut să mi le împrumute, m-a refuzat politicos dar ferm, aşa încât trebuia să-l vizitez. Până acum am citit cam jumătate din bibliotecă. A fost un chin îngrozitor…

— Bănuiesc. Ai găsit ceva prin tot gunoiul ăla?

— Da: unsprezece cazuri evidente de trecere parţială şi douăzeci şi şapte probabile. Totuşi materialul este atât de selectiv încât nu poate fi utilizat în scopuri comparative. În plus, dovezile sunt pline de misticism: probabil principala aberaţie a minţii umane.

— Ce crede Boyce despre asta?

— Pretinde că este lipsit de prejudecăţi şi sceptic, dar este clar că n-ar fi investit atât timp şi efort în domeniul respectiv fără să aibă o credinţă subconştientă. I-am spus-o şi a admis posibilitatea. I-ar plăcea să găsească o dovadă convingătoare. De aceea întreprinde mereu experimentele acestea, deşi pretinde că sunt doar nişte jocuri.

— Eşti sigur că nu bănuieşte că interesul tău nu este exclusiv scolastic?

— Absolut! În multe privinţe, este obtuz şi mărginit. Din motivul acesta, încercările sale de cercetare în domeniu par mai degrabă patetice. În privinţa lui nu trebuie luată nici o măsură specială.

— Înţeleg. Ce-i cu fata care a leşinat?

— Ea reprezintă personajul cel mai important. Mai mult ca sigur, Jean Morrel a fost canalul prin care a sosit informaţia. Are însă vârsta de douăzeci şi şase de ani. Considerând experienţa noastră anterioară, e prea bătrână ca să fie ea însăşi un Prim Contact. Deci este vorba de cineva aflat în strânsă legătură cu ea. Concluzia este evidentă. Nu mai avem mult de aşteptat. Trebuie transferată în Categoria Purpuriu: femeia aceasta ar putea fi cea mai importantă fiinţă omenească în viaţă.

— Voi avea eu grijă. Ce-i cu tânărul care a pus întrebarea? A fost o simplă curiozitate, sau avea alt motiv?

— A ajuns acolo întâmplător – sora lui se măritase cu Rupert Boyce. Până atunci nu mai întâlnise nici unul din oaspeţi. Sunt convins că întrebarea n-a fost premeditată, ci inspirată de condiţiile neobişnuite şi probabil de prezenţa mea. Considerând aceşti factori, nu-i deloc surprinzător că a acţionat astfel. Interesul lui principal îl constituie astronautică: este secretarul grupului de călătorii spaţiale al Universităţii Cape Town şi în mod vădit intenţionează să-şi dedice viaţa studierii acestui domeniu.

— Cariera lui ar putea fi interesantă. Deocamdată cum crezi că va acţiona?

— Fără îndoială, atunci când i se va ivi prilejul, va face unele verificări. Nu există încă nici o modalitate de a dovedi exactitatea informaţiei aflate şi, datorită provenienţei speciale, este greu de crezut că o va face publică. Chiar dacă o va face, ne va afecta în vreun fel?

— Am evaluat ambele variante, răspunse Karellen. Deşi în Directive este interzisă dezvăluirea bazei, informaţia nu poate fi utilizată împotriva noastră.

— De acord. Rodricks deţine o informaţie al cărei adevăr este îndoielnic şi lipsit de valoare.

— Aşa se pare, aprobă Administratorul. Totuşi să nu fim chiar atât de siguri. Fiinţele omeneşti sunt extrem de ingenioase şi adesea foarte perseverente. Nu-i bine să le subapreciem, iar

cariera domnului Rodricks va fi interesant de urmărit. O să mă mai gândesc la asta.

***

Rupert Boyce nu ajunsese niciodată la miezul problemei. După ce musafirii plecară, mai gălăgioşi ca de obicei, strânse gânditor măsuţa. Uşoara ameţeală alcoolică îl împiedica să analizeze în profunzime cele întâmplate şi chiar faptele în sine erau puţin neclare. Avea ideea vagă că se petrecuse ceva important, care-i scăpase însă, şi se întrebă dacă trebuia să discute cu Rashaverak despre acest lucru. Apoi decise că ar fi fost lipsit de tact. De fapt, cumnatul său stârnise necazul şi Rupert se simţi puţin neliniştit în privinţa tânărului. Totuşi, fusese vina lui Jan? De fapt, putea fi vorba de vina cuiva? Destul de abătut, îşi aminti că *el* iniţiase experimentul. Hotărî, cu destul succes, să uite întreaga întâmplare.

Poate că ar fi putut face ceva, dacă s-ar fi găsit ultima pagină din carneţelul lui Ruth, dar se părea că acesta dispăruse în confuzia din final. Jan pretindea că n-o luase el şi… ei bine, cu greu îl puteai acuza pe Rashaverak. De asemenea, nimeni nu-şi mai amintea cu exactitate ce indicase discul, decât doar că părea să fie ceva lipsit de sens.

***

Pe moment, persoana cea mai afectată fusese George Greggson. Nu putea uita spaima din clipa când Jean îi leşinase în braţe. În momentul acela, neajutorarea ei bruscă o transformase dintr-un companion amuzant într-o făptură tandră şi afectuoasă. Din timpuri imemoriale, femeile leşinaseră – nu întotdeauna nepremeditat – şi, invariabil, bărbaţii răspunseseră în modul dorit. Prăbuşirea ei fusese complet spontană, dar nici dacă ar fi plănuit-o nu putea sosi într-un moment mai potrivit. Ulterior, George îşi dădu seama că în momentul acela luase una din cele mai importante hotărâri din viaţa lui. În mod clar, în ciuda ideilor şi prietenilor bizari, Jean era fata care conta pentru el. George n-avea intenţia să le abandoneze definitiv pe Naomi, sau Joy, sau Elsa, sau… *cum* o chema? Denise; totuşi sosise timpul pentru ceva permanent. Era sigur că Jean avea să fie de acord,

pentru că sentimentele ei fuseseră de la început destul de evidente.

Îndărătul deciziei se găsea un alt factor, de care bărbatul nu era conştient. Şedinţa de spiritism îi fisurase dispreţul şi scepticismul faţă de preocupările lui Jean. N-ar fi recunoscut nicicând, dar acesta era adevărul şi înlăturase ultima barieră dintre ei.

O privi pe fată, zăcând palidă, însă liniştită în fotoliul aerocarului. Dedesubt se zărea beznă, deasupra stele. George n-avea habar unde se afla, însă nici nu-l interesa. *Asta* era treaba pilotului auto-mat, care-i purta spre casă, până unde mai aveau, după indicaţia bordului, cincizeci şi şapte de minute.

Jean îi zâmbi şi-şi retrase mâna din palma lui.

— Lasă-mă să-mi restabilesc circulaţia, făcu ea masându-şi degetele. Aş vrea să mă crezi când îţi spun că acum mă simt perfect.

— Atunci ce crezi că s-a întâmplat? Trebuie să-ţi aminteşti *ceva*...

— Nu, absolut nimic. L-am auzit pe Jan întrebând, apoi îmi aduc aminte că toţi ţipau în jurul meu. Sunt sigură că a fost un fel de transă. De fapt...

Se opri, apoi hotărî să nu-i spună lui George că aşa ceva i se mai întâmplase. Ştia ce credea bărbatul despre lucrurile acelea şi nu voia să-l irite şi probabil să-l îndepărteze definitiv.

— De fapt... ce? întrebă scenograful.

— Nimic. Mă întreb ce-o fi gândit Overlordul despre şedinţă. Probabil că i-am oferit mai mult material decât solicitase.

Se înfioră uşor şi ochii i se înnourară.

— Mi-e teamă de Overlorzi, George. Nu vreau să spun că sunt răi, sau altă prostie de felul ăsta. Sunt convinsă că ne doresc binele şi fac ceea ce consideră că este cel mai bine pentru noi. Mă întreb doar care sunt adevăratele lor planuri?

George se foi neliniştit.

— Oamenii întreabă *asta* încă de la apariţia lor, zise el. Ne vor spune atunci când ne vor considera pregătiţi şi, sincer să fiu, nu sunt curios. În plus, am lucruri mai importante de făcut.

Se întoarse către fată şi-i luă mâinile într-ale sale.

— Ce-ar fi să mergem mâine la Arhive şi să semnăm un contract pentru... să zicem cinci ani?

Jean îl privi cu atenţie şi decise că-i plăcea ceea ce vedea.

— Să zicem zece, propuse ea.

***

Jan îşi aprecie timpul disponibil. Nu-l zorea nimeni şi dorea să se gândească atent. Parcă se temea să verifice şi să distrugă atât de repede speranţa fantastică ce-i încolţise în minte. Cât timp nu era sigur, putea măcar să viseze.

De altfel, înainte de a întreprinde orice acţiune, trebuia să viziteze biblioteca Observatorului. Bibliotecara îl cunoştea bine, atât pe el cât şi preocupările sale, şi fără îndoială nu urma să fie surprinsă de cerere. Probabil nu însemna mare lucru, dar Jan nu voia să lase nimic la voia întâmplării. Peste o săptămână, avea să fie o ocazie mai bună. Devenise extrem de prudent, ştia acest lucru, însă adăuga acţiunii un pic suspans. În plus, se temea de ridicol în aceeaşi măsură ca de orice acţiune întreprinsă de Overlorzi pentru a-l opri. Dacă urmărea ceva care părea o absurditate, atunci nimeni nu mai trebuia să afle.

Avea un pretext perfect pentru a merge la Londra: aranjamentele fuseseră făcute cu săptămâni în urmă. Deşi prea tânăr şi lipsit de experienţă pentru a fi delegat, el era unul din cei trei studenţi observatori la congresul Uniunii Astronomice Internaţionale. Ar fi fost păcat să scape prilejul, deoarece nu mai vizitase Londra din copilărie.

Ştia că aveau să-l intereseze foarte puţine din zecile de comunicări ce urmau să fie făcute la UAI, chiar dacă le-ar fi înţeles. Ca orice participant la un congres ştiinţific, urma să asiste la lucrările ce păreau interesante, petrecându-şi restul timpului discutând cu participanţii entuziaşti sau cu simplii spectatori.

În ultimii cincizeci de ani, Londra se schimbase enorm. Acum era locuită de nici două milioane de oameni şi de o sută de ori mai mulţi roboţi. Nu mai era un port celebru deoarece, fiecare ţară fabricând tot ceea ce avea nevoie, structura comerţului mondial se modificase. Unele ţări continuau să producă anumite bunuri de excepţie, dar acestea erau transportate pe calea aerului până la destinaţie. Rutele comerciale, altădată convergând spre marile porturi, iar mai târziu spre aeroporturi, se dispersaseră în cele din urmă într-o pânză complicată de păianjen, care acoperea lumea întreagă, fără noduri principale.

Totuşi unele lucruri nu se schimbaseră. Londra rămăsese un centru administrativ şi cultural. Din acest punct de vedere, n-o întrecea nici o capitală europeană, nici chiar Parisul, care pretindea acest lucru. Un londonez de acum o sută de ani ar fi constatat că centrul oraşului era aproape neschimbat. Peste Tamisa se arcuiau poduri noi, dar în aceleaşi locuri. Gările uriaşe şi mohorâte dispăruseră, surghiunite la periferii. Parlamentul rămăsese, ochiul lui Nelson privea în josul Whitehall-ului şi cupola catedralei St. Paul se ridica deasupra lui Ludgate Hill, cu toate că acum existau clădiri mai înalte, ameninţându-i semeţia.

Iar garda continua să se schimbe în faţa Palatului Buckingham.

Toate acestea, îşi spuse Jan, puteau să mai aştepte. Începuse vacanţa, iar el fusese cazat împreună cu cei doi colegi într-unul din căminele universităţii. Nici Bloomsbury nu-şi schimbase specificul în ultimul secol; continua să fie un cartier de hoteluri şi pensiuni, deşi nu se mai înghesuiau şi nici nu mai alcătuiau şiruri nesfârşite şi identice de clădiri din cărămidă înnegrită de funingine.

Ocazia se ivi abia în a doua zi a congresului. Comunicările principale se ţineau în sala mare a Centrului ştiinţific, nu departe de Concert Hall, care contribuise din plin la transformarea Londrei în metropola muzicală a lumii. Jan dorea să audieze comunicările din prima zi, despre care se spunea că aveau să răstoarne complet teoria actuală despre formarea planetelor.

Poate că aşa era, însă nu pierdu nimic interesant plecând imediat după pauză. Se grăbi spre secretariat, ca să găsească sălile dorite.

Nişte funcţionari glumeţi aşezaseră Societatea Astronomică Regală la ultimul etaj al clădirii, gest apreciat de membrii Consiliului deoarece le oferea o privelişte magnifică asupra Tamisei şi nordului oraşului. Părea pustiu, dar Jan, strângând în palmă legitimaţia de membru ca pe un paşaport, găsi cu uşurinţă biblioteca.

Avu nevoie de aproape o oră până descoperi ceea ce îi trebuia şi până învăţă modul de folosire al uriaşului catalog stelar, cu milioanele lui de date. Tremura uşor pe măsură ce se apropia de ţintă şi se bucură că în preajmă nu era nimeni care să-i remarce nervozitatea.

Aşeză catalogul la locul lui şi rămase o vreme nemişcat, privind în gol. Apoi porni încet pe coridoarele tăcute, trecu de secretariat (acum se găsea cineva acolo, despachetând colete cu cărţi) şi coborî scările. Evitase liftul, dorind să fie singur. Iniţial avusese de gând să mai audieze o comunicare, dar acum asta nu mai reprezenta ceva important.

Gândurile continuau să-i fie învălmăşite când se îndreptă spre parapet şi privi drumul lipsit de grabă al Tamisei către mare. Lucrurile aflate ar fi fost greu de acceptat de orice individ deţinând educaţia lui ştiinţifică. Nu putea fi niciodată sigur de adevărul lor, deşi probabilitatea era covârşitoare. Mergând încet de-a lungul parapetului, recapitula faptele.

Unu: nici unul dintre invitaţii la petrecerea lui Rupert nu putea şti că Jan avea să pună întrebarea aceea. Nici el nu ştiuse; fusese o reacţie spontană înaintea circumstanţelor. Deci nimeni nu-şi putuse pregăti din timp un răspuns.

Doi: probabil că NGS 549672 nu însemna nimic pentru cineva nefamiliarizat cu astronomia. Deşi marele catalog „National Geographic Survey” fusese completat cu cincizeci de ani în urmă, existenţa lui era cunoscută doar de câteva mii de specialişti. Şi alegând aleatoriu un număr din el, nimeni nu putea preciza poziţia stelei respective pe cer.

Dar, şi aceasta era Trei – ceea ce aflase acum – steluţa nesemnificativă cunoscută drept NGS 549672 se găsea acolo unde trebuia, în mijlocul constelaţiei Carena, la capătul dârei strălucitoare, zărită de Jan însuşi cu câteva nopţi în urmă, ieşind din Sistemul Solar şi îndreptându-se către adâncurile spaţiului.

Orice coincidenţă era imposibilă. NGS 549672 *trebuia* să fie baza Overlorzilor. Recunoaşterea faptului spulbera însă toate ideile binecunoscute lui, referitoare la metoda ştiinţifică. Foarte bine, să fie spulberate! Trebuia să accepte că, cumva, experimentul fantastic al lui Rupert accesase o sursă deocamdată necunoscută de cunoştinţe.

Rashaverak? Părea explicaţia cea mai probabilă. Overlordul nu fusese în cerc, dar asta nu era important. Totuşi pe Jan nu-l preocupa mecanismul parafizicii; îl interesa doar să utilizeze rezultatul.

Se cunoşteau prea puţine lucruri despre NGS 549672; nu exista ceva care s-o distingă dintr-un milion de alte stele. Catalogul oferea magnitudinea, coordonatele şi tipul spectral.

Jan mai avea puţin de cercetat şi doar câteva calcule de făcut; după aceea urma să ştie, cel puţin aproximativ, la ce distanţă faţă de Pământ se găsea lumea Overlorzilor.

Tânărul zâmbi larg, întorcând privirea de la Tamisa la faţada alb-scânteietoare a Centrului ştiinţific. Ştiinţa însemna putere, iar el era singurul om de pe Pământ care cunoştea originea Overlorzilor. Nu ştia deocamdată cum avea să folosească acest lucru; urma să rămână în mintea lui, aşteptându-şi momentul.

Capitolul zece

Rasa umană continua să trândăvească în lunga şi însorita după-amiază a păcii şi prosperităţii. Avea să mai existe vreo iarnă? Părea puţin probabil. Epoca raţiunii, prematur proslăvită de conducătorii Revoluţiei Franceze cu două veacuri şi jumătate în urmă, sosise acum cu adevărat. De data aceasta nu putea fi nici o greşeală.

Existau desigur şi neajunsuri, dar erau acceptate ca atare. Trebuia să fii foarte bătrân ca să-ţi dai seama că ziarele tipărite prin fax în fiecare locuinţă erau destul de banale. Dispăruseră crizele economice, altădată atrăgând titluri cu litere de-o şchioapă. Nu mai existau crime misterioase, derutând poliţia şi provocând într-un milion de inimi indignarea morală, care adeseori era de fapt invidie înăbuşită. Delictele actuale nu mai erau câtuşi de puţin misterioase; ajungea să reglezi un ecran – şi infracţiunea se derula ca un film. La început, existenţa unor astfel de instrumente crease panică chiar printre cei ce respectau legea. Reacţia respectivă nu fusese anticipată de Overlorzi, care stăpâneau multe – dar nu toate – dintre subtilităţile psihologiei umane. A fost necesar să se explice în repetate rânduri că nici un Tom Degeţel n-avea să-şi poată spiona confraţii, iar puţinele instrumente date pe mâinile omului urmau să se găsească sub un control strict. De exemplu, vizorul lui Rupert Boyce nu putea opera în afara limitelor rezervaţiei, aşa încât el şi cu Maia erau singurele persoane din raza de acţiune a aparatului.

Ziarele ignorau puţinele delicte cu adevărat serioase. La urma urmelor, oamenii binecrescuţi nu se deranjează să citească despre gafele sociale ale altora.

Săptămâna medie de lucru avea acum douăzeci de ore, însă acestea nu erau sinecură. Rămăsese puţină muncă de rutină, de natură mecanică. Minţile oamenilor erau prea importante pentru

a fi irosite cu sarcini ce puteau fi îndeplinite de câteva mii de tranzistoare, nişte celule fotoelectrice şi un metru cub de cipuri. Existau uzine care funcţionau săptămâni întregi fără să fie vizitate de o singură fiinţă umană. Oamenii interveneau în situaţii speciale, în luarea deciziilor sau în proiectarea unor unităţi noi. Restul îl îndeplineau roboţii.

Cu un veac în urmă, existenţa unui timp liber practic nelimitat ar fi ridicat probleme uriaşe. Educaţia evitase cele mai multe asemenea probleme, deoarece un spirit cultivat este asigurat împotriva plictiselii. Standardul general de cultură se găsea la un nivel care altădată ar fi părut fantastic. Nu exista nici o dovadă a creşterii inteligenţei rasei omeneşti dar, pentru întâia oară, fiecare deţinea toate posibilităţile de a-şi folosi creierul în mod complet.

Cei mai mulţi pământeni deţineau două locuinţe în regiuni relativ opuse ale globului. Odată cu „deschiderea” zonelor polare, un procent însemnat al omenirii migra din Arctica în Antarctica la intervale de şase luni, căutând verile polare, lungi şi fără nopţi. Alţii plecau în deşerturi, pe munţi sau chiar în oceane. Pe planetă nu exista un singur loc care să nu poată fi utilat, confortabil, de ştiinţă şi tehnologie.

Unele dintre locurile mai excentrice ofereau puţinele ştiri senzaţionale. Accidente se petrec chiar şi în societatea cea mai ordonată. Poate era un semn bun faptul că oamenii simţeau că merită să rişti şi, ocazional să-ţi rupi gâtul, de dragul unei cabane aciuate sub Everest, sau ca să priveşti prin perdeaua de stropi a cascadei Victoria. Drept urmare, mereu, cineva era salvat de undeva. Devenise un fel de joc, aproape un sport planetar.

Oamenii puteau să-şi irosească vremea cu astfel de lucruri pentru că aveau la dispoziţie atât timp, cât şi bani. Desfiinţarea forţelor armate aproape dublase venitul mondial, iar creşterea producţiei făcuse restul. În concluzie, nivelul de trai al omului din secolul douăzeci şi unu nu se putea compara cu cel al oricăruia dintre predecesorii săi. Totul ajunsese atât de ieftin încât necesităţile stricte erau gratuite, fiind furnizate de servicii publice, cum fuseseră cândva mijloacele de comunicaţie, iluminatul public şi canalizarea. Orice individ putea călători oriunde dorea, sau mânca orice poftea, fără nici un ban. Îşi câştigase acest drept, fiind membru producător al comunităţii.

Evident, existau şi trântori, dar numărul celor hotărâţi să-şi petreacă viaţa în completă lenevie este mai mic decât se apreciază de obicei. Suportarea unor asemenea paraziţi constituia o sarcină mult mai facilă decât întreţinerea armatei de funcţionari, vânzători, casieri şi alţii a căror principală funcţie fusese de a transfera banii între oameni.

Se calculase că aproape un sfert din activităţile generale ale rasei umane îl reprezentau diferitele sporturi, începând cu cele sedentare, ca şahul, şi terminând cu cele foarte riscante, ca schiatul pe pantele foarte abrupte ale munţilor. De aceea, dispariţia sportivilor profesionişti reprezentase un efect neaşteptat. Existau prea mulţi amatori excepţionali, iar condiţiile economice duseseră la perimarea sistemului profesionist.

După sport, activitatea cea mai dezvoltată era cea de agrement. Timp de peste o sută de ani, fuseseră oameni care credeau că Hollywood-ul era centrul lumii. Acum puteau susţine afirmaţia aceasta, deşi majoritatea producţiilor anilor 2050 ar fi înălţat multe sprâncene nedumerite, în 1950. Progresul era prezent şi aici; încasările nu mai reprezentau un indicator absolut.

Totuşi, dincolo de distracţiile şi divertismentele unei planete ce semăna tot mai mult cu un vast teren de joacă, existau persoane care mai găseau timp să repete o străveche întrebare rămasă fără răspuns:

„Şi de aici, încotro?”

Capitolul unsprezece

Jan se rezemă de elefant, lăsându-şi palmele pe pielea aspră aidoma scoarţei de copac. Privi trompa uriaşă şi fildeşii curbaţi, încântat de dibăcia celui care-l împăiase. Ce fiinţe stranii, se întrebă el, din ce lumi neştiute, vor privi într-o bună zi emisarul acela pământean?

— Câte animale aţi trimis Overlorzilor? îl întrebă pe Rupert.

— Cel puţin cincizeci, deşi ăsta-i cel mai mare. E magnific, nu-i aşa? Până acum au fost doar fluturi, şerpi, maimuţe… chestii de-astea. Deşi anul trecut a fost şi un hipopotam.

— Pare o idee morbidă, zâmbi răutăcios Jan, dar presupun că au deja în colecţie un grup frumos împăiat de *Homo Sapiens*. Mă întreb cine au fost fericiţii?

— Ai probabil dreptate, rosti Rupert indiferent. Ar fi fost uşor de aranjat prin spitale.

— Ce s-ar întâmpla, continuă Jan gânditor, dacă s-ar oferi cineva, voluntar, ca specimen *viu*? Presupunând bineînţeles că i s-ar garanta întoarcerea.

Rupert râse, deşi cu simpatie.

— Este o ofertă? Să i-o transmit lui Rashaverak?

Pentru o clipă, tânărul reflectă serios, apoi scutură din cap.

— Ăăăă, nu… Mă gândeam cu glas tare. Cu siguranţă că m-ar refuza. Apropo, te mai vezi cu el?

— M-a căutat acum şase săptămâni. A găsit o carte pe care o urmăream de multă vreme. Drăguţ din partea lui.

Jan ocoli încet monstrul împăiat, admirând talentul care-l încremenise pe vecie în clipa aceea de maximă vigoare.

— Ai aflat ce căuta? întrebă el. Personal, mi se pare greu de alăturat ştiinţa Overlorzilor cu interesul pentru ocultism.

Rupert îl privi suspicios, întrebându-se dacă nu cumva cumnatul său îşi bătea joc de el.

— Explicaţia lui părea plauzibilă. Ca antropolog, era interesat de orice aspect al culturii noastre. Aminteşte-ţi: ei au au mult timp la dispoziţie. Din punctul de vedere al detaliilor, Overlorzii cunosc mai multe decât oricare cercetător uman. Parcurgerea bibliotecii mele n-a însemnat un efort deosebit pentru resursele lui Rashy.

Poate că acela era realmente adevărul, totuşi Jan nu se simţea convins. Uneori se gândea să-i destăinuie lui Rupert secretul său, dar îl oprea prudenţa lui înnăscută. Poate că atunci când avea să-şi întâlnească prietenul Overlord, cumnatul lui ar fi scăpat vreo aluzie – tentaţia era prea mare.

— Întâmplător, făcu Rupert schimbând brusc subiectul, dacă ţi se pare mare lucru, ar trebui să vezi oferta lui Sullivan. A promis că le va livra Overlorzilor cele mai mari animale de pe Pământ: caşalotul şi calmarul. Vor fi împăiate într-o scenă de luptă. Îţi dai seama ce spectacol!

Pentru o clipă, Jan nu răspunse. Ideea care-i venise era prea şocantă, prea fantastică pentru a fi luată în serios. Totuşi, tocmai pentru că era atât de îndrăzneaţă, ar fi putut reuşi.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Rupert neliniştit. Te-a lovit căldura? Jan se scutură, revenind la realitate.

— Nu, n-am nimic. Mă întrebam cum vor transporta Overlorzii un asemenea „pacheţel”?

— Ah, unul dintre cargourile lor va coborî, se va deschide o trapă şi coletele vor fi ridicate înăuntru.

— Exact aşa mă gândeam şi eu, încuviinţă tânărul.

***

Semăna cu cabina unei nave spaţiale, fără a fi aşa ceva. Cadrane şi instrumente acopereau pereţii; nu existau ferestre, doar un display mare în faţa pilotului. Vehiculul putea transporta şase pasageri, dar în momentul acela Jan era singur.

Urmărea ecranul cu atenţie, absorbind fiecare imagine a peisajului straniu şi necunoscut ce-i trecea prin faţa ochilor. Necunoscut – da, tot atât de necunoscut cât orice altceva ce putea întâlni dincolo de stele, dacă planul lui nebunesc avea să reuşească. Intrase pe tărâmul unor creaturi de coşmar, devorându-se în beznă, nestingherite de la facerea lumii. Un tărâm deasupra căruia oamenii navigau de mii de ani, aflat la numai un kilometru sub carena corăbiilor; cu toate acestea, cu doar o sută de ani în urmă, cunoşteau despre el mai puţine lucruri decât despre Lună.

Pilotul cobora spre imensităţile încă neexplorate ale Pacificului de Sud. Se călăuzea după semnalele emise de balizele de pe fundul oceanului. Continuau să fie tot atât de îndepărtaţi de acesta pe cât erau norii de suprafaţa Pământului.

Totuşi nu se vedea mare lucru: videocamerele submarinului scrutau zadarnic apele. Tumultul produs de jeturile propulsoare speriase probabil peştii mai mici; orice creatură ce s-ar fi apropiat pentru a investiga trebuia să fie suficient de mare încât să nu cunoască teama.

Cabina vibra sub acţiunea energiei care echilibra greutatea uriaşă a apei de deasupra, menţinând sfera de lumină şi aer în interiorul căreia oamenii puteau trăi. Dacă energia s-ar fi oprit, îşi spuse Jan, aveau să rămână prizonierii unui sicriu metalic îngropat adânc în mâlul oceanului.

— E momentul, vorbi pilotul.

Acţionă câteva comenzi şi submarinul se opri încetişor, pe măsură ce jeturile se stingeau. Plutea acum, menţinându-şi echilibrul aidoma unui aerostat.

Pilotul verifică poziţia cu sonarul, apoi rosti:

— Înainte de a porni iarăşi motoarele, să vedem dacă se aude ceva.

Difuzorul inundă cabina micuţă cu un murmur continuu şi înfundat. Nu exista nici un sunet aparte pe care Jan să-l poată distinge de rest; doar un fundal permanent, contopind toate zgomotele singulare. Tânărul ştia că în clipa aceea asculta discuţiile dintre miliardele de locuitori ai oceanului. Parcă s-ar fi aflat în mijlocul unei păduri pulsând de viaţă – numai că acolo ar fi recunoscut unele glasuri. Aici nici un fir nu putea fi izolat din ţesătura sonoră. Era atât de străină, atât de îndepărtată de tot ce cunoscuse până atunci, încât îşi simţi părul zbârlindu-se. Şi totuşi aceasta constituia o parte a lumii sale…

Ţipătul traversă fundalul sonor aidoma unui fulger printre norii întunecaţi. Se destrămă repede într-o plângere tânguitoare, un bocet care se modulă şi apoi dispăru, fiind repetat peste o clipă de o sursă mult mai îndepărtată. Apoi izbucni un cor de strigăte, un vacarm ce-l determină pe pilot să reducă rapid volumul difuzorului.

— Pentru Dumnezeu, ce-a fost *asta*? gâfâi Jan.

— Straniu, nu-i aşa? Un banc de balene, la vreo zece kilometri depărtare. Ştiam că sunt pe aici şi m-am gândit că ţi-ar plăcea să le auzi.

Jan se înfioră.

— Şi eu care crezusem întotdeauna că oceanul este tăcut! De ce sunt atât de gălăgioase?

— Bănuiesc că vorbesc între ele. Sullivan ţi-ar putea spune – se zice chiar că poate recunoaşte unii indivizi, deşi eu nu cred. Hei, avem musafiri!

Pe ecran apăruse un peşte cu maxilare incredibil de masive. Părea destul de mare, dar Jan nu cunoştea scara de amplificare a videocamerei şi era greu de făcut o apreciere. De sub branhii îi atârna un tentacul lung, terminat printr-un organ necunoscut, în formă de clopot.

— Îl vedem în infraroşu, spuse pilotul. Uite-l şi în lumină naturală.

Peştele dispăruse complet. Rămăsese numai tentaculul, strălucind fosforescent. Apoi, într-o clipă, silueta redeveni vizibilă, prinsă în cercul ei, de o rază de lumină.

— Este un pescar şi aceea-i undiţa cu care prinde alţi peşti. Uluitor, nu-i aşa? Nu înţeleg însă de ce momeala lui nu atrage şi peşti care l-ar putea înghiţi *pe el*? În sfârşit… nu putem aştepta aici toată ziua. Să-l vezi cum fuge, când pornesc jeturile.

Cabina vibra iarăşi şi submarinul porni înainte. Peştele fosforescent îşi aprinse brusc toate luminile într-un semnal disperat de alarmă şi dispăru ca un meteor în bezna abisului.

După alte douăzeci de minute de coborâre lentă, degetele invizibile ale scanerului anunţară primele impulsuri de pe fundul oceanului. La mare adâncime sub ei, se întindea un şir de coline scunde, cu coamele rotunjite. Neregularităţile, existente pesemne cândva, fuseseră de multă vreme erodate de curentul permanent al maselor de apă de deasupra. Curentul nu înceta niciodată, nici chiar aici, în mijlocul Pacificului, departe de marile estuare care înghiţeau încet continentele. Curentul purta în el pantele măcinate ale Anzilor, corpurile miliardelor de fiinţe vii, pulberea meteoriţilor ce rătăciseră prin spaţiu pentru a-şi afla odihna aici, în noaptea eternă, unde zăcea fundaţia viitoarelor tărâmuri.

Colinele rămâneau în urmă. Jan ştia că ele reprezentau avanposturile unei câmpii întinse, situate la o adâncime prea mare pentru a apărea pe ecrane.

Submarinul îşi continua coborârea lină. Acum distingeau alte corpuri; datorită unghiului vizual, tânărul nu-şi dădu seama imediat ce anume reprezentau. Apoi înţelese că în mijlocul câmpiei se înălţa un munte.

Imaginea se limpezea treptat; de la distanţa aceea, scanerele funcţionau perfect şi detaliile erau atât de distincte încât imaginea părea formată de unde luminoase. Jan putea vedea peştii ciudaţi urmărindu-se printre bolovani. La un moment dat, o creatură cu aspect înspăimântător şi fălci uriaşe înotă pe lângă o fisură pe jumătate năruită. Cu o mişcare prea rapidă pentru a fi sesizată de ochiul omenesc, un tentacul lung ţâşni din fisură şi trase în beznă peştele zbătându-se.

— Aproape am ajuns, spuse pilotul. Peste câteva clipe, poţi vedea laboratorul.

Treceau încet deasupra unei creste stâncoase; câmpia de sub ei începuse să se zărească şi Jan estimă că se găseau la câteva sute de metri deasupra fundului. După aceea văzu, cam la un kilometru în faţă, o îngrămădire de sfere cocoţate pe

tripoduri, legate laolaltă prin tuburi. Semănau perfect cu rezervoarele unei uzine chimice şi într-adevăr fuseseră proiectate pe aceleaşi principii fundamentale. Singura diferenţă era faptul că acolo presiunile la care trebuiau să reziste se exercitau *din afară*, nu dinăuntru.

— Ce-i asta? izbucni brusc Jan.

Arătă cu un deget tremurător sfera cea mai apropiată. Liniile ciudate de pe suprafaţa ei se dovedeau o reţea de tentacule gigantice. Cu cât submarinul se apropia, cu atât vedea mai bine că tentaculele se terminau într-o masă uriaşă, cărnoasă, în care se distingeau doi ochi enormi.

— Probabil Lucifer, rosti pilotul indiferent. Pesemne că-l hrăneşte cineva.

Apăsă o tastă şi se aplecă peste pupitrul de comandă.

— S. 2 către Laborator. Ne apropiem. Goniţi copilaşul.

— Laboratorul către S. 2, veni prompt răspunsul. Faceţi contactul. Lucey va pleca imediat.

Pereţii curbaţi din metal începuseră să acopere ecranul. Jan zări o ultimă imagine a unui tentacul uriaş, plin de ventuze, retrăgându-se la apropierea lor. Se auziră un zăngănit surd şi o serie de scrâşnituri, în vreme ce clamele căutau punctele de contact de pe chepengul oval al submarinului. Peste câteva clipe, vehiculul era fixat de peretele bazei, cele două chepenguri fuseseră conectate şi pasagerii se îndreptară către ecluză. Se aprinse semnalul PRESIUNI EGALE, chepengurile se desfăcură şi calea spre Laboratorul Suboceanic Unu se deschise.

Jan îl găsi pe profesorul Sullivan într-o cămăruţă dezordonată, părând că slujeşte simultan ca birou, atelier şi laborator. Profesorul privea cu un microscop în interiorul unui obiect asemănător unei bombe miniaturale. Era probabil o capsulă de presiune înaltă, conţinând un specimen al vieţii submarine ce înota fericit în condiţiile sale obişnuite, de câteva tone pe centimetru pătrat.

— Hei, făcu Sullivan. Ce mai face Rupert? Şi cu ce te putem ajuta?

— Rupert este bine, răspunse tânărul. Îţi transmite salutări şi spune că i-ar face plăcere să te viziteze, dacă n-ar suferi de claustrofobie.

— Atunci realmente nu i-ar plăcea aici, cu cinci kilometri de apă deasupra. Apropo, tu te simţi bine?

— Nu mai rău decât într-un stratoreactor, înălţă Jan din umeri. În ambele cazuri, dacă se defectează ceva, rezultatul este identic.

— Perfect adevărat, dar surprinzător cât de puţini oameni înţeleg asta.

Sullivan se juca cu microscopul, apoi privi întrebător spre musafirul său.

— Mi-ar face plăcere să-ţi arăt baza noastră, spuse el, dar trebuie să recunosc că am rămas puţin surprins când Rupert mi-a transmis rugămintea ta. N-am putut înţelege de ce un fanatic al spaţiului ar fi interesat de cercetările noastre. Nu te îndrepţi în direcţia greşită? Chicoti amuzat: Personal, n-am priceput de ce te-ai grăbit să vii aici. Vor trece câteva sute de ani până vom cartografia tot oceanul.

Jan inspiră adânc. Era mulţumit că Sullivan deschisese discuţia, deoarece îi uşurase considerabil misiunea. În ciuda ironiilor ihtiologului, cei doi bărbaţi aveau multe lucruri în comun. N-avea să fie greu să înfiripeze o punte, să câştige simpatia şi ajutorul lui Sullivan. Acesta era un om cu imaginaţie, altfel n-ar fi ajuns niciodată în lumea aceea subacvatică. Trebuia totuşi să fie prudent, deoarece rugămintea lui era, folosind un eufemism, oarecum neobişnuită.

Ceva îi dădea încredere: chiar dacă Sullivan refuza să coopereze, cu siguranţă n-avea să destăinuie nimănui secretul lui Jan. Iar acolo, în biroul micuţ din adâncurile Pacificului, nu exista pericolul ca Overlorzii, oricâte puteri ar fi avut, să le poată asculta discuţia.

— Profesore Sullivan, începu el, cum te-ai simţi dacă oceanul te-ar atrage, dar Overlorzii ţi-ar interzice să te apropii de el?

— Fără îndoială, extrem de nemulţumit.

— Sunt convins. Să presupunem că într-o bună zi ai avea şansa de a-ţi atinge visul fără ca ei să ştie. Ce-ai face? Ai profita de ocazie?

Sullivan nu ezită.

— Bineînţeles.

L-am prins! gândi Jan. Acum nu mai poate da înapoi, doar dacă nu-i este teamă de Overlorzi. Şi mă îndoiesc că Sullivan se teme de ceva. Se aplecă înainte şi se pregăti să-şi expună cazul.

Profesorul Sullivan nu era însă greu de cap. Înainte ca Jan să poată vorbi, buzele i se răsfrânseră într-un zâmbet sardonic.

— Deci *ăsta-i* jocul? şopti el. Foarte, foarte interesant. Acum, dă-i drumul şi spune cum te-aş putea ajuta.

Capitolul doisprezece

Într-o epocă anterioară, profesorul Sullivan ar fi fost considerat un lux costisitor. Acţiunile sale costau tot atât de mult cât un război la scară redusă; într-adevăr, putea fi asemănat cu un general conducând o campanie continuă împotriva unui duşman care nu cunoştea odihna. Duşmanul lui era oceanul, aliat cu frigul, întunericul şi, în primul rând, presiunea. Profesorul Sullivan deţinea de partea lui talentul şi inteligenţa inginerească. Câştigase multe victorii, dar oceanul era răbdător: putea aştepta. Sullivan ştia că, într-o bună zi, el avea să greşească. Era cel puţin consolat că n-avea să moară înecat. Moartea lui urma să fie mult mai rapidă.

Refuzase să-şi asume vreun angajament faţă de Jan, însă ştia de-acum răspunsul. I se oferea ocazia unei experienţe extrem de interesante. Din păcate, n-avea să-i afle niciodată rezultatul; dar aşa ceva se întâmpla frecvent în cercetarea ştiinţifică şi chiar el iniţiase programe ce urmau să se încheie peste câteva decenii.

Profesorul era un bărbat curajos şi inteligent dar, analizându-şi cariera, îşi dădea seama că nu avusese parte de gloria aceea care păstrează peste veacuri numele unui savant. Acum se ivise ocazia, total neaşteptată şi cu atât mai atrăgătoare, de a intra cu adevărat în manualele de istorie. Nu era o ambiţie pe care s-o fi recunoscut vreodată şi, ca să fim drepţi, l-ar fi ajutat pe Jan chiar dacă aportul lui avea să rămână necunoscut.

***

Jan însă cântărea din nou lucrurile. Inerţia ideii sale îl adusese până acolo aproape fără nici un efort. Verificase unele detalii, totuşi nu întreprinsese nici un pas pentru a transforma visul în realitate. Peste câteva zile însă trebuia să decidă. Dacă profesorul Sullivan era de acord să coopereze, n-avea cum să mai dea înapoi. Trebuia să înfrunte viitorul, cu toate necunoscutele lui.

Ceea ce l-a decis în cele din urmă a fost gândul că dacă pierdea ocazia aceea incredibilă, nu şi-ar fi iertat-o niciodată.

Restul vieţii sale urma să fie petrecut în regrete zadarnice – şi nimic nu era mai rău decât aşa ceva.

Răspunsul lui Sullivan sosi după câteva ore şi atunci ştiu că zarurile fuseseră aruncate. Încet, pentru că avea încă destul timp la dispoziţie, începu să-şi încheie treburile.

***

„Dragă Maia”, începea scrisoarea, „ceea ce urmează va fi pentru tine, ca să zic aşa, o mare surpriză. Când vei citi scrisoarea aceasta, eu n-o să mai fiu pe Pământ. Asta nu înseamnă că am plecat pe Lună, aşa cum au făcut-o atâţia alţii. Nu, voi fi în drum spre planeta Overlorzilor. Voi fi primul om care a părăsit Sistemul Solar.

Am dat scrisoarea unui prieten care mă ajută; el o va păstra până când va şti că planul mi-a reuşit, cel puţin în prima lui fază, şi că este prea târziu ca Overlorzii să mai poată interveni. Voi fi atât de departe, călătorind cu o asemenea viteză, încât mă îndoiesc că voi putea fi ajuns de un ordin de întoarcere. Chiar aşa fiind, pare de necrezut ca nava să revină pe Pământ. Nu mă consider o persoană atât de importantă.

Pentru început, să-ţi explic ce m-a determinat să ajung aici. Ştii că m-a preocupat dintotdeauna zborul spaţial şi m-am simţit permanent frustrat, deoarece nu ni s-a permis să călătorim pe alte planete sau să aflăm ceva despre civilizaţia Overlorzilor. Dacă n-ar fi fost intervenţia lor, poate că până acum am fi ajuns pe Marte sau Venus. Recunosc: tot atât de probabilă ar fi fost şi autodistrugerea cu bombe cu cobalt sau alte arme inventate în secolul douăzeci. Totuşi uneori visez că am fi avut şansa să stăm pe picioarele noastre.

Probabil că Overlorzii au motivele lor să ne ţină în creşă şi pesemne sunt nişte motive excelente. Dar chiar dacă le-aş fi cunoscut, nu cred că mi-ar fi schimbat prea mult ideile sau acţiunile.

Totul a început la petrecerea lui Rupert… (El nu ştie asta, dar am ajuns aici graţie lui.) Mai ţii minte şedinţa aia aiurită de spiritism pe care a aranjat-o şi care s-a încheiat când fata aceea – i-am uitat numele – a leşinat? Eu întrebasem care este steaua Overlorzilor, iar răspunsul a fost «NGS 549672». Nu aşteptam un răspuns, de aceea am tratat toată afacerea ca pe o glumă. Dar

când mi-am dat seama că numărul respectiv figura într-un catalog stelar, m-am hotărât să-l caut. Am aflat că steaua se găsea în constelaţia Carena, iar unul dintre puţinele lucruri pe care *le cunoaştem* despre Overlorzi este faptul că ei vin dintr-acolo.

Nu pretind că înţeleg cum ne-a parvenit informaţia. I-a citit cineva gândurile lui Rashaverak? Chiar în ipoteza aceasta, e greu de bănuit că el cunoştea cifra de referinţă a soarelui său, corespunzătoare cataloagelor noastre. Misterul este absolut şi-l las pentru rezolvare celor ca Rupert, dacă vor reuşi!

Datorită observaţiilor noastre, ştim multe lucruri despre viteza navelor Overlorzilor. Ele părăsesc Sistemul Solar cu o asemenea acceleraţie încât se apropie de viteza luminii, în mai puţin de o oră. Asta înseamnă că extratereştrii posedă o propulsie ce acţionează în mod egal asupra fiecărui atom al navelor, astfel încât ceea ce există la bord nu este zdrobit instantaneu. Mă întreb de ce folosesc asemenea acceleraţii uriaşe, când au atâta spaţiu la dispoziţie şi ar putea accelera într-un timp mult mai lung. Teoria mea este că izbutesc să capteze câmpurile energetice din jurul stelelor, de aceea trebuie să execute opririle şi pornirile cât mai aproape de stea. Dar asta-i cam totul…

Lucrul cel mai important este că ştiu acum cât de departe trebuie să călătorească şi astfel pot exprima durata drumului. NGS 549672 e situată la patruzeci de ani-lumină de Pământ. Navele Overlorzilor ating peste 99 la sută din viteza luminii, deci călătoria va dura în jur de patruzeci de ani din timpul nostru. *Timpul nostru;* aici e toată şmecheria.

După cum poate ştii, în apropierea vitezei luminii, se petrec lucruri ciudate. Timpul însuşi curge cu o viteză diferită – mai încet – iar câteva luni scurse pe Pământ echivalează doar cu câteva zile pe navele Overlorzilor. Efectul acesta este fundamental şi a fost postulat de marele Einstein cu o sută de ani în urmă.

Am făcut unele calcule, bazându-mă pe ceea ce cunoşteam despre Propulsia Stelară şi pe câteva aplicaţii bine ştiute ale teoriei relativităţii. Din punctul de vedere al unui pasager într-o navă a Overlorzilor, călătoria spre NGS 549672 nu va dura *mai mult de două luni*, chiar dacă pe Pământ vor trece patruzeci de ani. Ştiu că pare un paradox, dar dacă poate fi vreo consolare, el

a uluit minţile cele mai luminate ale omenirii, din momentul enunţării lui de către Einstein.

Poate că următorul exemplu îţi va explica mai clar ceea ce se întâmplă: dacă Overlorzii mă vor trimite *imediat* înapoi pe Pământ, voi ajunge acasă îmbătrânit numai cu patru luni. Dar în vremea aceasta, pe Pământ vor fi trecut optzeci de ani. De aceea, înţelegi, Maia, orice s-ar întâmpla, scrisoarea aceasta este de adio...

După cum ştii şi tu, aveam puţine legături care să mă reţină aici, aşa încât pot pleca liniştit. Nu i-am spus încă mamei; ar deveni isterică şi nu pot suporta asta. Este mai bine aşa. Deşi am căutat să mă apropii de ea după moartea tatei... În sfârşit, n-are rost să reiau toată povestea!

Mi-am terminat studiile şi am anunţat autorităţile că din motive familiale mă stabilesc în Europa. Totul a fost aranjat şi n-ai nici un motiv de îngrijorare.

Cred că deja mă crezi nebun, deoarece pare imposibil ca un om să ajungă pe o navă a Overlorzilor. Totuşi am găsit o cale. Am şansa care s-ar putea să fie unică, pentru că sunt convins: Karellen nu face aceeaşi greşeală de două ori. Cunoşti legenda calului de lemn cu care soldaţii greci au intrat în Troia? în Vechiul Testament există o istorie şi mai potrivită...”

***

— Oricum vei sta mult mai confortabil decât Iona, spuse Sullivan. Nu există nici o dovadă că el ar fi avut lumină electrică sau instalaţii sanitare. Vei avea însă nevoie de multe provizii şi văd că ţi-ai luat şi oxigen. Într-un spaţiu atât de mic, poţi înghesui suficiente lucruri pentru două luni?

Trecu degetul deasupra schiţelor îngrijite pe care Jan le întinsese pe masă. La un capăt, desenele erau fixate cu un microscop, iar la capătul celălalt, cu craniul unui peşte necunoscut.

— Sper că oxigenul nu va fi necesar, răspunse tânărul. Ştim că Overlorzii pot respira aerul nostru, dar se pare că nu-l agreează şi s-ar putea să am dificultăţi în atmosfera lor. În privinţa proviziilor, folosirea narcosaminei va rezolva problema. Este absolut sigură. Înainte de plecare, voi lua o doză care să mă adoarmă pentru şase săptămâni, plus-minus câteva zile.

Până atunci, voi fi aproape de ţintă. De fapt, nu mă îngrijorează atât hrana şi oxigenul, cât plictiseala.

Profesorul încuviinţă gânditor.

— Da, narcosamina este destul de sigură şi poate fi dozată perfect. Totuşi va trebui să ai suficientă hrană la îndemână. Când te vei trezi, vei fi lihnit de foame. Dacă o să mori de inaniţie pentru că n-o să ai puterea să foloseşti un deschizător de conserve?

— M-am gândit la asta, replică Jan. O să consum ciocolată şi glucoză.

— Bun, văd că ai analizat totul cu atenţie, n-ai tratat chestiunea ca pe ceva din care te poţi retrage dacă nu-ţi convine cum se desfăşoară lucrurile. Este viaţa ta, totuşi nu mi-ar plăcea să ştiu că te-am ajutat să te sinucizi.

Luă craniul şi se jucă cu el. Jan puse palma pe schiţe, împiedicându-le să se ruleze.

— Din fericire, continuă Sullivan, echipamentul de care ai nevoie nu este ieşit din comun şi atelierele noastre ţi-l pot executa în câteva săptămâni. Iar dacă te răzgândeşti…

— Niciodată!

***

„Am analizat toate riscurile şi se pare că planul este perfect. După şase săptămâni voi ieşi, ca orice pasager clandestin, şi mă voi preda, în momentul acela, după timpul *meu*, călătoria va fi pe sfârşite. Voi fi foarte aproape de planeta Overlorzilor.

Desigur, ce se va întâmpla atunci, o ştiu numai ei. Probabil voi fi trimis acasă cu următoarea navă, dar cel puţin mă pot aştepta să văd *câte ceva*. Am luat o videocamera şi kilometri de peliculă; n-o să fie vina mea dacă nu le voi putea folosi. În cel mai rău caz, voi dovedi că omul nu poate fi ţinut într-o eternă carantină. Voi crea un precedent care-l va obliga pe Karellen să întreprindă ceva.

Dragă Maia, asta este tot ce am vrut să-ţi spun. Ştiu că n-o să-ţi lipsesc prea mult; să fim cinstiţi şi să recunoaştem că n-am fost niciodată foarte apropiaţi, iar acum, după ce te-ai măritat cu Rupert, eşti fericită în lumea ta. Cel puţin, eu aşa sper…

Adio şi noroc! Voi căuta să-ţi întâlnesc nepoţii; asigură-te că le vei povesti despre mine, da?

Fratele tău iubitor,
Jan”

Capitolul treisprezece

Când îl văzu prima dată, lui Jan îi veni greu să-şi dea seama că nu privea asamblarea fuselajului unui avion de dimensiuni reduse. Scheletul metalic avea douăzeci de metri lungime, era perfect aerodinamic şi fusese înconjurat de schele uşoare pe care lucrau sudorii.

— Da, îi răspunse Sullivan. Folosim tehnici aeronautice clasice şi cei mai mulţi muncitori provin din industria de avioane. Îţi vine greu să crezi că poate exista o fiinţă de mărimea asta, nu-i aşa? Sau că se poate sălta pe de-a întregul din apă, aşa cum am văzut cu ochii mei.

Totul era fascinant, dar tânărul se gândea la altceva. Ochii lui cercetau scheletul uriaş, căutând o ascunzătoare potrivită pentru celula lui micuţă: „sicriul cu aer condiţionat” cum îl botezase Sullivan. De un lucru se convinsese: în privinţa spaţiului exista loc şi pentru zece pasageri clandestini.

— Scheletul pare complet, remarcă Jan. Când îi puneţi pielea? Aţi capturat deja caşalotul, nu? Altfel cum aţi fi realizat scheletul?

Sullivan păru extrem de amuzat de întrebare.

— N-avem nici cea mai mică intenţie să capturăm vreun caşalot. Oricum, ei n-au ceea ce se numeşte de obicei „piele”. În plus, ar fi greu să întindem un înveliş cu grosimea de douăzeci de centimetri peste tot scheletul. Nu…, va fi umplut cu plastic apoi vopsit corespunzător. Când o să fie gata, nimeni nu va sesiza vreo diferenţă.

În cazul ăsta, gândi Jan, ar fi fost mai uşor pentru Overlorzi să fotografieze animalul şi să-l reconstruiască chiar ei, pe planeta lor. Dar poate că navele se întorceau goale şi un flecuşteţ ca un caşalot de douăzeci de metri trecea neobservat. Când ai asemenea puteri şi resurse, nu te mai uiţi la amănunte…

***

Profesorul Sullivan stătea lângă una din statuile uriaşe care constituiseră o sfidare la adresa arheologiei, după descoperirea Insulei Paştelui. Rege, zeu, sau orice ar fi fost personajul,

privirea lui goală părea că o urmăreşte pe a profesorului. Bărbatul era mândru de opera lui; îi părea rău că în curând avea să dispară pentru totdeauna din faţa oamenilor.

Tabloul putea fi opera unui artist nebun, într-un delir provocat de droguri. Cu toate acestea, constituia o copie perfectă a vieţii; aici, artistul fusese Natura însăşi. Scena era una dintre cele pe care, până la perfecţionarea televiziunii subacvatice, puţini oameni o zăriseră, iar atunci numai pentru câteva clipe, când luptătorii uriaşi se ridicau la suprafaţă. Asemenea bătălii se desfăşurau în noaptea fără de sfârşit a adâncurilor oceanice, acolo unde caşaloţii îşi vânau hrana. Iar hrana era una care refuza să se lase mâncată de vie…

Maxilarul inferior, prelung şi acoperit cu dinţi triunghiulari al caşalotului se căsca larg, pregătindu-se să se repeadă asupra victimei. Capul era aproape invizibil sub reţeaua contorsionată de braţe albe şi cărnoase cu care calmarul gigant lupta disperat pentru supravieţuire. Ventuze albicioase cu diametrul de peste douăzeci de centimetri se lipiseră de pielea caşalotului. Un tentacul fusese deja retezat şi nu exista nici o îndoială în privinţa rezultatului final al încleştării. Când se luptau cele mai uriaşe creaturi de pe Pământ, caşalotul învingea întotdeauna. Cu toată forţa extraordinară a pădurii sale de tentacule, singura speranţă a calmarului era să scape înainte ca maxilarul înfricoşător să-l reteze în bucăţi. Ochii lui mari şi lipsiţi de expresie, cu un diametru de o jumătate de metru, îl priveau pe ucigaş, deşi probabil că cei doi nu se puteau zări în bezna abisului.

Întreaga scenă avea o lungime de peste treizeci de metri şi fusese instalată într-o cuşcă din aluminiu, de care se fixaseră cârligele macaralelor. Totul era gata, aşteptându-i pe Overlorzi. Sullivan spera ca aceştia să vină cât mai repede; tensiunea devenise apăsătoare.

Cineva ieşise din birou în lumina strălucitoare a soarelui şi-l căuta. Sullivan îl recunoscu pe şeful de echipă şi se îndreptă către el.

— Care-i treaba, Bill?

Bărbatul ţinea o foaie de hârtie şi părea încântat.

— Veşti bune, profesore! Suntem onoraţi! Administratorul însuşi doreşte să vină şi să privească scena înainte de

îmbarcare. Gândiţi-vă ce publicitate ne facem! O să ne ajute când vom solicita fonduri. De când aşteptăm aşa ceva!

Profesorul Sullivan înghiţi un nod. Nu se împotrivise niciodată publicităţii, dar acum se temea să nu aibă parte de prea multă.

***

Karellen stătea lângă capul caşalotului, privind fruntea imensă şi fălcile pline de dinţi ascuţiţi. Ascunzându-şi neliniştea, Sullivan se întrebă ce gândea Administratorul. Comportarea lui nu dădea nimic de bănuit, iar vizita putea fi cu uşurinţă explicată drept una absolut normală. Totuşi profesorul avea să fie extrem de fericit după plecarea Overlordului.

— Pe planeta noastră, spuse Karellen, n-avem animale atât de mari. Acesta este unul din motivele pentru care v-am solicitat realizarea unui montaj. Ăăăă… compatrioţii mei îl vor găsi fascinant.

— La gravitaţia voastră scăzută, observă Sullivan, credeam că aveţi animale imense. La urma urmei, voi înşivă sunteţi mult mai mari decât oamenii.

— Da, însă noi nu avem oceane. Iar în privinţa dimensiunilor, uscatul nu poate concura cu oceanul.

E adevărat, gândi Sullivan. Din câte ştia, era un amănunt nou referitor la planeta Overlorzilor. Jan avea să fie foarte interesat.

În momentul acela, tânărul se găsea într-o baracă, la un kilometru depărtare, şi privea neliniştit printr-un binoclu. Îşi repeta mereu că nu avea nici un motiv de teamă. Nici un fel de examinare a caşalotului, oricât de amănunţită, nu i-ar fi putut dezvălui secretul. Totuşi, exista posibilitatea ca Overlordul să suspecteze ceva şi să se distreze cu ei.

Aceeaşi bănuială încolţi în mintea profesorului, când Karellen privi atent gâtul cavernos.

— În Biblia voastră, rosti Administratorul, există o istorie remarcabilă despre un profet evreu, Iona, care după ce fusese azvârlit de pe o corabie a fost înghiţit de o balenă şi apoi transportat în siguranţă la ţărm. Crezi că există vreo bază de adevăr în legenda aceea?

— Presupun, răspunse prudent Sullivan, că a existat cazul unui pescar înghiţit şi după aceea regurgitat fără să fi fost vătămat. Cu siguranţă, s-ar fi sufocat dacă ar fi stat în interiorul balenei mai mult de câteva secunde. Apoi, trebuie să fi fost extrem de norocos ca să scape nevătămat de fanoane. Pare o poveste incredibilă, dar nu *chiar* imposibilă.

— Foarte interesant, făcu Karellen. Rămase o clipă, privind maxilarul uriaş, după aceea trecu să se uite la calmar. Sullivan speră că nu-i auzise oftatul uşurat.

— Dacă aş fi ştiut prin ce voi trece, zise profesorul, te-aş fi dat afară din biroul meu imediat cum ai fi încercat să mă contaminezi cu nebunia ta!

— Îmi pare rău, se scuză tânărul. Acum însă am scăpat.

— Sper. Oricum, mult noroc! Dacă te răzgândeşti, mai ai vreo şase ore…

— Nu-i nevoie. Doar Karellen mă mai poate opri. Mulţumesc pentru tot ce-ai făcut. Dacă o să mă întorc şi o să scriu o carte despre Overlorzi, ţi-o voi dedica.

— Mare scofală, făcu Sullivan ursuz. Până atunci, voi fi mort de mult.

Spre surprinderea şi uşoara lui consternare, deoarece nu era un sentimental, observă că despărţirea începea să-l afecteze. În săptămâna în care lucraseră împreună, ajunsese să-l îndrăgească pe Jan. De asemenea, se temea că fusese complice la o sinucidere rafinată.

Ţinu scăriţa când Jan urcă în botul imens, evitând grijuliu şirurile de dinţi. La lumina lanternei, îl văzu pe tânăr întorcându-se şi fluturând mâna, apoi dispărând în adânc. Urmă sunetul sasului deschizându-se, închizându-se, după aceea tăcere.

Sub lumina lunii ce transforma bătălia încremenită într-o scenă de coşmar, profesorul Sullivan reveni încet în biroul lui. Se întreba ce făcuse şi ce avea să rezulte. Deşi n-avea să afle niciodată deznodământul. Jan nu irosea mai mult de câteva luni din viaţă în călătoria spre planeta Overlorzilor. Însă dacă reuşea, avea să fie de partea cealaltă a barierei Timpului, fiindcă pentru Sullivan asta însemna optzeci de ani în viitor.

Lumina se aprinse în cilindrul micuţ de metal, imediat după ce Jan închise uşa pe dinăuntru. Nu-şi permise nici o clipă de răgaz şi începu imediat să verifice totul. Proviziile şi celelalte

colete fuseseră încărcate cu câteva zile în urmă, dar o verificare finală îl calma, asigurându-l că nu uitase nimic.

Peste o oră era mulţumit. Se întinse pe salteaua elastică şi-şi recapitulă planul. Se auzea numai bâzâitul slab al ceasului-calendar electric, care urma să-l anunţe când călătoria se apropia de sfârşit.

Ştia că n-avea să simtă nimic acolo, în celula lui, deoarece forţele uriaşe ce deplasau navele Overlorzilor erau perfect compensate.

Sullivan verificase lucrul acesta, atrăgând atenţia că montajul său s-ar fi sfărâmat dacă era supus la mai mult de câteva *g*-uri. „Clienţii” îl asiguraseră că din acest punct de vedere nu exista absolut nici un pericol.

Totuşi avea să se producă o modificare considerabilă a presiunii atmosferice. Chestiunea era lipsită de importanţă, pentru că modelele puteau „respira” prin câteva orificii. Înainte de a-şi părăsi ascunzătoarea, Jan trebuia să egalizeze presiunile şi presupunea că atmosfera din interiorul navei Overlorzilor era irespirabilă. O mască simplă pentru faţă şi o butelie de oxigen urmau să rezolve problema respectivă; nu avea nevoie de ceva mai complicat. Dacă putea respira fără ajutor mecanic, cu atât mai bine.

N-avea rost să mai aştepte: îşi supunea la încercare nervii în mod inutil. Luă seringa micuţă, deja încărcată cu soluţia dozată atent. Narcosamina fusese descoperită în decursul cercetărilor privind hibernarea animalelor, dar nu era adevărat – aşa cum se zvonise – că producea anabioză. Determina o încetinire puternică a proceselor vitale, totuşi metabolismul continua la nivel redus. Parcă cineva ar fi acoperit focurile vieţii, iar acestea mocneau acum în aşteptare. După săptămâni sau luni de zile, când efectul înceta, focurile izbucneau din nou şi omul se trezea. Narcosamina nu era nocivă. Natura o folosea de un milion de ani, protejându-şi mulţi copii de foametea iernilor.

Jan adormi. Nu simţi nimic din legănatul cablurilor cu care uriaşa cuşcă metalică era ridicată în nava Overlorzilor. Nu auzi ecluzele închizându-se, pentru a se deschide abia după trei sute de milioane de milioane de kilometri. Nu auzi şuieratul slab şi îndepărtat al atmosferei terestre, când nava urcă rapid în elementul ei natural.

Şi nu simţi Propulsia Stelară pornind.

Capitolul paisprezece

Sala de conferinţe se ticsea întotdeauna cu ocazia întâlnirilor săptămânale cu presa, dar acum înghesuiala era atât de mare încât reporterii abia puteau să scrie. Pentru a suta oară, blestemau conservatorismul şi lipsa de consideraţie a lui Karellen. În oricare alt loc din lume, ei şi-ar fi putut aduce videocamera, reportofoane şi alte aparate. Însă aici trebuiau să se bazeze pe hârtie şi creion, ba chiar, absolut incredibil, pe *stenografie*.

Desigur, existaseră mai multe încercări de a introduce reportofoane în mod clandestin. Fuseseră scoase din sală cu acelaşi succes, dar o simplă privire în interiorul lor fumegând dovedise inutilitatea tentativelor. Toţi înţeleseseră atunci pentru ce fuseseră mereu preveniţi ca spre binele personal să lase în afara încăperii ceasurile şi alte obiecte metalice.

Înrăutăţind şi mai mult lucrurile, Karellen însuşi înregistra întreaga conferinţă de presă. Reporterii care se făcuseră vinovaţi de neatenţie sau relatări neconforme – deşi cazurile acestea erau foarte rare – fuseseră opriţi pentru şedinţe scurte şi neplăcute cu adjuncţii lui Karellen şi li se ceruse să asculte cu atenţie ceea ce spusese *în realitate* Administratorul. Lecţia respectivă nu era una pe care s-o doreşti repetată.

Straniu cum se răspândeau zvonurile… Nu se anunţase nimic în prealabil, totuşi sala era arhiplină de fiecare dată când Karellen avea de făcut o comunicare importantă – lucru ce se întâmpla de două-trei ori pe an.

Peste mulţimea de murmure se lăsă tăcere când uşa se deschise şi Karellen apăru pe podium. Iluminatul era slab, reproducând fără îndoială lumina îndepărtatului soare al Overlorzilor, iar Administratorul îşi abandonase obişnuiţii ochelari întunecaţi.

— Bună dimineaţa tuturor, răspunse el corului de saluturi, apoi se întoarse către silueta înaltă şi distinsă din primul rând.

Domnul Golde era veteranul Clubului Presei; se îmbrăca şi se comporta precum un diplomat de modă veche şi nimeni nu ezita să-i încredinţeze confidenţe.

— Destul de multă lume, astăzi, domnule Golde. Aţi rămas probabil în pană de ştiri…

Reporterul de la *The Times* zâmbi şi-şi drese glasul.

— Sper să rezolvaţi acest lucru, domnule Administrator.

Îl privi atent pe Karellen. Afirmaţia potrivit căreia chipurile Overlorzilor, rigide ca nişte măşti, nu exprimau nici o emoţie era falsă. Ochii mari şi adânci, cu pupilele contractate chiar şi în lumina aceea slabă, priveau fix în ochii curioşi ai omului. Cele două orificii respiratorii de pe obraji, dacă curbele acelea prelungi şi ascuţite puteau fi numite obraji, şuierau uşor în vreme ce ipoteticii plămâni ai lui Karellen lucrau în atmosfera, rarefiată pentru el, a Pământului. Golde abia putea distinge perdeaua de firişoare albe fluturând înainte şi înapoi, răspunzând ciclului rapid de respiraţie al extraterestrului. Se presupunea că firişoarele jucau rolul unor filtre de praf, iar pe această ipoteză şubredă se construiseră teorii complicate referitoare la atmosfera planetei Overlorzilor.

— Da, am unele noutăţi pentru dumneavoastră. După cum fără îndoială ştiţi, una din navele noastre de aprovizionare a părăsit Pământul pentru a reveni la bază. Recent, am descoperit că la bordul ei se află un pasager clandestin.

O sută de creioane se opriră în aer şi o sută de perechi de ochi îl fixară pe Karellen.

— Aţi spus *pasager clandestin*, domnule Administrator? întrebă Golde. Ne puteţi spune cine este şi cum a ajuns la bord?

— Se numeşte Jan Rodricks şi este student în inginerie la Universitatea din Cape Town. Alte detalii veţi putea fără îndoială afla şi singuri, prin extrem de eficientele dumneavoastră surse de informaţii.

Karellen surâse. Zâmbetul Administratorului era straniu. Efectul se datora în cea mai mare parte ochilor; gura inflexibilă, lipsită de buze, se mişca foarte puţin. Să fi fost, se întrebă Golde, unul din multele obiceiuri omeneşti pe care Karellen le imitase cu talent? Deoarece, fără îndoială, efectul total era al unui zâmbet, iar mintea umană îl accepta ca atare.

— *Modalitatea* în care s-a strecurat la bord, continuă Administratorul, are o importanţă secundară. Vă pot asigura, atât pe dumneavoastră cât şi pe alţi potenţiali astronauţi, că nu mai există posibilitatea de repetare a încercării.

— Ce se va întâmpla cu tânărul? insistă Golde. Va fi trimis înapoi pe Pământ?

— Cazul depăşeşte jurisdicţia mea, dar presupun că se va întoarce cu nava următoare. Acolo unde a ajuns, va descoperi

condiţii prea… străine confortului. În felul acesta am ajuns la subiectul principal acestei conferinţe de presă.

Făcu o pauză şi tăcerea deveni parcă şi mai deplină.

— Printre elementele mai tinere şi mai romantice ale omenirii au existat murmure referitoare la interzicerea accesului în spaţiu. Interdicţia respectivă era motivată: nu impunem restricţii de dragul restricţiilor. Dar v-aţi gândit vreodată, dacă îmi scuzaţi comparaţia nepoliticoasă, cum s-ar simţi un om din epoca de piatră trezindu-se într-un oraş modern?

— În cazul nostru, protestă *Herald Tribune*, diferenţa nu este atât de uriaşă. Noi suntem obişnuiţi cu ştiinţa. Bineînţeles, pe planeta voastră există multe lucruri pe care nu le putem înţelege, dar nu ni se vor părea magie!

— Sunteţi sigur? întrebă încet Karellen. De la epoca aburului la cea a electricităţii s-au scurs numai o sută de ani, însă ce ar fi crezut un inginer victorian despre televiziune şi calculatoare? Cât ar fi trăit, dacă ar fi început să cerceteze alcătuirea lor? Prăpastia dintre două tehnologii poate cu uşurinţă să devină atât de mare… încât să fie fatală.

— Hei, şopti *Reuter* către *BBC*. Avem noroc! E-n pragul unei declaraţii importante. Recunosc simptomele…

— Există şi alte motive pentru care am stopat rasa umană pe Pământ. Priviţi!

Luminile păliră şi se stinseră. În centrul sălii se formă încet o opalescenţă lăptoasă. Se închegă într-o mulţime de stele – o spirală nebuloasă, observată de undeva din exterior.

— Nici un ochi omenesc n-a mai văzut această imagine, răsună în întuneric vocea lui Karellen. Vă priviţi Universul, galaxia din care face parte Soarele vostru, de la o distanţă de o jumătate de milion de ani-lumină.

Urmă o tăcere lungă, apoi Overlordul continuă cu glas lipsit de milă sau dispreţ:

— Rasa voastră a dovedit o remarcabilă incapacitate de a rezolva problemele micii ei planete. Când am sosit noi, omenirea se găsea pe punctul de a se autodistruge, cu forţe pe care ştiinţa i le oferise în mod nechibzuit. Fără intervenţia noastră, Pământul ar fi fost astăzi un pustiu radioactiv.

Acum aveţi o lume a păcii şi o populaţie unită. În curând, veţi fi atât de civilizaţi încât veţi conduce planeta fără asistenţa noastră.

Eventual, veţi putea rezolva problemele unui sistem solar: să zicem, cincizeci de sateliţi şi planete. Dar credeţi că aveţi vreo şansă *aici*?

Nebuloasa se lărgi. Acum stelele apăreau şi dispăreau precum scânteile unei forje, iar fiecare scânteie grăbită era un soare, cu cine ştie câte planete în jurul său.

— În galaxia noastră, murmură Karellen, există optzeci şi şapte de mii de milioane de sori. Chiar şi cifra aceasta oferă numai o imagine aproximativă a imensităţii spaţiului. Înfruntându-l, veţi fi aidoma unor furnici care încearcă să eticheteze şi să clasifice toate firele de nisip din toate deşerturile lumii.

În actualul stadiu de evoluţie, rasa voastră nu rezistă unei asemenea înfruntări. Una dintre sarcinile mele a fost să vă protejez de puterile şi forţele ce zac între stele – forţe mai presus de închipuirea voastră.

Imaginea galaxiei se topi şi lumina se aprinse iarăşi în tăcerea sălii.

Karellen se întoarse să plece; conferinţa de presă luase sfârşit. În uşă se opri şi privi înapoi spre ziariştii tăcuţi.

— Gândul este trist, dar trebuie să vă obişnuiţi cu el. Poate că într-o bună zi veţi stăpâni planetele. Stelele însă nu sunt pentru Om.

***

„Stelele nu sunt pentru Om.” Da, avea să-i nemulţumească faptul că porţile celeste li se închiseseră în faţă. Dar trebuiau să înveţe să înfrunte adevărul, sau măcar puţinul adevăr pe care-l putea oferi el.

Din înălţimile singuratice ale stratosferei, Karellen privi în jos spre planeta şi oamenii care-i fuseseră daţi în grijă. Se gândi la tot ce avea să urmeze şi la ce avea să devină lumea aceea peste numai vreo doisprezece ani.

N-aveau să ştie niciodată cât de norocoşi fuseseră. Vreme de o generaţie, omenirea fusese mai fericită ca oricând. Trăiască Vârsta de Aur! însă tot culoarea aurului o avea şi apusul… Şi toamna… Şi doar auzul lui Karellen putea desluşi primele freamăte ale furtunilor iernii.

Şi numai el ştia cât de iute se apropia sfârşitul Vârstei de Aur.

PARTEA A TREIA
ULTIMA GENERAŢIE
Capitolul cincisprezece

— Ia uită-te aici! explodă George Greggson, aruncând ziarul spre Jean.

În ciuda eforturilor ei de a-l prinde, ziarul ateriză pe masă. Jean şterse cu atenţie gemul şi citi pasajul ofensator, străduindu-se din răsputeri să-şi exprime dezaprobarea. Nu izbutea să fie prea convingătoare, întrucât adeseori ţinea partea criticilor. De obicei îşi păstra pentru ea opiniile eretice, şi nu doar pentru menţinerea liniştii şi armoniei. George era mereu pregătit să accepte laude (ale ei, sau ale oricui altul), dar dacă femeia se hazarda să-i critice operele, avea să fie zdrobită într-o peroraţie referitoare la ignoranţa artistică.

Lectură articolul de două ori, apoi renunţă. I se părea favorabil şi-i spuse acest lucru lui George.

— Pare să-i fi plăcut spectacolul… De ce mormăi?

— Citeşte aici, pufni scenograful înfigându-şi degetul în mijlocul unei coloane. Mai citeşte o dată!

— „Extrem de încântătoare au fost nuanţele pastelate de verde de pe fundalul secvenţei baletului.” Ce-i cu asta?

— *Nu era* verde! Am pierdut o groază de timp ca să obţin albastrul ăla! Fie că un idiot de inginer de la camera de control dereglează culorile, fie că tâmpitul ăsta de critic are un aparat defect! Apropo, ce culoare era la al *nostru*?

— Ăăăă… nu-mi amintesc, mărturisi Jean. Poppet a început să zbiere tocmai atunci şi-a trebuit să mă duc să văd ce-i cu ea.

— Aha, făcu George şi căzu pe gânduri.

Jean ştia că se pregătea o nouă explozie. Totuşi, când aceasta sosi, fu destul de potolită.

— Am inventat o nouă definiţie a televiziunii, mormăi bărbatul posomorât. Am hotărât că reprezintă un mijloc de *stânjenire* a comunicaţiei dintre artist şi public.

— Ce vrei să facem? replică Jean. Să ne întoarcem la teatrul „pe viu”?

— De ce nu? Exact la *asta* mă gândeam. Ţii minte scrisoarea primită de la tipii din Noua Atenă? Mi-au scris iarăşi. De data asta le răspund!

— Ce? făcu Jean uşor alarmată. Mi se par cam ciudaţi.

— Există o singură cale de-a afla. Vreau să-i vizitez peste două săptămâni. Ceea ce scriu mi se pare perfect sănătos. Acolo sunt câţiva oameni excepţionali.

— Dacă te aştepţi să-ţi gătesc la foc de lemne sau să mă îmbrac în piei, o să…

— Nu vorbi prostii! Alea sunt poveşti. Colonia are tot ce-i trebuie pentru o viaţă civilizată. Ei nu cred în zorzoane inutile, atât! Oricum, n-am mai fost în Pacific de câţiva ani buni. Poate facem o excursie frumoasă.

— Cu asta sunt de acord, încuviinţă Jean. Dar nu vreau ca Junior şi Poppet să devină doi polinezieni sălbatici.

— În nici un caz, făcu George. Îţi promit!

Avea dreptate, deşi nu în felul în care crezuse.

***

— După cum aţi observat, rosti bărbatul cel micuţ, colonia constă din două insule legate printr-un pod. Aceasta este Atena, iar pe cealaltă am botezat-o Sparta. Este destul de sălbatică şi stâncoasă şi e un loc excelent pentru activităţi sportive.

Privi iute spre talia oaspetelui său şi George se foi pe scaun.

— Sparta e un vulcan stins – cel puţin aşa *spun* geologii. Dar să revenim la Atena… După cum ştiţi, ideea unei colonii este de a forma un grup independent, stabil din punct de vedere cultural, cu propriile tradiţii artistice. Trebuie să vă spun că înainte de a înfiinţa această colonie s-a depus o însemnată muncă de cercetare. Aşezarea reprezintă o aplicare excelentă a ingineriei sociale, bazată pe matematici speciale pe care nu pretind că le înţeleg. Tot ceea ce ştiu este că sociologii matematicieni au determinat mărimea coloniei, tipurile de oameni pe care trebuie să le conţină şi, în primul rând, legislaţia necesară unei stabilităţi pe termen lung.

Suntem dirijaţi de un consiliu format din opt directori, reprezentând Producţia, Energia, Ingineria Socială, Arta, Economia, Ştiinţa, Sportul şi Filozofia. Nu există un preşedinte permanent. Prin rotaţie, fiecare director deţine conducerea timp de un an.

Populaţia actuală numără peste cincizeci de mii, adică ceva mai puţin decât cifra optimă calculată. De aceea, căutăm noi

adepţi. Există bineînţeles şi pierderi… uneori nu suntem destul de atenţi faţă de unele talente.

Pe insula aceasta încercăm să salvăm câte ceva din independenţa şi tradiţiile artistice ale omenirii. Nu suntem ostili faţă de Overlorzi, ci pur şi simplu dorim să fim lăsaţi în pace. Când au distrus vechile naţiuni şi modul de viaţă cunoscut omului încă din antichitate, extratereştrii au înlăturat şi multe lucruri bune, laolaltă cu cele rele. Lumea este acum placidă, nediferenţiată şi moartă din punct de vedere cultural. De la venirea Overlorzilor, nu s-a creat practic nimic nou. Cauza este evidentă. N-a mai rămas nimic pentru care să lupţi şi există prea multe distracţii şi amuzamente. Vă daţi seama că *zilnic*, pe nu mai ştiu câte canale, se emit cinci sute de ore de radio şi televiziune? Dacă n-aţi dormi şi n-aţi face nimic altceva, aţi reuşi să urmăriţi mai puţin de a douăsprezecea parte din distracţiile materializate prin apăsarea unui buton! Nu-i de mirare că oamenii au devenit bureţi pasivi, absorbind fără să creeze. Ştiaţi că timpul *mediu* de vizionare pe cap de om a ajuns acum la trei ore pe zi? În curând, oamenii nu-şi vor mai trăi vieţile lor, ci pe ale familiilor din nenumăratele seriale TV!

În Atena, distracţia îşi are locul ei. În plus, spectacolele sunt reale, nu înregistrate. Într-o comunitate de această mărime, este posibilă o participare aproape completă a spectatorilor, cu tot ceea ce înseamnă ea pentru artişti. Întâmplător, avem o orchestră simfonică excelentă, probabil printre primele trei-patru din lume!

Nu vreau totuşi să vă influenţez cu vorbe. De obicei, persoanele interesate rămân aici câteva zile, să ia pulsul locului. Dacă decid să ni se alăture, îi supunem la o serie de teste psihologice, reprezentând principala noastră selecţie. O treime din solicitări sunt respinse, de obicei din motive care nu se reflectă direct şi care n-au nici o importanţă în orice alt loc din lume. Cei admişi revin la casele lor, pentru a-şi aranja treburile, apoi ni se alătură. Uneori, în stadiul acesta, se răzgândesc dar este ceva extrem de rar şi se datorează aproape întotdeauna unor motive personale independente de voinţa lor. În momentul de faţă, testele noastre sunt exacte în proporţie de sută la sută: cei care le absolvă doresc într-adevăr să vină aici.

— Şi dacă se răzgândesc *după aceea*? întrebă Jean.

— Pot pleca. Nu-i nici o problemă. S-a întâmplat de vreo două ori…

Urmă o pauză lungă. Femeia îl privi pe George, care îşi freca gânditor barba atât de populară în mediile artistice. Cât timp nu retezau punţile de retragere, ea nu era neliniştită. Colonia părea un loc interesant şi, cu siguranţă, cei de acolo nu erau atât de ciudaţi pe cât crezuse. Iar copiilor avea să le placă. Asta conta în ultimă instanţă.

***

Se mutară peste şase săptămâni. Casa era micuţă, cu un singur nivel, dar potrivită unei familii care nu dorea să depăşească efectivul de patru persoane. Existau absolut toate aparatele ce eliminau munca fizică; cel puţin, recunoscu Jean, nu se întrevedea pericolul revenirii la timpurile întunecate ale treburilor casnice. Totuşi era puţin neaşteptat să descoperi existenţa unei bucătării. În mod normal, într-o comunitate de dimensiunile acelea, te-ai fi aşteptat să formezi numărul cantinei centrale, să aştepţi cinci minute, apoi să obţii mâncarea comandată. Individualitatea era un lucru foarte bun, dar acum, se temea Jean, lucrurile fuseseră împinse cam *prea* departe. Se întrebă mohorâtă dacă trebuia să spele şi rufele, la fel cum gătea mâncarea. Existau însă spălătorul automat de vase şi microundele, astfel încât nu era chiar atât de rău…

Desigur, deocamdată restul casei arăta pustiu şi golaş. Ei erau primii locatari şi avea să treacă destulă vreme până când aseptizarea noului să fie transformată în căldura unui cămin omenesc. Fără îndoială, copiii urmau să catalizeze procesul. În baie se afla deja (deşi Jean încă nu ştia) o victimă nefericită a lui Jeffrey, ca urmare a ignoranţei sale privind diferenţa fundamentală între apa dulce şi cea sărată.

Jean păşi în faţa ferestrei lipsite deocamdată de perdele şi privi aşezarea. Era un loc superb, nu încăpea nici urmă de îndoială. Locuinţa se afla pe versantul vestic al dealului scund ce domina, în absenţa altor competitori, Atena. La doi kilometri spre nord, zărea podul – o dungă subţire despicând apa – care ducea la Sparta.

Insula stâncoasă, cu conul ei vulcanic, reprezenta un contrast atât de puternic faţă de zona aceasta liniştită încât

uneori o înspăimânta. Se întrebă cum puteau fi geologii atât de siguri că vulcanul nu avea să se trezească, îngropându-i pe toţi.

O siluetă urca panta, menţinându-se precaută în umbra palmierilor, deşi încălca normele de circulaţie. George revenea de la prima lui şedinţă de lucru. Era timpul să pună capăt viselor şi să se ocupe de casă.

Un zăngănit metalic anunţă sosirea bărbatului. Jean se întrebă după cât timp avea să reuşească să meargă pe bicicletă. Vehiculul respectiv constituia un alt aspect neaşteptat al traiului pe insulă. Automobilele personale nu erau admise, fiind într-adevăr inutile, deoarece distanţa cea mai mare în linie dreaptă nu atingea cincisprezece kilometri. Existau diferite mijloace de transport, aparţinând comunităţii: camioane, ambulanţe şi maşini de pompieri, toate limitate, cu excepţia cazurilor realmente urgente, la viteza de cincizeci de kilometri pe oră. Drept urmare, locuitorii Atenei mergeau mult pe jos, străzile erau lipsite de aglomeraţie şi… nu exista nici un accident de circulaţie.

George îşi privi soţia şi se prăbuşi pe scaunul cel mai apropiat, suspinând uşurat.

— Brr! făcu el încruntându-se. Toţi m-au întrecut în susul dealului, deci se pare că oamenii se *adaptează* în cele din urmă. Cred că am pierdut deja zece kilograme.

— A fost o zi grea? întrebă Jean. Spera ca bărbatul să nu fie prea epuizat ca s-o ajute la despachetat.

— Foarte stimulativă. Desigur, nu-i mai ţin minte nici pe jumătate din cei întâlniţi, dar toţi păreau foarte drăguţi. Iar teatrul este exact aşa cum am sperat! Săptămâna viitoare începem lucrul cu *„Înapoi la Matusalem”* a lui Shaw. O să mă ocup exclusiv de decoruri şi scenografie. Va fi ceva într-adevăr inedit – să nu existe zece oameni care să-mi spună ce *nu* pot face. Da, cred c-o să ne placă aici!

— În ciuda bicicletelor?

George îşi adună destulă energie pentru a zâmbi.

— În ciuda lor. În câteva săptămâni, nici n-o să mai observ pantele.

Nu credea nici el afirmaţia, dar era perfect adevărată. Ba chiar, după o lună, Jean încetă să mai plângă după automobil şi descoperi toate lucrurile ce se puteau face într-o bucătărie.

***

Noua Atenă nu apăruse spontan şi natural, aidoma oraşului al cărui nume îl purta. Întreaga colonie fusese atent plănuită, fiind rezultatul multor ani de studii efectuate de un grup de oameni remarcabili. Totul pornise ca o conspiraţie deschisă împotriva Overlorzilor, o sfidare a politicii, dacă nu chiar a puterii acestora. Iniţial, întemeietorii coloniei fuseseră mai mult decât convinşi că aveau să fie opriţi imediat de Karellen, dar Administratorul nu făcuse nimic… absolut nimic. Lucrul acesta nu era foarte liniştitor. Karellen avea tot timpul la dispoziţie: putea pregăti o lovitură cu întârziere. Sau poate că era atât de sigur de eşecul proiectului, încât nu se mai deranja să-l submineze.

Mulţi fuseseră de părere că aşezarea n-avea să dăinuie, deşi în trecut, înainte de a se cunoaşte dinamica societăţii, existaseră multe comunităţi devotate unor ţeluri religioase şi filozofice. Perfect adevărat: rata mortalităţii, fusese ridicată, dar supravieţuiseră. Iar fondarea Noii Atene poseda siguranţa conferită de ştiinţa modernă.

Existaseră mai multe motive pentru alegerea unei insule, dintre care cele mai importante fuseseră de ordin psihologic. Într-o epocă a universalităţii transportului aerian, oceanul devenise neînsemnat ca barieră fizică, oferind totuşi un sentiment de izolare. În plus, o suprafaţă limitată de pământ ducea la imposibilitatea unui număr excesiv de colonişti. Maximumul populaţiei fusese fixat la o sută de mii de persoane; mai mult însemna pierderea avantajelor unei comunităţi mici şi compacte. Una dintre dorinţele fondatorilor fusese ca orice membru al Noii Atene să-i poată cunoaşte pe toţi locuitorii având aceleaşi preocupări ca el şi măcar doi la sută din ceilalţi.

Individul care fusese motorul dinapoia Noii Atene fusese un evreu. Aidoma lui Moise, nu apucase să intre în tărâmul făgăduit, întrucât colonia se întemeiase la trei ani după moartea lui.

Se născuse în Israel, unde încheierea suveranităţii naţionale fusese resimţită mai amar decât oriunde, căci este greu să pierzi un vis pe care l-ai dobândit după secole de strădanii.

Ben Salomon nu fusese un fanatic, dar amintirile din copilăria sa trebuie să fi determinat în destulă măsură ideile pe

care avea să le pună în practică. Îşi putea reaminti cum fusese lumea înainte de sosirea Overlorzilor şi nu voia să revină la ea. Spre deosebire de alţi oameni inteligenţi şi bine intenţionaţi, el aprecia toate lucrurile pe care Karellen le făcuse pentru rasa umană, deşi planurile finale ale Administratorului nu-l încântau deloc. Era posibil, se întreba el uneori, ca în ciuda uriaşei lor inteligenţe, Overlorzii să nu fi înţeles de fapt omenirea şi să greşească în ciuda bunelor lor intenţii? Dacă, în pasiunea lor altruistă pentru justiţie şi ordine, porniseră să reformeze lumea, dar nu-şi dăduseră seama că distrugeau sufletul omului?

Declinul de-abia începuse, totuşi cele dintâi simptome ale sale nu erau greu de descoperit. Salomon nu era un artist, însă aprecia arta şi ştia că epoca în care trăia nu se putea compara în absolut nici un domeniu cu realizările secolelor anterioare. Poate că situaţia avea să se reglementeze cu timpul, după ce şocul întâlnirii cu civilizaţia Overlorzilor avea să se fi disipat. Nu era totuşi ceva sigur şi un om precaut s-ar fi gândit la o poliţă de asigurare.

Noua Atenă constituia poliţa aceea. Stabilirea ei durase douăzeci de ani şi câteva miliarde de Lire Zecimale, aşadar un volum relativ neînsemnat din bogăţia mondială. Nimic nu se petrecuse în primii cincisprezece ani; totul se întâmplase în ultimii cinci.

Misiunea lui Salomon ar fi fost imposibilă dacă el n-ar fi izbutit să convingă câţiva dintre cei mai faimoşi artişti despre reuşita planului său. Ei fuseseră de acord deoarece le gâdilase orgoliile, nu fiindcă ar fi fost important pentru rasă. Dar, odată convinşi, lumea îi ascultase şi le oferise sprijin atât moral cât şi material. Înapoia acelei faţade spectaculoase de talent temperamental, adevăraţii arhitecţi ai coloniei îşi puseseră planurile în aplicare.

O societate se compune din fiinţe umane a căror comportare ca individualităţi e imprevizibilă. Dar dacă cineva analizează câteva din componentele ei fundamentale, încep să apară unele legi – aşa cum descoperiseră societăţile de asigurare cu mult timp înainte. Nimeni nu poate spune care anume indivizi vor muri într-un interval de timp, totuşi numărul total al deceselor poate fi prezis cu destulă exactitate.

Există şi alte legi, mai subtile, întrezărite pentru prima oară la începutul secolului douăzeci de matematicieni ca Weiner sau

Rashavesky. Ei argumentaseră că evenimente precum crizele economice, efectele cursei înarmărilor, stabilitatea grupurilor sociale, alegerile politice şi altele pot fi analizate matematic. Dificultatea cea mare o reprezenta numărul enorm de variabile, multe din ele greu de definit în termeni numerici. Nu poţi trasa o familie de curbe despre care să afirmi hotărât: „Când va atinge această linie, va începe războiul!” Nimeni nu poate garanta în privinţa unor evenimente absolut imprevizibile – asasinarea unei personalităţi, o nouă descoperire ştiinţifică sau catastrofe naturale, ca inundaţiile şi cutremurele – ce pot avea un efect major asupra unui număr mare de oameni, ca şi asupra grupărilor sociale în care trăiesc ei.

Totuşi, graţie cunoştinţelor acumulate răbdător în ultimele sute de ani, se puteau face multe. Sarcina ar fi fost imposibilă fără ajutorul calculatoarelor uriaşe ce puteau îndeplini în câteva secunde munca a peste o mie de oameni. În proiectarea coloniei, asemenea ajutoare fuseseră utilizate din plin.

Cu toate acestea, fondatorii Noii Atene puneau la dispoziţie doar solul şi clima unde să înflorească, sau nu, planta pe care doreau s-o sădească. După cum remarcase unul dintre fondatori: „Putem fi siguri în privinţa talentului, dar pentru geniu trebuie să ne rugăm...” Exista însă speranţa rezonabilă că într-o asemenea societate concentrată vor avea loc unele reacţii interesante. Puţini artişti se dezvoltă în singurătate şi nimic nu e mai stimulativ decât confruntarea minţilor cu interese comune.

Deocamdată, confruntarea produsese rezultate meritorii în sculptură, muzică, critică literară şi film. Era încă prematur de apreciat dacă grupul ce lucra în domeniul cercetării istorice avea să împlinească speranţele iniţiatorilor săi, care doreau în mod sincer repunerea în drepturi a mândriei omeneşti. Pictura continua să lâncezească, situaţie favorizând pe cei ce considerau că arta statică, bidimensională, era lipsită de viitor.

În mod interesant, deşi deocamdată nu exista o explicaţie satisfăcătoare, timpul juca un rol esenţial în realizările artistice de succes ale coloniei. Corpurile şi curbele ciudate ale sculpturilor lui Andrew Carson se modificau lent sub privirile publicului, în concordanţă cu configuraţii complicate, pe care mintea nu le putea înţelege pe deplin. Carson pretindea, şi era destul de adevărat, că adusese „mobilele” secolului anterior la ultima expresie, unind astfel sculptura cu baletul.

Multe din experimentele muzicale ale coloniei se refereau în mod conştient la ceea ce poate fi numită „durata” timpului. Care era cea mai scurtă notă percepută de creier, sau cea mai lungă notă tolerată fără apariţia oboselii? Rezultatul putea fi variat prin condiţionare sau prin utilizarea unei orchestraţii corespunzătoare? Asemenea probleme se discutau la nesfârşit, iar argumentările nu erau întotdeauna academice. În urma lor, rezultaseră unele compoziţii extrem de interesante.

Atena reuşise însă cele mai spectaculoase experimente în domeniul filmului de animaţie. Secolul scurs de la vremurile lui Disney nu adăugase multe în domeniul cel mai flexibil al cinematografiei. Din punct de vedere realist, se puteau obţine rezultate şi cu ajutorul fotografiilor, spre dispreţul celor ce dezvoltau animaţia prin intermediul liniilor abstracte.

Atenţia o atrăsese grupul de artişti şi savanţi care realizase până atunci cele mai puţine lucruri… şi alarma cea mai mare. Era o echipă ce lucra asupra „identificării totale”. Ideea le-o oferise istoria cinematografiei. La început sunetul, apoi culoarea, după aceea stereoscopia şi cinerama apropiaseră tot mai mult vechiul „cinema” de realitate. Care avea să fie sfârşitul? Bineînţeles, stadiul final urma să fie atins atunci când spectatorii aveau să uite că sunt spectatori, devenind implicaţi în acţiune. Pentru a ajunge acolo, trebuiau stimulate toate simţurile, utilizând chiar hipnoza, deoarece mulţi credeau în viitorul acesteia. Când urma să fie generalizată, experienţa omenească avea să se îmbogăţească enorm. Un om putea deveni, măcar pentru un timp, oricare altă persoană, participând la orice aventură reală sau imaginară. Putea chiar să devină o plantă sau un animal, dacă aveau să fie posibile capturarea şi înregistrarea impresiilor altor fiinţe vii. Iar când „programul” urma să fie terminat, omul putea dobândi o memorie tot atât de vie ca şi după orice altă experienţă din viaţa lui, absolut nediferenţiată de realitate.

Ipoteza era ameţitoare. Mulţi o găsiseră neliniştitoare şi sperau ca încercarea să eşueze. Dar în inimile lor ştiau că, odată ce ştiinţa considera posibil un lucru, realizarea lui nu putea întârzia…

Aceasta era, pe atunci, Atena, cu câteva din visele ei. Spera să devină ceea ce ar fi putut însemna vechea Atenă, dacă ar fi avut roboţi în locul sclavilor şi ştiinţă în locul superstiţiilor, însă

deocamdată era mult prea devreme să se poată afirma că experimentul reuşise.

Capitolul şaisprezece

Jeffrey Greggson era un insular neinteresat deocamdată de estetică sau ştiinţă, principalele două preocupări ale celor mai în vârstă decât el. Aprecia din tot sufletul colonia, însă din motive strict personale. Îl fascina oceanul ce se întindea pe mulţi kilometri în toate direcţiile. Puţinii lui ani fuseseră petrecuţi pe continent şi încă nu se obişnuise cu un peisaj înconjurător format numai din apă. Era un înotător bun şi pleca adesea cu alţi prieteni, echipat cu labe şi mască, explorând apele puţin adânci ale lagunei. La început, Jean nu fusese prea încântată, dar după ce făcuse şi ea câteva scufundări îi trecuse teama de ocean şi de creaturile sale ciudate şi-l lăsă pe Jeffrey să se distreze, cu condiţia să nu înoate niciodată singur.

Celălalt membru al familiei Greggson care aprecia schimbarea era Fey, superba căţea aurie de vânătoare ce cu greu putea fi despărţită de Jeffrey. Cei doi erau inseparabili zi şi – dacă Jean nu intervenea decisă – noapte. Doar când băiatul pleca pe bicicletă, Fey rămânea acasă, tolănită în faţa uşii, privind drumul cu ochii umezi şi botul pe labe. Era o situaţie jignitoare pentru George, care plătise o grămadă de bani pentru Fey şi pedigree-ul ei. Se părea că trebuia să aştepte următoarea generaţie, cam peste vreo trei luni, înainte de a avea un câine cu adevărat al său. Opiniile lui Jean asupra subiectului respectiv difereau. Îi plăcea Fey, dar considera că un câine era de ajuns.

Numai Jennifer Anne nu decisese încă dacă-i plăcea colonia. Nimic surprinzător în asta, deoarece nu văzuse deocamdată lumea situată dincolo de pătuţul ei şi nu avea habar că o asemenea lume exista.

***

George Greggson nu se gândea ades la trecut; era prea ocupat cu planurile de viitor, cu munca şi copiii săi. Într-adevăr, îşi amintea câteodată de seara din Africa şi nu discutase niciodată cu Jean despre întâmplarea de atunci. Printr-un consimţământ tacit, subiectul fusese evitat şi din ziua aceea nu-i mai vizitaseră pe Boyce, în ciuda invitaţiilor repetate. De câteva ori pe an, îl sunau pe Rupert, scuzându-se, şi cu timpul acesta

încetă să-i mai deranjeze. Spre surpriza generală, căsătoria lui cu Maia se dovedea înfloritoare.

Una din urmările serii respective fusese faptul că Jean îşi pierduse dorinţa de a se afunda în misterele de la graniţele ştiinţei cunoscute. Atracţia naivă şi lipsită de critică faţă de experimentele lui Rupert dispăruse complet. Poate că se convinsese şi nu-i mai trebuiau alte dovezi; George se ferea s-o întrebe. Poate că grijile maternităţii îi izgoniseră din minte asemenea preocupări.

Bărbatul ştia că era inutil să-şi pună astfel de întrebări despre un mister insolvabil, deşi uneori, în mijlocul nopţii, se trezea frământându-şi mintea. Îşi amintea întâlnirea cu Jan Rodricks pe terasa casei lui Rupert şi puţinele cuvinte schimbate cu singurul om care izbutise să treacă de restricţiile Overlorzilor. Nimic din tărâmul paranormalului, se gândea George, nu putea fi mai straniu decât simplul fapt ştiinţific că, deşi trecuseră zece ani de când vorbise cu Jan, fratele lui Maia îmbătrânise doar cu câteva zile.

Vastitatea universului îl îngrozea mai puţin decât misterele sale. George nu era o persoană care să mediteze profund asupra acestor probleme, însă uneori avea senzaţia că oamenii erau aidoma unor copii jucându-se într-un loc ferit, protejaţi de realităţile aspre ale lumii înconjurătoare. Jan Rodricks sfidase protecţia şi evadase din ea… nimeni nu ştia unde anume. Dar în privinţa asta, George era de partea Overlorzilor. Nu dorea să se înfrunte cu ceea ce se afla în bezna necunoscută, dincolo de cercul de lumină al felinarului ştiinţei.

***

— Cum se face, întrebă amărât bărbatul, că Jeffrey lipseşte ori de câte ori vin eu acasă? Unde s-a dus?

Jean ridică ochii de la tricotat, o îndeletnicire străveche, reînviată recent cu mult succes. Pe insulă, asemenea mode se succedau în mod rapid. Principalul rezultat al actualei nebunii era faptul că toţi bărbaţii purtau acum pulovere multicolore, absolut inutile în timpul zilei, dar extrem de folositoare după apus.

— S-a dus pe Sparta cu nişte prieteni, răspunse ea. A promis că se întoarce la masă.

— De fapt, am venit mai devreme ca să lucrez ceva, rosti George gânditor. Însă e o zi minunată şi cred că o să merg şi eu acolo să fac o baie. Ce fel de peşte ţi-ar plăcea să-ţi aduc?

George nu prinsese niciodată nimic, iar peştii din lagună erau prea vicleni ca să se lase ademeniţi. Jean tocmai voia să i-o spună, când liniştea după-amiezii fu sfâşiată de un sunet care, chiar şi în epoca aceea paşnică, avea încă puterea să îngheţe sângele şi să zbârlească părul.

Era o sirenă de alarmă, urlând întruna, trimiţând mesajul de pericol în cercuri concentrice peste ocean.

***

Timp de aproape o sută de ani, presiunile crescuseră treptat acolo, în bezna adâncurilor arzătoare de sub platforma oceanică. Deşi canionul submarin se formase cu ere geologice în urmă, rocile strivite nu se împăcaseră niciodată cu noile lor poziţii. De nenumărate ori, straturile pârâiseră şi se clintiseră, pe măsură ce greutatea inimaginabilă a apei le perturbase echilibrul precar. Acum erau gata să se deplaseze din nou.

Jeff explora bălţile dintre stâncile de pe plaja Spartei: o îndeletnicire pe care o găsea întotdeauna fascinantă. Nu ştiai niciodată ce creaturi exotice puteai descoperi, adăpostite acolo de valurile mărşăluind de-a pururi peste Pacific pentru a se sfărâma de recife. Era o lume de basm pentru orice copil şi în momentul acela îi aparţinea toată numai lui, deoarece prietenii săi urcaseră pe dealuri.

Ziua se arăta calmă şi plăcută. Vântul nu adia deloc; până şi vuietul permanent dinapoia recifelor se transformase într-un murmur slab. Soarele arzător atârna la jumătatea drumului spre amurg, dar trupul lui Jeff, de culoarea mahonului, devenise imun la săgeţile sale.

În locul acela, plaja era o fâşie îngustă de nisip, coborând abrupt către lagună. Privind în apa limpede ca sticla, băiatul putea zări stâncile submarine, la fel de familiare lui ca orice altă formă de relief terestru. La zece metri adâncime, coastele năpădite de alge ale unei goelete se curbau către lumea părăsită cu două secole în urmă. Jeff şi prietenii lui exploraseră adesea epava, însă speranţele lor de a descoperi o comoară se destrămaseră. Nu găsiseră decât o busolă ruginită.

Brusc, ceva apucă plaja şi o zgâlţâi o dată. Cutremurul încetă atât de iute, încât Jeff se întrebă dacă nu cumva şi-l imaginase. Poate fusese o ameţeală trecătoare, deoarece în jur totul rămăsese neschimbat. Apele lagunei erau calme şi cerul senin. Apoi se petrecu un lucru foarte ciudat.

Oceanul începu să se retragă mai rapid decât orice reflux. Băiatul privi uluit, dar câtuşi de puţin înspăimântat, cum nisipul ud rămânea descoperit, scânteind în soare. Urmări apele, hotărât să cerceteze miracolul ce deschisese lumea submarină. Acum nivelul scăzuse într-atât încât catargul rupt al bătrânei epave ieşise de sub apă, cu algele atârnând. Jeff se repezi înainte, curios să vadă ce avea să urmeze.

În clipa aceea, remarcă sunetul dinspre recif. Nu mai auzise niciodată aşa ceva şi se opri să se gândească, cu picioarele afundându-se încet în nisipul umed. La câţiva metri de el, un peşte măricel se zbătea în spasmele morţii, însă Jeff nu-l băgă în seamă. Rămase locului, ascultând atent, în vreme ce zgomotul continua să sporească.

Părea aidoma unui gâlgâit sau aspiraţii, precum sunetul produs de un râu trecând prin nişte chei înguste. Era glasul oceanului retrăgându-se, furios pentru că pierduse, fie numai pentru o clipă, tărâmurile ce-i aparţineau. Printre rămurelele delicate de coral, prin peşterile submarine, milioane de tone de apă se scurgeau din lagună în nemărginirea Pacificului.

Foarte curând, şi foarte repede, aveau să se întoarcă.

***

Câteva ore mai târziu, una din echipele de salvare l-a găsit pe Jeff cocoţat pe o stâncă mare de coral, la douăzeci de metri deasupra nivelului apei. Nu părea speriat, deşi îl necăjea pierderea bicicletei. De asemenea, era înfometat, întrucât distrugerea parţială a podului îi retezase legătura cu casa. Când a fost salvat, tocmai se gândea să înoate până la Atena şi, dacă schimbările curenţilor n-ar fi fost atât de violente, ar fi reuşit traversarea fără probleme prea mari.

Jean şi George văzuseră cu ochii lor momentul când *tsunami*-ul izbise insula. Deşi în cartierele din părţile joase ale Atenei se înregistraseră pagube importante, nici o viaţă omenească nu fusese pierdută. Seismografele avertizaseră cu

numai cincisprezece minute înaintea declanşării, suficient pentru ca toţi locuitorii să se retragă dincolo de linia periculoasă. Acum, colonia repara stricăciunile şi aduna laolaltă o serie de legende care aveau să devină tot mai înfricoşătoare odată cu trecerea anilor.

Când Jeff fu adus acasă, Jean izbucni în lacrimi, deoarece fusese convinsă că-l înghiţise oceanul. Privise cu ochi îngroziţi peretele întunecat de apă, cu creasta spumegândă, ce se năpustise mugind dinspre orizont, acoperind poalele Spartei cu talazuri de spumă. Părea incredibil că Jeff ajunsese la timp într-un loc ferit.

Nu era chiar surprinzător că băiatul nu putea oferi o relatare coerentă asupra celor petrecute. După ce mâncase şi se băgase în pat, Jean şi George veniră lângă el.

— Culcă-te, scumpule, şi uită tot, spuse Jean. Acum eşti în siguranţă.

— Dar a fost amuzant, mămico, protestă Jeff. Nu mi-a fost *cu adevărat* frică.

— Bravo, rosti George. Eşti un băiat curajos şi ai fost inteligent, fugind la timp. Am mai auzit despre talazurile astea. Mulţi s-au înecat pentru că au coborât pe plajă să vadă ce se întâmplă.

— Aşa am făcut şi eu, mărturisi Jeff. Mă întreb cine m-a ajutat…

— Cum adică? Nu era nimeni cu tine. Ceilalţi băieţi erau pe dealuri. Jeff păru zăpăcit.

— Cineva mi-a spus să fug.

Jean şi George se priviră uşor alarmaţi.

— Adică… ţi s-a părut că ai auzit ceva?

— Gata, nu-l mai sâcâi, făcu Jean nervoasă.

Bărbatul însă era încăpăţânat.

— Vreau să-mi dau seama ce s-a întâmplat. Ia spune, Jeff!

— Păi, eram pe nisip lângă epavă, când am auzit cuvintele…

— Ce cuvinte?

— Nu-mi amintesc exact, dar erau cam aşa: „Jeffrey, suie-te pe deal cât poţi de repede. Dacă rămâi aici, o să te îneci!” Sunt sigur că mi-a spus „Jeffrey”, nu „Jeff”. Deci nu era cineva cunoscut.

— Vocea era a unui bărbat? De unde se auzea?

— Era foarte aproape de mine şi părea să fie bărbat…

Jeff ezită o clipă şi George îl încurajă:

— Dă-i drumul: închipuie-ţi că eşti pe plajă şi ne povesteşti exact cum s-au petrecut lucrurile.

— Păi, nu semăna cu un glas pe care să-l mai fi auzit. Cred că era un bărbat foarte *mare*.

— Altceva a mai spus?

— Nu… până când am început să urc dealul. Atunci s-a întâmplat ceva curios. Ştiţi cărarea în susul stâncii?

— Da.

— Alergam pe ea, pentru că era drumul cel mai scurt. Acum ştiam ce se întâmpla, pentru că văzusem cum venea valul cel mare. Făcea un zgomot îngrozitor… Apoi am dat peste o stâncă uriaşă în drum. Înainte nu fusesem acolo şi n-am putut să trec peste ea.

— Pesemne o dislocase cutremurul, remarcă George.

— Sst! Spune mai departe, Jeff.

— Nu ştiam ce să fac şi auzeam cum se apropia valul. Atunci, glasul a spus: „Jeffrey, închide ochii şi acoperă-i cu palmele.” Mi s-a părut caraghios, dar am încercat. După aceea, a urmat un fulger uriaş – l-am simţit cu tot trupul – şi când am deschis ochii, stânca dispăruse.

— Dispăruse?

— Exact, nu mai era acolo. Am început iarăşi să alerg şi mi-am ars tălpile, pentru că poteca era groaznic de fierbinte. Apa sfârâia când o atingea, însă nu m-a mai putut ajunge, eram prea sus. Asta-i tot… Am coborât din nou, când valurile s-au retras. Atunci am văzut că bicicleta dispăruse şi podul se prăbuşise.

— Nu-i nimic, scumpule, rosti Jean, mângâindu-l fericită. O să-ţi cumpărăm altă bicicletă. Principalul e că eşti în siguranţă. N-o să ne mai gândim cum s-a întâmplat.

Bineînţeles că nu era adevărat, pentru că discuţia reîncepu imediat după ce părăsiră camera. Nu ajunseră la nici o concluzie, dar rezultară două reacţii. În ziua următoare, fără să-i spună nimic soţului ei, Jean îşi duse fiul la psihiatrul coloniei. Bărbatul îl ascultă atent pe Jeff repetând povestea, apoi, în vreme ce pacientul neştiutor se juca în camera alăturată, o linişti pe Jean:

— În fişa lui nu există ceva care să sugereze vreo anomalie psihică. Nu trebuie uitat că a avut o experienţă teribilă, pe care

a străbătut-o cu bine. Este un copil cu imaginaţie bogată, care crede probabil în propriile născociri. Acceptaţi-le şi nu vă faceţi griji, atât timp cât nu apar alte simptome. În cazul acela, anunţaţi-mă.

În aceeaşi seară, Jean îi comunică verdictul lui George. Bărbatul nu păru atât de uşurat cum sperase ea şi Jean puse reacţia pe seama stricăciunilor produse în teatrul său iubit. George mormăise doar: „În regulă”, şi se cufundase în ultimul număr al revistei *Scenă şi studio*. Se părea că problema nu-l interesa şi femeia se simţi uşor iritată.

Peste trei săptămâni însă, în prima zi după reconstruirea podului, George îşi luă bicicleta şi porni spre Sparta. Plaja era acoperită cu bucăţi de coral, iar într-un loc reciful părea spart. George se întrebă de cât timp aveau nevoie miliardele de polipi răbdători să repare stricăciunea.

În susul stâncii exista o singură potecă şi, după ce-şi recăpătă suflul, bărbatul începu să urce. Câteva fragmente uscate de alge prinse de stânci marcau limita unde suiseră apele.

George Greggson rămase mult timp pe înălţimea singuratică, privind petecul de roci topite de sub picioare. Încercă să-şi spună că era lavă de la vulcanul stins, dar abandonă repede încercarea de autoamăgire. Mintea lui se întoarse la noaptea aceea, cu ani de zile în urmă, când, împreună cu Jean, participase la experimentul lui Rupert Boyce. Nimeni nu înţelesese pe de-a întregul ce se întâmplase atunci, însă George ştia că, într-un chip misterios, cele două evenimente erau legate între ele. La început Jean, apoi fiul ei. Nu ştia dacă să fie bucuros sau înspăimântat şi murmură în minte o rugăciune.

„Îţi mulţumesc, Karellen, pentru ceea ce au făcut ai tăi pentru Jeff. Şi tare mult aş vrea să ştiu *de ce* au făcut-o.”

Se întoarse încet pe plajă şi uriaşii albatroşi albi îi dădură ocol, uimiţi că nu le adusese de mâncare, zvârlind-o pe când ei erau în văzduh.

Capitolul şaptesprezece

Cu toate că fusese aşteptată încă de la înfiinţarea coloniei, solicitarea lui Karellen căzuse ca o bombă. Reprezenta, aşa cum îşi dădeau toţi seama, un moment de răscruce în viaţa Atenei şi nimeni nu putea prevedea ce avea să se întâmple în continuare.

Până atunci, colonia se dezvoltase fără vreo intervenţie a extratereştrilor. Aceştia o ignoraseră, aşa cum ignorau toate acţiunile umane ce nu erau subversive sau nu afectau normele lor de comportare. Nu se ştia dacă ţelurile coloniei puteau fi numite subversive, în mod limpede nu erau politice, dar reprezentau o tentativă de independenţă intelectuală şi artistică. Iar de aici, cine ştie ce putea să urmeze? Poate că Overlorzii prevedeau viitorul Atenei mai clar decât fondatorii ei şi poate că nu le plăcea.

Desigur, dacă Administratorul dorea să trimită un observator, inspector sau orice denumire ar fi avut el, nimeni nu se putea împotrivi. Cu douăzeci de ani în urmă, Overlorzii anunţaseră că sistaseră utilizarea mijloacelor de supraveghere, aşa încât omenirea nu mai trebuia să se considere spionată. Totuşi, faptul că mijloacele acelea continuau să existe însemna că nimic nu le putea fi ascuns, dacă doreau cu tot dinadinsul să afle.

Unii insulari priveau vizita cu bucurie, ca pe o şansă de a lămuri un aspect minor al psihologiei Overlorzilor: atitudinea lor faţă de Artă. O considerau o extravaganţă copilărească a rasei umane? Aveau ei înşişi forme de artă? Şi în cazul unui răspuns afirmativ, motivele vizitei erau pur estetice sau interesele lui Karellen erau mai puţin nevinovate?

Toate aceste posibilităţi se comentau la nesfârşit. În vreme ce se făceau pregătirile. Nu se ştia nimic despre Overlordul care urma să sosească, dar se presupunea că posedă cunoştinţe totale în domeniul culturii. Experimentul avea să fie încercat şi o duzină de creiere agere urmau să observe cu interes reacţiile „victimei”.

Actualul preşedinte al consiliului era filozoful Charles Yan Sen, un bărbat caustic, totuşi vesel, apropiindu-se de şaizeci de ani şi astfel de apogeul vieţii. Platon l-ar fi acceptat ca exemplu de filozof-om politic, deşi Sen nu-l aproba în totalitate pe Platon, suspectându-l de denaturarea grosolană a lui Socrate. Sen era unul dintre insularii hotărâţi să obţină cât mai multe din vizita aceea, chiar numai pentru a demonstra Overlorzilor că oamenii aveau încă destule iniţiative şi nu erau, aşa cum spunea el, „pe de-a întregul domesticiţi”.

În Atena nu se întreprindea absolut nimic fără avizul unui comitet, ceea ce constituia trăsătura specifică a conducerii

democratice. De altfel, odată, cineva definise colonia ca un sistem de comitete întrepătrunse. Sistemul funcţiona totuşi, graţie studiilor răbdătoare ale sociopsihologilor, adevăraţii întemeietori ai Atenei. Deoarece comunitatea nu era prea mare, fiecare individ putea participa la conducerea ei, fiind astfel un cetăţean în adevăratul sens al cuvântului.

În mod aproape inevitabil, George, ca membru de frunte al ierarhiei artistice, făcea parte din delegaţia de primire. El se asigurase în mod suplimentar, trăgând câteva sfori. Dacă Overlorzii doreau să studieze colonia, George dorea tot atât de mult să-i studieze pe ei. Jean nu fusese prea încântată de acest lucru. Din seara petrecută la Boyce, femeia simţise o ostilitate vagă faţă de extratereştri, deşi nu putea numi un motiv real. Voia să aibă cât mai puţin de-a face cu ei, una din atracţiile principale ale insulei fiind tocmai independenţa mult sperată. Acum, se temea că aceasta putea fi ameninţată.

Overlordul sosi fără ceremonie, într-un aerocar obişnuit, construit pe Pământ, spre dezamăgirea celor care speraseră ceva mai spectaculos. Putea fi însuşi Karellen, fiindcă nimeni nu reuşea să deosebească extratereştrii între ei. Cu toţi păreau copii după acelaşi şablon. Poate că şi erau, în urma unor procese biologice necunoscute.

După prima zi, insularii încetară să mai acorde prea multă atenţie vizitelor vehiculului oficial. Numele corect al Overlordului, Thanthalteresco, se dovedi de nepronunţat şi fu repede poreclit „Inspectorul”. Porecla era destul de exactă, deoarece curiozitatea şi apetitul său pentru statistici păreau insaţiabile.

Charles Yan Sen era destul de epuizat când, mult după miezul nopţii, îl conduse pe Inspector înapoi la aerocarul ce-i servea drept cartier general. Fără îndoială, acolo avea să-şi continue munca pe timpul nopţii, în vreme ce gazdele sale cădeau pradă somnului.

Doamna Sen îşi întâmpină nerăbdătoare soţul. Formau un cuplu unit, în ciuda obiceiului bărbatului de-a o numi Xantipa atunci când aveau oaspeţi. De multă vreme, ea îl ameninţase că-i va da răspunsul cuvenit, preparându-i o ceaşcă de cucută, dar, din fericire, genul acela de răzbunare era mai puţin la modă în noua Atenă decât în cea veche.

— Ai avut succes? îşi întrebă soţul, aşezat la masă.

— Cred..., deşi nu poţi să ştii niciodată ce se ascunde în creierele astea uluitoare. Cu siguranţă a fost interesat... chiar încântat. Apropo, m-am scuzat că nu-l invităm aici. A spus că înţelege şi că nu doreşte să-şi izbească creştetul de tavanul nostru.

— Ce i-ai arătat astăzi?

— Mijloacele de existenţă ale coloniei. Se pare că nu l-au scârbit în aceeaşi măsură ca pe mine. A întrebat ce nu-ţi trece prin minte despre producţie, buget, resurse, rata naşterilor, hrană şi altele. Noroc că l-am avut pe Harrison cu mine şi că era pregătit cu toate rapoartele anuale de la înfiinţarea coloniei. Să-i fi auzit cum vorbeau... numai în cifre! Inspectorul a luat statisticile şi pariez că mâine, când ne întâlnim, o să fie capabil să ne citeze orice procent. Performanţele astea mintale mă calcă pe nervi!

Oftă şi începu să ciugulească fără chef mâncarea.

— Mâine o să fie mai interesant. Vizităm şcolile şi Academia. *Atunci* o să-i pun şi eu nişte întrebări. Sunt curios cum îşi educă Overlorzii copiii, bineînţeles presupunând că au aşa ceva.

Charles Sen n-avea să primească niciodată răspunsul la întrebarea sa deşi, în alte privinţe, Inspectorul era foarte vorbăreţ. Evita întrebările neplăcute într-o manieră încântătoare, apoi, în mod neaşteptat, devenea extrem de confident.

Prima lor intimitate reală avu loc pe când se întorceau de la şcoala ce reprezenta una din principalele mândrii ale coloniei.

— Pregătirea acestor minţi tinere pentru viitor, remarcase Sen, constituie o mare responsabilitate. Din fericire, oamenii sunt foarte optimişti: îţi trebuie multă strădanie să le poţi provoca un rău permanent. Chiar dacă ţelurile noastre sunt greşite, micile „victime” vor depăşi cu siguranţă acest obstacol. Şi, după câte aţi văzut, par extrem de fericiţi.

Se opri o clipă, privind statura uriaşă a interlocutorului său. Inspectorul era complet îmbrăcat într-o ţesătură argintie, astfel că nici un centimetru pătrat din piele nu se expunea soarelui arzător. Doctorul Sen era conştient că ochii mari dinapoia ochelarilor întunecaţi îl urmăreau lipsiţi de emoţie, sau cu sentimente pe care el nu le putea înţelege.

— Bănuiesc că în privinţa educaţiei copiilor aveţi probleme similare cu cele pe care le-aţi încercat în faţa rasei umane. Sunteţi de acord?

— În unele privinţe, admise grav Overlordul. În altele, o comparaţie mai reuşită poate fi întâlnită în istoria puterilor voastre coloniale.

Din cauza aceasta, ne-au interesat dintotdeauna imperiul roman şi cel britanic. Cazul Indiei este foarte instructiv. Diferenţa principală dintre noi şi britanicii din India o constituie faptul că ei nu aveau o motivaţie reală de a merge acolo. N-aveau decât obiective banale şi temporare, precum ostilitatea faţă de alte state europene sau comerţul. S-au trezit posesorii unui imperiu, înainte de a şti la ce le trebuie şi n-au fost niciodată cu adevărat fericiţi până n-au scăpat de el.

— Dar voi, întrebă doctorul Sen fără să se poată abţine în faţa ocaziei, veţi scăpa de imperiul vostru atunci când se va ivi prilejul?

— Fără cea mai mică ezitare, încuviinţă Inspectorul.

Doctorul Sen nu mai insistă. Francheţea răspunsului nu era tocmai măgulitoare; de altfel ajunseseră la Academie, unde profesorii aşteptau să-şi încerce tăişul inteligenţei pe un Overlord autentic.

***

— După cum poate v-a spus distinsul nostru coleg, începu profesorul Chance, decanul Universităţii, scopul nostru principal este de a menţine *treze* minţile oamenilor şi de a-i ajuta să-şi împlinească posibilităţile. Mă tem că în afara acestei insule, descrise el un cerc larg cu braţul, rasa umană şi-a pierdut *iniţiativa*. Este adevărat, nu mai sunt războaie, există o abundenţă de produse, dar… au dispărut *orizonturile*.

— Bineînţeles că aici însă…, interveni inexpresiv Overlordul.

Profesorul Chance, căruia îi lipsea simţul umorului şi era vag conştient de acest lucru, îl privi suspicios.

— Aici, reluă el, nu suferim de prejudecata străveche potrivit căreia trândăveala este un viciu. Dar în acelaşi timp suntem de părere că nu-i suficient să fii un receptor pasiv al spectacolelor. Fiecare indi-vid de pe insulă are o ambiţie ce se poate exprima foarte simplu: să facă *ceva*, nu contează cât de neînsemnat, mai

bine decât oricare altul. Desigur, este un ideal pe care nu-l atingem cu toţii. Însă în lumea modernă important e să *ai* un ideal. Problema ajungerii la el rămâne secundară.

Inspectorul nu părea interesat să comenteze ideea. Îşi scosese costumul protector, dar continua să poarte ochelarii întunecaţi, chiar şi în lumina artificială a sălii de conferinţe. Decanul se întrebă dacă ochelarii erau necesari fiziologic, sau constituiau un simplu camuflaj.

Bineînţeles, datorită lor, orice încercare de a citi gândurile Overlordului devenea aproape imposibilă. Totuşi, extraterestrul nu obiecta la declaraţiile sfidătoare ce-i fuseseră adresate sau la critica politicii rasei sale faţă de Pământ.

Decanul se pregătea să reia atacul, când profesorul Sperling, şeful catedrei ştiinţifice, se hotărî să intervină.

— După cum probabil cunoaşteţi, domnule, una din marile probleme ale culturii noastre a fost dihotomia dintre artă şi ştiinţă. Aş fi deosebit de interesat să cunosc opiniile dumneavoastră în această privinţă. Sunteţi de părere că toţi artiştii sunt puţin anormali? Că operele lor, sau impulsul dinapoia acestora, reprezintă rezultatul unor insatisfacţii inconştiente?

Profesorul Chance îşi drese glasul, dar Overlordul i-o luă înainte.

— Mi s-a spus că toţi oamenii sunt artişti într-o anumită măsură, aşa încât oricine este capabil să creeze ceva, fie şi numai la un nivel rudimentar. Ieri de pildă, în şcolile voastre, am remarcat accentul pus pe personalitate în pictură, desen şi sculptură. Tendinţa pare să fie generală chiar şi printre aceia care sunt, în mod evident, înzestraţi pentru o carieră ştiinţifică. De aceea, dacă toţi artiştii sunt anormali şi toţi oamenii sunt artişti, avem un silogism interesant…

Toţi se aşteptau să termine fraza, însă Overlorzii ştiau să fie plini de tact, atunci când le convenea.

***

Inspectorul urmări concertul cromo-simfonic cu mai multă răbdare decât mulţi dintre spectatorii umani. Singura concesie făcută gustului clasic fusese „Simfonia Psalmilor” de Stravinski; restul programului era agresiv de modernist. Indiferent de

opiniile unora asupra meritelor sale, spectacolul fusese superb, spre mândria coloniei, care cuprindea câţiva dintre cei mai de seamă muzicieni ai lumii. Între compozitorii rivali avuseseră loc multe conflicte pentru onoarea de a fi incluşi în programul spectacolului, deşi unii cinici se întrebau dacă putea fi realmente o onoare. Exista în mod cert posibilitatea ca Overlorzii să fie complet afoni.

Totuşi s-a remarcat faptul că, după concert, Thanthalteresco îi căutase pe cei trei compozitori prezenţi la spectacol, complimentându-i pentru ceea ce el denumise „marea lor candoare”. Gestul său dusese la o despărţire plină de încântare, deşi uşor nedumerită.

George Greggson avu ocazia să-l întâlnească pe Inspector abia în cea de-a treia zi. Teatrul programase un fel de amalgam; în locul unui singur subiect, aveau să fie prezentate o piesă în două acte, sceneta unui autor faimos şi un moment coregrafic. Bineînţeles, toate au fost executate impecabil şi previziunea unui critic: „Acum vom afla, în sfârşit, dacă Overlorzii ştiu să caşte” se dovedi falsă. Ba chiar Inspectorul râse de câteva ori şi tocmai în momentele corespunzătoare.

Cu toate acestea, nimeni nu putea fi sigur de nimic. Poate că pur şi simplu se prefăcea, urmărind spectacolul exclusiv prin intermediul logicii, fără să se implice emoţional, precum un antropolog asistând la un ritual primitiv. Faptul că emitea sunetele corespunzătoare şi că avea reacţiile normale nu dovedea absolut nimic.

George fusese hotărât să discute cu Inspectorul, dar nu i se ivi nici o ocazie. După spectacol, schimbaseră câteva cuvinte de prezentare, apoi Overlordul fusese târât în altă parte. Era absolut imposibil să-l izolezi de oficialităţi şi bărbatul revenise acasă, simţindu-se frustrat. Nu ştia ce ar fi dorit să discute, dacă i s-ar fi ivit ocazia, însă era convins că ar fi putut aduce conversaţia în jurul lui Jeff. Acum şansa se irosise.

Iritarea dură două zile. Aerocarul Inspectorului plecă, lăsând în urmă multe regrete, după care se petrecu epilogul. Nimeni nu crezuse de cuviinţă să-l întrebe pe Jeff şi băiatul trebuie să se fi gândit multă vreme până să vină la George.

— Tăticule, îi spuse el înainte de culcare, îl ştii pe Overlordul care a venit la noi?

— Da, încuviinţă posomorât scenograful.

— A fost şi la mine la şcoală şi l-am auzit vorbind cu nişte profesori. N-am prea înţeles ce spunea, dar cred că i-am recunoscut glasul. El mi-a zis să fug, atunci când a venit valul cel mare.

— Eşti sigur?

Jeff ezită o clipă.

— Nu *tocmai*, însă dacă nu era el, era un alt Overlord. Poate că trebuia să-i mulţumesc… Dar acum a plecat, nu-i aşa?

— Da, spuse George, mă tem că da. Totuşi, poate se va ivi altă ocazie. Acum culcă-te ca un băiat cuminte şi nu-ţi mai bate capul.

După ce copiii adormiră, Jean veni lângă scaunul lui George şi se aşeză pe covor, rezemându-se de picioarele bărbatului. Era un obicei care lui nu-i plăcea, considerându-l prea sentimental, însă nu făcea caz de acest lucru. Se străduia să adopte o poziţie cât mai incomodă pentru soţia lui.

— Ce mai crezi acum? îl întrebă ea cu voce obosită. Oare aşa s-a întâmplat într-adevăr?

— Da, răspunse George, deşi poate că este o prostie să ne facem griji. La urma urmelor, mulţi părinţi ar fi recunoscători şi, desigur, eu *sunt* recunoscător. Explicaţia poate fi extrem de simplă. Ştim că pe Overlorzi îi interesează colonia, deci fără îndoială au supravegheat-o în ciuda promisiunilor făcute. Să presupunem că unul din ei a observat zona şi a zărit talazul. Era normal să-i avertizeze pe cei aflaţi în primejdie…

— Nu uita însă că ştia numele lui Jeff. Nu… *noi* suntem cei supravegheaţi. Există la noi ceva special, care le-a atras atenţia. Am simţit-o încă de la petrecerea lui Rupert. Curios cum ocazia aceea ne-a schimbat la amândoi viaţa!

George o privi înţelegător, dar numai atât. Interesant cât de mult se putea transforma cineva într-un răstimp atât de scurt. Din iubirea pe care o persoană, vag reamintită, pe nume George Greggson, o purtase cândva unui vis diafan cu numele de Jean Morrel nu mai rămăsese mare lucru… Dragostea lui era acum împărţită între Jeff şi Jennifer, pe de o parte, şi Carolle pe de altă parte. Nu credea că Jean ştia ceva despre Carolle şi intenţiona să-i mărturisească totul înainte s-o facă altcineva. Totuşi încă nu prinsese momentul prielnic.

— Bine... Jeff e supravegheat. Nu crezi că ar trebui să fim mândri? Poate că Overlorzii i-au întrevăzut un viitor măreţ. Mă întreb ce-ar putea fi?

Ştia foarte bine că vorbea numai ca s-o liniştească pe Jean. El însuşi nu era foarte tulburat, mai degrabă mirat şi zăpăcit. Brusc îi veni o altă idee: ceva la care ar fi trebuit să se gândească mai demult. Ochii i se întoarseră automat spre camera copiilor.

— Mă întreb dacă este vorba numai de Jeff, rosti el.

***

Între timp, Inspectorul îşi prezenta raportul. Insularii ar fi dat aproape orice să-l poată citi. Statisticile şi rezultatele intraseră în memoriile nesfârşite ale calculatoarelor uriaşe, care constituiau câteva – dar nu toate – din puterile nevăzute ale lui Karellen. Înainte însă ca minţile impersonale să-şi anunţe concluziile, Inspectorul oferise propriile recomandări. Exprimate în fraze umane, ar fi sunat cam aşa:

„Nu trebuie să întreprindem nici o acţiune în privinţa coloniei. Este un experiment interesant, dar nu poate afecta în nici un mod viitorul. Realizările artistice de acolo nu ne privesc şi nu există dovezi că cercetarea ştiinţifică ar fi abordat căi interzise.

După cum era stabilit, am verificat rezultatele profesionale ale Subiectului Zero, fără să trezesc bănuieli. Statisticile sunt anexate şi se constată că nu există deocamdată semne ale unei dezvoltări neobişnuite. Deşi, după cum ştim, Trecerea este rareori anticipată prin semne.

Am întâlnit de asemenea tatăl Subiectului şi am rămas cu impresia că dorea să-mi vorbească. Din fericire, am reuşit să-l evit. Fără îndoială că bănuieşte ceva deşi, bineînţeles, nu poate ghici adevărul şi nici nu poate interveni în vreun fel asupra schimbării.

Îmi pare tot mai rău de aceşti oameni.”

***

George Greggson ar fi fost de acord cu verdictul Inspectorului potrivit căruia Jeff nu prezenta nimic neobişnuit.

Existase doar incidentul acela ciudat, aidoma unui tunet într-o zi senină. Apoi… nimic.

Jeff avea curiozitatea şi vioiciunea oricărui băiat de şapte ani. Era inteligent, atunci când se străduia, dar nu exista pericolul să devină un geniu. Uneori Jean se gândea, puţin necăjită, că băiatul constituia ilustrarea perfectă a vorbei străvechi: „Brânză bună în burduf de câine.”

Putea fi pe rând afectuos sau morocănos, rezervat sau exuberant. Nu dovedea vreo preferinţă specială faţă de unul din părinţi, iar apariţia surorii lui mai mici nu-i stârnise gelozia. Fişa sa medicală era imaculată; nu fusese bolnav nici măcar o zi. Deşi, în epoca şi climatul de atunci, acest lucru nu reprezenta ceva ieşit din comun.

Spre deosebire de alţi băieţi, Jeff nu se plictisise repede de tatăl său, părăsindu-l, atunci când era posibil, pentru tovarăşi de vârsta lui. În mod evident, moştenise talentul artistic al lui George şi, aproape imediat după ce începuse să umble, devenise un vizitator regulat al culiselor teatrului coloniei. Mai mult decât atât, teatrul îl adoptase drept mascotă neoficială şi devenise expert în oferirea de buchete de flori personalităţilor care-i vizitau.

Jeff rămânea totuşi un băiat obişnuit. Aşa se autolinişte a George când se plimbau împreună prin insulă. Discutau, aşa cum făcuseră întotdeauna taţii şi fiii, numai că în epoca aceea aveau mai multe de vorbit. Deşi Jeff nu părăsise niciodată Atena, el putea vedea tot ce dorea din lumea înconjurătoare, prin ochii atotvăzători ai aparatelor de televiziune. Simţea, ca şi ceilalţi colonişti, un uşor dispreţ faţă de restul planetei. Ei reprezentau elita, avangarda progresului. Ei aveau să ducă omenirea spre înălţimile atinse de Overlorzi şi… poate mai departe. Nu mâine, dar cu siguranţă că într-o bună zi…

Nu aveau cum ghici că ziua aceea avea să vină atât de repede.

Capitolul optsprezece

Visele au început după şase săptămâni. În întunericul nopţii subtropicale, George Greggson plutea încetişor spre trezire. Nu ştia cine îl deşteptase şi, pentru moment, rămase într-o derută totală. Apoi îşi dădu seama că era singur. Jean se sculase şi mersese la copii. Îi vorbea în şoaptă lui Jeff, prea încet ca bărbatul să distingă vreun cuvânt.

George coborî din pat şi veni lângă ea. Datorită lui Poppet, excursiile nocturne deveniseră ceva obişnuit, dar în situaţiile acelea nu se putea pune problema ca el să mai poată dormi, datorită plânsetelor. Acum era altceva şi se întrebă ce anume o trezise pe Jean.

Singura lumină din cameră venea de la tapetul fluorescent de pe pereţi. În strălucirea lui difuză, George o zări pe Jean lângă patul lui Jeff. Când intră, femeia se întoarse şi şopti:

— N-o scula pe Poppet!

— Ce s-a întâmplat?

— Am ştiut că Jeff mă vrea la el şi m-am trezit.

Simplitatea explicaţiei îl nelinişti în mod ciudat pe George. *Am ştiut că Jeff mă vrea la el.* Cum a ştiut? se întrebă el.

— A visat urât? rosti în cele din urmă bărbatul.

— Nu sunt sigură, răspunse Jean, acum e-n regulă. Însă când am venit îi era frică.

— *Nu-mi era* frică, mămico, se auzi un glăscior indignat. Dar era un loc atât de ciudat!

— Ce anume? întrebă George. Spune-mi şi mie.

— Am visat nişte munţi, rosti Jeff visător. Erau foarte înalţi, însă pe ei nu era zăpadă, ca pe ceilalţi munţi pe care i-am văzut. Câţiva dintre ei ardeau.

— Vrei să spui că erau vulcani?

— Nu tocmai. Ardeau peste tot, cu nişte flăcări albastre, ciudate. Apoi, în timp ce priveam, a răsărit soarele.

— Spune mai departe, de ce te-ai oprit?

Jeff privi întrebător spre tatăl său.

— Ăsta a fost un alt lucru pe care nu l-am înţeles, tăticule. A răsărit foarte repede şi era mult prea mare. Şi... nu avea culoarea lui obişnuită. Era un albastru frumos.

Urmă o tăcere lungă şi înfiorată. După aceea, bărbatul şopti:

— Asta-i tot?

— Da. Am început să mă simt singur şi atunci a venit mămica şi m-a trezit.

George netezi părul ciufulit al băiatului cu o mână, iar cu cealaltă îşi strânse halatul. Îi era frig şi se simţea foarte neînsemnat. Totuşi, vocea nu-l trădă când îi vorbi lui Jeff:

— E doar un vis, ai mâncat prea mult la cină. Uită-l şi culcă-te ca un copil cuminte.

— Bine, tăticule, răspunse Jeff. Se opri o clipă, apoi adăugă gânditor: Cred că o să încerc să mai merg acolo.

***

— Un soare albastru? întrebă Karellen după câteva ore. Amănuntul acesta trebuie să fi uşurat mult identificarea.

— Exact, încuviinţă Rashaverak. Fără îndoială este Alphanidon 2. Munţii Sulfuroşi confirmă ipoteza. Interesantă mi se pare distorsiunea temporală. Planeta se roteşte destul de încet, iar băiatul a observat ore întregi în câteva minute.

— Asta-i tot ce-aţi aflat?

— Da, fără a-l întreba direct pe copil.

— Nu putem risca aşa ceva. Evenimentele trebuie să-şi urmeze cursul firesc, fără intervenţia noastră. Când părinţii vor apela la noi, poate atunci îl vom putea chestiona.

— S-ar putea să nu vină niciodată, sau să vină prea târziu.

— În privinţa aceasta, mă tem că nu există alternativă. Nu trebuie niciodată să uităm că, în asemenea probleme, curiozitatea noastră este lipsită de importanţă. Nu este mai însemnată nici chiar decât fericirea omenirii.

Întinse braţul spre întrerupător.

— Continuaţi supravegherea şi raportaţi-mi toate rezultatele. Dar nu interveniţi sub nici o formă!

***

Totuşi Jeff părea neschimbat atunci când era treaz. Pentru asta cel puţin, gândi George, puteau fi recunoscători. Teama însă îi sporea în inimă.

Pentru băiat era un simplu joc; încă nu începuse să-l sperie. Un vis rămânea pur şi simplu un vis, indiferent cât de straniu ar fi fost. Acum nu se mai simţea singur în lumile pe care i le deschidea somnul. Doar prima dată, în noaptea aceea, mintea lui o strigase pe Jean prin firele necunoscute ce-i legau. Acum păşea singur şi netemător în universul care i se oferea.

Părinţii îl întrebau dimineaţa, iar el le povestea ce-şi amintea. Uneori se poticnea şi nu găsea cuvinte să descrie scene clare, nu doar pentru experienţa lui, ci şi pentru imaginaţia omului. George şi Jean îi sugerau termeni noi, îi

arătau poze şi culori, ca să-i reîmprospăteze memoria, apoi căutau să reconstruiască ce se putea din răspunsurile sale. Adeseori nu înţelegeau nimic, deşi pentru Jeff lumile visurilor lui erau simple şi clare. Nu le putea însă transmite părinţilor săi. Totuşi, unele erau destul de explicite…

***

Spaţiu; nici o planetă, nici un peisaj înconjurător. Doar stelele în noaptea de catifea şi, atârnând pe fundalul lor, un soare uriaş şi roşu, pulsând precum o inimă.

Gigantic şi rarefiat, se micşora încet, strălucind mai puternic ca şi cum în focar sosea combustibil nou. Urca spectrul şi oscila la marginea galbenului, apoi ciclul se inversa, steaua se dilata şi se răcea, redevenind un nor gigantic, sângeriu…

(— Un pulsar variabil tipic, comentă Rashaverak. Văzut, de asemenea, într-un ritm temporal foarte accelerat. Nu-l pot identifica precis, dar steaua cea mai apropiată care se potriveşte descrierii este Rhamsandron 9 sau Pharanidon 12.

— Oricare ar fi, răspunse Karellen, se îndepărtează tot mai mult de casă.

— Tot mai mult…)

***

Ar fi putut să fie Pământul. Un soare alb atârna pe un cer albastru, pătat de nori mânaţi de furtună. O pantă cobora lin spre oceanul înspumat de vânt. Totuşi nimic nu se mişca; scena era îngheţată, surprinsă parcă de iluminarea unui fulger. Iar departe, mult spre orizont, exista ceva ce nu aparţinea Pământului: tremurând uşor, un şir de coloane ceţoase se înălţa din ocean, pierzându-se printre nori. Coloanele erau egal distanţate în jurul planetei, prea mari pentru a fi artificiale, totuşi prea regulate pentru un fenomen natural.

(— Sideneus 4 şi Coloanele Zorilor, rosti Rashaverak cu o voce în care se simţea uimirea. A atins centrul galaxiei…

— Şi de-abia a început călătoria, răspunse Karellen.)

***

Planeta era absolut plată. Gravitaţia enormă strivise demult, aducând la acelaşi nivel, munţii tinereţii ei – munţi ale căror vârfuri nu depăşiseră o înălţime de câţiva metri. Acolo însă exista viaţă deoarece suprafaţa era acoperită cu nenumărate configuraţii geometrice, târându-se, deplasându-se şi schimbându-şi culoarea. Era o lume bidimensională, populată de fiinţe ce nu puteau fi mai înalte de o fracţiune de centimetru.

Iar pe cer se zărea un soare pe care un narcoman nu şi l-ar fi putut imagina, în cele mai uluitoare halucinaţii. Prea fierbinte ca să fie alb, soarele era o fantomă veştejită, la graniţele ultravioletului, pârjolindu-şi planetele cu o radiaţie mortală pentru orice formă de viaţă terestră. La milioane de kilometri în jurul său, se întindeau văluri gigantice de gaz şi praf, strălucind în nenumărate culori sub radiaţiile ultraviolete. În comparaţie cu steaua aceea, soarele Pământului nu lumina nici cât un licurici la amiază.

(— Din universul cunoscut nu poate fi decât Hexanerax 2, vorbi Rashaverak. Doar câteva dintre navele noastre au ajuns până aici şi n-au riscat o coborâre, pentru că nimeni nu se aştepta ca pe planetele acestea să existe viaţă.

— Se pare, spuse Karellen, că voi, savanţii, n-aţi fost atât de exacţi cum aţi crezut. Dacă acele… configuraţii sunt inteligente, problema comunicaţiei reciproce va fi interesantă. Mă întreb dacă ele cunosc existenţa celei de-a treia dimensiuni.)

***

Era o lume care nu putea cunoaşte niciodată noaptea sau ziua, anii sau anotimpurile. Şase sori coloraţi îi acopereau cerul, astfel încât doar lumina varia în intensitate; întunericul nu exista. Datorită încleştării câmpurilor gravitaţionale opuse, planeta urma coturile şi salturile unei orbite extraordinar de complicate, irepetabilă. Fiecare clipă era unică: poziţia celor şase sori în acel moment n-avea să mai existe niciodată.

Cu toate acestea, şi acolo exista viaţa. Deşi planeta putea fi pârjolită de focurile solare în decursul unei epoci, pentru ca în următoarea eră să fie îngheţată, ea adăpostea inteligenţă. Cristalele uriaşe, multifaţetate, erau grupate în figuri geometrice complicate, nemişcate în erele glaciare, însă dezvoltându-se lent din venele minerale atunci când planeta se încălzea. N-avea

importanţă dacă pentru terminarea unui gând aveau nevoie de o mie de ani. Pentru ele, Universul era încă tânăr şi timpul se întindea nesfârşit înaintea lor…

***

(— Am căutat în toate băncile noastre de date, spuse Rashaverak. Nu cunoaştem o asemenea planetă sau combinaţie de sori. Dacă ar fi în galaxia noastră, astronomii ar fi depistat-o chiar dacă se afla în afara zonei de acţiune a navelor.

— Atunci a ieşit din galaxie.

— Da. Cu siguranţă, de acum n-a mai rămas mult.

— Cine ştie? Deocamdată visează… Când se trezeşte, este neschimbat. E abia prima fază. Vom afla cu adevărat atunci când va începe schimbarea.)

***

— Ne-am mai întâlnit, domnule Greggson, rosti grav Overlordul. Mă numesc Rashaverak. Vă amintiţi, fără îndoială.

— Da, încuviinţă George. Petrecerea de la Rupert Boyce. E greu de uitat. Şi eu am bănuit că ne vom reîntâlni.

— Spuneţi-mi, de ce aţi solicitat această întrevedere?

— Cred că ştiţi deja…

— Poate, dar ne va ajuta pe amândoi dacă mi-o veţi spune cu propriile dumneavoastră cuvinte. S-ar putea să vă surprindă, dar şi eu încerc să pricep, iar în unele cazuri, ignoranţa mea este la fel de mare ca a voastră.

Scenograful îl privi uimit pe Overlord. Nu se gândise niciodată la aşa ceva. În mod subconştient, considerase că extratereştrii posedau toată ştiinţa şi puterea, că ei ştiau şi erau probabil responsabili pentru ceea ce se întâmpla cu Jeff.

— Bănuiesc, vorbi George, că aţi citit rapoartele pe care le-am dat psihologului insulei, aşa încât cunoaşteţi totul despre vise.

— Da, este adevărat.

— Nu le-am considerat nici o clipă simple fantezii ale unui copil. Erau atât de incredibile încât, ştiu că pare ridicol, *trebuiau* să se bazeze pe ceva real.

Privi neliniştit spre Rashaverak, fără să spere într-o confirmare sau o negaţie. Acesta nu spusese nimic, mulţumindu-se să-l fixeze cu ochii săi mari şi calmi. Stăteau aproape faţă în faţă, deoarece încăperea – evident construită pentru astfel de întrevederi – avea două niveluri; scaunul Overlordului fiind situat cu un metru mai jos decât al lui George. Era un amănunt plin de tact, liniştindu-i pe oamenii ce solicitau asemenea întâlniri şi care erau rareori destinşi.

— La început am fost surprinşi, fără să ne alarmăm. Jeff era perfect normal atunci când se trezea şi se părea că visele nu-l deranjau. Apoi, într-o noapte…, ezită şi privi spre Overlord, n-am crezut niciodată în paranormal, nu sunt un savant, dar cred că există o explicaţie raţională pentru orice lucru.

— Da, încuviinţă Rashaverak. Ştiu ce aţi văzut, vă urmăream.

— Am bănuit-o dintotdeauna. Karellen ne asigurase că n-o să ne mai spionaţi. De ce aţi încălcat promisiunea?

— N-am încălcat-o. Administratorul a afirmat că rasa umană nu va mai fi supravegheată. Am respectat promisiunea. Urmăream copiii dumneavoastră, nu pe voi.

Trecură câteva clipe până când George înţelese implicaţiile cuvintelor lui Rashaverak. Tot sângele i se scurse din obraji.

— Vreţi să spuneţi… ? gâfâi el. Vocea i se stinse şi trebui să reia: Atunci, *ce* sunt copiii mei?

— Asta, rosti Rashaverak solemn, încercăm noi să aflăm.

***

Jennifer Anne Greggson, poreclită Poppet, stătea pe spate cu ochii închişi. Nu-i deschisese de mult timp şi n-avea să-i mai deschidă niciodată întrucât pentru ea vederea era la fel de inutilă ca şi pentru vietăţile adâncurilor submarine. Era conştientă de lumea înconjurătoare şi nu numai de lumea aceea.

Din scurta ei pruncie îi mai rămăsese un singur reflex. Clopoţeii care o încântaseră cândva sunau acum întruna, bătând un ritm complex şi variabil. Sincopa aceea ciudată o trezise pe Jean din somn, determinând-o să alerge în camera ei. Dar nu sunetul lor o făcuse să-l strige pe George.

Cauza fusese spectacolul clopoţeilor banali, strălucitori şi coloraţi, suspendaţi în aer la o jumătate de metru deasupra patului, în vreme ce Jennifer Anne zâmbea calmă, cu mânuţele strânse laolaltă.

Fetiţa începuse mai târziu, însă progresa rapid. În curând avea să-şi întreacă fratele, deoarece avea mult mai puţine rutine de dezbărat.

***

— Aţi procedat înţelept, spuse Rashaverak, că nu i-aţi atins jucăria. Nu cred că aţi fi putut-o mişca. Dar dacă aţi fi reuşit, ea s-ar fi putut supăra. Şi atunci nu ştiu ce s-ar fi întâmplat.

— Vreţi să spuneţi, făcu George posomorât, că nu puteţi face nimic?

— Nu vreau să vă dezamăgesc. Putem privi şi analiza, aşa cum şi facem de altfel. Însă nu putem interveni, pentru că nu înţelegem.

— Atunci ce-o să facem? Şi de ce ni s-a întâmplat tocmai nouă?

— Trebuia să se întâmple cuiva. În voi nu există nimic mai deosebit decât în, să zicem, primul neutron care declanşează reacţia în lanţ din interiorul unei bombe atomice. *Întâmplător*, neutronul respectiv este primul. Oricare alt neutron ar fi îndeplinit acelaşi rol, aşa cum Jeffrey putea fi oricare alt copil din lume. Noi denumim faza aceasta Trecerea Totală. Mă bucur că acum nu mai este nimic de tăinuit. Aşteptam de multă vreme să se petreacă aşa ceva, încă de la sosirea noastră pe Pământ. Nu se putea determina când şi unde va începe până ce, din pură întâmplare, ne-am întâlnit la petrecerea lui Rupert Boyce. Atunci am ştiut, aproape cu siguranţă, că primii vor fi copiii soţiei dumneavoastră.

— Dar… pe atunci nu eram căsătoriţi. Nici măcar…

— Da, ştiu. Însă mintea domnişoarei Morrel fusese canalul care, fie numai pentru o singură clipă, dovedise o cunoaştere pe care nici o fiinţă vie n-o putea deţine în momentul acela. Putea veni doar de la altă minte, legată intim de ea. Faptul că era un creier ce nu se născuse încă, nu era important. Timpul este mult mai puternic decât credeţi.

— Încep să înţeleg. Jeff ştie lucrurile acestea… el poate privi în alte lumi şi poate spune de unde aţi venit. Într-un fel anume, deşi băiatul nu era încă născut, Jean i-a recepţionat gândurile.

— Nu este numai atât… dar nu cred că vă veţi apropia mai mult de adevăr. În istorie au existat oameni cu puteri inexplicabile, care păreau că transcend timpul şi spaţiul. Ei înşişi nu înţelegeau aceste puteri. Aproape fără excepţie, explicaţiile lor erau pure născociri. Cunosc perfect lucrurile acestea, am citit foarte multe!

Există însă o analogie sugestivă şi folositoare. Revine permanent în literatura voastră. Imaginaţi-vă că mintea fiecărui om este o insulă înconjurată de ocean. Fiecare insulă pare izolată, însă în realitate toate sunt legate prin fundul oceanului, ale cărui creste sunt. Dispariţia oceanului ar însemna şi sfârşitul insulelor. Toate ar fi părţi ale aceluiaşi continent, dar individualitatea lor n-ar mai exista.

Telepatia, cum i-aţi spus voi, reprezintă ceva similar. În anumite condiţii favorabile, creierele se pot uni, împărtăşindu-şi conţinutul şi retrăind memoriile experienţei, atunci când sunt iarăşi izolate. În stadiul ei cel mai formidabil, puterea aceasta nu cunoaşte limitele obişnuite ale timpului şi spaţiului. De aceea, Jean a putut împărtăşi cunoaşterea fiului ei încă nenăscut.

Urmă o tăcere lungă, timp în care George se luptă cu ideile uluitoare. Schema începea să capete contur. Era incredibil, totuşi avea logica ei. În plus, explica – dacă termenul putea fi utilizat pentru ceva atât de ciudat – tot ceea ce se întâmplase după petrecerea de la Boyce. Explica, de asemenea, îşi dădu el seama, fascinaţia lui Jean faţă de supranatural.

— De ce a început totul? întrebă George. Şi unde va duce?

— La aceste întrebări nu putem răspunde. În Univers există multe rase, iar unele dintre ele au descoperit puterile respective cu mult înainte ca voi – sau noi – să fi apărut pe scena vieţii. V-au aşteptat să vă alăturaţi lor… şi acum a sosit clipa.

— Atunci ce căutaţi *voi* aici?

— Probabil că, aidoma majorităţii oamenilor, ne-aţi privit mereu ca pe stăpânii voştri. Nu-i adevărat. N-am fost altceva decât nişte paznici, executând o sarcină impusă… Sarcina aceea este greu de definit: ne puteţi considera nişte moaşe care supraveghează o naştere dificilă. Încercăm să ajutăm la apariţia a ceva nou şi minunat.

Rashaverak ezită o clipă, părând că-şi caută cuvintele.

— Aşa este, suntem moaşele. *Noi însă suntem sterpi.*

În momentul acela, George înţelese că se găsea înaintea unei tragedii ce o depăşea pe a lui. Incredibil, totuşi adevărat: în ciuda puterilor şi strălucirii lor, Overlorzii ajunseseră la capătul unei fundături evoluţioniste. Alcătuiau o rasă măreaţă şi nobilă, superioară omenirii pe toate planurile, dar lipsită de viitor şi conştientă de acest lucru. În comparaţie cu ei, problemele bărbatului deveneau brusc neînsemnate.

— Înţeleg acum, rosti el, de ce l-aţi supravegheat pe Jeffrey. El era cobaiul acestui experiment.

— Exact, deşi… experimentul nu era controlat de noi. Nu noi l-am provocat, ci am încercat doar să-l studiem. N-am intervenit decât atunci când am fost siliţi.

Da, se gândi George, tsunami-ul… Nu puteau permite distrugerea unui specimen atât de valoros. Apoi se simţi ruşinat de gândurile sale.

— Mai am o singură întrebare, spuse el. Ce trebuie să facem cu copiii noştri?

— Bucuraţi-vă de ei cât mai puteţi, răspunse încet Rashaverak. Nu vor mai fi mult timp ai voştri.

Sfatul putea fi valabil pentru orice părinte şi în orice epocă; acum însă conţinea o ameninţare şi o spaimă necunoscute.

Capitolul nouăsprezece

Veni apoi o vreme când lumea viselor lui Jeffrey nu s-a mai delimitat net de experienţa sa zilnică. Nu mai merse la şcoală, iar pentru Jean şi George rutina vieţii se schimbă, aşa cum, în curând, avea să se schimbe în întreaga lume.

Îşi evitară toţi prietenii, parcă deja conştienţi că în curând nimeni nu avea să mai aibă timp pentru ei. Uneori, în liniştea nopţii, când străzile erau pustii, făceau lungi plimbări laolaltă. Erau mai apropiaţi acum decât fuseseră în primele zile ale căsătoriei, uniţi din nou în faţa necunoscutei tragedii care urma să-i copleşească în scurtă vreme.

La început se simţiseră vinovaţi, lăsându-şi copiii dormind în casă, dar îşi dădură repede seama că Jeff şi Jenny îşi puteau purta de grijă, în modalităţi străine lor. Şi, desigur, Overlorzii îi supravegheau… Gândul acesta îi liniştea. Nu se mai simţeau singuri; ochii aceia inteligenţi şi plini de bunătate le împărtăşeau veghea.

Jennifer dormea; nu exista alt termen pentru a descrie starea fetiţei. După toate aparenţele exterioare, era încă un prunc, dar în jurul ei se manifesta un câmp de forţă latentă atât de puternic încât Jean nu suporta să-i mai intre în cameră.

Nici nu mai era nevoie s-o facă. Entitatea care fusese Jennifer Anne Greggson nu era deocamdată dezvoltată complet, însă chiar în starea aceea de crisalidă adormită controla suficient mediul în-conjurător pentru a-şi satisface orice nevoi. Jean încercase o singură dată să o hrănească, fără succes. Mânca atunci când dorea şi o făcea în felul ei aparte.

Alimentele dispăreau din frigider încet, dar permanent, cu toate că Jennifer Anne nu se clintea niciodată din pătuţ.

Zgomotul clopoţeilor încetase şi jucăria zăcea pe podea, unde nimeni nu îndrăznea s-o atingă, deoarece Jennifer Anne ar fi putut s-o dorească din nou. Uneori, ea deplasa mobilele după trasee stranii, iar lui George i se părea că fluorovopseaua pereţilor strălucea mai puternic ca oricând.

Fetiţa nu le dădea părinţilor nici o bătaie de cap; se afla dincolo de ajutorul şi dragostea lor. Situaţia nu mai putea dura mult, iar în timpul rămas se agăţară cu disperare de Jeff.

Şi el se schimba, dar încă îi mai cunoştea. Băiatul, a cărui dezvoltare o urmăriseră din ceţurile lipsite de forme ale pruncieі, îşi pierdea personalitatea, dizolvându-se, ceas după ceas, sub ochii lor. Uneori le vorbea însă, aşa cum făcuse dintotdeauna, povestindu-le despre jocuri şi prieteni, parcă fără să ştie ce-l aşteaptă. Totuşi, în majoritatea timpului nu-i vedea şi nici nu arăta că este conştient de prezenţa lor. Nu mai dormea, aşa cum erau ei nevoiţi, în ciuda dorinţei copleşitoare de a irosi cât mai puţine din acele ultime ore.

Spre deosebire de Jenny, se părea că băiatul nu posedă puteri paranormale asupra obiectelor fizice, poate pentru că – fiind deja parţial dezvoltat – avea mai puţină nevoie de ele. Stranietatea lui o constituia în totalitate viaţa mintală, din care visele alcătuiau acum doar o mică parte. Stătea nemişcat ore întregi, cu ochii închişi, ascultând parcă sunete inaudibile pentru ei. În mintea lui se aduna cunoaşterea – de undeva, sau de cândva – care în curând avea să copleşească şi să distrugă fiinţa pe jumătate formată ce fusese Jeffrey Angus Greggson.

Iar Fey îl privea cu ochi uimiţi şi întunecaţi, întrebându-se unde plecase stăpânul ei şi când avea să se întoarcă.

***

Jeff şi Jenny fuseseră primii din întreaga lume, dar în curând n-aveau să mai fie singuri. Metamorfoza cuprinsese toată rasa umană, precum o epidemie transmiţându-se rapid dintr-o ţară în alta. Practic nu afecta pe cei trecuţi de zece ani, însă, sub această vârstă, nu scăpase aproape nimeni. Era sfârşitul civilizaţiei, sfârşitul tuturor lucrurilor pentru care oamenii luptaseră de la începutul timpului, în numai câteva zile, omenirea îşi pierduse viitorul, fiindcă inima unei rase se distruge şi dorinţa ei de supravieţuire este anulată atunci când i se iau copiii.

Nu se stârni panică, aşa cum s-ar fi întâmplat cu un secol mai devreme. Omenirea era paralizată, marile oraşe – tăcute şi încremenite. Continuau să funcţioneze numai industriile vitale. Parcă întreaga planetă jelea, tânguindu-se pentru toate câte nu mai puteau fi.

Apoi, aşa cum mai făcuse cândva, într-o epocă uitată de acum, Karellen se adresă omenirii pentru ultima dată.

Capitolul douăzeci

— Munca mea se apropie de sfârşit, rosti glasul lui Karellen pe lungimile de undă ale unui milion de posturi. Acum, după o sută de ani, vă pot spune tot adevărul…

Există multe lucruri pe care a fost necesar să vi le ascundem, aşa cum ne-am ascuns şi noi, aproape jumătate din şederea noastră pe Pământ. Ştiu că unii dintre voi au considerat inutilă această tăinuire. Sunteţi obişnuiţi cu prezenţa noastră şi nu vă puteţi imagina cum ar fi reacţionat strămoşii voştri. Dar cel puţin aţi putut afla motivul acestui mister şi aţi înţeles că acţiunea noastră avea o explicaţie.

Marele secret tăinuit faţă de voi a fost scopul venirii noastre pe Pământ, scop asupra căruia aţi speculat la nesfârşit. Nu vi l-am putut destăinui până acum, deoarece secretul acela nu ne aparţinea.

Acum o sută de ani, am sosit pe planeta voastră şi v-am salvat de la autodistrugere. Nu cred că există cineva care să nege acest adevăr, însă n-aţi fi ştiut niciodată în ce constă autodistrugerea.

Deoarece am interzis armele nucleare şi celelalte „jucării” ucigaşe acumulate în arsenale, pericolul anihilării fizice a fost înlăturat. Aţi crezut că aceea fusese singura primejdie. Noi v-am încurajat să credeţi aşa, dar nu era adevărat. Pericolul uriaş ce vă aştepta avea un alt caracter şi nu privea numai rasa voastră.

Multe lumi au ajuns la răscrucea puterii nucleare, au evitat dezastrul şi au construit civilizaţii paşnice şi fericite care aveau să fie nemilos distruse de forţe despre care nu cunoşteau nimic. În secolul douăzeci, aţi început şi voi să întâlniţi forţele respective. Din această cauză, a trebuit să intervenim.

În tot acel secol, rasa umană era târâtă încet către prăpastie, fără a bănui nimic. Peste prăpastia respectivă exista o singură punte. Puţine rase au descoperit-o fără să fie ajutate. Unele s-au întors când mai era încă timp, evitând atât pericolul, cât şi devenirea. Planetele lor au ajuns Insule Elizee, oaze de mulţumire lipsită de efort, şi nu vor mai juca nici un rol în istoria universului. Acesta n-ar fi fost niciodată destinul sau norocul vostru. Aveţi o rasă prea vitală pentru aşa ceva. V-aţi fi ruinat, târând şi pe alţii împreună cu voi, pentru că n-aţi fi găsit niciodată puntea.

Mă tem că în continuare multe din spusele mele se vor baza pe asemenea analogii. Nu posedaţi conceptele pentru multe lucruri pe care doresc să vi le spun, iar cunoaşterea noastră este de asemenea trist de mărginită.

Ca să înţelegeţi, trebuie să vă întoarceţi în trecut şi să redescoperiţi lucruri pe care strămoşii voştri le-ar fi considerat banale, dar pe care voi le-aţi uitat – pe care, de fapt, noi v-am ajutat, intenţionat, să le uitaţi. Întreaga noastră şedere aici se bazează pe o mistificare uriaşă, pe tăinuirea unor adevăruri ce nu eraţi pregătiţi să le înfruntaţi.

În secolele dinaintea sosirii noastre, savanţii Pământului au descoperit secretele lumii fizice şi v-au dus de la energia aburului la cea a atomului. Aţi abandonat superstiţiile: ştiinţa devenise singura religie a umanităţii. Ea constituia darul minorităţii occidentale pentru restul omenirii şi distrusese toate celelalte credinţe. Cele încă existente în momentul sosirii noastre îşi trăiau ultimele clipe. Se părea că ştiinţa putea explica totul. Nu existau forţe pe care să nu le fi prevăzut sau evenimente care să nu-şi găsească, în cele din urmă, o explicaţie. Originea universului putea rămâne necunoscută pe

vecie, dar tot ceea ce se petrecuse de atunci asculta de legile fizicii.

Cu toate acestea, misticii voştri, deşi pierduţi în propriile amăgiri, întrezăriseră frânturi ale adevărului. Există puteri ale creierului şi puteri dincolo de creier pe care ştiinţa voastră nu le-ar fi putut aduce niciodată în cadrul ei fără să-l sfărâme complet. De-a lungul anilor, au existat nenumărate consemnări ale unor fenomene stranii – poltergeism, telepatie, previziune – etichetate de voi fără a le putea explica. La început, ştiinţa le-a ignorat, apoi le-a negat existenţa, în ciuda dovezilor a cinci milenii. Însă aceste dovezi există şi, pentru a fi completă, orice teorie asupra universului ar trebui să le ia în considerare.

În prima jumătate a secolului douăzeci, câţiva dintre savanţii voştri au început să cerceteze aceste probleme. Nu ştiau, dar se jucau cu zăvorul cutiei Pandorei. Forţele pe care le-ar fi putut elibera depăşeau cu mult pericolele atomului. Fizicienii ar fi putut ruina numai Pământul, pe când parapsihologii ar fi răspândit dezastrul printre stele.

Aşa ceva nu se putea permite. Nu pot explica întreaga natură a ameninţării pe care o reprezentaţi voi. Pentru noi nu este un pericol şi de aceea nu putem înţelege. Să zicem că puteaţi deveni un cancer telepatic, o mentalitate malignă care, în pieirea ei inevitabilă, ar fi otrăvit alte minţi, chiar şi mai dezvoltate.

Pentru aceea am venit – am fost *trimişi* – pe Pământ. V-am oprit dezvoltarea pe orice nivel cultural şi am interzis orice fel de cercetare ştiinţifică a fenomenelor paranormale. Sunt conştient că, datorită decalajului dintre civilizaţiile noastre, am inhibat şi alte forme de creaţie. Acesta însă a fost un efect secundar, lipsit de importanţă.

Trebuie să vă destăinui un amănunt ce vi se va părea extrem de surprinzător, poate chiar incredibil. Noi nu posedăm şi nici nu înţelegem aceste potenţiale, aceste puteri latente… Intelectul nostru este mult mai puternic decât al vostru, totuşi în creierele voastre există ceva ce ne-a ocolit întotdeauna. De când am venit pe Pământ, v-am studiat şi am învăţat multe. Vom învăţa şi mai multe, dar mă îndoiesc că vom afla tot adevărul.

Rasele noastre au multe lucruri comune: de aceea am fost aleşi pentru această sarcină. Însă din alte puncte de vedere,

ambele reprezintă faze finale a două evoluţii diferite. Minţile noastre au ajuns la capătul dezvoltării. La fel, în forma lor actuală, şi minţile voastre. Voi însă puteţi face saltul spre treapta următoare şi aici apare diferenţa între noi. Potenţialul nostru este epuizat, pe când al vostru e neatins. Într-un fel necunoscut nouă, sunteţi în legătură cu puterile menţionate – puteri care se trezesc acum în lumea voastră.

Noi am oprit ceasul şi v-am făcut să bateţi pasul pe loc, până ce forţele acelea se dezvoltau, până când puteau umple canalele pregătite pentru ele. Tot ceea ce am făcut pentru îmbunătăţirea vieţii pe planetă: creşterea nivelului de trai, instaurarea păcii şi dreptăţii, am fi făcut oricum, odată ce eram nevoiţi să intervenim în dezvoltarea voastră... Însă toate aceste transformări măreţe v-au îndepărtat de adevăr, slujindu-ne astfel scopul.

Noi suntem paznicii voştri, nimic mai mult. Pesemne că adesea v-aţi întrebat ce poziţie ocupă rasa mea în ierarhia universului. Aşa cum noi suntem deasupra voastră, există ceva şi deasupra noastră, ceva care ne foloseşte pentru a-i sluji scopurile. N-am descoperit ce anume este, deşi epoci întregi i-am slujit ca unelte şi n-am îndrăznit să nu-i dăm ascultare. Dintotdeauna am primit dispoziţiile, ne-am deplasat spre o lume unde înmugurea civilizaţia şi am condus-o pe un drum închis nouă – drumul pe care porniţi voi acum.

Am studiat permanent transformarea pe care am fost trimişi s-o supraveghem, sperând că vom învăţa să evadăm din limitele noastre. Dar am întrezărit numai frânturi ale adevărului. Ne-aţi numit Overlorzi – Suprastăpâni – fără să vă daţi seama de ironia denumirii. În mod asemănător, putem spune că deasupra voastră se află *Overmintea* – Supramintea – care se foloseşte de noi precum olarul se foloseşte de roată.

Iar rasa voastră este lutul modelat pe roata aceea.

Noi credem, este doar o ipoteză, că Overmintea încearcă să sporească, să-şi extindă puterile şi cunoaşterea universului. Presupunem că reprezintă însumarea mai multor rase şi că a părăsit de multă vreme tirania materiei. În totalitate, este o conştiinţă inteligentă. Când a ştiut că v-aţi apropiat de prag, ne-a trimis să vă pregătim pentru transformarea ce începe acum.

Schimbările anterioare cunoscute de rasa voastră au durat epoci întregi. Aceasta însă este o transformare a minţii, nu a trupului. După normele evoluţiei, va fi ceva cataclismic, instantaneu. Deja a început. Trebuie să vă obişnuiţi cu ideea că sunteţi ultima generaţie de *Homo Sapiens*.

Vă putem spune foarte puţine despre natura transformării. Nu ştim cum se produce, ce impuls declanşator acţionează Overmintea atunci când consideră că a sosit momentul. Tot ce am descoperit este că începe printr-un singur individ, întotdeauna un copil, apoi se extinde exploziv, aidoma formării cristalelor în jurul primului nucleu dintr-o soluţie saturată. Adulţii nu vor fi afectaţi, întrucât mintea lor a intrat în mod ireversibil pe un şablon rigid.

Totul se va termina peste câţiva ani, iar rasa umană se va divide în două. Pentru lumea cunoscută vouă nu există viitor sau întoarcere. Toate speranţele şi visele voastre se opresc acum. V-aţi zămislit succesorii, dar în mod tragic nu-i veţi înţelege niciodată – nu veţi putea nici măcar să comunicaţi cu minţile lor. Ei nu vor avea minţi ca ale voastre. Vor fi o singură entitate, aşa cum voi sunteţi suma a miliarde de celule. Nu-i veţi considera oameni şi nu veţi greşi.

V-am spus toate acestea pentru a şti ce vă aşteaptă. Peste câteva ore, veţi fi confruntaţi cu criza. Sarcina şi datoria mea este să-i protejez pe cei pentru paza cărora am fost trimis. În ciuda forţelor ce se trezesc în ei, ar putea fi distruşi de cei din jur – da, chiar de părinţi, când vor înţelege adevărul. Va trebui să-i iau şi să-i izolez, pentru protecţia lor şi a voastră. Mâine, navele mele vor începe evacuarea. N-o să vă acuz dacă veţi căuta să vă împotriviţi, dar va fi inutil. Acum se deşteaptă forţe mai mari decât ale mele. Eu sunt numai unul din instrumentele lor.

Ce voi face cu supravieţuitorii, cînd rolul vostru a luat sfârşit? Cel mai simplu, şi poate cel mai milos, ar fi să-i distrug – aşa cum voi înşivă aţi scurta chinurile unui animal drag. Eu însă nu pot face asta. Vă veţi alege singuri viitorul, pentru anii care v-au mai rămas. Sper că omenirea îşi va găsi odihna în pace, ştiind că n-a trăit în zadar.

Este adevărat: ceea ce aţi adus pe lume s-ar putea să vi se pară absolut străin, nu vă va împărtăşi speranţele şi dorinţele, va privi cele mai de seamă realizări ale voastre ca pe nişte

jucării, dar, cu toate acestea, va însemna ceva minunat şi va fi creaţia *voastră*.

Când rasa mea o să fie uitată, o parte din voi va continua să dăinuie. De aceea, nu ne condamnaţi pentru ceea ce am fost siliţi să facem. Şi amintiţi-vă: noi vă vom invidia mereu!

Capitolul douăzeci şi unu

La început Jean plânsese, dar acum se potolise. Insula strălucea aurie în lumina puternică a soarelui, în vreme ce nava apăru încetişor deasupra vârfurilor gemene ale Spartei. Nu cu mult timp în urmă, pe insula aceea stâncoasă, fiul ei scăpase de la moarte printr-un miracol pe care-l înţelegea acum prea bine. Uneori se întreba dacă n-ar fi fost preferabil ca Overlorzii să nu fi intervenit, ci să-i fi lăsat să-şi înfrunte soarta. Moartea reprezenta o inevitabilitate căreia femeia îi putea face faţă, aşa cum se întâmplase în câteva rânduri; făcea parte din firea lucrurilor. Însă ceea ce se petrecea acum era mai straniu decât moartea… şi mai definitiv. Şi până atunci oamenii muriseră, dar rasa continuase.

Dinspre copii nu răzbătea nici un sunet. Stăteau pe plajă, în grupuri, la fel de puţin interesaţi unul de celălalt ca şi de locuinţele pe care le părăseau pentru totdeauna. Mulţi purtau prunci – prea mici ca să umble sau nedorind să-şi folosească puterile ce ar fi făcut inutil mersul. Desigur, gândi George, dacă puteau mişca materia inertă, îşi puteau deplasa şi propriile trupuri. Atunci de ce îi luau navele Overlorzilor?

Nu avea nici o importanţă. Plecau, iar acela era drumul pe care şi-l aleseseră. Atunci bărbatul îşi dădu seama ce anume îi zgândărea memoria. Cândva, demult, văzuse un film vechi al unui astfel de exod. Se petrecea la începutul Primului Război Mondial… sau al celui de-al Doilea. Şiruri lungi de trenuri încărcate cu copii părăseau încet oraşele ameninţate, lăsând în urmă părinţi pe care mulţi dintre ei nu aveau să-i mai revadă. Puţini plângeau; unii erau zăpăciţi, strângându-şi nervoşi lucruşoarele, dar cei mai mulţi păreau nerăbdători să înceapă aventura.

Totuşi analogia era falsă. Istoria nu se repeta niciodată cu adevărat. Cei care plecau astăzi nu mai erau copii, indiferent ce ar fi fost. Iar despre o revedere nu mai putea fi vorba.

Nava aterizase lângă apă, afundându-se în nisipul moale. Simultan, uriaşele panouri curbe glisară în sus şi pasarelele se

întinseră către plajă, aidoma unor limbi metalice. Siluetele risipite şi singuratice începură să se adune, mişcându-se cu precizia unui şir ordonat.

Singuratice? De ce se gândise la aşa ceva? se întrebă George. Singuratice nu aveau să mai fie niciodată. Numai indivizii pot fi singuri – numai fiinţele omeneşti. Când barierele erau dărâmate, singurătatea dispărea odată cu personalitatea. Nenumăratele picături de ploaie aveau să se unească în ocean.

Simţi strângerea mâinii lui Jean, într-un spasm brusc de emoţie.

— Uite, şopti ea. Îl văd pe Jeff. La uşa a doua.

Distanţa era mare şi nu putea fi sigur. Pe ochi i se lăsase un fel de pâclă, împiedicându-l să vadă. Totuşi, neîndoios, era Jeff; acum îşi recunoştea fiul, care pusese deja un picior pe pasarelă.

Atunci, băiatul se întoarse şi privi înapoi. Chipul lui se zărea doar ca o pată albă; din depărtare era greu de spus dacă-i recunoscuse sau dacă-şi amintea ceva din tot ceea ce părăsea. George n-avea să ştie niciodată dacă Jeff se întorsese spre ei pur şi simplu din întâmplare, sau dacă ştiuse, în ultimele momente când era încă fiul lor, că-l priveau intrând într-o lume interzisă lor.

Uşile uriaşe începură să se închidă. În clipa aceea, Fey ridică botul şi schelălăi prelung şi răguşit. Îşi răsuci ochii minunaţi şi limpezi către George şi bărbatul înţelese că ea îşi pierduse stăpânul. Acum rămăsese fără rival.

***

Pentru cei rămaşi existau multe drumuri, însă o singură destinaţie. Unii spuneau: „Lumea este încă minunată; într-o zi va trebui s-o părăsim, dar de ce să ne grăbim plecarea?”

Alţii, care investiseră în viitor mai mult decât în prezent şi pierduseră tot ce le dădea sens vieţii, nu doreau să mai trăiască. Hotărâseră să părăsească viaţa, singuri sau împreună cu prietenii lor, în funcţie de dorinţa fiecăruia.

Aşa se întâmplă şi cu atenienii. Insula se născuse din foc; urma să piară tot prin foc. Aceia care doreau să plece erau liberi s-o facă, însă cei mai mulţi rămaseră să întâmpine sfârşitul printre fragmentele viselor lor.

***

Nimeni nu trebuia să ştie când avea să vină clipa. Totuşi, Jean se trezi în tăcerea nopţii şi rămase o secundă privind strălucirile fantomatice ale tavanului. Căută apoi degetele lui George. De obicei, bărbatul dormea adânc, dar acum se trezi imediat. Nu vorbiră, căci cuvintele dorite nu existau.

Jean nu se mai simţea înspăimântată, nici măcar tristă. Depăşise toate stările acelea; acum era detaşată de orice emoţie. Rămăsese de făcut un singur lucru şi ştia că de-abia mai avea timp pentru el.

Fără un cuvânt, George o urmă prin casa tăcută. Traversară pata de lumină pătrunsă prin lucarna atelierului şi intrară în linişte în camera copiilor.

Nu se schimbase nimic. Fluorodesenele pictate cândva cu grijă de George continuau să strălucească pe pereţi. Clopoţeii lui Jennifer Anne zăceau în colţul unde-i azvârlise în clipa când mintea ei se transformase în înstrăinarea necunoscută în care locuia acum.

Ea şi-a abandonat jucăriile, gândi George, dar ale noastre ne vor urma. Se gândi la odraslele regale ale faraonilor, ale căror păpuşi şi mărgele fuseseră îngropate împreună cu ele, cu cinci mii de ani în urmă. Aşa avea să fie şi acum. Nimeni, îşi spuse el, nu va mai iubi vreodată comorile noastre; le vom lua cu noi şi nu vor mai putea pleca.

Încet, Jean se întoarse spre bărbat şi-şi lăsă capul pe umărul lui. George o cuprinse cu braţele şi dragostea pe care o cunoscuseră cândva reveni din nou, estompată, dar clară ca un ecou dinspre nişte munţi îndepărtaţi. Era prea târziu acum să-i spună tot ce dorise şi încercă regrete nu atât pentru dezamăgirile lui, cât pentru indiferenţa anterioară.

Apoi Jean rosti încet:

— Adio, iubitule, şi-şi strânse braţele în jurul său. George nu avu timp să-i răspundă, însă chiar şi în acea ultimă clipă simţi o uimire scurtă, întrebându-se de unde ştiuse ea că sosise sfârşitul.

Adânc în stâncă, fragmentele de uraniu începuseră să se grăbească, căutând fuziunea ce n-o puteau realiza niciodată.

Iar insula se înălţă în întâmpinarea zorilor.

Capitolul douăzeci şi doi

Nava Overlorzilor sosi, alunecând de-a lungul traiectoriei ei strălucitoare prin inima Carenei. Îşi începuse frânarea printre planetele exterioare, dar când trecuse de Marte mai avea o fracţiune considerabilă din viteza luminii. Încet, câmpurile uriaşe ce înconjurau Soarele îi absorbeau momentul inerţial, în timp ce, la un milion de kilometri în urmă, energiile Propulsiei Stelare pictaseră bolta cu lumină.

Jan Rodricks revenea, mai bătrân cu şase luni, în lumea părăsită cu optzeci de ani în urmă.

De data aceasta nu mai era un pasager clandestin, pitit într-o odăiţă secretă. Stătea înapoia celor trei piloţi (de ce oare, se întrebase el, erau necesari atâţia?), privind liniile ce apăreau şi dispăreau pe display-ul uriaş care domina cabina de comandă. Formele şi culorile nu însemnau nimic pentru el; presupunea că reprezentau informaţii care, într-o navă omenească, s-ar fi transpus în mărimi referitoare la distanţe. Uneori însă ecranul arăta stelele înconjurătoare şi în scurt timp, spera el, avea să arate Pământul.

Era bucuros că revenea acasă, în ciuda eforturilor făcute pentru a evada de acolo. În acele ultime luni se maturizase. Văzuse multe, călătorise atât de departe, iar acum tânjea după planeta lui. Ştia acum de ce Overlorzii le interziseseră pământenilor stelele. Omenirea avea un drum lung de parcurs până să poată juca un rol în civilizaţia pe care o întrezărise.

S-ar fi putut, deşi el refuza să accepte această ipoteză, ca omenirea să nu poată depăşi niciodată stadiul unei specii inferioare, păstrată într-o grădină zoologică aparte, cu Overlorzii ca supraveghetori. Poate că asta dorise Vindarten să spună înainte de plecare, când îi dăduse lui Jan avertismentul acela ambiguu: „Cât timp ai lipsit de pe planeta ta”, zisese Overlordul, „s-au putut întâmpla multe… S-ar putea să nu-ţi mai recunoşti lumea, atunci când o vei vedea.”

Poate că aşa este, se gândi: optzeci de ani reprezintă timp lung şi, deşi tânăr şi adaptabil, s-ar fi putut să priceapă cu greu toate schimbările petrecute. De un lucru era însă sigur: oamenii aveau să dorească să-i asculte relatările şi să afle ce întrezărise din civilizaţia Overlorzilor.

Fusese bine tratat, aşa cum prevăzuse de altfel. Nu-şi amintea nimic din călătoria interstelară; când narcoticul îşi

încetase efectul, nava intra deja în sistemul planetar al Overlorzilor. Ieşise din ascunzătoare şi constatase cu uşurare că n-avea nevoie de buteliile cu oxigen. Aerul era mai dens, dar putea respira fără dificultate. Se afla în cala gigantică a navei, scăldată într-o lumină roşie, printre alte nenumărate colete uriaşe. Îi trebuise aproape o oră să găsească drumul spre cabina de comandă şi să se prezinte echipajului.

Lipsa lor de surpriză îl uluise; ştia că Overlorzii nu-şi trădau sentimentele, totuşi se aşteptase la o reacţie. Extratereştrii continuaseră însă să-şi vadă de treburi, supraveghind ecranul imens şi apăsând nenumărate taste de pe pupitrele de comandă. Atunci înţelesese că ajunseseră la destinaţie, deoarece, din timp în timp, pe display fulgera imaginea mereu crescătoare a unei planete. Nu simţise însă nici cea mai mică senzaţie de mişcare sau acceleraţie, doar o gravitaţie perfect constantă, pe care o aprecia la o cincime din cea terestră. Forţele imense ce deplasau nava erau compensate cu o precizie extraordinară.

Apoi cei trei piloţi se ridicaseră simultan şi el îşi dăduse seama că drumul se terminase. Overlorzii nu discutaseră cu pasagerul lor, nici între ei, şi când îi făcuseră semn să-i urmeze, Jan fusese fulgerat de o idee la care ar fi trebuit să se gândească mai demult. Era posibil ca acolo, la capătul liniei de aprovizionare a lui Karellen, să nu existe nici un cunoscător al graiurilor pământene.

Îl priviseră gravi, în vreme ce uşile gigantice glisaseră sub ochii lui iscoditori. Acela era momentul culminant al vieţii sale: avea să fie prima fiinţă umană care să vadă o planetă scăldată în lumina altui soare. Razele lui NGS 549672 inundară nava, iar acolo, înaintea lui, se afla planeta Overlorzilor.

La ce se aşteptase? Nu era sigur. Clădiri vaste, oraşe cu turnurile pierdute printre nori, maşini dincolo de orice imaginaţie – toate acestea nu l-ar fi surprins. Văzuse însă o câmpie aproape obişnuită, întinzându-se până la un orizont prea apropiat, şi alte trei nave ale Overlorzilor, câţiva kilometri mai departe.

Pentru o clipă, simţise o undă de dezamăgire. După aceea, înălţase din umeri, înţelegând că, la urma urmei, amplasarea unui port spaţial într-o regiune îndepărtată şi nelocuită constituia un lucru normal.

Era rece, dar nu ger. Lumina uriaşului soare roşu, aflat puţin deasupra orizontului, era suficientă pentru ochii umani, totuşi Jan se întrebase peste cât timp avea să ducă dorul verdelui şi albastrului. Apoi zărise ridicându-se pe cer o semilună uriaşă, ca un arc plasat înapoia soarelui. O privise mult timp până să înţeleagă că drumul nu se terminase încă. *Aceea* era planeta Overlorzilor. Acum se afla pe un satelit al ei, probabil baza de plecare a navelor.

Îl duseseră la o navetă de mărimea unui avion terestru. Simţindu-se ca un pigmeu, se căţărase într-unul din scaunele uriaşe, încercând să zărească prin hublourile de observaţie ceva din planeta ce se apropia.

Călătoria fusese atât de rapidă încât abia avusese timp să distingă câteva detalii ale globului ce se mărea sub el. Chiar acolo, atât de aproape de căminul lor, se părea că Overlorzii foloseau o variantă a Propulsiei Stelare, pentru că după numai câteva minute traversaseră o atmosferă groasă, pătată de nori. Când uşile se deschiseseră, păşise într-o încăpere al cărei plafon probabil glisase, închizându-se imediat după sosirea navei, deoarece deasupra nu exista nici urmă de intrare.

Tânărul părăsise clădirea abia după două zile. Constituia un pasager neaşteptat şi nu aveau unde-l ţine. În plus, nici un Overlord nu înţelegea engleza. Comunicarea era practic imposibilă şi Jan îşi dăduse seama cu amărăciune că un contact cu o rasă străină nu se desfăşura chiar atât de uşor cum fusese adesea descris în ficţiuni. Limbajul semnelor se dovedise lipsit de succes, deoarece depindea prea mult de gesturi, expresii şi atitudini ce nu erau comune Overlorzilor şi oamenilor.

Ar fi fost îngrozitor, se gândise, ca singurii Overlorzi care-i vorbeau graiul să se fi găsit pe Pământ. Putea doar să aştepte şi să spere. Cu siguranţă, vreun savant, vreun expert în rase străine avea să vină să se ocupe de el! Sau era atât de lipsit de importanţă încât nici unul nu putea fi deranjat?

Nu putea părăsi clădirea, fiindcă uşile nu aveau comenzi vizibile. Se deschideau, pur şi simplu, atunci când un Overlord se îndrepta spre ele. Jan încercase acelaşi lucru, agitase obiecte în aer, ca să influenţeze eventualele celule fotoelectrice, dar fără rezultat. Pricepuse că un om din epoca de piatră, rătăcit într-un oraş modern, ar fi fost la fel de neajutorat. O dată încercase să iasă alături de un Overlord, însă fusese împins

delicat înapoi. Deoarece nu dorea să-şi irite gazdele în vreun fel, nu mai insistase.

Vindarten sosise înainte ca pământeanul să înceapă să dispere. Overlordul vorbea o engleză stâlcită şi mult prea rapidă, dar şi-o îmbunătăţise cu iuţeală. După câteva zile, putuseră conversa în legătură cu orice subiect ce nu necesita un vocabular de specialitate.

Odată cu apariţia lui Vindarten, Jan scăpase de griji. Nu avea însă ocazia de a face lucrurile dorite, pentru că-şi petrecea aproape tot timpul cu cercetătorii Overlorzi, doritori să efectueze teste lipsite de înţeles, cu nişte instrumente complicate. Lui Jan nu-i plăceau deloc experienţele acelea şi, după o şedinţă cu un fel de aparat de hipnoză, avusese o durere de cap îngrozitoare vreme de câteva ore. Dorea să coopereze, totuşi nu era sigur dacă Overlorzii îi cunoşteau limitele mintale şi fizice. Avusese nevoie de timp îndelungat să-i convingă că trebuie să doarmă la intervale regulate.

Între şedinţe întrezărise câteva aspecte ale oraşului şi-şi dăduse seama cât de dificil şi periculos ar fi fost să încerce să-l exploreze. Străzile erau practic inexistente şi se părea că nu există nici o suprafaţă de transport. Acela era căminul unor fiinţe care puteau zbura şi nu se temeau de gravitaţie. Era perfect normal să te trezeşti în faţa unui abis de câteva sute de metri, sau să constaţi că singura cale de acces într-o încăpere se găsea undeva sus, într-o deschidere din perete. Din sute de exemple, Jan începuse să priceapă că psihologia unei rase înaripate diferea fundamental de cea a creaturilor legate de sol.

Era straniu să-i vadă pe Overlorzi zburând aidoma unor păsări imense printre turnurile oraşului, mişcând aripile prin lovituri rare şi puternice. Aici apărea însă o problemă ştiinţifică. Planeta era uriaşă, mult mai mare decât Pământul, totuşi gravitaţia era scăzută şi Jan se întrebase cum de avea o atmosferă atât de densă. Îl iscodise pe Vindarten şi aflase, aşa cum bănuise, că lumea aceea nu era planeta de baştină a Overlorzilor. Ei apăruseră şi evoluaseră pe o planetă mult mai mică, colonizând-o ulterior pe aceasta, schimbându-i nu numai atmosfera, ci şi gravitaţia.

Arhitectura Overlorzilor era mohorât de funcţională. Pământeanul nu zări nici un ornament, nimic care să nu servească unui scop, chiar dacă uneori acesta depăşea

capacitatea lui de înţelegere. Dacă un om al vremurilor medievale ar fi putut vedea oraşul acela scăldat în lumina roşie şi fiinţele ce se deplasau prin el, s-ar fi crezut cu siguranţă în Iad. Până şi Jan, cu toată curiozitatea şi detaşarea lui ştiinţifică, se găsea uneori la limita unei spaime inexplicabile. Absenţa unui singur punct de referinţă familiar poate deveni agasantă chiar şi pentru minţile cele mai limpezi şi detaşate.

Existau apoi multe detalii pe care nu le pricepea şi pe care Vindarten nu putea sau nu voia să i le explice. Ce erau luminile străfulgerătoare şi formele schimbătoare, lucrurile mişcându-se într-atât de iute prin văzduh încât niciodată nu putea fi sigur de existenţa lor? Puteau fi ceva uluitor şi inspirator de veneraţie, sau ceva spectaculos dar banal, aidoma reclamelor luminoase de pe vremuri.

Jan înţelese de asemenea că lumea Overlorzilor cuprindea sunete pe care el nu le putea auzi. Ocazional, distingea ritmuri complexe, gonind de-a lungul spectrului auditiv, pentru a dispărea la una din limitele acestuia. Vindarten părea că nu înţelege conceptul lui Jan despre muzică şi de aceea nu izbuti să rezolve în chip satisfăcător problema.

Oraşul nu era foarte mare; cu siguranţă mult mai mic decât Londra sau New York-ul din zilele lor de glorie. După spusele lui Vindarten, existau câteva mii de asemenea aşezări răspândite pe planetă, fiecare având un scop precis determinat. Pe Pământ, conceptul cel mai apropiat ar fi fost cel de orăşel universitar, cu excepţia faptului că gradul de specializare ajunsese mult mai departe. Locul în care se găsea pământeanul se ocupa exclusiv cu studiul raselor străine.

Într-una din primele călătorii în exteriorul odăiţei în care locuia Jan, Vindarten îl dusese la muzeu. Pentru tânăr reprezentase un impuls psihologic extrem de util, deoarece se trezise într-un loc al cărui scop îl putea înţelege în totalitate. Exceptând dimensiunile sale, muzeul aducea foarte mult cu unul terestru. Merseseră mult până acolo, cu o platformă uriaşă care se mişca aidoma unui piston într-un cilindru vertical de lungime necunoscută. Nu existau comenzi vizibile, iar la începutul şi la sfârşitul coborârii sensul acceleraţiei era evident. Probabil că Overlorzii nu-şi iroseau pe planetă dispozitivele ce produceau câmpuri compensatore. Jan se întrebase dacă întregul interior al planetei era sfredelit de excavaţii şi de ce limitaseră mărimea

oraşului prin construcţii subterane, în loc să-l extindă spre exterior? Aceasta era o altă problemă ce avea să rămână fără răspuns.

Puteai să-ţi petreci toată viaţa explorând sălile uriaşe. Aici se găseau realizările mai multor civilizaţii decât putea bănui pământeanul. Nu aveau însă timp suficient pentru a vedea totul. Vindarten îl instalase pe o bandă a podelei care, la prima vedere, părea un desen ornamental. Apoi Jan îşi amintise că aici nu existau ornamente şi, în acelaşi moment, ceva invizibil îl apucase uşor, propulsându-l înainte. Trecuseră prin faţa vitrinelor gigantice, prin faţa unor lumi inimaginabile, cu o viteză de douăzeci-treizeci de kilometri pe oră.

Overlorzii rezolvaseră problema oboselii fizice. Nimeni nu mai era nevoit să meargă pe jos.

Parcurseseră câţiva kilometri când ghidul lui îl apucă din nou şi, cu o bătaie a uriaşelor sale aripi, îl ridicase din mijlocul forţei necunoscute. Înaintea lor se întindea o sală imensă, pe jumătate goală, inundată de o lumină familiară, pe care Jan n-o mai zărise din momentul părăsirii Pământului. Strălucirea era slabă, pentru a nu afecta ochii sensibili ai Overlorzilor, dar era, fără putinţă de greşeală, a Soarelui. Jan nu crezuse niciodată că ceva atât de simplu şi banal i-ar putea deştepta atâta nostalgie.

Deci acolo se găseau exponatele Pământului! Trecuseră la câţiva metri de o machetă superbă a Parisului, de comori de artă din douăsprezece secole, adunate de-a valma, de calculatoare moderne şi topoare paleolitice, de receptoare TV şi turbine cu abur. Deschiseseră o uşă enormă şi intraseră în biroul custodelui pentru Pământ.

Tânărul se întrebase dacă el era primul pământean văzut de acesta, sau dacă fusese vreodată pe Pământ; ori poate era pur şi simplu una dintre numeroasele planete de care răspundea şi a căror poziţie exactă nici măcar n-o cunoştea. În orice caz, nu înţelegea engleza şi Vindarten trebuise să joace rolul de translator.

Jan petrecuse câteva ore acolo, vorbind într-un dispozitiv de înregistrat în vreme ce Overlorzii îi arătaseră diferite obiecte terestre. Spre ruşinea lui, descoperise că nu putea identifica multe din ele. Ignoranţa sa asupra rasei din care făcea parte şi a realizărilor ei era uriaşă; se întrebase dacă Overlorzii, cu toate

superbele lor însuşiri mintale, puteau cuprinde într-adevăr întreaga structură a culturii omeneşti.

La ieşirea din muzeu, Vindarten îl condusese pe alt traseu. Plutiseră din nou, fără efort, prin coridoarele gigantice însă, de data aceea, prin faţa lor defilaseră creaţiile naturii, nu ale minţii. Sullivan, gândise Jan, şi-ar fi dat viaţa să fie aici şi să vadă minunile evoluţiei din o sută de lumi. Dar, îşi amintise el, Sullivan era probabil mort...

Apoi, fără nici un avertisment, ieşiseră într-o galerie, sus, deasupra unei camere circulare de aproape o sută de metri circumferinţă.

Ca de obicei, nu exista nici un parapet protector şi la început Jan ezitase să se apropie de margine. Vindarten stătea chiar pe muchie, privind calm în jos, de aceea Jan avansase prudent lângă Overlord.

Podeaua se afla doar la douăzeci de metri dedesubt, mult prea aproape. Mai târziu, pământeanul fusese convins că ghidul său nu dorise să-l surprindă şi rămăsese complet uluit de reacţia lui. Urlase îngrozitor şi sărise înapoi, căutând să se ascundă. Abia când ecourile înăbuşite ale răcnetului se stinseseră în atmosfera densă, hotărâse să înainteze iarăşi.

Bineînţeles, era lipsit de viaţă – nu cum crezuse în prima clipă de panică, viu şi privindu-l. Umplea aproape întreg spaţiul circular şi lumina rubinie strălucea şi scânteia în adâncimile lui de cristal.

Era un ochi gigantic.

— Ce te-a făcut să emiţi sunetul acela? întrebase Vindarten.

— Mi-a fost frică, recunoscuse ruşinat Jan.

— De ce? Doar nu-ţi închipui că aici poate fi vreun pericol?

Omul se întrebase dacă i-ar fi putut explica ce înseamnă o acţiune reflexă, dar se hotărâse să nu încerce.

— Orice lucru cu totul neaşteptat este înfricoşător. Până la analizarea unei situaţii noi, e mai sigur să presupui răul.

Inima continuase să-i bată violent, când privise din nou ochiul monstruos. Desigur, fusese un model mărit, aşa cum se proceda cu insectele şi microbii din muzeele terestre. Totuşi, chiar în momentul întrebării, Jan ştiuse, cu o siguranţă ciudată, că aşa ceva putea exista.

Vindarten nu-i spusese mare lucru; nu constituia domeniul lui de activitate şi nu-l interesa. Din descrierea Overlordului, Jan

izbutise să alcătuiască imaginea unei fiinţe ciclopice, trăind printre sfărâmăturile asteroidale ale unui soare îndepărtat, cu înălţimea nelimitată de forţa gravitaţiei, depinzând pentru hrană şi viaţă de raza şi puterea de descompunere a unicului său ochi.

Părea că nu există limită în privinţa creaţiilor Naturii, dacă era silită, şi Jan simţise o plăcere iraţională, descoperind ceva ce Overlorzii nu încercaseră. Aduseseră un caşalot de pe Pământ, dar se opriseră *aici*.

***

Sosise apoi momentul când urcase la nesfârşit, până ce pereţii ascensorului trecuseră de la opalescenţă la o transparenţă de cristal. Păruse că stă, nesusţinut, printre cele mai înalte turnuri ale oraşului, cu nimic ferindu-l de abis. Nu simţise însă o ameţeală diferită celei dintr-un avion, fiindcă nu exista nici o senzaţie de contact cu solul îndepărtat.

Se afla deasupra norilor, împărţindu-şi cerul cu câteva piscuri din metal sau piatră. Dedesubt, stratul de nori se rostogolea alene, precum un ocean trandafiriu. Pe cer, nu departe de soarele sumbru, existau două luni mititele şi palide, iar aproape de centrul discului sângeriu se zărea o umbră mică şi neagră, perfect rotundă. Putea fi o pată solară sau altă lună în tranzit.

Jan îşi plimbase încet privirea pe linia orizontului. Acoperişul de nori se întindea până la marginea planetei uriaşe, dar la o distanţă greu de apreciat, un petic întunecat putea marca turnurile altui oraş. Îl examinase un timp, apoi îşi reluase cercetarea atentă.

Când parcursese jumătate din cercul orizontal, văzuse muntele. Nu se afla la orizont, ci *dincolo* de el – un singur pisc ridicându-se desupra marginii lumii, cu pantele inferioare ascunse, aşa cum partea cea mai mare a unui aisberg se găseşte sub linia de plutire. Încercase să-i aproximeze mărimea, însă nu izbutise. Chiar pe o planetă cu gravitaţia atât de scăzută, era greu de crezut că pot exista asemenea munţi. Oare Overlorzii, se întrebase el, făceau ascensiuni pe pantele acelea, plutind aidoma unor vulturi?

Apoi, încet, muntele începuse să se transforme. La început, avusese un roşu posomorât, aproape sinistru, cu câteva semne

vagi, greu de distins, în partea superioară. Tocmai încerca să se concentreze asupra lor, când îşi dăduse seama că se mişcau…

La început, nu-i venise să creadă. După aceea, se străduise să-şi reamintească faptul că prejudecăţile nu aveau nici o valoare aici, că nu trebuia să-i permită minţii să respingă nici un mesaj adus de simţuri în tainiţele creierului. Nu trebuia să înţeleagă, ci doar să observe. Înţelegerea avea să vină mai târziu, sau niciodată.

Muntele – continua să-l numească aşa, întrucât nu exista alt cuvânt pe care să-l poată folosi – părea viu. Îşi amintise de ochiul monstruos din criptă… dar nu, aşa ceva era de neconceput. Ceea ce vedea nu constituia viaţă organică; ba chiar, bănuise tânărul, nici măcar materie în sensul cunoscut lui.

Roşul cel sumbru se deschisese spre o nuanţă mai ameninţătoare. Apăruseră dungi viu colorate în galben şi, pentru o clipă, lui Jan i se păruse că privea un vulcan revărsând şuvoaie de lavă. Însă şuvoaiele respective, aşa cum deducea după petele şi împestriţările lor, se deplasau *în sus*.

Apoi, din norii rubinii situaţi în jurul bazei muntelui se înălţase altceva: un inel uriaş, perfect orizontal şi rotund, colorat în nuanţa pe care Jan o lăsase atât de departe; poate nici chiar cerurile Pământului n-aveau un azuriu mai frumos. Nu mai văzuse culorile acelea nicăieri în lumea Overlorzilor şi simţise un nod în gât, cu gândul la amintirile deşteptate.

Inelul se lărgise pe măsură ce urca. Ajunsese deasupra muntelui şi curba exterioară înainta rapid spre tânăr. Era probabil un fel de tornadă, se gândise Jan, un inel de fum aflat deja la mulţi kilometri înălţime. Nu zărise însă rotaţia bănuită şi părea că rămâne la fel de solid, în ciuda dilatării.

Umbra lui se ivise cu mult înainte ca inelul însuşi să treacă pe deasupra, continuând să se înalţe în spaţiu. Îl privise până devenise o linie subţire şi albastră, greu de urmărit pe cerul roşu. Când dispăruse în cele din urmă, se afla pesemne la multe mii de kilometri depărtare şi continua să se extindă.

Privise înapoi către munte. Acesta era acum auriu şi lipsit de semne distinctive. Poate fusese numai o impresie – ajunsese să creadă orice – însă părea mai înalt şi mai îngust şi se rotea aidoma unui vârtej. Abia atunci, încă paralizat şi uluit, îşi amintise de videocameră. O ridicase, îndreptând-o spre fenomenul straniu.

Imediat, Vindarten i se aşezase în faţă. Ferm, acoperise cu palmele obiectivul şi-l determinase să coboare aparatul. Jan nu încercase să se împotrivească; ar fi fost inutil, bineînţeles, dar simţise brusc o spaimă teribilă faţă de spectacolul la care asistase şi nu mai dorise să afle nimic despre el.

În celelalte călătorii, Overlordul nu-i interzisese să fotografieze şi nici nu refuzase să-i dea explicaţii. Acum însă, Vindarten petrecu mult timp solicitându-i lui Jan să descrie amănunţit ceea ce observase.

În momentele acelea, Jan îşi dăduse seama că ochii lui Vindarten văzuseră cu totul altceva; atunci bănuise, întâia oară, că şi Overlorzii aveau stăpâni.

***

Acum, revenea acasă, iar teama, uimirea şi misterul rămăseseră mult în urmă. Presupunea că se afla pe aceeaşi navă, deşi cu siguranţă echipajul era altul. Oricât de lungi le-ar fi fost vieţile, era greu de crezut că Overlorzii ar fi dorit să rămână atâta vreme departe de casă, petrecându-şi zeci de ani în călătorii interstelare.

Bineînţeles, efectul relativist al timpului acţiona în ambele sensuri. Overlorzii îmbătrâneau doar cu patru luni pe durata călătoriei, dar când reveneau acasă, prietenii lor îmbătrâniseră cu optzeci de ani.

Fără îndoială, dacă ar fi dorit, Jan ar fi putut rămâne restul vieţii pe planeta Overlorzilor. Însă Vindarten îl prevenise că pentru câţiva ani nu mai erau programate călătorii spre Pământ şi-l sfătuise să profite de prima ocazie. Poate Overlorzii înţeleseseră că, deşi stătuse destul de puţin timp pe planeta lor, mintea tânărului se apropiase de capătul resurselor. Sau devenise o bătaie de cap inutilă şi nu-şi mai puteau pierde timpul cu el.

Conta prea puţin acum, când Pământul se afla în faţa lui. Mai văzuse imaginea aceea de cel puţin o sută de ori, însă întotdeauna prin ochiul rece şi mecanic al camerei de televiziune. În sfârşit, acum se găsea el însuşi în spaţiu; se desfăşura ultimul act al visului său, iar Pământul se rostogolea sub ochii lui, pe eterna orbită.

Secera verde-albastră era în primul pătrar; mai mult de jumătate din discul vizibil rămăsese ascunsă în întuneric. Se zăreau puţini nori, doar câteva petice răzleţite de vânturi. Calota arctică strălucea scânteietor, întrecută însă de reflexiile orbitoare ale Soarelui în nordul Pacificului.

Puteai crede că era o planetă acvatică: emisfera respectivă nu avea nici un petec de pământ. Dintre continente se distingea numai Australia, ca o ceaţă întunecată, în pâcla atmosferică.

Nava intră în conul uriaş de umbră al Pământului; semiluna strălucitoare se subţie, se reduse până la un arc de foc şi dispăru. În faţă se întindeau bezna şi noaptea. Lumea dormea.

Abia atunci îşi dădu seama tânărul că ceva era în neregulă. Sub el se aflau acum continente, dar unde erau salbele strălucitoare de lumini şi coloniile de licurici ce indicau oraşele Omului? în toată emisfera umbrită, nici o scânteie nu înfrunta bezna. Dispăruseră fără urmă milioane de kilowaţi care, odată, fuseseră azvârlite cu nepăsare spre stele. Privea un Pământ ce putea fi asemănător cu cel dinaintea apariţiei omului.

Nu aceasta era întoarcerea aşteptată. Nu putea face nimic altceva decât să privească, în vreme ce în inima lui sporea teama înaintea necunoscutului. Se întâmplase ceva... ceva inimaginabil. Totuşi nava coborî într-o curbă lungă, revenind deasupra emisferei însorite.

Nu văzu nimic la aterizare, deoarece Pământul dispăru brusc de pe display, înlocuit de configuraţii luminoase şi lipsite de sens. Când imaginea reapăru, se găseau pe sol. În depărtare se zăreau clădiri uriaşe, maşini şi un grup de Overlorzi.

De undeva răsună şuierul înăbuşit al aerului, atunci când nava egaliză presiunile, apoi zgomotul deschiderii uşilor uriaşe. Nu mai aşteptă; giganţii tăcuţi îl priviră, toleranţi sau indiferenţi, ieşind în fugă din cabina de comandă.

Se afla acasă, sub razele Soarelui său, respirând aerul ce-i înviorase pentru prima oară plămânii. Pasarela era deja coborâtă, dar trebui să aştepte până ce ochii i se acomodară cu lumina.

Lângă un vehicul transportor plin cu lăzi se găsea Karellen, la mică distanţă de însoţitorii săi. Jan nu se întrebă cum de-l recunoscuse pe Administrator, nici nu rămase surprins, văzându-l neschimbat. Prezenţa Overlordului era aproape singurul lucru petrecut aşa cum prevăzuse.

— Te aşteptam, rosti Karellen.

Capitolul douăzeci şi trei

— În primele zile, spuse Karellen, nu era periculos să mergem printre ei. Însă n-au mai avut nevoie de noi. Rolul nostru a luat sfârşit atunci când i-am strâns laolaltă şi le-am pus la dispoziţie un continent întreg. Priveşte!

Peretele din faţa lui Jan dispăru. Privea în jos, de la o altitudine de câteva sute de metri, spre o regiune împădurită. Iluzia era atât de perfectă încât pe moment simţi o uşoară ameţeală.

— Asta este după cinci ani, când a început a doua fază.

Sub ei se mişcau siluete şi aparatul coborî asupra lor ca o pasăre de pradă.

— O să suferi, continuă Karellen. Nu uita însă că normele tale nu mai sunt valabile. Nu priveşti copii umani.

Totuşi, aceea fu impresia imediată a lui Jan şi nici un fel de logică n-o putea înlătura. Puteau fi nişte sălbatici, angajaţi într-un dans ritual. Erau goi şi murdari, cu părul lung şi încâlcit intrându-le în ochi. După cât îşi dădea seama, aveau între cinci şi cincisprezece ani, deşi toţi se deplasau cu aceeaşi viteză, precizie şi completă indiferenţă faţă de împrejurimi.

Apoi, le zări chipurile. Înghiţi un nod şi se strădui să nu-şi ferească privirea. Feţele copiilor erau mai inexpresive decât ale morţilor, fiindcă până şi un cadavru poartă pe trăsăturile sale un mesaj cioplit de dalta timpului, pentru a vorbi atunci când buzele sunt inerte. Acolo însă nu existau mai multe emoţii sau sentimente decât pe figura unui şarpe sau a unei insecte. Overlorzii înşişi erau mai umani.

— Cauţi ceva ce nu mai există, zise Karellen. Aminteşte-ţi: n-au mai multă individualitate decât celulele corpului tău. Însă laolaltă reprezintă ceva mult mai însemnat decât tine.

— De ce se mişcă aşa?

— Noi l-am denumit Dansul Cel Lung, răspunse Overlordul. Ştii, ei nu dorm niciodată, iar asta durează de aproape un an. Sunt trei sute de milioane şi toţi execută aceleaşi mişcări, pe întregul continent. Am analizat mişcările respective, tiparul lor, dar nu ne-au dezvăluit nimic, poate pentru că vedem doar partea fizică – puţinul ce se găseşte aici, pe Pământ. Poate că ceea ce noi am numit Overminte îi educă deocamdată,

contopindu-i într-o singură unitate înainte de a-i putea absorbi pe de-a întregul în entitatea ei.

— Dar cum se descurcă cu hrana? Şi ce se întâmplă dacă nimeresc peste un obstacol: pomi, stânci sau apă?

— Apa nu contează, nu se pot îneca. Atunci când se lovesc de obstacole, uneori se rănesc, dar nu reacţionează niciodată. În privinţa hranei, la început aveau la îndemână fructe şi animale mici. Acum au depăşit această necesitate, ca şi multe altele. În principiu, hrana este o sursă de energie, iar ei au învăţat să acceseze surse mult mai mari.

Imaginea tremură, de parcă ar fi trecut un val de căldură. Când redeveni clară, agitaţia de pe sol încetase.

— Priveşte, rosti Karellen. Trei ani mai târziu.

Micile creaturi, neajutorate şi patetice pentru cineva care nu cunoştea adevărul, stăteau nemişcate în păduri, poiene şi câmpii. Aparatul alerga fără oprire de la unul la altul; deja, gândi Jan, chipurile lor tindeau către un tipar comun. Văzuse câteva fotografii făcute prin suprapunerea a zeci de trăsături, pentru a se obţine o figură „medie”. Rezultatul fusese la fel de lipsit de personalitate ca aici.

Parcă dormeau sau erau în transă. Ţineau ochii închişi şi nu păreau mai conştienţi de cele din jur decât copacii sub care stăteau. Ce gânduri, se întrebă tânărul, străbăteau reţeaua complexă în care minţile lor nu reprezentau decât firele unei uriaşe ţesături? O ţesătură care, înţelesese acum, cuprindea multe lumi şi rase, şi continua să crească mereu.

Ceea ce urmă se petrecu cu o repeziciune ce surprinse ochiul şi ameţi mintea. Până atunci, Jan privise un teren mănos, fără nimic aparte, exceptând numeroase statui mici, risipite – deşi nu aleatoriu – în lung şi lat. În clipa următoare, toţi copacii, iarba şi creaturile vii ce populaseră ţinutul dispăruseră brusc. Rămăseseră doar lacurile neclintite, râurile unduitoare, dealurile cafenii, lipsite acum de pătura verde... şi figurile indiferente şi tăcute care provocaseră distrugerea.

— De ce-au făcut-o? icni tânărul.

— Poate că prezenţa altor minţi îi distrăgea – chiar şi cele rudimentare: ale plantelor şi animalelor. Credem că într-o bună zi vor considera că şi lumea materială îi distrage la fel de mult. Atunci, cine poate şti ce se va întâmpla? Acum înţelegi de ce ne-am retras după ce ne-am îndeplinit sarcina. Continuăm să

încercăm să-i studiem, însă nu intrăm niciodată pe teritoriul lor şi nici măcar nu ne trimitem aparatele acolo. Îndrăznim doar să-i observăm din spaţiu.

— Asta s-a petrecut acum mulţi ani, spuse Jan. Ce s-a întâmplat între timp?

— Foarte puţine. De atunci nu s-au mai clintit şi nu-i deranjează faptul că este zi sau noapte, iarnă sau vară. Continuă să-şi testeze puterile: câteva râuri şi-au schimbat cursul, ba chiar unul curge în sens invers. Dar n-au făcut nimic care să pară că ar avea un scop.

— V-au ignorat complet?

— Da, deşi nu este surprinzător. Entitatea ale cărei părţi au devenit cunoaşte totul despre noi. Aparent îi este indiferent dacă încercăm s-o studiem. Când doreşte să plecăm, sau are altă sarcină îşi anunţă intenţiile în mod foarte evident. Până atunci, vom rămâne aici, pentru ca savanţii noştri să acumuleze cât mai multe date.

Deci acesta este sfârşitul omului, îşi spuse Jan cu o resemnare mai presus de tristeţe. Era un sfârşit pe care nu-l întrevăzuse nici un profet, un sfârşit contopind optimismul şi pesimismul.

Totuşi părea firesc; avea inevitabilitatea sublimă a unei capodopere. Jan văzuse câte ceva din imensitatea uluitoare a universului şi acum ştia că nu există un loc pentru om. Îşi dădu seama cât de lipsit de sens – la urma urmei – fusese visul care-l ademenise printre astre.

Drumul spre stele se bifurca în două direcţii, dar nici una din ele nu ducea către un ţel care să ia în seamă speranţele sau temerile omului.

La capătul unei bifurcaţii se găseau Overlorzii. Aceştia îşi păstrau individualitatea, personalitatea; erau conştienţi de ei înşişi, iar pronumele „eu” avea un înţeles în graiul lor. Posedau sentimente, unele similare cu cele umane. Însă ajunseseră, înţelese Jan, într-o fundătură din care nu mai puteau evada. Minţile lor erau de zece sau poate de o sută de ori mai puternice decât ale oamenilor. De fapt, nu avea nici o importanţă în privinţa rezultatului final. Erau tot atât de neajutoraţi, tot atât de copleşiţi de inimaginabila complexitate a unei galaxii cu o sută de mii de milioane de sori şi a unui univers cu o sută de mii de milioane de galaxii.

Iar la capătul celeilalte bifurcaţii? Acolo se afla Overmintea, indiferent ce-ar fi însemnat ea, având faţă de om aceeaşi relaţie pe care acesta o avea faţă de amoebă. Potenţial infinită, dincolo de moarte, oare de câtă vreme absorbea rasă după rasă, pe măsură ce se extindea între stele? Avea şi ea dorinţe şi ţeluri? Acum înglobase toate realizările rasei umane, ceea ce nu mai însemna o tragedie, ci o împlinire. Miliardele de scântei de conştiinţă trecătoare care constituiseră omenirea n-aveau să mai strălucească aidoma unor licurici în noapte. Totuşi nu trăiseră zadarnic.

Ultimul act, pricepu pământeanul, nu sosise încă. Putea avea loc peste o zi, sau peste câteva secole. Nici chiar Overlorzii nu ştiau cu siguranţă.

Acum le înţelegea scopurile, înţelegea ceea ce făcuseră cu Omul şi de ce continuau să rămână pe Pământ. Simţea umilinţă faţă de ei, însă şi admiraţie pentru răbdarea inflexibilă cu care aşteptaseră atâta timp.

Nu aflase niciodată întreaga poveste a simbiozei stranii dintre Overminte şi slujitorii ei. După spusele lui Rashaverak, în istoria rasei sale Overmintea existase dintotdeauna, deşi nu-i utilizase până nu-şi dezvoltaseră o civilizaţie ştiinţifică şi nu putuseră străbate spaţiul pentru a-i îndeplini misiunile.

— Totuşi, de ce are nevoie de voi? întrebă Jan. Cu puterile ei extraordinare, cu siguranţă poate face orice doreşte.

— Nu, răspunse Rashaverak, are limitele ei. Ştim că în trecut a încercat să acţioneze direct asupra minţilor altor rase, pentru a le influenţa dezvoltarea culturală. Întotdeauna, tentativa a eşuat – probabil că efortul este prea mare. Noi suntem intermediarii, paznicii. Sau, ca să folosim una din metaforele voastre, îngrijim câmpul până se pârguieşte recolta. Overmintea culege roadele, iar noi plecăm spre altă sarcină. Aceasta este cea de-a cincea rasă căreia i-am urmărit apoteoza. De fiecare dată, învăţăm ceva nou.

— Dar nu vă deranjează faptul că îndepliniţi rolul unor unelte?

— Relaţia noastră prezintă unele avantaje. În plus, nici o fiinţă inteligentă nu este ofensată de inevitabil.

Adevărul respectiv, reflectă Jan cu amărăciune, nu fusese niciodată pe deplin acceptat de omenire. Existau lucruri dincolo de logică, pe care Overlorzii nu le pricepuseră niciodată.

— Pare curios, zise el, că Overmintea v-a ales pe voi să-i îndepliniţi ordinele, deşi nu deţineţi nici măcar urme ale forţelor parapsihice latente în oameni. Cum comunică cu voi şi cum vă transmite dorinţele ei?

— La întrebarea aceasta nu pot răspunde şi nu-ţi pot spune nici motivele respective. Poate că într-o zi vei afla câte ceva din adevăr.

Jan căzu o clipă pe gânduri, însă ştiu că era inutil să persiste în direcţia respectivă. Trebuia să schimbe subiectul, sperând că în altă ocazie va mai afla câte ceva.

— Mai există un lucru pe care nu l-ai explicat niciodată, rosti el. Ce s-a întâmplat când rasa voastră a sosit pentru întâia dată pe Pământ, în trecutul îndepărtat? De ce aţi devenit pentru noi simbolul răului şi al spaimei?

Rashaverak zâmbi. N-o făcea la fel de bine ca şi Karellen, dar era o imitaţie acceptabilă.

— Nimeni n-a ghicit, niciodată, şi o să-ţi dai seama de ce nu v-am putut spune. Există un singur eveniment care putea avea un asemenea impact asupra omenirii. Iar evenimentul acela nu s-a petrecut în zorii istoriei, *ci chiar la sfârşitul ei*.

— Ce vrei să spui?

— Prima întâlnire între cele două rase s-a petrecut acum o sută cincizeci de ani, când navele noastre au apărut deasupra Pământului, deşi desigur vă studiaserăm de multă vreme. Cu toate acestea, v-aţi temut de noi şi ne-aţi recunoscut, aşa cum ştiam că urma să se întâmple. Nu era chiar o amintire. Ai avut deja dovada că timpul este mult mai complex decât şi-a imaginat vreodată ştiinţa voastră. Amintirea aceea nu provenea din trecut, ci din *viitor* – erau acei ultimi ani când rasa umană ştia că totul se terminase. Am făcut tot ce am putut, însă n-a fost un sfârşit uşor. Şi pentru că noi apăream acolo, ne-am identificat cu moartea rasei voastre. Da, chiar dacă era un eveniment situat la zece mii de ani în viitor! A fost aidoma unui ecou reflectat în cercul închis al timpului, din viitor în trecut. Să nu-i spunem „amintire”, ci „presimţire”.

Ideea era greu de asimilat şi pentru o clipă Jan se luptă cu ea în tăcere. Totuşi era oarecum pregătit; căpătase deja suficiente dovezi că efectul şi cauza îşi puteau inversa ordinea firească.

Exista pesemne o memorie a rasei, cumva independentă de timp. Pentru ea, viitorul şi trecutul erau totuna. De aceea, cu mii

de ani în urmă, oamenii întrezăriseră deja o imagine distorsionată a Overlorzilor, învăluită într-o ceaţă de spaimă şi teroare.

— Acum înţeleg, rosti ultimul om.

***

Ultimul Om! Jan se obişnuia greu cu ideea aceasta. Când plecase în spaţiu, acceptase posibilitatea unui exil etern, dar singurătatea nu-l descurajase. Pe măsură ce anii treceau, dorinţa de a vedea altă fiinţă omenească s-ar fi putut să-l copleşească, însă în prezent compania Overlorzilor îl ajuta să-şi învingă solitudinea.

Cu zece ani în urmă, mai existaseră oameni pe Pământ, dar erau supravieţuitori degeneraţi şi Jan nu pierduse nimic neîntâlnindu-i. Din motive pe care Overlorzii nu le puteau explica, însă cărora bărbatul le bănuia natura psihologică, nu se mai născuseră copii care să-i înlocuiască pe cei dispăruţi. *Homo Sapiens* apusese.

Poate că, pierdut într-unul din oraşele încă intacte, exista manuscrisul unui Gibbon al ultimelor zile, consemnând sfârşitul rasei umane. Dacă ar fi fost aşa, Jan nu era sigur că s-ar fi deranjat să-l citească; Rashaverak îi spusese tot ce dorise să afle.

Cei care nu se sinuciseseră, căutaseră uitarea în activităţi tot mai febrile, în sporturi violente şi riscante, puţin deosebite de nişte războaie în miniatură. Pe măsură ce populaţia se micşorase, supravieţuitorii îmbătrâniţi se strânseseră laolaltă, aidoma unei armate înfrânte, în retragere.

Ultimul act, înainte de căderea finală a cortinei, fusese poate luminat cu străfulgerări de eroism şi devotament sau întunecat de sălbăticie şi egoism. Dacă se sfârşise în disperare sau indiferenţă, Jan n-avea să afle niciodată.

Existau destule lucruri cu care să-şi ocupe timpul. Baza Overlorzilor se afla la un kilometru de o vilă părăsită şi Jan petrecu luni de zile ticsind-o cu echipament provenit din cel mai apropiat oraş, situat la vreo treizeci de kilometri depărtare. Zburase până acolo cu Rashaverak, a cărui prietenie o suspecta că nu era pe de-a întregul altruistă. Psihologul Overlord continua să studieze ultimul specimen de *Homo Sapiens*.

Oraşul fusese probabil evacuat înainte de sfârşit, întrucât clădirile şi numeroasele servicii publice continuau să fie funcţionale. N-ar fi fost necesară multă muncă pentru pornirea generatoarelor, astfel ca străzile pustii să mai strălucească o dată, cu iluzia vieţii. Jan cochetă puţin cu ideea respectivă, apoi o abandonă ca fiind prea morbidă. Nu dorea cu nici un preţ să se gândească la trecut.

Acum avea tot ce-i trebuia pentru restul vieţii, dar cel mai mult îşi dorea un pian electric şi anumite partituri de Bach. Niciodată nu avusese suficientă vreme pentru muzică, iar acum dorea să recupereze. Când nu cânta, asculta înregistrări ale unor simfonii şi concerte celebre, aşa încât vila nu era niciodată tăcută. Muzica devenise talismanul său împotriva singurătăţii ce avea să-l copleşească, cu siguranţă, într-o bună zi.

Adesea făcea plimbări lungi pe dealuri, reflectând la cele petrecute în lunile de când văzuse ultima oară Pământul. Cu optzeci de ani tereştri în urmă, când îşi luase rămas bun de la Sullivan, nu bănuise nici o clipă că tocmai se năştea ultima generaţie a omenirii.

Ce tânăr nesăbuit fusese! Totuşi, nu era sigur că-şi regreta acţiunea; dacă ar fi rămas pe Pământ, ar fi fost martorul acelor ultimi ani peste care acum timpul trăsese cortina. El sărise însă peste ei, ajungând în viitor, şi aflase răspunsuri la întrebări pe care nici un alt om n-avea să le pună. Curiozitatea îi era aproape satisfăcută, deşi uneori se întreba de ce mai aşteptau Overlorzii şi ce se va întâmpla atunci când răbdarea urma să le fie răsplătită.

În majoritatea timpului, cu resemnarea mulţumită ce coboară de obicei asupra omului numai spre sfârşitul unei vieţi lungi şi bogate, Jan stătea înaintea claviaturii şi umplea văzduhul cu acordurile iubitului său Bach. Poate se autoamăgea, poate era o reacţie subconştientă a creierului, dar avea impresia că asta dorise să facă dintotdeauna. Ambiţia lui secretă îndrăznise în cele din urmă să iasă la lumina conştientului.

Jan fusese întotdeauna un pianist bun… iar acum era cel mai bun pianist din lume.

Capitolul douăzeci şi patru

Rashaverak îi comunicase vestea tânărului, însă acesta o bănuise deja. În primele ore ale dimineţii îl trezise un coşmar şi nu mai putuse adormi. Nu izbutea să-şi amintească visul, lucru

foarte ciudat, deoarece era convins că orice vis poate fi reamintit dacă, imediat după trezire, te străduieşti realmente. Îşi amintea doar faptul că în vis era iarăşi băieţel, pe o câmpie imensă şi pustie, ascultând un glas tunător, vorbindu-i într-o limbă necunoscută.

Visul îl tulburase; se întrebase dacă reprezenta primul efect al singurătăţii asupra psihicului său. Ieşise din vilă, pe pajiştea neîngrijită.

O lună plină scălda peisajul într-o lumină aurie, atât de puternică, încât putea vedea perfect. Cilindrul uriaş şi strălucitor al navei lui Karellen se afla înapoia clădirilor bazei Overlorzilor, dominându-le şi reducându-le la proporţiile lor pământene. Jan privi nava, încercând să retrăiască emoţiile ce i le trezise odată. Fusese o vreme când ea era un ţel de neatins, un simbol a ceea ce nu sperase realmente să obţină. Acum nu mai însemna nimic.

Cât de liniştit era totul! Desigur, Overlorzii nu-şi încetaseră permanenta activitate, dar acum nu se zărea nici o mişcare. Putea foarte bine să fie singur pe Pământ… cum era, de altfel, dintr-un anumit punct de vedere. Privi către Lună, căutând o imagine familiară pe care să-şi odihnească gândurile.

Zărea mările binecunoscute. Străbătuse patruzeci de ani-lumină în spaţiu, totuşi nu păşise niciodată pe câmpiile acelea colbuite, aflate la mai puţin de două secunde-lumină. Pentru o clipă, se amuză căutând craterul Tycho. Când îl descoperi, rămase surprins că se afla mult mai departe decât crezuse, de linia centrală a discului. Abia atunci îşi dădu seama că lipsea ovalul întunecat al Mării Crizelor.

Faţa arătată de satelit Pământului nu era cea care privise lumea încă din zorii vieţii. Luna începuse să se rotească în jurul axei sale.

Asta însemna un singur lucru. Pe cealaltă emisferă a planetei, în teritoriul pe care-l lipsiseră atât de brusc de viaţă, *ei* se trezeau din transa cea lungă. Aidoma unui copil care trezindu-se, îşi întinde braţele pentru a întâmpina ziua, ei îşi exersau muşchii, jucându-se cu forţele nou descoperite…

***

— Ai ghicit, rosti Rashaverak. Nu mai suntem în siguranţă dacă rămânem. Poate că deocamdată ne ignoră, dar nu putem

risca. Plecăm imediat ce încărcăm echipamentul, probabil peste două sau trei ore.

Ridică privirea spre cer, temându-se parcă de un alt miracol. Totul era însă liniştit. Luna îşi oprise rotaţia şi doar câţiva nori goneau purtaţi de vântul dinspre apus.

— Nu contează prea mult dacă se amuză jucându-se cu Luna, reluă Rashaverak, dar dacă vor începe şi cu Soarele? Bineînţeles, vom lăsa aparatele aici, ca să aflăm ce se întâmplă.

— Eu rămân, vorbi brusc Jan. Am văzut destul din univers. Acum mă interesează un singur lucru: soarta planetei mele.

Sub picioare, solul tremură uşor.

— Era de aşteptat, continuă pământeanul. Dacă au modificat rotaţia Lunii, momentul unghiular trebuie să se conserve, aşadar Pământul încetineşte. Nu ştiu ce mă intrigă mai mult: *cum* o fac, sau *de ce*?

— Încă se joacă, răspunse Rashaverak. Ce logică există în acţiunile unui copil? Şi, în multe feluri, entitatea în care s-a transformat rasa voastră este deocamdată un copil. Încă nu e pregătită să fuzioneze cu Overmintea. Totuşi o va face în curând şi întregul Pământ îţi va aparţine.

Nu-şi încheie fraza şi Jan o sfârşi pentru el:

— … dacă desigur Pământul va continua să existe.

— Îţi dai seama de pericol şi totuşi doreşti să rămâi?

— Da! M-am întors acasă acum cinci ani… sau şase. Orice se va întâmpla, n-am nimic de reproşat.

— Sperasem, începu Rashaverak, că vei dori să rămâi. Există ceva ce poţi face pentru noi…

***

Lumina Propulsiei Stelare scânteie, apoi se stinse undeva dincolo de orbita tui Marte. De-a lungul drumului aceluia, gândi Jan, călătorise şi el, singurul dintre miliardele de oameni care trăiseră şi muriseră pe Pământ. Şi nimeni n-avea să mai călătorească vreodată pe acolo.

Planeta rămăsese a lui. Tot ce avea nevoie – toate bogăţiile râvnite vreodată de cineva – se aflau acum la îndemâna sa, însă nu-l mai interesau. Nu-l mai înspăimânta nici singurătatea planetei pustiite, nici prezenţa aflată încă acolo, în ultimele clipe înaintea plecării în căutarea viitorului necunoscut. În dezastrul

inimaginabil al acelei plecări, Jan nu se aştepta ca el şi problemele lui să poată supravieţui mult timp.

Era mai bine aşa. Făcuse tot ceea ce dorise să facă, iar continuarea unei vieţi lipsite de un ţel, pe lumea aceea pustie, ar fi însemnat un sfârşit chinuitor. Ar fi putut pleca împreună cu Overlorzii, dar la ce bun? Ştia, aşa cum nu mai ştiuse nimeni, că Administratorul spusese adevărul când declarase: „Stelele nu sunt pentru Om.”

Întoarse spatele nopţii şi intră pe uşa uriaşă a bazei Overlorzilor. Mărimea ei nu-l afecta deloc: simpla imensitate nu mai avea nici o putere asupra minţii sale. Luminile roşii ardeau, alimentate de energii colosale. De cealaltă parte se aflau maşinării ale căror secrete n-avea să le afle niciodată, abandonate de Overlorzi în retragerea lor. Trecu de ele şi urcă treptele foarte înalte spre camera de comandă.

Spiritul extraterestrilor continua să domnească acolo: aparatele lor erau încă vii, îndeplinind ordinele stăpânilor care plecaseră. Ce putea el adăuga, se întrebă Jan, acelor informaţii transmise deja în spaţiu?

Se sui în scaunul uriaş, căutând o poziţie cât mai comodă. Microfonul îl aştepta; probabil că îl urmărea şi ceva echivalent unei camere TV, dar nu ştia de unde anume.

Dincolo de pupitrul cu instrumente lipsite de sens, ferestrele uriaşe priveau în noaptea înstelată către o vale, dormind sub razele lunii, şi un lanţ îndepărtat de munţi. Un râu şerpuia prin vale, sclipind pe alocuri, unde lumina izbea vreun vârtej. Totul era extraordinar de liniştit. Aşa fusese poate şi la naşterea Omului... la fel şi acum, la sfârşitul său.

Undeva, la multe milioane de kilometri depărtare, Karellen aştepta. Era curios să te gândeşti că nava Overlorzilor se îndepărta de Pământ aproape cu aceeaşi viteză ca şi semnalul ce o urma. Aproape, însă nu chiar egală. Avea să fie o cursă lungă, dar cuvintele lui Jan urmau să-l ajungă pe Administrator, achitându-şi astfel datoriile.

Câte oare fuseseră plănuite de el, se întrebă Jan, şi câte fuseseră improvizaţii extraordinare? Nu cumva, cu un secol în urmă, Karellen îl lăsase în mod deliberat să plece în spaţiu pentru a putea reveni şi juca rolul de acum? Nu, părea prea fantastic. Pământeanul era însă convins că Overlordul era implicat într-o urzeală vastă şi complicată. Chiar în timp ce

servea Overmintea, el o cerceta cu toate instrumentele de care dispunea. Jan bănuia că nu doar simpla curiozitate ştiinţifică îl îndemna pe extraterestru; poate că Overlorzii visau că, într-o bună zi, aveau să evadeze din fundătura aceea, atunci când învăţaseră destule despre puterile pe care le slujeau. Părea greu de crezut că el putea, prin ceea ce urma să facă, să adauge ceva la cunoştinţele existente deja. „Povesteşte-ne ce vezi”, îi spusese Rashaverak. „Imaginile văzute de tine vor fi transmise şi de aparatele noastre, însă mesajul perceput de creierul tău poate fi diferit şi ne poate dezvălui multe lucruri.” Ei bine, avea să încerce să facă tot ce putea.

— Deocamdată nimic, începu el. Acum câteva minute am văzut jetul navei voastre dispărând pe boltă. Luna a trecut de fază plină şi aproape jumătate din faţa ei cunoscută este îndreptată spre Pământ… dar cred că ştiţi deja asta.

Se opri, simţindu-se puţin stânjenit. Ceea ce făcea era ridicol, ba chiar puţin absurd. Se afla în momentul culminant al istoriei şi se comporta aidoma unui crainic radiofonic la un meci de box, sau la o cursă. Apoi înălţă din umeri şi abandonă gândul. Presupunea că banalul nu lipsise din nici un moment măreţ şi, cu siguranţă, numai el îi putea remarca prezenţa aici.

— În ultima oră am înregistrat trei cutremure slabe, continuă tânărul. Controlul lor asupra rotaţiei Pământului este extraordinar, dar nu perfect… Ştii, Karellen, o să-mi vină foarte greu să spun ceva care să nu fi fost deja transmis de aparatura voastră. Ar fi fost mai bine dacă mi-ai fi sugerat la ce mă pot aştepta şi cam la ce intervale de timp au loc principalele transformări. Dacă nu se petrece nimic, voi reveni peste şase ore, aşa cum am stabilit…

Hei! Pesemne v-au aşteptat să plecaţi. Începe să se întâmple ceva. Stelele pălesc, ca şi cum bolta este acoperită foarte repede de un nor imens. De fapt, nu-i un nor. Are un fel de structură… disting o reţea neregulată de linii şi dungi, schimbându-şi permanent poziţiile. Stelele par prinse în plasa unui păianjen fantomă.

Întreaga reţea a început să strălucească, să pulseze cu lumină, parcă ar fi vie. Presupun că este vie… sau există ceva superior vieţii, aşa cum viaţa e superioară lumii anorganice?

Lumina se deplasează în alt sector al cerului… aşteaptă o clipă, până ajung la cealaltă fereastră.

Da, trebuia să fi bănuit! Spre vest, la orizont, se înalţă o coloană arzătoare, uriaşă, aidoma unui copac de foc. Este foarte departe şi cred că ştiu de unde se ridică: *ei* sunt, în sfârşit, pe cale de a deveni parte a Overminţii. Experimentele au luat sfârşit; abandonează ultimele rămăşiţe ale materiei.

Pe măsură ce focul se înalţă dinspre pământ, reţeaua devine mai puţin ceţoasă. Pe alocuri, pare chiar solidă, deşi stelele strălucesc slab prin ea.

Acum îmi dau seama. Nu este chiar la fel, dar ceea ce am văzut ridicându-se deasupra planetei voastre, Karellen, semăna mult cu asta. Făcea parte din Overminte? Cred că mi-aţi ascuns adevărul, ca să n-am idei preconcepute şi să fiu un observator obiectiv. Sunt curios ce vă arată aparatele. Aş compara imaginile lor cu ceea ce văd eu!

Aşa vă vorbeşte şi vouă, Karellen, în astfel de culori şi forme? Îmi amintesc display-urile din nava voastră şi desenele brăzdându-le întruna, într-un limbaj vizual pe care ochii voştri îl pot descifra.

Acum seamănă cu perdelele unei aurore boreale, dansând şi sclipind printre stele. Sunt sigur că asta este: o gigantică furtună auroreală. Întregul peisaj e luminat… e mai luminos decât ziua… roşu, auriu şi verde se urmăresc pe cer… oh, e mai presus de cuvinte, ce păcat că le pot vedea numai eu… nicicând n-am gândit asemenea culori…

Furtuna se stinge acum, dar reţeaua ceţoasă n-a dispărut. Cred că aurora a fost doar un efect secundar al energiilor eliberate acolo, la frontierele spaţiului…

O clipă: am observat altceva. *Greutatea mea se micşorează.* Ce-nseamnă asta? Am dat drumul unui creion… cade încet. Se întâmplă ceva cu gravitaţia… Afară e un vânt puternic, în vale zăresc copacii încovoindu-se.

Desigur; atmosfera se pierde. Lemne şi pietre se înalţă spre cer… parcă Pământul însuşi ar vrea să-i urmeze în spaţiu. A apărut un nor gigantic de praf, mânat de vijelie. Este tot mai greu să văd… poate se va limpezi şi-mi voi da seama ce se întâmplă.

Da… aşa-i mai bine! A dispărut orice obiect care putea fi urnit, iar norii de praf s-au risipit. Mă întreb cât va mai rezista

clădirea? E şi mai greu de respirat… trebuie să încerc să vorbesc mai rar.

Acum pot vedea iarăşi limpede. Coloana arzătoare este tot acolo, însă se reduce, îngustându-se: arată ca pâlnia unei tornade retrăgându-se între nori. Şi… oh, e greu de descris, dar m-am simţit înconjurat de un ocean de emoţii. Nu erau bucurii sau tristeţi, ci aveau un sens de împlinire, de realizare. A fost imaginaţia mea sau a venit din exterior? Nu ştiu.

Iar acum, *asta* nu poate fi tot imaginaţia, simt lumea pustie. Înfiorător de pustie! Parcă aş asculta la un aparat de radio care a amuţit brusc. Cerul este iarăşi limpede: reţeaua ceţoasă a dispărut. Spre ce lume se va îndrepta, Karellen? Tu vei continua să fii acolo, slujind-o?

Curios, împrejurul meu totul a rămas neschimbat. Nu ştiu de ce, dar crezusem că…

Jan se opri. Pentru o clipă se strădui să-şi găsească cuvintele, apoi închise ochii, căutând să-şi recapete controlul. Acum nu mai putea fi vorba de teamă sau panică; avea de îndeplinit o datorie – faţă de Om şi faţă de Karellen.

Începu să vorbească încet, parcă trezindu-se din vis:

— Clădirile din jurul meu, solul, munţii… totul e transparent… *pot vedea prin ele.* Pământul se dizolvă… Greutatea mea este aproape inexistentă. Ai avut dreptate: au terminat cu joaca.

Cred că mai sunt doar câteva secunde. Munţii se topesc ca nişte nori de fum. Adio, Karellen, Rashaverak – îmi pare rău pentru voi. Deşi nu pot înţelege, am văzut ce a devenit rasa mea. Tot ceea ce am înfăptuit s-a dus acolo sus, printre stele. Poate că asta încercau să transmită vechile religii. Ele au înţeles greşit: considerau omenirea extrem de importantă, deşi suntem o rasă printre… *voi* ştiţi câte? Totuşi acum am devenit ceva ce voi nu veţi putea fi niciodată!

A pierit şi râul. Cu toate acestea, nici o schimbare pe cer. Abia mai pot respira. Curios cum Luna continuă să strălucească acolo sus! Mă bucur că au lăsat-o, dar va fi singură acum…

Lumină! De sub mine… din interiorul Pământului… strălucind în sus, prin piatră, prin sol, totul… e tot mai intensă, mai intensă, orbitoare…

***

Într-o explozie tăcută de lumină, miezul Pământului îşi eliberă energiile acumulate. Pentru scurt timp, undele gravitaţionale traversară dus şi întors Sistemul Solar, modificând foarte puţin orbitele planetare. După aceea, ceilalţi copii ai Soarelui îşi reluară potecile străvechi, aşa cum un lemnişor, plutind pe un iaz liniştit, călăreşte micile valuri create de undele apărute în urma căderii unei pietre.

Din Pământ nu mai rămăsese nimic. *Ei* sorbiseră ultimii atomi ai substanţei sale. Planeta îi hrănise în momentele culminante ale uluitoarei lor metamorfoze, aşa cum hrana înmagazinată într-un bob de grâu alimentează firicelul plantei ce se înalţă spre Soare.

La şase mii de milioane de kilometri dincolo de orbita lui Pluto, Karellen stătea înaintea unui ecran ce se întunecase brusc. Înregistrarea era completă, misiunea terminată; se îndrepta către lumea pe care o părăsise cu atâta timp în urmă. Era împovărat de greutatea secolelor şi de o mâhnire pe care n-o putea alunga nici o raţiune. Nu jelea Omul; tristeţea era pentru rasa lui, de-a pururi oprită de la împlinire prin forţe pe care nu le putea învinge.

Cu toate realizările sale, se gândi Karellen, cu toate că stăpânea universul fizic, seminţia lui nu era cu nimic superioară unui trib ce-şi desfăşurase întreaga existenţă pe o câmpie netedă şi colbuită. În depărtare se înălţau munţii unde dăinuia frumuseţea şi puterea, unde tunetul se rostogolea deasupra gheţarilor, iar aerul era limpede şi tăios. Acolo soarele continua să strălucească, acoperind piscurile de glorie, în vreme ce ţinutul de dedesubt era scufundat în beznă. Iar ei puteau doar să privească şi să se minuneze; nu puteau escalada niciodată înălţimile acelea.

Totuşi, Karellen ştia, aveau să încerce până în ultima clipă, aveau să-şi aştepte destinul, fără să dispere. Continuau să slujească Overmintea pentru că nu exista alternativă, dar chiar şi în aservirea aceea n-aveau să-şi piardă sufletele.

Display-ul uriaş fulgeră pentru o clipă cu o lumină rubinie, sumbră; fără un efort conştient, Overlordul citi mesajul liniilor schimbătoare. Nava părăsea graniţele Sistemului Solar; energiile ce alimentaseră Propulsia Stelară se retrăgeau rapid. Îşi încheiaseră misiunea.

Karellen ridică mâna şi imaginea se schimbă. În centrul ecranului strălucea o singură stea; de la distanţa aceea, nimeni nu putea spune dacă Soarele avusese vreodată planete, sau că una dintre ele era acum pierdută. Karellen privi mult timp peste hăul ce se lărgea rapid, în vreme ce nenumărate amintiri îi treceau prin mintea sa vastă şi întortocheată. Într-un rămas bun tăcut, îi salută pe oamenii pe care-i cunoscuse, indiferent dacă îl împiedicaseră sau îl ajutaseră în misiunea lui.

Nimeni nu îndrăzni să-l deranjeze sau să-i întrerupă gândurile; şi brusc, întoarse spatele Soarelui care se micşora.

SFÂRŞIT

AL DOILEA RĂSĂRIT

— Uite-i, rosti Eris, ridicându-şi membrele anterioare şi întorcându-se pentru a privi în jos, spre valea cea lungă.

Pentru o clipă, uitase de durere şi de amărăciune, astfel încât până şi Jeryl, a cărei minte era mai acordată cu mintea lui decât cu a oricărei alte fiinţe, de-abia ar fi putut să le detecteze. Exista chiar şi o nuanţă de blândeţe, trăsătură ce reamintea teribil de mult de acel Eris pe care-l cunoscuse în zilele dinaintea Războiului – vechiul Eris, care acum părea îndepărtat şi pierdut, de parcă ar fi zăcut alături de toţi ceilalţi, pe câmpie.

Un talaz întunecat urca prin vale, descriind o mişcare ciudată, ezitantă, făcând pauze neregulate, urmate de zvâcniri bruşte. Avea marginile tivite cu auriul paznicilor atheleni, atât de teribil de puţini în comparaţie cu masa neagră a prizonierilor. Erau însă suficienţi pentru a îndeplini sarcina ce le revenea; trebuiau doar să îndrume fluviul orb pe făgaşul său nesigur. Cu toate acestea, la vederea atâtor mii de duşmani, Jeryl se pomeni tremurând şi, instinctiv, se apropie de tovarăşul ei, blana argintie atingând-o pe cea de aur. Eris nu dădu nici un semn că ar fi înţeles sau măcar că ar fi observat gestul.

Spaima dispăru pe măsură ce Jeryl văzu cât de lent se deplasa valul întunecat. I se spusese la ce să se aştepte, totuşi realitatea era mult mai teribilă decât tot ce-şi imaginase. Odată cu apropierea captivilor, ura şi amărăciunea i se şterseră din minte, fiind înlocuite de compasiune. Nimeni din rasa ei nu mai trebuia să se teamă de hoarda dezorientată şi nătângă ce era călăuzită, prin strâmtoare, în valea pe care n-avea s-o mai părăsească nicicând.

Paznicii nu făceau altceva decât să-i mâne pe prizonieri prin strigăte de încurajare lipsite de noimă, semănând întrucâtva cu vorbele adresate de doici pruncilor prea fragezi pentru a le simţi gândurile. Oricât s-ar fi străduit, Jeryl nu putea desluşi nici urmă de raţiune în vreuna dintre miile de minţi care treceau atât de aproape de ea.

Lucrul acesta îi reaminti, mult mai clar decât orice altceva, de măreţia victoriei… dar şi de cea a înfrângerii. Mintea ei era îndeajuns de sensibilă pentru a detecta primele gânduri temătoare ale copiilor, oscilând la marginea conştiinţei.

Duşmanii învinşi nu mai erau nici măcar copii, ci prunci cu trupuri de adulţi.

Acum, puhoiul trecea la doar câţiva metri. Pentru întâia oară, Jeryl îşi dădu seama cât de mari erau mithranenii în comparaţie cu neamul ei şi cât de minunat sclipea lumina sorilor gemeni pe mătasea întunecată a corpurilor lor. La un moment dat, un specimen magnific, ridicându-se cu un cap deasupra iui Eris, se desprinse din rând şi veni greoi către ei, oprindu-se la câţiva paşi. Apoi se ghemui precum un copil pierdut şi înspăimântat şi începu să-şi mişte şovăielnic capul superb dintr-o parte în alta, căutând parcă ceva, fără să ştie exact ce anume. Pentru o clipă, ochii mari şi goi poposiră pe chipul lui Jeryl. Ea ştia că pentru mithraneni era la fel de frumoasă ca şi pentru propria-i rasă – numai că trăsăturile inexpresive nu dezvăluiră nici un licăr de emoţie şi nici capul nu-şi încetă permanenta mişcare întrebătoare, lipsită de ţintă. În scurt timp, apăru un paznic nervos, ce împinse prizonierul înapoi printre tovarăşii lui.

— Hai să plecăm! se rugă Jeryl. Nu mai vreau să văd. De ce m-ai adus aici?

Ultimul gând fusese încărcat de reproş.

Eris porni să urce pantele ierboase în salturi uriaşe, pe care ea nici măcar nu spera să le imite, dar în timp ce se mişca, mintea lui îi răspunse. Gândurile continuau să-i fie blânde, deşi durerea dinapoia lor era prea intensă pentru a putea fi tăinuită.

— Vreau ca toţi, chiar şi tu, să vadă ce a trebuit să facem pentru a câştiga Războiul. Atunci poate că nu va mai exista aşa ceva, cât timp vom trăi.

O aştepta pe coama dealului, netulburat de violenţa nebunească a ascensiunii sale. Valul de prizonieri se găsea acum mult prea jos ca să poată fi distinse amănuntele înaintării chinuitoare. Jeryl se opri alături de el şi începu să pască vegetaţia firavă. Treptat, îşi revenea din şoc.

— Ce se va întâmpla cu ei? întrebă brusc, încă urmărită de amintirea superbului gigant lipsit de minte ce începea o captivitate pe care n-avea s-o înţeleagă niciodată.

— Pot fi învăţaţi să se hrănească, spuse Eris. Hrana din vale le ajunge pentru o jumătate de an, după care îi vom mâna mai departe. O să fie împovărător pentru resursele noastre, dar avem o obligaţie morală, ce a fost consemnată drept clauză în tratatul de pace.

— Nu pot fi vindecaţi niciodată?

— Nu. Minţile lor au fost complet distruse. Aşa vor rămâne până la moarte.

Urmă o tăcere prelungă. Jeryl îşi lăsă privirea să rătăcească peste colinele ce unduiau lin până la ţărmul oceanului. Între ele rămâneau spaţii goale, prin care putea întrezări îndepărtata linie albastră ce marca oceanul, apa misterioasă şi de netrecut. Azurul acesteia urma în curând să se întunece fiindcă soarele orbitor de alb apunea şi în scurt timp avea să rămână doar discul roşu, de sute de ori mai mare, însă luminând mult mai puţin decât tovarăşul său.

— Cred că n-am avut de ales, zise în cele din urmă Jeryl.

Vorbea mai degrabă pentru sine, totuşi lăsă destule gânduri să-i scape pentru a fi auzite de Eris.

— I-ai văzut, replică el scurt. Erau mai mari şi mai puternici decât noi. Chiar dacă-i depăşeam ca număr, ne-am fi aflat în impas – în cele din urmă, cred că ne-ar fi înfrânt. Procedând aşa cum am făcut, am salvat câteva mii de la moarte… sau de mutilare.

Tonul amar îi revenise şi Jeryl nu îndrăzni să-l privească. Îşi ecranase adâncurile minţii, dar ea ştia că gândurile lui se învârteau în jurul ciotului de fildeş de pe frunte. Cu excepţia părţii finale, în Război se întrebuinţaseră doar două tipuri de arme: copitele tăioase ca lamele ale micuţelor şi aproape inutilelor membre anterioare şi coarnele de unicorni. Eris n-avea să mai poată lupta niciodată cu una dintre aceste arme, şi din pierderea aceea izvora o mare parte a durităţii posace care, uneori, îl făcea să-i rănească chiar şi pe cei ce-l iubeau.

Eris îşi fixase o întâlnire aici, deşi Jeryl nu avea habar despre cine putea fi vorba. Ştia prea bine că nu trebuia să-l tulbure când era mohorât, aşa că rămase tăcută lângă el, umbrele lor contopindu-se şi alungindu-se hăt departe, pe coama dealului.

Jeryl şi Eris proveneau dintr-o rasă care, în cadrul loteriei Naturii, fusese mai norocoasă decât altele, fiind lipsită totuşi de una dintre cele mai importante trăsături. Aveau corpuri şi minţi puternice şi trăiau pe o planetă temperată şi fertilă. Conform criteriilor umane, arătau ciudat, fără să fie respingători. Trupurile lor zvelte, acoperite cu blană, se îngustau spre partea posterioară, terminându-se cu un singur membru, uriaş, cu care se puteau deplasa prin salturi lungi de zece metri. Cele două

membre anterioare erau mult mai mici, slujind doar pentru sprijin şi echilibru. Se încheiau prin copite ascuţite ce puteau fi ucigaşe în luptă, dar nu aveau altă utilitate.

Atât athelenii, cât şi rudele lor, mithranenii, posedau puteri mintale ce le permiseseră să dezvolte o matematică şi o filozofie extrem de avansate; cu toate acestea, nu aveau absolut nici un control asupra lumii fizice. Locuinţele, uneltele, îmbrăcămintea – mai exact toate obiectele materiale – le erau complet necunoscute. Pentru rasele care posedau mâini, tentacule sau alte mijloace de manipulare, cultura lor ar fi părut incredibil de limitată; graţie însă adaptabilităţii minţii şi puterii banalităţilor, ei îşi dădeau seama rareori de acest handicap şi nu-şi puteau imagina alt mod de viaţă. Era firesc să rătăcească în turme mari pe câmpiile mănoase, oprindu-se în locurile cu hrană abundentă şi să plece mai departe după ce nu mai rămânea nimic. Traiul nomad le oferise îndeajuns timp pentru filozofie şi unele arte. Deocamdată, puterile telepatice nu ajunseseră să-i lipsească de exprimarea prin viu grai; totodată, ei dezvoltaseră o muzică vocală complexă şi o coregrafie şi mai rafinată. Mândria lor cea mai mare o constituia însă domeniul gândirii: vreme de mii de generaţii, îşi trimiseseră minţile să rătăcească prin infinităţile ceţoase ale metafizicii. Despre *fizică*, sau despre alte ştiinţe materiale, ei nu ştiau nimic... acestea nici măcar nu existau pentru ei.

— Vine cineva, zise brusc Jeryl. Cine-i?

Eris nu se sinchisi să se uite, dar în răspunsul lui se simţi o undă de încordare:

— Aretenon. I-am acceptat invitaţia de a ne întâlni aici.

— Mă bucur. Cândva, aţi fost prieteni foarte buni... cearta voastră m-a afectat.

Eris râcâi solul cu copita, aşa cum făcea atunci când era stânjenit ori neliniştit.

— Mi-am pierdut cumpătul când m-a părăsit în timpul celei de-a cincea bătălii a Câmpiei. Desigur, pe atunci nu ştiam de ce trebuia să plece.

Ochii lui Jeryl se dilatară brusc de uimire şi înţelegere.

— Vrei să zici... că a avut o legătură cu Nebunia şi cu felul cum s-a sfârşit Războiul?

— Da. Foarte puţini cunoşteau mai multe lucruri despre minte decât el. Nu ştiu care i-a fost rolul, dar trebuie să fi fost unul important. Nu cred însă că ne va spune vreodată totul…

Aflat încă la o distanţă considerabilă, Areteron urca dealul în zig-zag, prin salturi mari. În scurt timp, ajunse lângă cei doi şi, instinctiv, îşi plecă fruntea pentru a atinge cornul lui Eris, în gestul universal al salutului. Se opri apoi, teribil de stânjenit – şi urmă o pauză stingheritoare, până ce Jeryl îl salvă cu câteva remarci convenţionale.

Când Eris vorbi, Jeryl simţi cu uşurare plăcerea evidentă pe care el o încerca la revederea prietenului său, prima de la despărţirea lor furtunoasă în toiul Războiului. Ultima ei întâlnire cu Aretenon se petrecuse şi mai de mult, de aceea fu surprinsă să vadă cât de mult se schimbase. Era considerabil mai tânăr decât Eris… Însă nimeni n-ar fi ghicit-o acum. Pe alocuri, blana lui, cândva aurie, se întunecase odată cu vârsta şi, într-o scânteiere a vechiului său umor, Eris observă că în curând nimeni n-avea să-l mai poată deosebi de un mithranean.

Aretenon surâse.

— Aşa ceva mi-ar fi fost de folos în ultimele săptămâni. Tocmai le-am străbătut ţara, ajutând la strângerea Rătăcitorilor. Noi nu eram foarte populari, după cum poate vă închipuiţi. Dacă ar fi ştiut cine sunt, probabil că nu m-aş mai fi întors viu… În ciuda armistiţiului.

— Nu-i aşa că n-ai fost tu principalul responsabil pentru Nebunie? întrebă Jeryl, incapabilă să-şi înfrâneze curiozitatea.

Pentru o clipă, avu senzaţia că în jurul minţii lui Aretenon se ridicară nişte pâcle groase, protectoare, ascunzându-i toate gândurile de lumea exterioară. După aceea, răspunsul sosi, dar, fapt straniu, părând înăbuşit, transmis de la o depărtare neobişnuită în contactul telepatic.

— Nu, n-am fost eu conducătorul. Dar între mine şi… el n-au existat decât alţii doi.

— Fireşte, interveni Eris nerăbdător, eu sunt un simplu ostaş şi nu înţeleg toate lucrurile acestea. Totuşi, mi-ar face plăcere să ştiu cum anume aţi făcut-o. Evident, nici Jeryl şi nici eu n-am spune nimănui cele aflate.

Din nou, acelaşi văl se lăsă peste gândurile lui Aretenon, apoi se ridică extrem de puţin.

— Nu sunt prea multe lucrurile pe care am voie să vi le destăinui. După cum ştii, Eris, am fost dintotdeauna interesat de minte şi de felul cum lucrează ea. Mai ţii minte jocurile noastre din copilărie, când încercam să-ţi descopăr gândurile, iar tu te străduiai să mă opreşti? Şi cum, uneori, te făceam să acţionezi împotriva voinţei tale?

— Continui să cred, ripostă celălalt, că n-ai fi putut face asta unui străin şi că, în realitate, eu cooperam în mod inconştient.

— Era adevărat atunci… dar situaţia s-a schimbat. Dovada se află acolo jos, în vale.

Arătă spre ultimii mithraneni mânaţi de paznici. Valul întunecat aproape trecuse şi în curând intrarea văii urma să fie închisă.

— Pe măsură ce am crescut, continuă Aretenon, am petrecut tot mai mult timp examinând căile minţii şi încercând să descopăr de ce unii dintre noi ne pot cunoaşte atât de uşor gândurile, în vreme ce alţii n-o pot face niciodată, fiind nevoiţi să rămână de-a pururi izolaţi şi singuri, condamnaţi la o comunicare prin sunete sau gesturi. Şi m-au mai fascinat acele puţine minţi care sunt în totalitate rătăcite, astfel încât posesorii lor par mai prejos decât nişte copii.

Începerea Războiului m-a silit să-mi abandonez studiile. Apoi, după cum ştii, am fost chemat pe neaşteptate în timpul celei de-a cincea bătălii. Nici chiar acum nu ştiu cu certitudine cine a fost responsabil pentru asta. M-au dus într-un loc situat la mare depărtare de aici, unde am găsit un grup mic de gânditori, în majoritate cunoscuţi mie.

Planul era simplu… şi în acelaşi timp teribil. Încă de la începuturile rasei noastre, se ştia că două sau trei minţi legate laolaltă puteau fi folosite pentru a controla altă minte, *dacă aceea era de acord*, în felul în care eu obişnuiam să te manipulez odinioară. Din cele mai vechi timpuri, această putere s-a folosit în scopuri terapeutice. Acum am stabilit s-o utilizăm pentru a distruge…

Existau însă două dificultăţi principale. Una era legată de acea ciudată limitare a puterilor noastre telepatice normale – faptul că, exceptând cazuri izolate, putem contacta la distanţă doar *pe cineva cunoscut*, comunicarea cu străinii având loc numai în prezenţa lor.

A doua problemă, şi cea mai dificilă, se referea la necesitatea comasării mai multor minţi. Până atunci, niciodată nu putuseră fi cuplate mai mult de două sau trei. Modul în care am reuşit constituie principalul nostru secret – ca întotdeauna, după ce s-a realizat, pare un lucru extrem de uşor; iar după ce am început, a fost mai simplu decât ne aşteptaserăm. Două minţi înseamnă mai mult decât dublarea capacităţii uneia singure, iar trei întrec cu mult triplarea uneia.

Relaţia matematică exactă este interesantă... Ştii cât de rapid creşte numărul de posibilităţi în care poate fi aranjat un grup de obiecte odată cu creşterea mărimii grupului? Ei bine, în acest caz exista o relaţie similară.

Astfel, în cele din urmă, am obţinut Mintea Compusă. La început, era instabilă şi o puteam menţine doar câteva secunde. Ea necesita o încordare extraordinară a resurselor noastre mintale – chiar şi acum, o putem păstra numai timp de... În tot cazul, suficient.

Desigur, toate experimentele s-au desfăşurat în cel mai desăvârşit secret. Dacă noi puteam face asta, atunci şi mithranenii erau capabili de aşa ceva, fiindcă minţile lor sunt la fel de bune ca ale noastre. Capturaserăm o serie de prizonieri dintre ei şi i-am utilizat în experienţe.

Pentru o clipă, vălul ce ascundea gândurile intime ale lui Aretenon păru să tremure şi să se destrame, apoi acesta îşi recăpătă controlul de sine.

— Aceea a fost partea cea mai neplăcută. Era destul de rău să trimiţi nebunia într-un tărâm îndepărtat, însă infinit mai teribil atunci când zăreai cu propriii ochi efectele faptelor tale.

După ce ne-am perfecţionat tehnica, am făcut primul test la mare depărtare. Victima noastră era cineva pe care unul dintre prizonieri – a cărui minte o stăpâneam – îl cunoştea atât de bine încât îl puteam identifica în mod complet, şi astfel distanţa nu mai reprezenta o problemă. Experimentul a fost încununat de succes şi nimeni nu ne-a suspectat implicarea.

Nu l-am mai repetat până când n-am fost siguri că atacul nostru avea să fie atât de copleşitor încât urma să pună capăt Războiului. Utilizând minţile prizonierilor, am identificat cam douăzeci de mithraneni, prietenii şi rudele acestora, mergând până la ultimul detaliu, astfel încât îi puteam distruge cu uşurinţă. Pe măsură ce minţile lor au căzut sub atacurile

noastre, ele ne-au oferit amănunte despre altele, şi astfel puterea ne-a sporit. Am fi putut realiza distrugeri mult mai mari, însă nu ne-am atins decât de masculi.

— Să fi fost acesta un lucru atât de milostiv? întrebă cu amărăciune Jeryl.

— Poate că nu, dar trebuie neapărat amintit în favoarea noastră. Ne-am oprit de îndată ce duşmanii au solicitat pace şi, întrucât doar noi ştiam ce se petrecuse, ne-am dus în ţara lor pentru a limita, în măsura posibilităţilor, dezastrul produs. De altfel, acesta n-a fost prea mare…

Se lăsă o tăcere prelungă. Valea era pustie acum, iar soarele alb apusese. Un vânt rece sufla peste dealuri, trecând mai departe, fără a putea fi urmat de nimeni, peste oceanul inaccesibil.

Apoi Eris vorbi, gândurile sale aproape şoptind în mintea lui Aretenon:

— N-ai venit doar ca să-mi povesteşti toate astea, nu-i aşa? Mai e şi altceva.

Nu fusese o întrebare, ci o afirmaţie.

— Da, încuviinţă Aretenon, îţi aduc un mesaj – unul care te va surprinde destul de mult. Este din partea lui Therodimus.

— Therodimus! Crezusem…

— Crezuseşi că e mort, sau şi mai rău: trădător. Nu este nici una, nici alta, deşi în ultimii douăzeci de ani a trăit în teritoriul duşmanilor. Mithranenii l-au tratat la fel ca noi şi i-au oferit tot ceea ce avea nevoie. I-au recunoscut capacităţile minţii – mai mult, chiar pe durata Războiului, nimeni nu s-a atins de el. Acum doreşte să te revadă.

Indiferent ce ar fi simţit Eris la auzul veştilor despre vechiul său profesor, el nu-şi trădă în nici un fel sentimentele. Poate că-şi reamintea de anii tinereţii, când Therodimus jucase, în modelarea minţii sale, un rol mai mare decât orice alt individ. Gândurile îi erau însă ferecate înaintea lui Aretenon, şi chiar a lui Jeryl.

— Ce a făcut în tot acest timp? întrebă el în cele din urmă. Şi de ce doreşte să mă vadă acum?

— Este o poveste lungă şi complicată, zise Aretenon. Trebuie să-ţi mărturisesc însă că Therodimus a făcut o descoperire aproape la fel de remarcabilă ca a noastră… ba chiar s-ar putea să aibă consecinţe mai importante.

— Descoperire? Ce fel de descoperire?

Aretenon nu răspunse imediat, ci privi gânditor în lungul văii. Paznicii reveneau; numai câţiva aveau să rămână, ca să se ocupe de eventualii prizonieri rătăciţi.

— Eris, începu el, tu cunoşti istoria noastră în aceeaşi măsură ca mine. Considerăm că pentru a ajunge la actualul nivel de dezvoltare a fost necesar cam un milion de generaţii… iar asta-i o durată uriaşă de timp! Aproape tot progresul pe care l-am înregistrat s-a datorat puterilor noastre telepatice. Fără ele, ne-am deosebi prea puţin de celelalte animale, care au atâtea asemănări, de neînţeles, cu noi. Suntem foarte mândri de filozofia şi matematica pe care le-am inventat, de muzică şi dans… Şi totuşi, te-ai gândit vreodată că s-ar putea să existe şi alte direcţii de dezvoltare culturală la care nici măcar n-am visat? *Că în univers s-ar putea să existe şi alte forţe decât cele mintale?*

— Nu înţeleg ce vrei să spui, replică Eris.

— Este greu de explicat şi nici nu voi încerca s-o fac. Nu vreau decât să-ţi spun următoarele: îţi poţi da seama cât de jalnic este controlul pe care-l exercităm asupra lumii exterioare şi cât de inutile sunt în realitate membrele noastre? Nu… nu poţi, fiindcă n-ai văzut lucrurile văzute de mine. Poate însă asta te va face să pricepi.

Configuraţia gândurilor lui Aretenon se modulă brusc într-o cheie minoră.

— Îmi amintesc cum, odată, am dat peste un mal acoperit de flori minunate dar ciudat alcătuite. Am dorit să văd cum erau în interior, aşa că am căutat să desfac una, ţinând-o între copite şi trăgând de ea cu dinţii. M-am străduit din nou şi din nou… însă n-am izbutit. În cele din urmă, pe jumătate înnebunit de furie, am călcat în picioare florile acelea, amestecându-le cu ţărâna.

Jeryl putea simţi nedumerirea din mintea lui Eris, dar îşi dădea seama că acesta era interesat şi doritor să afle mai multe.

— Am încercat şi eu asemenea sentimente, încuviinţă Eris. Dar ce putem face? Şi, la urma urmelor, este cu adevărat important? În acest univers există multe lucruri bune care nu sunt tocmai aşa cum le-am dori noi.

Aretenon zâmbi.

— Adevărat. Totuşi, Therodimus a găsit o cale de a modifica situaţia. Vrei să vii şi să te întâlneşti cu el?

— Trebuie să fie o călătorie lungă…

— E cam douăzeci de zile distanţă, şi va fi nevoie să trecem un râu.

Jeryl îl simţi pe Eris cutremurându-se. Athelenii detestau apa din simplul şi decisivul motiv că aveau oasele prea grele pentru a înota – de aceea, se înecau imediat.

— Locuieşte în teritoriul duşman… iar mithranenii nu vor fi încântaţi de prezenţa mea…

— Ba te respectă. Faptul de a te duce acolo poate fi chiar o idee foarte bună… un gest de prietenie.

— Dar e nevoie de mine aici!

— Îţi dau cuvântul meu că nici una dintre activităţile tale de aici nu-i atât de importantă ca mesajul pe care Therodimus îl are pentru tine… şi pentru întreaga lume.

Eris îşi ascunse gândurile câteva clipe, apoi le descoperi scurt:

— O să meditez la propunerea ta.

***

În mod surprinzător, Aretenon vorbi foarte puţin în numeroasele zile ale călătoriei. La răstimpuri, Eris îi testa protecţiile mintale prin atacuri lansate pe jumătate în joacă, respinse întotdeauna cu o măiestrie lipsită de efort. Nu mai adăugase nimic despre arma ce decisese soarta Războiului, însă Eris ştia că aceia care o inventaseră nu s-au împrăştiat, continuând să stea ascunşi în locul lor secret. Refuzând să discute despre trecut, Aretenon pomenea adeseori despre viitor, cu precipitarea unuia care contribuise la modelarea lui şi nu era sigur dacă procedase bine. Precum mulţi alţii din neamul său, era obsedat de ceea ce făcuse, iar uneori sentimentul de vinovăţie îl copleşea. Uneori, spunea lucruri ce-l nedumereau pentru moment pe Eris, dar pe care urma să şi le amintească tot mai limpede în anii următori.

— Am ajuns la un punct de cotitură al istoriei, Eris. În curând, puterile descoperite de noi vor fi la îndemâna mithranenilor, iar un alt război va însemna distrugerea ambelor popoare. Toată viaţa am muncit pentru a ne spori cunoştinţele în privinţa minţii,

însă acum mă întreb dacă nu cumva am oferit lumii ceva prea puternic şi periculos. Oricum, este prea târziu să dăm înapoi; mai devreme sau mai târziu, societatea noastră trebuia să ajungă în acest punct şi să descopere ceea ce am aflat noi.

Dilema este teribilă... iar soluţia unică. Nu putem da înapoi, iar dacă vom continua să mergem pe acelaşi drum, s-ar putea să ne aştepte dezastrul. Aşadar, e necesar să schimbăm însăşi natura civilizaţiei noastre şi s-o rupem complet cu tradiţia milionului de generaţii anterioare. Nu-ţi poţi imagina cum se poate reuşi asta – nici eu n-am putut, până nu l-am întâlnit pe Therodimus, care mi-a povestit visul lui.

Mintea este un lucru minunat, Eris, totuşi, luată în sine, ea este neajutorată în cadrul universului material. Acum ştim cum să ne multiplicăm puterea creierelor cu un factor enorm. Poate că vom izbuti să rezolvăm marile probleme ale matematicii, care ne dau bătăi de cap de atâta amar de vreme. Totuşi, nici minţile noastre individuale şi nici Mintea Compusă nu pot schimba câtuşi de puţin o realitate care, de-a lungul istoriei, a generat conflictele dintre noi şi mithraneni: resursele de hrană sunt limitate, în schimb numărul nostru sporeşte.

Jeryl îi asculta, însă participa prea puţin la dezbaterile lor. Majoritatea discuţiilor se desfăşurau în timp ce păşteau, deoarece, ca toate rumegătoarele active, trebuiau să petreacă o parte considerabilă a fiecărei zile în căutarea hranei. Din fericire, ţinutul prin care treceau era mănos; de altfel, fertilitatea sa constituise chiar una dintre cauzele Războiului. Jeryl se bucura să vadă că Eris îşi regăsea vechea stare de spirit. Sentimentul de amărăciune şi frustrare ce-i stăpânise mintea vreme de atâtea luni nu se risipise, dar nu mai era omniprezent, ca înainte.

În cea de-a douăzeci şi doua zi a călătoriei, părăsiseră şesurile deschise. Mult timp, merseseră prin teritoriul mithranean, însă puţinii foşti inamici pe care-i întâlniseră fuseseră mai degrabă curioşi decât ostili. Acum se apropiau de sfârşitul ţinuturilor acoperite de iarbă, înaintea lor întinzându-se pădurile bântuite de spaime străvechi.

— În regiunea aceasta trăieşte un singur animal carnivor, îi linişti Aretenon, iar acesta nu va avea curajul să atace un grup ca al nostru. După o zi şi o noapte, vom ieşi dintre copaci.

— O noapte… În codru! icni Jeryl, pe jumătate încremenită de groază.

În mod vădit, Aretenon era puţin stânjenit.

— N-am vrut să vă spun până acum, se scuză el, dar realmente nu-i nici o primejdie. Am parcurs de mai multe ori drumul acesta, singur. La urma urmelor, toţi marii carnasieri ai trecutului au pierit… În plus, nu va fi beznă absolută, nici chiar sub copaci. Soarele roşu nu va apune.

Jeryl continua să tremure încetişor. Provenea dintr-o rasă care, vreme de mii de generaţii, trăise pe câmpiile deschise şi pe dealurile înalte, bizuindu-se pe viteză atunci când se punea problema de a scăpa din faţa pericolului. Gândul intrării în pădure, şi încă pe durata slabei lumini crepusculare a astrului roşu, o copleşea de teamă. Pe lângă aceasta, dintre ei, numai Aretenon deţinea un corn apt de luptă, deşi nu era nici atât de lung, nici atât de ascuţit cât fusese cel al lui Eris.

Femela nu-şi alungă neliniştea nici după ce ziua se scurse lipsită de incidente. Singurele animale pe care le zăriră erau creaturi micuţe, cu cozi lungi, ce goneau în sus şi în jos pe trunchiurile arborilor cu o viteză uimitoare, bolborosind furioase la trecerea intruşilor. Era amuzant să le priveşti, dar Jeryl nu credea că pădurea urma să fie la fel de distractivă peste noapte.

Temerile ei nu fuseseră defel neîntemeiate. Când soarele alb şi puternic coborî sub nivelul ramurilor, iar urmele stacojii ale uriaşului soare roşu se întinseră pretutindeni, i se păru că peste lume pogorâse o schimbare. O linişte bruscă se lăsă deasupra pădurii… o linişte sfâşiată pe neaşteptate de un tânguit îndepărtat, ce atrase instinctiv atenţia călătorilor, minţile lor declanşând semnale ancestrale de alarmă.

— Ce-a fost asta? murmură Jeryl.

Aretenon răsufla mai repede, totuşi răspunse păstrându-şi calmul:

— Nu contează. Era departe. Nu ştiu ce ar putea fi.

Jeryl îşi dădu seama că minţise.

Făcură de planton pe rând şi noaptea cea lungă se scurse încetişor. Din timp în timp, Jeryl se trezea din visele ei agitate, dând ochii cu realitatea de coşmar a copacilor stranii, deformaţi, strânşi ameninţător în jur. Odată, în timpul schimbului ei, auzi zgomotul făcut de o fiară masivă mergând prin pădure, hăt departe, însă aceasta nu se apropie şi ea nu-i trezi pe ceilalţi. În

cele din urmă, mult dorita sclipire a soarelui alb prinse să inunde cerul şi ziua reapăru.

„Probabil că Aretenon era mai uşurat decât lasă să se vadă”, gândi Jeryl. Se comporta aproape ca un băieţandru, zbenguindu-se în razele matinale ale soarelui şi rupând ocazional câte un smoc de frunze de pe ramuri.

— De acum, mai avem doar o jumătate de zi de mers, anunţă el voios. Până la amiază vom ieşi din pădure.

În gândurile sale exista o tonalitate şireată, care o deruta pe Jeryl. Evident, Aretenon le mai ascundea ceva şi Jeryl se întrebă ce alte obstacole urmau să mai depăşească. Află adevărul la amiază, când drumul le fu barat de un râu mare, care curgea lent, ca şi cum n-ar fi fost dornic să se ducă la întâlnirea cu oceanul.

Eris îl privi nemulţumit, examinându-l cu ochi de expert.

— E prea adânc pentru a-l traversa aici. Va fi nevoie să mergem mult în amonte până să găsim un vad.

— Dimpotrivă, surâse încântat Aretenon, vom merge în *aval*.

Tovarăşii săi îl priviră surprinşi.

— Ai înnebunit?! strigă Eris.

— Veţi vedea în curând. Nu-i mult de mers… aţi străbătut atâta cale încât aţi putea avea încredere în mine pentru restul drumului.

Treptat, râul se lăţea şi se adâncea. Eris ştia că, uneori, puteai avea norocul să descoperi un copac prăbuşit peste o apă, astfel încât s-o traversezi păşind pe trunchiul respectiv… deşi era destul de riscant. Însă râul acesta avea lăţimea mai multor copaci puşi cap la cap şi nu lăsa impresia că urma să se îngusteze.

— Aproape că am ajuns, îi anunţă Aretenon în cele din urmă. Recunosc locurile. Dintr-o clipă în alta, cineva trebuie să apară din pădurea aceea.

Arătă cu cornul spre copacii de pe malul opus, şi chiar atunci se iviră trei siluete, îndreptându-se către apă: doi atheleni şi un mithranean.

Atentă la străini şi întrebându-se ce intenţionau să facă, Jeryl nu băgă în seamă arborele uriaş de care se apropiaseră. De aceea, atunci când stupefacţia lui Eris explodă aidoma unui tunet în adâncurile minţii ei, pentru o clipă fu prea derutată ca

să-i priceapă motivul. Apoi se răsuci către copac şi observă ceea ce ar fi trebuit să vadă de la început.

Pentru unele minţi şi unele civilizaţii, puţine lucruri ar fi fost mai fireşti sau mai banale decât o funie groasă legată în jurul unui copac şi întinzându-se prin apa râului până la alt arbore de pe ţărmul opus. Cu toate acestea, imaginea respectivă îi copleşi pe Jeryl şi Eris cu teroarea necunoscutului şi, pentru un moment, femela crezu că un şarpe gigantic ieşea de sub unde. După aceea, îşi dădu seama că nu era viu, totuşi spaima n-o părăsi. Până atunci nu mai văzuse un obiect nenatural.

— Nu-ţi face griji în legătură cu ce este, sau cum a ajuns aici, o sfătui Aretenon. Te va purta dincolo şi deocamdată asta e tot ceea ce contează. Uite… vine cineva!

Una dintre siluetele de pe celălalt mal intrase în apă şi înainta, deplasându-şi membrele anterioare pe frânghie. Pe măsură ce se apropia – era o femelă mithraneană – reieşea clar faptul că purta înfăşurată altă frânghie, mai subţire, în partea superioară a trupului.

Cu o dibăcie ce dovedea o practică îndelungată, necunoscuta străbătu râul ţinându-se de funia plutitoare şi ieşi pe mal, cu apa şiroindu-i pe trup. Părea să-l cunoască pe Aretenon, însă Jeryl nu le putu intercepta gândurile.

— Eu pot trece dincolo fără nici un ajutor, spuse Aretenon, dar vă voi demonstra modul cel mai simplu de traversare.

Îşi petrecu a doua frânghie peste umeri şi intră în râu, încrucişându-şi membrele anterioare peste cablul fix. După o clipă, era tras cu viteză de cei doi atheleni de pe ţărmul opus, iar după câteva minute de îngrijorare, Eris şi Jeryl îl urmară.

Nu era tipul de punte la care te-ai fi aşteptat din partea unor fiinţe ce ar fi putut rezolva cu uşurinţă calculele matematice implicate în construirea unui pod suspendat din beton armat, dacă posibilitatea unui astfel de obiect le-ar fi trecut vreodată prin minte. Îşi îndeplinea însă perfect rolul şi, odată ce fusese construit, putea fi utilizat oricând.

Odată ce fusese construit. Dar… cine-l construise?

După ce ghidul lor, şiroind de apă, sosi din nou lângă ei, Aretenon îşi avertiză prietenii:

— Mă tem că veţi avea multe şocuri pe durata şederii aici. Veţi vedea unele lucruri foarte ciudate, însă când le veţi

înţelege, vor înceta să vă nedumerească. Ba chiar, în scurtă vreme, vi se vor părea absolut fireşti.

Unul dintre necunoscuţi, ce nu permitea ca gândurile să-i fie interceptate nici de Eris, nici de Jeryl, îi transmise un mesaj.

— Therodimus ne aşteaptă, continuă Aretenon. Este nerăbdător să te vadă.

— Am încercat să-l contactez, se plânse Eris, dar n-am izbutit.

Aretenon păru uşor tulburat.

— Vei constata că s-a schimbat, zise el. La urma urmelor, nu v-aţi văzut de mulţi ani. Este posibil să nu reuşiţi de la început un contact complet.

Drumul pe care porniră şerpuia prin pădure, iar la răstimpuri, poteci neaşteptat de înguste se ramificau în diferite direcţii. Probabil că Therodimus se schimbase într-adevăr tare mult, gândi Eris, dacă alesese să trăiască printre copaci. Brusc, drumeagul se deschise într-o poiană largă, semicirculară, despărţită în două de o stâncă albă, nu prea înaltă. La baza stâncii existau câteva găuri întunecate de diferite mărimi – în mod evident, grote.

Ar fi fost pentru prima dată când Eris şi Jeryl ar fi intrat într-o grotă – nici unul dintre ei nu era nerăbdător să încerce noua experienţă. De aceea, se simţiră uşuraţi când Aretenon le spuse să aştepte în faţa unei deschizături, apoi avansă singur spre ciudata lumină gălbuie care sclipea în adânc. După câteva clipe, în mintea lui Eris porniră să pulseze amintiri neclare şi el ştiu că se apropia vechiul său dascăl, chiar dacă nu-i mai putea pătrunde gândurile.

Ceva se mişcă în penumbră, apoi Therodimus ieşi sub razele sorilor. La vederea sa, Jeryl scoase un ţipăt şi-şi îngropă capul în coama lui Eris, dar acesta rămase nemişcat, deşi tremura aşa cum nu i se întâmplase nici măcar înaintea unei bătălii. Therodimus radia o măreţie pe care nimeni din rasa lor n-o cunoscuse niciodată, în jurul gâtului îi atârna un şirag de obiecte scânteietoare, reflectând în mii de culori lumina sorilor, iar trupul îi era acoperit cu un material gros şi multicolor, care foşnea uşor atunci când păşea. Cornul său nu mai avea galbenul fildeşului: o magie necunoscută i-l schimbase în cel mai minunat purpuriu văzut vreodată de Jeryl.

Therodimus rămase nemişcat o clipă, savurând din plin uimirea celor doi. Apoi râsul său bogat le răsună în minţi, şi el se cabră pe membrul posterior. Veşmântul colorat îi căzu pe sol, iar la o smucire din cap, colanul scânteietor se proiectă într-un colţ al peşterii, precum un curcubeu. Doar cornul purpuriu rămase neschimbat.

Lui Eris i se păru că stătea pe marginea unei prăpăstii uriaşe, în vreme ce Therodimus îl chema de pe versantul opus. Gândurile lor se străduiau să formeze o punte, însă nu erau în stare să stabilească un contact. Între ei se întindea hăul unei jumătăţi de viaţă şi al multor bătălii, al nenumăratelor experienţe individuale neîmpărtăşite: anii petrecuţi de Therodimus în acest ţinut straniu, împerecherea lui Eris cu Jeryl şi amintirea copiilor pierduţi. Deşi stăteau faţă în faţă, la o depărtare de numai un metru, gândurile lor nu se mai puteau întâlni.

Apoi, Aretenon, folosind toată puterea şi autoritatea inegalabilului său talent, acţionă asupra minţii lui Eris într-un fel pe care acesta nu reuşi niciodată să şi-l amintească. Ştiu doar că avusese impresia că anii se scurseseră îndărăt, că era din nou elevul nerăbdător şi dornic de învăţătură... şi că putea vorbi iarăşi cu Therodimus.

***

Era ciudat să dormi sub pământ, totuşi mai puţin neplăcut decât să-ţi petreci noaptea printre grozăviile neştiute ale pădurii. Privind urmele purpurii ce se întunecau dincolo de intrarea peşterii, Jeryl încercă să-şi adune gândurile împrăştiate. Înţelesese doar o mică parte a conversaţiei dintre Eris şi Therodimus, însă ştia că se petrecea ceva incredibil. Dovezile oferite de propriii ei ochi erau suficiente pentru a demonstra asta: astăzi văzuse lucruri pentru care în graiul ei nu existau cuvinte.

De asemenea, auzise zgomote necunoscute. Trecând pe lângă intrarea unei grote, distinsese dinăuntru un „zumzet” ritmic, ce nu aducea cu nici unul din sunetele scoase de vreun animal cunoscut. Acesta continuase la acelaşi nivel, fără să se oprească, atât cât îl putuse auzi, şi nici acum, ritmul lui lipsit de grabă nu-i părăsise mintea. Avea impresia că şi Aretenon îl

remarcase, deşi fără surprindere; nu însă şi Eris, care fusese prea absorbit de discuţia cu Therodimus.

Bătrânul filozof le spusese foarte puţine; după cum precizase chiar el, prefera să le prezinte domeniul său, după ce aveau să se odihnească peste noapte. Aproape în totalitate, conversaţia se referise la evenimentele din ţara lor pe durata ultimilor ani, iar Jeryl se plictisise destul de repede. Un singur lucru o interesase, şi aproape că nici nu băgase în seamă altceva: minunatul colier din cristale colorate pe care Therodimus îl purtase în jurul gâtului. Nu-şi putea imagina ce anume era, ori cum fusese făurit, însă îl râvnea. Înainte de a adormi, se pomeni gândindu-se într-o doară, dar cu destulă seriozitate, la senzaţia pe care ar fi stârnit-o dacă ar fi revenit printre semenii ei cu o asemenea minunăţie sclipindu-i pe blană. Ar fi arătat mult mai frumos pe ea decât pe bătrânul Therodimus.

Imediat după revărsatul zorilor, Aretenon şi Therodimus apărură în faţa peşterii. Filozoful îşi abandonase podoabele pe care, în mod evident, le purtase doar pentru a-şi impresiona musafirii, iar cornul său revenise la normala nuanţă gălbuie. Jeryl credea că putea găsi o explicaţie în privinţa aceasta, fiindcă întâlnise fructe a căror zeamă putea pricinui asemenea modificări ale culorii.

Therodimus luă loc la gura grotei. Începu să vorbească fără nici o introducere, şi Eris bănui că era ceva ce spusese şi altor oaspeţi pe care-i avusese.

— Am ajuns aici, Eris, cam la cinci ani după ce am părăsit ţara. După cum ştii, dintotdeauna m-au interesat ţinuturile stranii, iar de la mithraneni auzisem unele zvonuri extrem de intrigante. Cum anume am pornit pe urma lor şi le-am descoperit sursa este o poveste lungă, lipsită de importanţă. Am traversat râul în amonte, într-o vară când debitul scăzuse mult. Există un singur vad, ce poate fi folosit numai în anii cei mai secetoşi. Mai sus, râul se pierde în munţi şi nu cred că cineva îşi poate croi drum pe acolo. Prin urmare, tărâmul de aici constituie practic o insulă, fiind aproape complet izolat de teritoriul mithranean...

O insulă, dar nu una pustie. Locuitorii ei se numesc fileni şi deţin o cultură cu totul remarcabilă – complet diferită de a noastră. Aţi văzut deja unele din produsele lor.

După cum ştiţi, pe lumea noastră trăiesc multe rase diferite, o bună parte dintre ele deţinând un oarecare grad de inteligenţă. Totuşi, între noi şi toate celeilalte creaturi se cască o prăpastie imensă. Din câte ştim, noi suntem singurele fiinţe capabile de gândire abstractă şi de procese logice complexe.

Filenii sunt o rasă mult mai tânără, care reprezintă un nivel intermediar între noi şi animale. Ei trăiesc aici, pe această insulă destul de mare, de câteva mii de generaţii, totuşi viteza lor de dezvoltare a întrecut-o pe a noastră de foarte, foarte multe ori. Ei nu posedă şi nici nu înţeleg puterile noastre telepatice, dar deţin altceva, pentru care-i putem invidia: ceva care este responsabil pentru întreaga lor civilizaţie şi progresul ei incredibil de rapid.

Therodimus tăcu, apoi se ridică încet în picioare.

— Urmaţi-mă, zise el. Vă voi duce să-i vedeţi.

Îi conduse înapoi la grotele în care poposiseră în seara trecută, oprindu-se în dreptul intrării unde Jeryl auzise zbârnâitul ritmic şi ciudat. Acum, acesta răsuna puternic şi mai limpede, şi femela îl zări pe Eris tresărind, de parcă l-ar fi remarcat pentru întâia oară. După câteva clipe, Therodimus emise un fluierat ascuţit şi imediat bâzâitul se reduse, coborând octavă după octavă, până ce dispăru complet. Peste încă o clipă, ceva se apropie de ei din penumbra peşterii.

Era o creatură micuţă, atingând abia jumătate din înălţimea lor, şi nu ţopăia, ci umbla pe două membre articulate, extrem de subţiri şi fragile. Capul mare şi sferic era dominat de trei ochi imenşi, depărtaţi şi capabili de mişcări independente. Oricâtă bunăvoinţă ar fi avut, Jeryl n-o putea considera atrăgătoare.

Therodimus fluieră din nou şi creatura îşi ridică membrele anterioare spre ei.

— Priviţi cu atenţie, zise cu blândeţe filozoful, şi veţi descoperi răspunsul la multe din întrebările pe care vi le-aţi pus.

Pentru prima dată, Jeryl observă că membrele anterioare ale filenului nu se terminau prin copite sau printr-un alt accesoriu existent la animalele cunoscute ei, ci se divizau în cel puţin o duzină de tentacule subţiri, flexibile, şi două gheare încovoiate.

— Apropie-te, Jeryl, îi porunci Therodimus. Are ceva pentru tine.

Şovăind, Jeryl avansă. Văzu că trupul creaturii era brăzdat cu nişte fâşii din material închis la culoare, de care erau ataşate

obiecte necunoscute. Filenul coborî un membru şi deschise un capac, dezvelind o cavitate în care sclipea ceva. Apoi, micuţele tentacule apucară minunatul colier de cristal şi, printr-o mişcare atât de rapidă şi abilă încât femela de-abia o sesiză, fiinţa se întinse şi i-l petrecu în jurul gâtului.

Therodimus acceptă cu indiferenţă zăpăceala şi recunoştinţa lui Jeryl, dar mintea sa bătrână şi vicleană era încântată. Acum, femela avea să-i fie aliată în orice ar fi plănuit. În schimb, sentimentele lui Eris nu puteau fi câştigate la fel de uşor, iar în această direcţie simpla logică nu ajungea. Fostul său elev se schimbase atât de mult, fusese atât de afectat de trecut, încât Therodimus nu avea garanţia succesului. Deţinea totuşi un plan ce ar fi putut transforma până şi aceste dificultăţi în avantaje.

Fluieră încă o dată şi filenul făcu un gest curios din membre, fluturându-le, după care dispăru în grotă. Peste o clipă, zumzetul straniu întrerupse iarăşi liniştea, dar Jeryl era prea încântată de cadoul căpătat pentru a mai fi curioasă.

— Vom străbate pădurea, spuse Therodimus, până la aşezarea cea mai apropiată – nu-i departe de aici. Filenii nu trăiesc ca noi, sub cerul liber. De fapt, ei se deosebesc de noi din aproape toate punctele de vedere. Mă tem chiar, adăugă el mohorât, că sunt mult mai bine înzestraţi şi că, într-o bună zi, ne vor depăşi ca inteligenţă. Dar mai întâi să vă spun ce am aflat despre ei, aşa încât să puteţi înţelege ce intenţionez să fac.

***

Evoluţia mintală a oricărei rase este condiţionată, ba chiar dominată de factori fizici pe care rasa îi consideră, aproape invariabil, ca făcând parte din ordinea firească a lucrurilor. Sensibilitatea minunată a mâinilor filenilor le-a permis ca, prin încercări succesive, să descopere lucruri pentru care cealaltă specie inteligentă a planetei avusese nevoie de un timp de o mie de ori mai lung, ca să le afle prin pură deducţie. Chiar de la începutul istoriei lor, filenii inventaseră unelte simple. Cu ajutorul acestora, trecuseră la ţesut, olărit şi la folosirea focului. Când îi întâlnise Therodimus, ei inventaseră deja strungul şi roata olarului şi se aflau pe punctul de a intra în prima lor Epocă a Metalelor – cu toate implicaţiile respective.

Pe plan pur intelectual, progresul lor fusese mai puţin rapid. Erau inteligenţi şi dibaci, însă nu aveau înclinaţii spre gândirea abstractă, iar matematica lor era de-a dreptul empirică. Ştiau de exemplu că un triunghi cu laturile în proporţia trei-patru-cinci era dreptunghic, dar nu-şi imaginaseră că acesta nu reprezenta decât cazul particular al unei legi mult mai generale. Cunoaşterea lor era plină de asemenea hiatusuri pe care, în ciuda ajutorului oferit de Therodimus şi de numeroşii săi discipoli, nu lăsau impresia că ar fi dornici să le elimine prea repede.

Pe Therodimus îl venerau ca pe un zeu. Timp de două generaţii – rasa lor având o viaţă destul de scurtă – îl ascultaseră întrutotul, oferindu-i orice produse pe care şi le dorea şi executând, la sugestiile lui, noi unelte şi dispozitive. Parteneriatul se dovedise incredibil de fertil, de parcă ambele civilizaţii ar fi fost eliberate dintr-o încătuşare. Deosebita abilitate manuală şi uriaşele puteri intelectuale fuzionaseră într-o combinaţie roditoare, unică probabil în univers, iar progrese care în mod normal s-ar fi înregistrat într-o mie de ani fuseseră obţinute în mai puţin de un deceniu.

Aşa cum îi avertizase Aretenon, deşi Eris şi Jeryl văzură multe minuni, toate puteau fi înţelese odată ce-i urmăreau la lucru pe micuţii meşteşugari şi asistau la miracolul prin care mâinile lor modelau materiile prime în forme plăcute sau utile. Până şi orăşelele filene şi fermele primitive îşi pierdură în curând aerul de miracol, încadrându-se în ordinea acceptată a lucrurilor.

Therodimus îi lăsă să circule pretutindeni şi să privească toate aspectele acelei sofisticate societăţi a epocii de piatră. Fiindcă nu mai cunoscuseră ceva similar, nu li se părea deloc absurdă imaginea unui olar filen – care abia dacă putea număra până la zece – plăsmuind o serie de suprafeţe algebrice complexe, sub îndrumarea unui tânăr matematician mithranean. Precum întreaga sa rasă, Eris deţinea puteri extraordinare de vizualizare mintală, dar abia acum pricepu cât de simplă ar fi devenit geometria dacă ar fi putut cu adevărat *vedea* formele respective. De aici (deşi el nu putea să prevadă acest lucru) avea să se dezvolte într-o bună zi ideea unui limbaj scris.

Jeryl era de-a dreptul fascinată de spectacolul micuţelor filene ţesând pe războaiele lor primitive. Putea sta ore întregi să

urmărească suveicile care parcă zburau prin aer, dorindu-şi din tot sufletul să le poată utiliza şi ea. Odată ce vedeai cum se procedează, părea atât de simplu şi de clar… şi totuşi imposibil de realizat pentru membrele stângace, inutile, ale celor din neamul ei.

Ajunseseră să-i îndrăgească pe fileni, care păreau doritori să le facă plăcere şi dovedeau o mândrie patetică faţă de talentele lor manuale. În acest decor nou şi neaşteptat, întâlnind zilnic alte minunăţii, se părea că unele dintre cicatricile lăsate de Război în mintea lui Eris se ştergeau treptat. Jeryl ştia totuşi că rămăseseră multe ce trebuiau vindecate. Uneori, înainte ca acesta să le poată ascunde, femela îi descoperea răni sângerânde în adâncurile minţii şi se temea că multe din ele – precum ciotul rupt al cornului – n-aveau să se închidă niciodată. Eris urâse Războiul, iar felul în care acesta se încheiase continua să-l apese. În plus, şi Jeryl o ştia, trăia permanent cu teama reizbucnirii conflictului.

Ea discută problemele acestea cu Therodimus, la care acum ţinea foarte mult. Tot nu pricepea pe de-a întregul de ce anume îi adusese aici, sau ce intenţionau filozoful şi discipolii săi să facă. Therodimus nu se grăbea să-şi explice acţiunile, întrucât dorea ca Eris şi Jeryl să ajungă la propriile concluzii cât mai târziu posibil. La cinci zile după sosirea lor, îi chemă în grota în care locuia.

— Aţi văzut deja, începu el, majoritatea lucrurilor pe care am dorit să vi le arătăm. Ştiţi ce pot face filenii şi poate că v-aţi gândit la faptul că traiul nostru va avea foarte mult de câştigat atunci când vom putea utiliza produsele fabricate de ei. Acesta a fost primul meu gând când am sosit aici…

A fost o idee clară şi destul de naivă, însă ea a dus la o alta, măreaţă. Pe măsură ce am ajuns să-i cunosc pe fileni şi am aflat cât de rapid au progresat minţile lor într-un interval atât de scurt, mi-am dat seama de handicapul teribil şi permanent cu care s-a născut şi s-a dezvoltat propria noastră rasă. Am început să mă întreb cât de departe ne-am fi găsit *noi*, dacă am fi deţinut controlul pe care-l au filenii asupra lumii fizice. Nu este o întrebare pur speculativă, şi nici nu mă refer numai la talentul de a produce lucruri minunate, aşa cum e colierul tău, Jeryl, ci este vorba de ceva mult mai profund. Ceva care reprezintă

diferenţa dintre ignoranţă şi cunoaştere, dintre slăbiciune şi putere.

Noi ne-am dezvoltat minţile, atâta doar, atingând un punct dincolo de care nu mai putem progresa. După cum v-a spus Aretenon, acum ne confruntăm cu un pericol ce ameninţă întreaga noastră rasă. Ne găsim în umbra armei împotriva căreia nu există apărare.

Soluţia se află, literal vorbind, în mâinile filenilor. Trebuie să utilizăm talentele lor pentru a ne remodela lumea, înlăturând astfel motivele tuturor conflictelor. Trebuie să ne întoarcem la începuturi şi să reaşezăm bazele culturii noastre. Nu va fi însă doar *a noastră*, fiindcă o vom împărţi cu filenii. Ei vor reprezenta mâinile, iar noi – creierele. Am mers până acolo încât mi-am imaginat lumea ce va fi peste epoci, când până şi minunăţiile pe care le vedeţi în jur vor fi considerate simple jucării pentru copii! Totuşi, filozofii sunt puţini, iar eu am nevoie de argumente mai substanţiale decât visele. Cred că s-ar putea să fi găsit argumentul final, deşi deocamdată nu pot fi sigur.

Ţi-am cerut să vii aici, Eris, pe de o parte fiindcă doream să reînnoiesc vechea noastră prietenie, şi pe de alta, pentru că acum cuvântul tău va avea o influenţă mult mai mare decât al meu. Eşti un erou al poporului, iar mithranenii te vor asculta şi ei. Vreau să te întorci acasă, luând cu tine câţiva fileni şi produsele lor. Arată-le celor de-o seamă cu tine şi cere-le să-i trimită pe tineri aici, pentru a ne ajuta prin munca lor.

Urmă o pauză în care Jeryl nu putu detecta nimic din gândurile lui Eris, apoi acesta răspunse şovăitor:

— Tot nu pricep… Obiectele produse de fileni sunt foarte frumoase, iar unele ne pot fi chiar de folos. Cum crezi însă că ne-ar putea transforma atât de profund, aşa cum îţi imaginezi tu?

Therodimus oftă. Eris nu putea privi dincolo de prezent, în viitorul încă nedefinit. Tânărul nu întrezărise, aidoma filozofului, perspectivele ce stăteau pitite în spatele mâinilor iscusite şi ale uneltelor filenilor: primele contururi vagi ale Maşinii. Poate că n-avea să înţeleagă niciodată. Totuşi, existau şanse de a fi convins.

Fără să-şi dezvăluie aceste gânduri, Therodimus vorbi din nou:

— Deşi unele obiecte nu sunt decât jucărioare, ele pot fi mult mai puternice decât bănuieşti. Ştiu că Jeryl n-ar fi dispusă să se despartă de ale ei… dar poate că voi reuşi să găsesc unul care să te convingă.

Eris părea în continuare sceptic şi femela îşi dădu seama că se găsea într-una din stările sale negativiste.

— Mă îndoiesc foarte mult, replică acesta.

— Măcar pot încerca.

Therodimus fluieră şi un filen apăru în fugă. Urmă o conversaţie scurtă.

— Vrei să mă urmezi, Eris? O să dureze puţin…

La solicitarea sa, ceilalţi rămaseră pe loc. Filozoful şi fostul lui elev părăsiră peştera cea mare şi se îndreptară către şirul de grote mici, folosite de fileni pentru diversele lor îndeletniciri.

Zbârnâitul răsuna puternic în urechile lui Eris, dar pentru moment el nu văzu ce anume îl producea, lumina primitivelor opaiţe cu seu fiind prea slabă pentru ochii săi. Apoi distinse un filen aplecat deasupra unei mese din lemn pe care ceva se rotea rapid, acţionat de o curea mişcată prin intermediul unei pedale, de altă creatură micuţă. Eris îi văzuse pe olari întrebuinţând un dispozitiv similar, dar acesta era diferit. Modela lemnul, nu lutul, iar degetele olarului fuseseră înlocuite de o lamă metalică ascuţită de sub care se desprindeau fâşii lungi şi subţiri, curbându-se în spirale fascinante. Cu ochii lor uriaşi, filenii, care detestau lumina puternică a sorilor, vedeau perfect în semiîntuneric, dar Eris avu nevoie de mai multe clipe pentru a-şi da seama ce anume se petrecea. Apoi, brusc, pricepu.

***

— Aretenon, vorbi Jeryl după plecarea celor doi, de ce fac filenii toate obiectele astea pentru noi? N-ar putea să se ocupe doar de ceea ce le place lor?

Întrebarea, se gândi Aretenon, era tipică pentru Jeryl, dar n-ar fi fost niciodată pusă de Eris.

— Ei vor face orice le va cere Therodimus, îi răspunse, dar chiar şi lăsând deoparte treaba asta, noi le putem oferi foarte multe lucruri. Când ne concentram minţile asupra problemelor lor, vedeam cum pot fi rezolvate în moduri la care ei nu s-ar fi gândit niciodată. Sunt foarte doritori să înveţe, şi probabil că am

contribuit deja la avansarea culturii lor cu sute de generaţii. În plus, ei sunt foarte fragili din punct de vedere fizic. Deşi nu posedăm dexteritatea lor, puterea noastră face posibilă îndeplinirea unor sarcini pe care ei nu le-ar fi reuşit nicicând.

Hoinărind, cei doi ajunseră la marginea râului şi rămaseră locului o vreme, privind apele leneşe ce se îndreptau către ocean. Apoi, Jeryl dădu să pornească spre amonte, dar Aretenon o opri.

— Therodimus nu vrea să mergem într-acolo, cel puţin deocamdată, explică el. Este alt secret al lui. Nu-i place să-şi dezvăluie planurile decât după ce le-a finalizat.

Uşor jignită în amorul propriu, dar extrem de curioasă, Jeryl se întoarse din drum, ascultătoare. Mai târziu, însă, de îndată ce avea să se asigure că nu era nimeni prin preajmă, intenţiona să se ducă acolo.

Era foarte tihnit aici, sub razele calde ale sorilor, printre copacii care reţineau căldura în jurul lor. Jeryl aproape că-şi învinsese teama de păduri, deşi ştia că n-avea să fie niciodată cu adevărat fericită în astfel de locuri.

Aretenon părea cufundat în sine şi Jeryl înţelese că dorea să-i spună ceva şi îşi sistematiza ideile. Brusc, el porni să vorbească, cu acea libertate posibilă doar între două fiinţe care se plac reciproc, dar nu sunt ataşate prin legături emoţionale.

— Este foarte greu, începu el, să întorci spatele muncii tale de o viaţă. Cândva, nutrisem speranţa că noile forţe măreţe pe care le descoperisem puteau fi utilizate în deplină siguranţă, însă acum ştiu că aşa ceva este imposibil, cel puţin pentru mult timp de acum încolo. Therodimus are dreptate: nu mai putem progresa bizuindu-ne doar pe puterea minţii. Cultura noastră a fost, din nefericire, unilaterală, deşi vina nu ne aparţine. Nu putem soluţiona problema fundamentală a păcii şi războiului fără a stăpâni lumea materială aşa cum o fac filenii… şi tocmai acest lucru sperăm să împrumutăm de la ei.

Poate că minţile noastre vor cunoaşte şi alte aventuri măreţe, care să ne facă să uităm ceea ce va trebui să abandonăm. În sfârşit, vom putea să învăţăm ceva de la Natură. Care este diferenţa dintre foc şi apă, dintre lemn şi piatră? Ce sunt sorii şi ce reprezintă milioanele de luminiţe slabe pe care le vedem pe cer atunci când au apus ambii sori? Poate că

răspunsurile la toate aceste întrebări se găsesc la capătul noului drum pe care trebuie să pornim.

Făcu o pauză, apoi continuă:

— Noi cunoştinţe… În domenii la care nici n-am visat până acum… Ar fi posibil ca ele să ne îndepărteze de primejdiile pe care le-am întâlnit; în mod sigur, nimic din ceea ce putem învăţa de la Natură nu va reprezenta o ameninţare la fel de mare ca pericolul pe care l-am descoperit în propriile noastre minţi.

Debitul gândurilor lui Aretenon se întrerupse pe neaşteptate. După o clipă, el adăugă:

— Cred că Eris doreşte să te vadă.

Jeryl se întrebă de ce Eris nu o contactase direct; se întrebă, de asemenea, care putea fi explicaţia nuanţei de amuzament – sau fusese altceva? – din mintea lui Aretenon.

Se apropiară de peşteri, fără să zărească nici urmă de Eris. Totuşi el îi aştepta şi apăru ţopăind, înainte ca ei să fi ajuns lângă intrare. Imediat, însă, Jeryl scoase un ţipăt fără să vrea, şi se retrase un pas sau doi.

Eris redevenise întreg. Ciotul neregulat dispăruse de pe fruntea lui, fiind înlocuit de un corn nou, strălucitor, cu nimic mai prejos decât cel pe care-l pierduse.

Într-un salut întârziat, Eris îşi atinse cornul de cel al lui Aretenon. După aceea, dispăru în pădure, efectuând salturi uriaşe de fericire, dar nu înainte ca mintea lui s-o fi întâlnit pe cea a lui Jeryl aşa cum rareori o mai făcuse după Război.

— Lasă-l să se ducă, vorbi încetişor Therodimus. Cred că preferă să fie singur. Când se va întoarce, este posibil să-l găseşti… schimbat. Filenii sunt pricepuţi, nu-i aşa? Acum poate că Eris le va aprecia mai mult „jucărioarele”.

***

— Ştiu că sunt nerăbdător, încuviinţă Therodimus, dar am îmbătrânit şi doresc să văd transformările începând în decursul vieţii mele. Am pornit în atâtea direcţii întrucât nutresc speranţa că măcar unele planuri vor izbândi. Acesta, însă, este cel în care cred cu cea mai mare tărie.

Pentru o clipă, bătrânul rămase pierdut în propriile-i gânduri. Nici măcar unul dintr-o sută de membri ai rasei sale nu-i putea împărtăşi visul pe de-a întregul. Până şi Eris, deşi credea acum

în el, o făcea cu inima, iar nu cu mintea. Poate doar Aretenon – sclipitorul şi subtilul Aretenon, cel ce dorea cu atâta disperare să neutralizeze puterile pe care le eliberase în lume – ar fi putut să întrevadă realitatea. Mintea lui era însă cea mai impenetrabilă dintre toate, cu excepţia cazurilor când dorea contrariul.

— Ştii la fel de bine ca şi mine, continuă Therodimus, în vreme ce mergeau în susul râului, că războaiele noastre au o singură cauză: hrana. Noi şi mithranenii suntem prinşi în capcana acestui continent, cu resursele lui limitate, pe care nu le putem spori sub nici o formă. În permanenţă, viitorul nostru e umbrit de spectrul foametei şi, în ciuda inteligenţei cu care ne fălim, n-am putut găsi nici o soluţie. Ah, da, am râcâit cu copitele nişte şanţuri de irigaţii, dar cât de neînsemnat a fost rezultatul strădaniilor noastre!

Filenii au descoperit cum să cultive recolte care sporesc de multe ori fertilitatea solului. Cred că şi noi putem face acest lucru – după ce le vom adopta uneltele pentru propria noastră folosinţă. Aceasta este prima şi cea mai importantă dintre sarcinile care ne aşteaptă, totuşi nu cea asupra căreia m-am oprit eu. Soluţia finală a problemei noastre, Eris, *trebuie să fie descoperirea unor ţinuturi noi, virgine, unde să putem migra*.

Surâse, observând uluirea întipărită pe chipul fostului său elev.

— Nu, te rog să nu crezi că am înnebunit! Sunt absolut sigur că astfel de ţinuturi există. Odată, am stat pe ţărmul oceanului şi am privit un stol uriaş de păsări apropiindu-se de peste ape. De asemenea, le-am văzut zburând şi în direcţia opusă, cu atâta siguranţă încât m-au convins că se îndreptau spre altă ţară. Şi le-am urmat cu gândurile mele.

— Chiar dacă ipoteza ar fi corectă, aşa după cum pare, comentă Eris, la ce ne poate folosi? – Şi tânărul gesticulă spre râul care curgea în apropiere. – Ne înecăm în apă şi nu poţi construi o frânghie care să ne susţină…

Gândurile i se pierdură brusc într-un haos de idei amestecate.

Filozoful zâmbi.

— Aşadar, ai ghicit ce vreau să fac. Ei bine, acum poţi vedea dacă ai dreptate.

Ajunseseră pe o porţiune netedă a malului, unde un grup de fileni trebăluiau de zor, sub conducerea câtorva asistenţi ai lui

Therodimus. Lângă marginea apei, zăcea un obiect ciudat, făcut din mai multe trunchiuri de copaci legate laolaltă prin frânghii.

Priviră fascinaţi cum agitaţia lucrătorilor atinse un punct culminant. După o serie de opinteli pentru tras şi împins, pluta coborî greoi în apă, cu o plescăitură puternică. De-abia se oprise jerba de picături, că un tânăr mithranean sări pe plută şi porni să danseze bucuros pe buştenii care acum încordau parâmele, arzând parcă de nerăbdare să se desprindă de mal şi să urmeze cursul râului până la ocean. După o clipă, veniră şi alţii alături de tânăr, veselindu-se pentru că stăpâneau un nou element. Neputând sări atât de departe, micuţii fileni rămaseră pe mal, privind răbdători sărbătorirea.

Extazul general nu putea trece neobservat, deşi probabil că puţini dintre cei prezenţi îşi dădeau seama că se aflau într-un punct de cotitură al istoriei. Numai Therodimus păstra o mică distanţă faţă de ceilalţi, pierdut în gândurile sale. Ştia că pluta aceea primitivă nu constituia decât un început. Trebuia testată pe râu, apoi pe lângă ţărmurile oceanului. Munca urma să dureze ani buni şi, mai mult ca sigur, el nu avea să-i vadă niciodată pe primii exploratori revenind de pe acele tărâmuri fabuloase, a căror existenţă nu reprezenta deocamdată decât o simplă bănuială. Alţii însă aveau să termine ceea ce fusese început.

Mult deasupra lor, un stol de păsări trecea peste pădure. Therodimus le privi îndepărtându-se, invidiindu-le pentru libertatea de a se deplasa, după dorinţă, peste uscat şi peste ocean. El începuse cucerirea apei pentru neamul său, dar posibilitatea ca şi cerul să le aparţină într-o bună zi depăşea până şi neobosita-i imaginaţie.

***

Când Eris îşi luă rămas-bun de la Therodimus, Aretenon, Jeryl şi restul expediţiei traversaseră deja râul. De data aceasta, o făcuseră fără ca o singură picătură de apă să le atingă trupurile, deoarece pluta coborâse în aval şi îndeplinea rolul de bac. Se începuse deja construcţia unui model nou şi mult îmbunătăţit, fiind dureros de evident faptul că prototipul nu era capabil să înfrunte oceanul. Aceste dificultăţi iniţiale urmau să fie rezolvate fără greutate de proiectanţi, care, deşi siliţi să lucreze cu unelte

din epoca de piatră, puteau efectua cu uşurinţă calculele matematice ale metacentrelor, flotabilităţii şi hidrodinamicii avansate.

— Misiunea ta nu va fi una uşoară, deoarece nu vei putea arăta tot ceea ce ai văzut aici, spuse Therodimus. Pentru început, trebuie să te mulţumeşti cu plantarea seminţei, cu trezirea interesului şi a curiozităţii, mai cu seamă în rândul celor tineri, care vor veni aici ca să înveţe mai multe. Poate că vei avea de înfruntat rezistenţa semenilor noştri, eu mă aştept la aşa ceva… Dar de fiecare dată când vei reveni aici, îţi vom putea arăta lucruri noi, care să-ţi întărească argumentele.

Îşi atinseră coarnele, apoi Eris plecă, ducând cu el ştiinţa ce avea să transforme lumea – la început lent, după care tot mai repede. Odată cu dispariţia barierelor, după ce mithranenii şi athelenii aveau să capete unelte simple pe care le puteau prinde cu membrele superioare, utilizându-le ei înşişi, progresul urma să fie rapid. Deocamdată, însă, trebuiau să se bizuie pe fileni în toate privinţele, iar aceştia erau foarte puţini.

Therodimus era mulţumit. Un singur lucru îl dezamăgea: sperase că Eris, dintotdeauna favoritul lui, avea să-i fie succesor. Eris, care revenea acum în sânul poporului său, nu mai era obsedat de propria-i persoană, şi nici mohorât, fiindcă avea o misiune şi o speranţă de viitor. Îi lipsea însă viziunea pătrunzătoare pe termen lung, necesară aici; în schimb, Aretenon trebuia să continue ceea ce începuse filozoful. Era inevitabil, cu toate că deocamdată nu avea rost să se gândească la asemenea probleme. Therodimus era foarte bătrân, totuşi ştia că urma să se mai întâlnească de multe ori cu Eris aici, lângă râul ce-i delimita tărâmul.

***

Bacul dispăruse acum, dar, cu toate că ştia la ce să se aştepte, Eris se opri uluit înaintea uriaşului pod ce se legăna uşor în vânt. Execuţia nu respecta întocmai proiectul – construcţia suspendată implicase o mulţime de calcule matematice – totuşi constituia prima operă inginerească importantă din istorie. Construit exclusiv din lemn şi frânghii, acest pod prefigura forma giganţilor metalici care aveau să urmeze.

Eris se opri la mijlocul lui. Zărea fumul înălţându-se dinspre şantierele navale de pe ţărmul oceanului şi i se părea că poate distinge şi catargele unora dintre ambarcaţiunile noi, destinate comerţului de coastă. Era greu de crezut că pentru a traversa întâia oară râul fusese tras peste o funie ce se legăna.

Aretenon îi aştepta pe celălalt mal. Se mişca destul de încet acum, însă ochii continuau să-i sclipească de inteligenţă alertă. Îl întâmpină călduros pe Eris.

— Mă bucur că ai putut veni. Ai făcut-o la timp.

Eris ştia că asta putea însemna un singur lucru.

— S-au întors navele?

— Aproape – acum o oră au fost reperate la orizont. Trebuie să ajungă dintr-o clipă în alta şi atunci vom afla în sfârşit adevărul, după atâţia ani. Păcat că…

Gândurile i se destrămară, însă Eris le putea continua. Ajunseseră lângă marea piramidă de pietre sub care zăcea Therodimus.

Therodimus, a cărui minte se afla înapoia tuturor lucrurilor pe care le zăreau în jur, dar care nu mai trăise pentru a şti dacă visul lui cel mai drag fusese adevărat ori nu.

Dinspre ocean se apropia furtuna şi ei se grăbiră pe drumul cel nou, care urma albia râului. Bărci micuţe, având un model pe care Eris nu-l mai văzuse până atunci, treceau la răstimpuri pe lângă ei, încărcate cu atheleni sau mithraneni şi manevrate cu ajutorul unor lopeţi din lemn legate de membrele anterioare. Întotdeauna, Eris se bucura să vadă asemenea noi izbânzi, asemenea noi eliberări ale poporului său de lanţurile străvechi. Pe de altă parte, toţi aceştia îi aminteau de nişte copii, lăsaţi liberi pe neaşteptate într-o minunată lume nouă, plină de lucruri excitante şi interesante ce trebuiau făcute, indiferent dacă ar fi putut sau nu să fie utile. Orice lucru care promitea să transforme rasa lui în marinari mai buni era mai mult decât util. În ultimul deceniu, Eris descoperise că uneori pura inteligenţă nu era îndeajuns; existau aptitudini ce nu puteau fi dobândite, indiferent de eforturile mintale depuse. Deşi poporul său îşi învinsese în principiu teama de apă, continua să rămână destul de incompetent pe ocean, şi de aceea filenii deveniseră primii navigatori ai planetei.

Jeryl privi nervoasă în jur când primele tunete se rostogoliră dinspre ocean. Purta şi acum colierul dăruit de Therodimus cu atâta timp în urmă – nu mai era însă singura ei podoabă.

— Sper că navele nu vor păţi nimic, spuse ea alarmată.

— Vântul nu este foarte puternic, iar ele au înfruntat şi furtuni mai cumplite, o linişti Aretenon, după care îi pofti în grota lui. Eris şi Jeryl priviră în jur cu interes vădit, dornici să admire noile minunăţii realizate de fileni pe durata absenţei lor; dacă însă acestea existau, fuseseră ascunse, ca de obicei, până ce Aretenon avea să fie pregătit să le arate. Încerca o satisfacţie de-a dreptul copilărească atunci când se ivea ocazia să facă asemenea mici surprize.

Întâlnirea lor degaja un aer de indiferenţă, care ar fi nedumerit un observator din exterior. Pe când Eris vorbea despre toate schimbările petrecute în restul continentului, despre succesul noilor aşezări filene şi despre răspândirea treptată a agriculturii în rândurile conaţionalilor săi, Aretenon îl asculta doar pe jumătate atent. Gândurile lui şi gândurile prietenilor săi erau îndreptate spre ocean, întâmpinând corăbiile ce puteau aduce veştile cele mai importante primite vreodată de rasa lor.

După ce Eris îşi încheie raportul, Aretenon se ridică şi porni să se deplaseze agitat prin încăpere.

— Te-ai descurcat mai bine decât am fi îndrăznit să sperăm la început. Cel puţin de o generaţie n-a mai existat nici un război, iar pentru prima dată în istorie, rezervele noastre de hrană depăşesc necesarul de consum, graţie noilor tehnici agricole.

Aretenon privi mobilierul odăii, reamintindu-şi cu un efort faptul că, în tinereţea lui, aproape tot ceea ce vedea acum i-ar fi părut imposibil sau chiar lipsit de sens. Pe atunci, nu existau nici cele mai simple unelte, cel puţin în cadrul noţiunilor vehiculate de rasa lor. Acum aveau corăbii, poduri şi case… iar acestea nu reprezentau decât începutul.

— Sunt foarte mulţumit, reluă el. Aşa cum am plănuit, am deviat întregul curs al istoriei noastre, îndepărtându-l de primejdiile care ne aşteptau. În curând, puterile care au făcut posibilă Nebunia vor fi uitate – doar câţiva dintre noi le mai cunosc existenţa. Le vom duce secretul în mormânt. Poate atunci când urmaşii noştri le vor redescoperi, ei vor fi îndeajuns

de înţelepţi pentru a le folosi corespunzător. Noi, însă, am găsit atâtea minunăţii necunoscute încât s-ar putea să treacă o mie de generaţii până ce ne vom concentra din nou atenţia asupra profunzimilor minţii, pentru a jongla cu forţele încătuşate acolo.

Gura peşterii fu luminată de licărirea bruscă a unui fulger. Furtuna se apropia, deşi se găsea deocamdată la câţiva kilometri depărtare. Ploaia pornise să cadă în picături mari, furioase, din cerul plumburiu.

— Cât aşteptăm corăbiile, vorbi din nou Aretenon, luându-i prin surprindere, haideţi să mergem în următoarea peşteră ca să vedeţi câteva din noutăţile realizate de la ultima voastră vizită.

Era o colecţie bizară. Una lângă alta, pe acelaşi banc de lucru, se aflau unelte şi invenţii care, în alte societăţi, aparţinuseră unor milenii diferite. Epoca Pietrei fusese depăşită; apăruseră bronzul şi fierul, iar primele instrumente ştiinţifice rudimentare fuseseră deja construite, pentru experimente care lărgeau frontierele cunoaşterii. O retortă primitivă vorbea despre începuturile chimiei, iar lângă ea stăteau primele lentile văzute pe această planetă, aşteptând să dezvăluie nebănuitele universuri ale micro şi macroinfinitului.

Furtuna se abătu asupra lor în vreme ce Aretenon se apropia de sfârşitul explicaţiilor sale referitoare la noile minunăţii. La răstimpuri, privea nervos către gura peşterii, parcă aşteptând un mesager din port, însă nu-i tulbură nimeni, cu excepţia ocazionalelor salve de tunete.

— V-am arătat ceea ce era important, încheie el, şi totuşi mai există ceva care s-ar putea să vă atragă atenţia, cât mai aşteptăm. După cum v-am spus, am trimis expediţii peste tot, pentru a colecta şi clasifica un număr cât mai mare de roci, în speranţa găsirii unor minerale utile. Una din expediţii s-a întors cu asta…

Stinse luminile şi grota se cufundă în beznă absolută.

— Ochii voştri vor avea nevoie de un răstimp pentru acomodare, îi preveni Aretenon. Uitaţi-vă acolo, în colţul acela…

Eris miji ochii în întuneric. La început, nu putu distinge nimic; apoi, treptat, deveni vizibilă o lumină albăstruie, pâlpâitoare. Era atât de slabă şi difuză încât nu-şi putea focaliza privirea asupra ei şi, instinctiv, păşi înainte.

— Nu m-aş apropia prea mult, îl sfătui Aretenon. Pare un mineral absolut obişnuit, dar filenii care l-au găsit şi l-au adus aici au căpătat nişte arsuri foarte ciudate după ce l-au manevrat. Cu toate acestea, este rece la pipăit. Într-o bună zi, îi vom afla secretul, deşi nu cred că-i ceva prea important.

O uriaşă perdea de fulgere despică bolta şi pentru o clipă, strălucirea lor reflectată ilumină peştera, proiectând umbre stranii pe pereţi. În acelaşi moment, un filen apăru clătinându-se în prag şi strigă ceva cu glasul său subţire, piţigăiat. Aretenon scoase un răcnet asurzitor de triumf, aşa cum ar fi procedat unul dintre strămoşii săi, pe un străvechi câmp de luptă, apoi gândurile sale năvăliră în mintea lui Eris.

— Pământ! Au descoperit pământ! Un întreg continent ne aşteaptă!

Eris simţi sentimentul victoriei urcând prin el aidoma apei ce ţâşneşte dintr-un izvor. Înaintea lor, în viitor, se distingea limpede drumul nou şi glorios pe care aveau să păşească copiii lor, stăpânind întreaga lume, cu toate secretele ei. Viziunea lui Therodimus deveni în sfârşit clară şi scânteietoare în faţa ochilor săi.

Căută mintea lui Jeryl, pentru ca şi ea să-i poată împărtăşi bucuria… şi descoperi că-i era închisă. Aplecându-se către ea prin întuneric, îşi dădu seama că femeia rămăsese privind în adâncurile grotei, de parcă n-ar fi auzit vestea cea minunată, şi nu şi-ar fi putut desprinde ochii de la luminiţa enigmatică.

Din noapte, se auzi mugetul tunetului întârziat, gonind peste cer. Eris o simţi pe Jeryl tremurând şi-i trimise gânduri de alinare.

— Nu lăsa ca tunetul să te înspăimânte. De ce te mai temi acum?

— Nu ştiu. Mi-e frică… dar nu de tunet. Ah, Eris, am reuşit ceva minunat şi-mi pare rău că Therodimus nu este şi el aici, să vadă. Totuşi, unde ne va duce în cele din urmă… acest nou drum al nostru?

Cuvintele rostite cândva de Aretenon se desprinseseră din negurile trecutului, obsedând-o. Îşi aminti plimbarea lor de pe malul râului, demult, când el îi vorbise despre speranţele sale şi spusese: „În mod sigur, nimic din cele ce putem învăţa de la Natură nu va reprezenta o ameninţare la fel de mare ca pericolul pe care l-am descoperit în propriile noastre minţi.”

Acum, vorbele acelea păreau că râd batjocoritor, aruncând o umbră peste viitorul de aur – dar pentru care motiv, ea nu putea spune.

Singur, poate, dintre toate rasele universului, neamul ei ajunsese la o a doua răspântie... fără să fi trecut vreodată de prima. Acum, trebuiau să meargă pe drumul pe care-l ocoliseră şi să înfrunte provocarea ce-i aştepta la capăt, provocare de care, de data aceasta, nu mai puteau scăpa.

În beznă, lucirea slabă a atomilor muribunzi ardea neabătută, în piatră. Aceasta urma să ardă în acelaşi loc, aproape cu aceeaşi putere, şi când Jeryl şi Eris aveau să fie colb vechi de secole. Iar licărul său urma să pălească doar cu puţin, până sosea ziua în care civilizaţia construită de ei avea să-i descifreze tainele.

„DACĂ TE VOI UITA VREODATĂ, PĂMÂNT…”

Când Marvin a împlinit zece ani, tatăl l-a dus prin coridoarele lungi şi răsunătoare care urcau prin Administrativ şi Energetic, până au ajuns în sfârşit la nivelurile cele mai de sus, prin vegetaţia dezvoltându-se cu rapiditate, a Fermelor. Lui Marvin îi plăcea aici; era amuzant să urmărească plantele uriaşe şi subţiri cum se târau cu o ardoare aproape vizibilă spre lumina soarelui care, filtrată prin cupolele de plastic, cobora pentru a le întâlni. Mireasma vieţii se simţea la tot pasul, deşteptându-i în inimă doruri inexprimabile; acum nu mai respira aerul uscat şi răcoros specific nivelurilor rezidenţiale, purificat de orice arome, cu excepţia izului uşor înţepător de ozon. Dorea să mai poată întârzia aici, dar tata nu l-a lăsat. Au mers mai departe, până la intrarea Observatorului, pe care nu-l vizitase niciodată; totuşi nu s-au oprit şi Marvin a ştiut, cu o senzaţie de excitare nestăpânită, că mai rămăsese o singură destinaţie posibilă. Pentru prima dată în viaţă, avea să iasă Afară.

În sala imensă de întreţinere, existau o duzină de vehicule de teren, înzestrate cu anvelope-balon late şi cabine presurizate. Probabil că tata era aşteptat, fiindcă au fost conduşi de îndată la maşinuţa de cercetare de lângă gigantica uşă circulară a ecluzei. Încordat de nerăbdare, Marvin a luat loc în cabina strâmtă, în vreme ce tata a pornit motorul şi a verificat comenzile. Uşa interioară a ecluzei a glisat deschizându-se, apoi s-a închis înapoia lor; a auzit reducându-se treptat vuietul pompelor de aer, pe măsură ce presiunea scădea spre zero. După aceea, s-a aprins indicatorul „Vid”, uşa exterioară s-a deschis, şi înaintea lui Marvin a apărut tărâmul în care nu pătrunsese niciodată.

Îl văzuse, desigur, în fotografii: privise de o sută de ori astfel de imagini pe ecranele de televiziune. Acum, însă, realitatea se întindea în jurul său, arzând sub soarele aprig care se târa atât de lent peste cerul mai negru decât cărbunele. S-a uitat spre vest, cât mai departe de splendoarea orbitoare a soarelui… şi a zărit stelele, aşa cum i se spusese, dar n-o crezuse niciodată cu adevărat. Le-a cercetat mult timp, minunându-se că puteau fi atât de luminoase şi totuşi atât de micuţe. Erau nişte punctuleţe

nemişcate, ce nu pâlpâiau, şi brusc şi-a reamintit câteva versuri citite într-o carte a tatei:

Steaua sus răsare
Ca o taină mare.

Ei bine, el cunoştea taina stelelor. Cel care făcuse comparaţia aceea nu fusese prea inteligent… A abandonat nedumeririle şi şi-a concentrat din nou atenţia asupra peisajului din jur.

Goneau cu aproape o sută şaizeci de kilometri pe oră, peste un şes neted, anvelopele-balon ridicând înapoia lor norişori de praf. Colonia nu se mai zărea nicăieri; în cele câteva minute cât privise stelele, domurile şi turnurile radio dispăruseră sub orizont. Existau totuşi alte semne ale prezenţei umane, deoarece, la mai puţin de doi kilometri în faţă, Marvin putea distinge structurile cu forme bizare, adunate în jurul intrării unei mine. La răstimpuri, un fuior de vapori se ridica dintr-un coş scund, dispersându-se instantaneu.

Au trecut pe lângă mină în câteva secunde; tata conducea cu o îndemânare îndrăzneaţă şi părea preocupat, de parcă – era un gând straniu pentru un copil – dorea să scape de ceva care-l sâcâia. Peste alte câteva minute, au ajuns la marginea platoului pe care fusese construită Colonia. Terenul cobora abrupt sub ei, într-o pantă ameţitoare al cărei capăt se pierdea în umbre. În faţă, cât vedeai cu ochii, se întindea un ţinut pustiu în care se învălmăşeau cratere, lanţuri muntoase şi râpe. Crestele munţilor, reflectând soarele aflat jos pe boltă, ardeau aidoma unor insule de foc într-un ocean de întuneric, iar deasupra lor, stelele continuau să sclipească la fel de imobile.

Mai departe nu se putea înainta… şi totuşi, exista un drum. Marvin şi-a încleştat pumnii când vehiculul s-a aplecat peste muchie şi a început lunga coborâre. După aceea, a zărit poteca şi s-a destins puţin. Se părea că şi alţi oameni mai trecuseră pe aici.

Noaptea s-a lăsat şocant de brusc, atunci când au traversat marginea umbrei şi soarele a dispărut înapoia coamei platoului. Perechea de faruri s-a aprins imediat, proiectând dungi alb-albastre pe stâncile din faţă, aşa încât nu mai era nevoie să verifice viteza cu care mergeau. Au călătorit ore întregi prin văioage şi pe lângă poalele unor munţi ale căror piscuri păreau

că ating stelele, ieşind uneori, pentru câteva clipe, în lumina soarelui, atunci când terenul suia.

Acum, în dreapta, se zărea un şes cutat şi colbuit, iar în stânga, cu meterezele şi terasele ridicându-se preţ de mulţi kilometri spre cer, se întindea un perete de munţi ce mărşăluiau în depărtare, până ce vârfurile lor se pierdeau sub marginea lumii. Nu se vedea nici un semn care să ateste că oamenii exploraseră cândva aceste ţinuturi, totuşi vehiculul a trecut la un moment dat pe lângă epava unei rachete, alături de care se afla o movilă de pietre având deasupra o cruce din metal.

Băiatului i se părea că munţii îşi continuau marşul la nesfârşit, dar, în cele din urmă, după multe ore, aceştia se terminară printr-un promontoriu uriaş şi prăpăstios, ce se înălţa abrupt din mijlocul unui pâlc de dealuri. Maşina a coborât într-o vale puţin adâncă, ce se arcuia într-o curbă prelungă spre versantul opus al lanţului muntos, şi atunci Marvin a început să înţeleagă că în faţa lor se petrecea ceva foarte ciudat.

Soarele se găsea acum jos, înapoia dealurilor din dreapta, aşadar valea ce se afla drept înainte ar fi trebuit să fie cufundată în beznă. Cu toate acestea, ea era scăldată într-o strălucire rece şi albă, ce se revărsa peste ţarcurile pe sub care treceau. Apoi, pe neaşteptate, au ieşit în şes deschis şi sursa luminii s-a ivit în toată splendoarea ei.

Acum, după oprirea motoarelor, în micuţa cabină pogorâse liniştea. Unicele zgomote erau susurul slab al alimentatorului cu oxigen şi ocazionala trepidaţie metalică produsă de pereţii exteriori ai vehiculului, care-şi împrăştiau fluxul termic. Nici un pic de căldură nu venea dinspre imensa seceră argintie care plutea imediat deasupra orizontului îndepărtat, inundând ţinutul cu o lumină perlată. Era atât de strălucitoare încât, abia după câteva minute, Marvin i-a putut accepta provocarea şi a privit direct în sclipirea ei; totuşi, în cele din urmă, a reuşit să distingă contururile continentelor, limita ceţoasă a atmosferei şi insulele albe ale norilor. Şi chiar de la acea depărtare, a văzut scânteierea razelor de soare pe banchizele polare.

Spectacolul era minunat şi-i atrăgea sufletul peste abisul spaţiului. Acolo, în semiluna luminoasă, se găseau toate minunile pe care el nu le cunoscuse niciodată: nuanţele amurgurilor, oftatul oceanului pe nisipul plajelor, răpăitul ploii, binecuvântarea lină a ninsorii. Ele şi altele o mie ar fi trebuit să

reprezinte moştenirea sa legitimă, însă băiatul le cunoştea doar din cărţi şi din înregistrări vechi, iar gândul acesta îi umplea inima cu tristeţea unui surghiunit.

De ce nu se mai puteau întoarce? Totul părea atât de paşnic sub bancurile de nori călători... Apoi, ochii lui Marvin s-au acomodat cu lumina orbitoare şi băiatul a observat că porţiunea discului aflată în beznă sclipea palid, cu o fosforescenţă malignă... şi şi-a amintit: privea rugul funerar al unei planete, epilogul radioactiv al Apocalipsei. La patru sute de mii de kilometri distanţă, lucirea atomilor muri-bunzi continua să fie vizibilă, aidoma unui memento etern al trecutului funest. Aveau să treacă multe secole înainte ca strălucirea ucigaşă să dispară din pietre, iar viaţa să poată invada din nou lumea tăcută şi pustie.

După aceea, tata a început să vorbească, depănând istoria care până atunci nu însemnase pentru Marvin mai mult decât basmele auzite în copilărie. Multe lucruri nu izbutea să le înţeleagă; îi era imposibil să-şi imagineze configuraţia multicoloră a vieţii de pe planeta pe care n-o văzuse nicicând. Nu putea pricepe nici forţele care o distruseseră în final, lăsând în urma ei un singur supravieţuitor, Colonia, care scăpase graţie izolării ei. Cu toate acestea, a reuşit să-şi imagineze agonia acelor zile, când „coloniştii" aflaseră că navele de aprovizionare n-aveau să mai coboare niciodată pe cozi de foc printre stele, aducând daruri de acasă. Una câte una, staţiile radio îşi încetaseră apelurile; pe globul adumbrit, luminiţele oraşelor păliseră şi muriseră, iar ei rămăseseră singuri în cele din urmă, mai singuri decât fusese vreodată un grup de oameni, purtând în mâinile lor viitorul rasei.

Urmaseră apoi anii de disperare şi necontenita bătălie pentru a supravieţui pe o lume ostilă şi neîmblânzită. Bătălia aceea fusese câştigată, deşi cu greutate; micuţa oază de viaţă se afla în siguranţă, înfruntând cele mai rele lucruri pe care le putea face Natura. Totuşi, dacă nu exista un ţel, un viitor căruia să i se dedice, Colonia avea să-şi piardă voinţa de a supravieţui, şi atunci nici o maşină, nici o artă şi nici o ştiinţă n-ar mai putea-o salva.

Abia atunci Marvin a priceput rolul pelerinajului. El n-avea să se plimbe niciodată pe malurile râurilor planetei legendare şi pierdute, nici n-avea să audă tunetele rostogolindu-se peste

coamele rotunjite ale dealurilor ei. Într-o bună zi – cât de îndepărtată însă? – copiii copiilor lui urmau să se întoarcă pentru a-şi revendica moştenirea. Până atunci, vânturile şi ploile vor fi curăţat otrăvurile din solurile pârjolite, purtându-le către oceane, iar în adâncurile apelor veninul se va fi diluat, nemaifiind în stare să facă nici un rău vieţii. Abia în acea zi, uriaşele nave care continuau să aştepte aici, pe şesurile tăcute şi colbuite, aveau să se înalţe iarăşi în spaţiu, pe drumul spre casă.

Acesta era visul; iar în altă zi, ceva mai apropiată – Marvin a ştiut-o printr-o străfulgerare de intuiţie – el urma să-l transmită fiului său, aici, exact în acelaşi loc, cu munţii înapoia lor şi cu lumina argintie a cerului scăldându-le chipurile.

Nu a privit îndărăt când s-au întors şi au pornit către Colonie, îndreptându-se spre cei de-un neam cu el, aflaţi în lungul exil, băiatul nu rezista să vadă încă o dată măreţia îngheţată a secerii Pământului pălind pe stâncile din jur…

REZISTENŢA LA RUPERE

Grant completa jurnalul de bord al lui *Star Queen*, când auzi uşa cabinei deschizându-se înapoia sa. Nu se deranjă să întoarcă privirea… nici n-ar fi fost necesar, întrucât la bordul navei se mai găsea doar un singur om. Totuşi, când nimic nu se întâmplă, iar McNeil nu vorbi şi nici nu trecu pragul, tăcerea prelungită îi stârni în cele din urmă curiozitatea, făcându-i să-şi răsucească scaunul rotativ.

McNeil stătea în cadrul uşii, lăsând impresia că văzuse o stafie. Metafora răsuflată fulgeră imediat prin mintea lui Grant. Nu ştia cât de aproape era adevărul. Dintr-un anumit punct de vedere, McNeil chiar văzuse o stafie – pe cea mai înspăimântătoare dintre toate: propria-i fantomă.

— Ce s-a întâmplat? pufni Grant. Nu te simţi bine, sau ce ai?

Inginerul clătină din cap. Grant observă mărgeluşele de transpiraţie care i se desprinseră de pe frunte şi porniră sclipind prin cabină, pe traiectorii perfect rectilinii. Muşchii gâtului îi zvâcniră, dar nu se auzi nici un sunet. Tovarăşul lui părea gata să izbucnească în plâns.

— Suntem terminaţi, şopti acesta în cele din urmă. Am pierdut rezerva de oxigen.

Apoi izbucni într-adevăr în plâns. Semăna cu o păpuşă de cauciuc ce se dezumfla încet. Nu putea să cadă, fiindcă nu exista gravitaţie, de aceea se îndoi din mijloc, plutind în prag.

Grant nu răspunse nimic. În mod inconştient, îşi stinse ţigara în scrumieră, strivind-o cu ură până ce dispăru şi ultimul licăr. Deja aerul părea să se strângă în jurul său, pe măsură ce spaima cea mai veche a zborurilor spaţiale îi încleştă beregata.

Slăbi încetişor chingile elastice care, atunci când stătea aşezat, confereau o oarecare iluzie de greutate, şi, cu o dexteritate intrată în reflex, se lansă spre uşă. McNeil nu-l urmă. Chiar ţinând cont de toate urmările şocului suferit, acesta nu se comporta deloc bine. Trecând pe lângă inginer, Grant îl înghionti furios şi-i spuse să-şi revină.

Cala era o încăpere mare, emisferică, având în centru o coloană groasă prin care treceau comenzile şi cablurile spre cealaltă jumătate a navei, ce avea forma unei haltere, aflată la o sută de metri distanţă. Era ticsită cu lăzi şi cutii dispuse într-o

configuraţie tridimensională suprarealistă, care făcea foarte puţine concesii gravitaţiei.

Chiar dacă încărcătura ar fi dispărut în mod brusc, Grant n-ar fi băgat de seamă. Avea ochi doar pentru uriaşul rezervor de oxigen, mai înalt decât el, fixat de perete în apropierea uşii interioare a sasului. Acesta arăta la fel cum îl văzuse ultima dată – placat în aluminiu sclipitor, cu părţile metalice laterale ce păstrau senzaţia vagă de răceală, fapt care oferea singurul indiciu referitor la conţinutul său. Toate conductele păreau în stare perfectă. Nu se zărea nici un semn al vreunei nereguli, cu excepţia unui detaliu minor. Acul volumetrului zăcea nemişcat la zero.

Grant privi tăcut simbolul acela, tot aşa cum un locuitor din vechea Londră, revenind seara acasă, pe timpul Ciumei, s-ar fi uitat la o cruce grosolană, proaspăt scrijelită pe uşa casei lui. După aceea, lovi de cinci-şase ori cadranul, nutrind speranţa deşartă că acul s-ar fi înţepenit, deşi nu se îndoise nici o clipă de veridicitatea mesajului său. Într-un fel, veştile îndeajuns de rele au incluse în enunţul lor propria garanţie a adevărului. Numai cele bune trebuie confirmate.

***

Când Grant se întoarse în cabina de comandă, McNeil îşi revenise. Nu avu nevoie decât să arunce o privire către uşiţa deschisă a dulăpiorului de medicamente pentru a pricepe motivul refacerii rapide a inginerului. Acesta încercă chiar o tentativă de glumă.

— A fost un meteorit, spuse el. Ne-au zis că o navă de dimensiunile astea poate fi lovită odată la o sută de ani. Se pare că am îmbătrânit cu nouăzeci şi cinci de ani mai repede.

— Totuşi, de ce nu s-a declanşat alarma? Presiunea aerului este normală… Atunci, cum a perforat blindajul?

— Nu l-a perforat, explică McNeil. Ştii că oxigenul circulă pe partea opusă soarelui, prin conducte refrigeratoare care-l menţin lichid. Probabil că meteoritul a spart conductele şi lichidul, pur şi simplu s-a evaporat prin fierbere.

Grant căzu pe gânduri. Se întâmplase ceva serios, ba chiar grav, totuşi nu era obligatoriu să fie fatal. La urma urmelor, străbătuseră trei sferturi din drum.

— Regeneratorul n-ar putea menţine aerul respirabil? se interesă el, cu o voce din care răzbătea speranţa.

McNeil scutură din cap.

— N-am analizat toate detaliile, însă cunosc răspunsul. Cu ocazia descompunerii bioxidului de carbon şi a recirculării oxigenului liber, are loc o pierdere de aproximativ zece la sută. De aceea aveam nevoie de rezervă.

— Costumele spaţiale! exclamă brusc Grant. Ce-i cu buteliile lor?

Vorbise fără să se gândească şi înţelegerea instantanee a greşelii sale îl făcu să se simtă şi mai mizerabil.

— Nu putem păstra oxigenul în ele… după câteva zile, s-ar evapora. Gazul comprimat dinăuntrul lor asigură treizeci de minute – atât cât ai nevoie ca să ajungi la rezervorul principal, în caz de necesitate.

— Trebuie să existe o soluţie… chiar dacă ar însemna să abandonăm încărcătura. Să încetăm să mai facem presupuneri şi să stabilim cu exactitate în ce situaţie ne aflăm.

Grant era în egală măsură furios şi speriat. Era furios pe McNeil pentru că cedase psihic. Era furios pe proiectanţii navei, care nu prevăzuseră această posibilitate de unu-la-Dumnezeu-ştie-câte-milioane. Scadenţa avea să fie peste vreo două săptămâni, şi până atunci se puteau întâmpla multe. Pentru o clipă, gândul acesta îl ajută să-şi menţină temerile la distanţă.

În mod evident, era o stare de necesitate, dar una dintre acelea prelungite în chip straniu, care păreau că se petrec numai în spaţiu. Aveau suficient timp să se gândească… poate chiar prea mult.

Grant se instală în scaunul pilotului, îşi fixă chingile şi luă un blocnotes.

— Să recapitulăm faptele, începu el, afişând un calm artificial. Avem aerul care circulă prin navă şi pierdem zece la sută din oxigen la fiecare trecere prin regenerator. Vrei să-mi dai manualul, te rog? Îmi este imposibil să ţin minte câţi metri cubi utilizăm zilnic.

Afirmând că probabilitatea ca *Star Queen* să fie izbită de un meteorit apărea o dată într-o sută de ani, McNeil simplificase problema în mod grosier, totuşi inevitabil. Răspunsul exact depindea de extrem de mulţi factori – trei generaţii de statisticieni nu făcuseră altceva decât să enunţe nişte reguli

atât de aproximative încât companiile de asigurare continuau să se înfioare de spaimă când uriaşele ploi de meteoriţi măturau ca un uragan orbitele planetelor interioare.

Bineînţeles, totul depindea de ceea ce se înţelegea prin cuvântul „meteorit”. Fiecare bucată de zgură cosmică ajunsă pe suprafaţa Pământului are un milion de rude mai mici, ce pier pentru totdeauna în acea „ţară a nimănui” unde atmosfera încă nu s-a sfârşit, iar spaţiul de-abia se pregăteşte să înceapă – acea zonă crepusculară în care, uneori, în timpul nopţii, bântuie strania auroră.

Rudele respective sunt familiarele stele căzătoare, rareori depăşind în mărime gămălia unui ac, acestea, la rândul lor, fiind întrecute de un milion de ori de particulele prea mici pentru a-şi lăsa urma vizibilă a morţii atunci când coboară din ceruri. Toate la un loc, nenumăratele grăunţe de praf, ocazionalii bolovani, până şi munţii călători cu care Pământul se întâlneşte poate o dată la un milion de ani, alcătuiesc familia meteoriţilor.

***

În privinţa zborurilor spaţiale, un meteorit prezintă importanţă numai dacă, străpungând învelişul unei nave, produce un orificiu îndeajuns de mare pentru a fi periculos – aşadar, totul este o problemă de viteze relative şi de dimensiuni. Se alcătuiseră tabele ce prezentau coliziuni aproximative, pentru diferite regiuni ale Sistemului Solar – şi pentru diferite mărimi de meteoriţi, ce ajungeau până la mase de numai câteva miligrame.

Cel care lovise *Star Queen* era un gigant, având diametrul de aproape un centimetru şi masa de zece grame. În conformitate cu tabelele respective, timpul de aşteptare pentru o ciocnire cu un astfel de monstru era de zece la puterea a noua zile, adică aproximativ trei milioane de ani. Siguranţa virtuală că un asemenea incident nu avea să se mai repete în decursul istoriei omeneşti îi consola prea puţin pe Grant şi McNeil.

Cu toate acestea, situaţia ar fi putut să fie şi mai tragică. *Star Queen* se găsea de o sută cincisprezece zile pe drum şi mai avea de mers alte treizeci de zile. Călătorea, precum toate cargoboturile, pe lunga elipsă tangenţială ce atingea orbita Pământului şi a lui Venus de cealaltă parte a Soarelui. Rapidele

nave de pasageri treceau de la o planetă la alta cu viteze de trei ori mai mari şi consumând de zece ori mai mult combustibil, dar *Star Queen* trebuia să-şi urmeze ruta predestinată, aidoma unui tren de marfă, încheindu-şi călătoria în o sută patruzeci şi cinci de zile.

Ar fi fost greu de închipuit o navă spaţială cu un aspect mai diferit în comparaţie cu imaginea tradiţională de la începutul secolului XX. *Star Queen* consta din două sfere, una de cincizeci şi cealaltă de douăzeci de metri diametru, cuplate printr-un cilindru lung de o sută de metri. Întreaga structură aducea cu o replică imensă a atomului de hidrogen. Echipajul, încărcătura şi comenzile se găseau în sfera mai mare, celălalt glob conţinând motoarele atomice şi fiind impropriu, pentru a folosi un eufemism, vieţii.

Nava fusese construită în spaţiu şi n-ar fi putut decola nici măcar de pe suprafaţa Lunii. La putere maximă, propulsia ionică producea o acceleraţie egală cu a douăzecea parte din cea gravitaţională, asigurându-i într-o oră viteza necesară pentru a deveni din satelit al Pământului un satelit al lui Venus.

Ridicarea încărcăturii de pe suprafaţa planetelor cădea în sarcina micilor şi puternicelor rachete cu combustibil chimic. Peste o lună, şlepurile aveau să se înalţe de pe Venus pentru joncţiune, însă *Star Queen* n-avea să se oprească, deoarece la pupitrul de comandă nu avea să se afle nimeni. Nava urma să-şi continue drumul orbeşte pe traiectoria ei, gonind pe lângă Venus cu mulţi kilometri pe secundă… iar după cinci luni urma să revină lângă orbita Pământului, deşi planeta avea să fie hăt departe.

***

Este surprinzător cât de mult durează o simplă adunare atunci când viaţa ta depinde de rezultatul final. Grant parcurse de mai multe ori coloana scurtă de cifre, înainte de a renunţa la speranţa că totalul urma să se modifice. În final, începu să bată darabana nervos, pe plasticul alb al consolei.

— Cu toate economiile posibile, observă el, putem rezista aproximativ douăzeci de zile. Asta înseamnă că vom fi la zece zile depărtare de Venus când…

Vocea i se stinse.

Zece zile nu păreau prea mult… totuşi puteau la fel de bine să fie zece ani. Grant se gândi ironic la toţi scriitoraşii de duzină care folosiseră exact genul acesta de situaţie în cărţile şi serialele lor. În asemenea împrejurări, conform experţilor în astfel de scenarii – dintre care prea puţini trecuseră vreodată de Lună – existau trei variante.

Soluţia optimă, devenită deja un clişeu, era preschimbarea navei într-o uriaşă seră, sau într-o fermă hidroponică, lăsând totul pe seama fotosintezei. Următoarea posibilitate implica realizarea unor minuni de inginerie chimică sau atomică, explicate în detaliile cele mai plictisitoare, vizând construirea unui generator de oxigen, care nu numai că avea să salveze viaţa eroului – şi, desigur, pe a eroinei – ci urma să-l transforme pe acesta în proprietarul unor brevete fabulos de valoroase. A treia soluţie – *deus ex machina* – o reprezenta sosirea unei nave având exact aceeaşi traiectorie şi viteză cu cea aflată în pericol.

Asta era doar ficţiune; în viaţa adevărată însă, lucrurile stăteau cu totul diferit. Deşi prima idee avea o bază teoretică, la bordul lui *Star Queen* nu exista nici măcar un pacheţel cu seminţe de iarbă. Cât despre isprăvile inginereşti, doi bărbaţi – indiferent cât de sclipitori şi de disperaţi ar fi fost – n-ar fi avut mari şanse ca, în numai câteva zile, să aducă îmbunătăţiri rezultatului final al muncii desfăşurate de zeci de organizaţii importante de cercetare, pe parcursul unui întreg secol. Iar nava care „întâmplător trecea prin preajmă” era, aproape prin definiţie, o imposibilitate. Chiar dacă alte vehicule ar fi fost lansate pe aceeaşi traiectorie eliptică – Grant nu cunoştea însă vreun astfel de caz – atunci, graţie legilor înseşi ce le guvernau mişcările, ele urmau să păstreze permanent diferenţele iniţiale. Nu era chiar imposibil ca un pachebot, gonind pe orbita sa hiperbolică, să treacă la câteva sute de mii de kilometri de ei… Însă cu o viteză atât de mare încât ar fi fost la fel de inaccesibil ca şi Pluto.

— Dacă am abandona încărcătura, sugeră în cele din urmă McNeil, ne-am putea schimba orbita?

Grant clătină din cap.

— Aşa sperasem, oftă el, dar nu ţine. Am putea ajunge lângă Venus într-o săptămână dacă am vrea… dar n-am mai avea combustibil pentru frânare şi nimic de pe planetă nu ne-ar putea opri să trecem mai departe.

— Nici chiar un pachebot?

— Conform lui *Lloyd's Register*, în clipa de faţă, Venus are numai două cargoboturi. Oricum, ar fi o manevră practic imposibilă. Chiar dacă şi-ar putea sincroniza viteza cu a noastră, cum s-ar mai înapoia nava de salvare? Ar fi nevoie de o viteză cam de cincizeci de kilometri pe secundă!

— Dacă noi n-avem idei, spuse McNeil, poate că are cineva de pe Venus. Ar fi bine să vorbim cu ei.

— Intenţionam s-o fac de îndată ce decideam ce să le spun. Vrei să te duci şi să orientezi antena?

Grant îl privi pe McNeil, care părăsi cabina plutind. Probabil că inginerul avea să producă destule necazuri în următoarele zile. Deocamdată, însă, se descurcaseră bine; ca majoritatea indivizilor voinici, McNeil era jovial şi prietenos. Numai că acum, Grant constată că-i lipsea energia. Traiul prea îndelungat în spaţiu îl înmuiase, atât fizic, cât şi mintal.

***

O sonerie bâzâi pe consola comunicaţiilor. Oglinda parabolică exterioară era aţintită către lumina strălucitoare a lui Venus, aflată la o distanţă de numai zece milioane de kilometri şi deplasându-se pe o traiectorie aproape paralelă. Undele de trei milimetri emise de navă aveau să parcurgă distanţa în ceva mai mult de o jumătate de minut. Gândul că se aflau la doar treizeci de secunde de salvare avea un gust amar.

Monitorul automat de pe Venus replică prin impersonalul Recepţie, iar Grant porni să vorbească monoton şi, spera el, fără ca glasul să-i tremure. Expuse în mod detaliat situaţia şi încheie solicitând sfaturi. Nu făcu nici o aluzie la temerile referitoare la McNeil. Din câte bănuia, inginerul îi asculta raportul.

Deocamdată, însă, nimeni de pe Venus nu auzise vestea, chiar dacă trecuse perioada de întârziere cauzată de distanţă. Mesajul avea să rămână pe suportul magnetic al înregistrării timp de câteva minute, până ce un ofiţer de comunicaţii, nebănuind nimic, urma să-l ruleze, alertat de semnalul receptorului. Individul respectiv n-ar fi avut habar ce bombă fusese amorsată, declanşând trenuri de unde de îngrijorare pe toate corpurile cereşti locuite, pe măsură ce televiziunea şi serviciile de ştiri ar fi preluat referatul. Un accident spaţial

deţine o încărcătură dramatică ce alunga orice alt titlu de senzaţie.

Până acum, Grant fusese prea preocupat de propria-i siguranţă pentru a se gândi la încărcătura navei. Un căpitan din vechime, a cărui primă responsabilitate o constituia corabia sa, ar fi rămas poate şocat de această atitudine. Grant se sprijinea însă pe raţiune: *Star Queen* nu se putea scufunda, nu se putea ciocni de stânci submarine ce nu figurau pe hărţi şi nici nu putea dispărea ca prin farmec, aşa cum se întâmplase cu atâtea vapoare, pierdute pe vecie. Indiferent de soarta echipajului, nava rămânea în siguranţă. Dacă era lăsată în pace, avea să continue să-şi descrie orbita cu atâta precizie încât timp de multe secole oamenii şi-ar fi putut controla calendarele în funcţie de apariţia ei.

Brusc, Grant îşi aminti că încărcătura fusese asigurată pentru o sumă ce depăşea douăzeci de milioane de dolari. Nu existau multe produse atât de valoroase încât să fie trimise de pe o planetă pe alta, iar majoritatea lăzilor din cală preţuiau mai mult decât propria lor greutate – sau mai exact, masă – în aur. Poate că unele obiecte puteau fi utile în această împrejurare critică... Ajuns în acest punct cu raţionamentul, Grant începu să caute foile de expediţie.

Răsfoia preocupat filele subţiri şi rezistente, când McNeil reveni în cabină.

— Am redus presiunea aerului, îl anunţă el. Învelişul exterior prezintă mici fisuri care, în condiţii normale, n-ar fi contat prea mult.

Grant încuviinţă neatent şi-i întinse un teanc de hârtii.

— Astea sunt foile de expediţie. Eu zic să le parcurgem amândoi, pentru eventualitatea în care încărcătura ar conţine ceva util.

Chiar dacă n-ar fi avut alt scop, ar fi putut el adăuga, decât de a le oferi o preocupare menită să le abată gândurile de la sumbrele perspective.

Parcurgând coloanele lungi de articole numerotate – o mostră elocventă a comerţului interplanetar – Grant se pomeni întrebându-se ce anume se afla înapoia unor consemnări seci, de tipul: *Articolul 347 – 1 carte – Greutate brută: 4 kg.*

Fluieră prelung, constatând că produsul era însoţit de un asterisc atestând o asigurare de o sută de mii de dolari, apoi îşi

aminti că auzise la radio că Muzeul Venusian achiziţionase un exemplar princeps din lucrarea *Cei şapte stâlpi ai înţelepciunii*.

După alte câteva file, întâlni o consemnare cu totul opusă: *Diferite cărţi – 25 kg – Fără valoare.*

Expedierea cărţilor respective spre Venus costase o mică avere, totuşi acestea erau considerate „fără valoare”. Grant căzu pe gânduri. Poate că cineva care părăsea pentru totdeauna Pământul lua cu el, pe noua lume, comorile sale cele mai de preţ – acele cărţi care, mai presus de orice altceva, îi formaseră mintea.

Articolul 564 – 12 bobine film.

Acestea, desigur, trebuiau să conţină super-epopeea neroniană *Arderea Romei*, care plecase de pe Pământ în ultima clipă, înainte de a fi interzisă de cenzură. Venus o aştepta cu o nerăbdare evidentă.

Produse medicale – 50 kg. Ladă cu ţigări – 1 kg. Instrumente de precizie – 75 kg. Lista continua în acelaşi fel. Fiecare articol reprezenta ceva rar sau ceva pe care industria sau ştiinţa unei civilizaţii mai tinere nu-l putea produce cel puţin deocamdată.

Încărcătura se împărţea distinct în două categorii: obiecte exclusiv de lux şi obiecte de strictă necesitate. În rest, existau puţine produse intermediare. Şi nimic, dar absolut nimic care să-i ofere lui Grant cea mai măruntă speranţă. Desigur, ştia că nu s-ar fi putut să fie altfel, totuşi asta nu-l împiedica să simtă o dezamăgire de-a dreptul iraţională.

Când, în cele din urmă, sosi şi răspunsul de pe Venus, fu nevoie de aproape o oră pentru a trece prin aparatura de înregistrare. Era un chestionar atât de amănunţit încât Grant se întrebă posac dacă avea să trăiască până ar fi reuşit să răspundă la toate întrebările. Majoritatea erau de natură tehnică şi se refereau la navă. Experţii de pe cele două planete îşi puneau minţile la bătaie în strădania de a salva *Star Queen* şi încărcătura ei.

— Ei bine, ce zici? întrebă Grant, după ce McNeil termină de parcurs mesajul. (Îl studia pe inginer cu atenţie, urmărind apariţia altor semne de stres.)

După o tăcere îndelungată, McNeil ridică din umeri şi primele sale cuvinte răsunară ca un ecou al gândurilor lui Grant:

— În mod sigur, ne va da o ocupaţie. Nu voi putea rula toate testele solicitate în mai puţin de o zi. În mare parte, intuiesc cam ce vor ei, totuşi unele întrebări sunt complet aiurite.

Grant bănuia acest lucru, dar nu comentă nimic, lăsându-l pe celălalt să continue.

— Viteza pierderilor prin blindaj… mi se pare firesc să se intereseze de asta, însă la ce le-ar servi eficienţa scuturilor antiradiaţie?

Cred că încearcă să ne ţină moralul ridicat, prefăcându-se că au nişte idei trăsnet, sau vor să fim atât de ocupaţi încât să n-avem timp să ne facem griji.

Grant se simţi simultan uşurat şi neliniştit de calmul lui McNeil; uşurat deoarece se temuse de o altă criză, totuşi neliniştit pentru că inginerul nu se încadra câtuşi de puţin în categoria psihologică pe care i-o stabilise. Oare episodul iniţial era tipic pentru un bărbat, sau putea fi valabil în cazul oricui?

Pentru Grant, lumea se împărţea de obicei în alb şi negru – de aceea, el se simţi iritat, fiindcă nu putea decide dacă McNeil era laş ori curajos. Posibilitatea ca ambele caracteristici să fie valabile nu-i trecu nici o clipă prin minte.

***

Zborul spaţial beneficiază de o atemporalitate care nu se regăseşte în nici o altă experienţă umană. Până şi pe Lună, umbrele se târăsc leneşe de la un stei la altul, pe măsură ce soarele mărşăluieşte fără grabă pe cer. Pe Pământ, există permanent uriaşul orologiu al globului rotitor, ce marchează orele, continentele jucând rolul limbilor. În schimb, într-o călătorie lungă cu o navă stabilizată giroscopic, aceleaşi configuraţii ale razelor de soare rămân nemişcate pe perete sau pe podea, deşi cronometrul continuă să-şi ticăie orele şi zilele lipsite de sens.

Grant şi McNeil învăţaseră de mult să se adapteze condiţiilor existente. În adâncurile spaţiului, ei se mişcau şi gândeau cu o încetineală ce avea să dispară atunci când călătoria se apropia de final şi sosea momentul pentru începerea manevrelor de frânare. Acum, în ciuda faptului că perspectiva morţii atârna deasupra capetelor lor, ei continuau să-şi desfăşoare activitatea pe făgaşurile adâncite ale obişnuinţei.

În fiecare zi, Grant completa jurnalul de bord, verifica poziţia navei şi-şi îndeplinea diversele sarcini de rutină. McNeil se comporta de asemenea normal, deşi Grant suspecta că anumite activităţi de întreţinere tehnică erau executate cu multă superficialitate.

Trecuseră trei zile de la impactul cu meteoritul. De douăzeci şi patru de ore, Pământul şi Venus se aflau în teleconferinţă şi Grant se întreba când urma să li se aducă ia cunoştinţă rezultatul deliberărilor. Nu credea că mai puteau fi salvaţi nici chiar de cele mai inteligente creiere din Sistemul Solar, totuşi îi venea greu să abandoneze speranţele când totul continua să pară normal, iar aerul era tot proaspăt şi pur.

În cea de-a patra zi, Venus îi contactă din nou. Excluzând detaliile tehnice, mesajul nu era nimic altceva decât un discurs funebru. Grant şi McNeil fuseseră trecuţi la capitolul pierderi, dar în acelaşi timp li se transmiteau instrucţiuni amănunţite privind siguranţa încărcăturii.

Pe Pământ, astronomii calculau toate posibilele orbite de joncţiune prin care *Star Queen* ar fi putut fi interceptată în următorii ani. Exista chiar o posibilitate ca nava să întâlnească un vehicul terestru, peste şase-şapte luni, când avea să treacă din nou prin afeliu, dar manevra putea fi executată doar de un pachebot rapid, lipsit de pasageri, iar combustibilul necesar valora o avere.

***

McNeil dispăru la scurt timp după recepţionarea mesajului. La început, Grant se simţi uşurat; nu se băga în viaţa intimă a inginerului şi avea de scris o mulţime de scrisori, deşi chestiunea testamentului intenţiona s-o lase pe mai târziu.

Era rândul iui McNeil să prepare masa „de seară”, o ocupaţie care-i făcea plăcere, întrucât acesta nu obişnuia să neglijeze cerinţele propriului stomac. Când însă din chicinetă nu răsunară zgomotele obişnuite, Grant porni în căutarea colegului său.

Îl descoperi pe inginer întins în cuşeta personală, împăcat cu Universul. Alături de el, plutea o ladă metalică, mare, care fusese forţată şi deschisă. Grant nu trebui s-o examineze îndeaproape pentru a-i ghici conţinutul. Era suficient să-l privească pe McNeil.

— E de-a dreptul ruşinos, vorbi acesta, fără umbră de stânjeneală, să sugi chestia asta printr-un tub. N-ai putea aranja nişte gravitaţie, ca să putem bea aşa cum se cuvine?

Grant îl fulgeră cu o privire în care se împleteau dispreţul şi mânia, dar McNeil îi susţinu căutătura netulburat.

— Haide, nu-mi strica cheful! Bea şi tu… ce mai contează acum?

Împinse o sticlă şi Grant o prinse cu dexteritate când pluti pe lângă el. Era un vin fabulos de scump – îşi amintea acum frahtul – conţinutul lădiţei valora probabil câteva mii de dolari.

— Nu cred că-i nevoie să te comporţi ca un porc, chiar şi în aceste împrejurări! rosti el cu severitate.

McNeil nu se îmbătase încă. Ajunsese abia în anticamera puternic iluminată a ameţelii şi nu pierduse tot contactul cu sărăcăcioasa lume exterioară.

— Sunt pregătit, vorbi cu solemnitate, să ascult orice argument logic împotriva acţiunii alese de mine – unul care să mi se pară absolut de bun simţ. Ar fi bine să mă convingi repede, cât mai sunt capabil să respect raţiunea.

După această tiradă, inginerul apăsă din nou balonaşul de plastic şi un jet purpuriu îi ţâşni în gură.

— Trecând peste faptul că ţi-ai însuşit bunuri ale Companiei, care, cu siguranţă, vor fi recuperate mai devreme sau mai târziu, în nici un caz nu poţi rămâne beat câteva săptămâni.

— Asta rămâne de văzut, făcu McNeil gânditor.

— Nu cred.

Sprijinindu-se de perete, Grant împinse cu furie lădiţa, trimiţând-o prin uşa deschisă. Apoi se propulsă după ea, iar în vreme ce trântea uşa, îl auzi pe McNeil răcnind în urma lui:

— Vicleşug ordinar!

Inginerul ar fi avut nevoie de câteva momente bune, mai cu seamă în actuala lui stare, să-şi desfacă chingile şi să-l urmărească. Grant duse lădiţa înapoi în cală şi zăvorî uşa. Deoarece, în general, pe durata călătoriei prin spaţiu cala nu era încuiată, McNeil nu avea o cheie proprie, iar Grant o putea ascunde pe cea de rezervă, păstrată în cabina de comandă.

Ceva mai târziu, când trecu din nou pe lângă cabina lui McNeil, auzi pe acesta cântând. Avea alte două sticle care-i ţineau tovărăşie şi zbiera din toţi bojocii:

— Nu ne pasă un’ se duce oxigenu’,

Dacă nu se bagă-n vinu’ nostru’…

Grant, a cărui educaţie fusese aproape exclusiv tehnică, nu fu capabil să identifice sursa citatului. Oprindu-se să asculte, se pomeni pe neaşteptate străbătut de un sentiment pe care, la o primă vedere, nu reuşi să-l recunoască. Acesta dispăru la fel de repede pe cât apăruse, lăsându-l îngreţoşat şi tremurând. Pentru prima dată îşi dăduse seama că aversiunea lui faţă de McNeil se preschimba lent în ură.

***

O regulă de bază a călătoriilor spaţiale stipulează că, din motive psihologice întemeiate, echipajul minim al unei misiuni de lungă durată trebuie să fie alcătuit din cel puţin trei membri.

Regulile sunt însă făcute pentru a fi încălcate, iar proprietarii lui *Star Queen* obţinuseră aprobarea Consiliului Controlului Spaţial şi al companiilor de asigurări, atunci când cargobotul pornise spre Venus fără căpitanul ei obişnuit. Acesta se îmbolnăvise în ultima clipă şi nu fusese înlocuit. Întrucât planetele n-au obiceiul de a se ţine după treburile omului, dacă nava nu pleca la timp, putea să nu mai plece deloc.

Erau la mijloc milioane de dolari… de aceea, a plecat. Atât Grant, cât şi McNeil erau indivizi extrem de capabili şi nu aveau absolut nimic împotrivă să încaseze un salariu dubiu pentru foarte puţine îndatoriri suplimentare. În ciuda unor diferenţe fundamentale în plan temperamental, cei doi se înţelegeau destul de bine în condiţii normale. Nu era vina nimănui că acum condiţiile nu mai aveau nimic în comun cu nivelul normal.

Se spune că trei zile fără mâncare sunt suficiente pentru a îndepărta majoritatea diferenţelor subtile dintre omul civilizat şi sălbatic. Deocamdată, Grant şi McNeil nu încercau vreun disconfort fizic. Imaginaţia lor însă fusese extrem de activă şi acum aveau mai multe în comun cu doi canibali flămânzi, pierduţi într-o canoe în imensitatea Pacificului, decât ar fi fost dispuşi să recunoască.

Situaţia lor prezenta un anumit aspect, poate chiar cel mai important dintre toate, ce nu fusese niciodată menţionat. Atunci când ultimele cifre de pe blocnotesul lui Grant fuseseră verificate şi răsverificate, calculele nu fuseseră chiar cele finale.

Instantaneu, ambii bărbaţi făcuseră şi pasul următor, ajungând simultan la acelaşi rezultat ne rostit.

Era teribil de simplu – o parodie macabră a problemelor de matematică din ciclul primar, de tipul: „Dacă doi oameni asamblează cinci elicoptere în două zile, atunci în cât timp…”

Oxigenul avea să dureze cam douăzeci de zile pentru *doi* oameni, iar Venus se afla la treizeci de zile depărtare. Nu trebuia să fii dotat cu cine ştie ce capacităţi matematice ieşite din comun ca să înţelegi imediat că doar un om, unul singur, ar fi putut supravieţui pentru a păşi pe străzile metalice din Port Hesperes.

Scadenţa binecunoscută era peste douăzeci de zile, însă până la data trecută sub tăcere nu mai rămăseseră decât zece zile. Până atunci, aerul avea să fie suficient pentru doi oameni… şi după aceea, pentru unul singur, pe tot restul drumului. Pentru un observator suficient de detaşat, situaţia urma să fie de-a dreptul palpitantă.

Era evident că această conspiraţie a tăcerii nu mai putea dura mult. Nu-i însă uşor, nici chiar în momente mult mai plăcute, ca doi indivizi să decidă în mod amical care dintre ei trebuie să se sinucidă. Este cu atât mai dificil când aceştia nici nu discută între ei.

Grant dorea să fie absolut onest. Ca atare, nu putea face altceva decât să aştepte ca McNeil să se trezească şi apoi să-l întrebe în mod deschis. Se gândea cel mai bine în faţa consolei de comandă, de aceea intră în cabina de comandă şi se prinse cu chingile în scaunul pilotului.

O vreme, rămase privind în gol. Avea să fie mai bine, decise el, să prezinte problema în scris, mai cu seamă că relaţiile diplomatice dintre ei nu erau deloc grozave. Deschise blocnotesul şi începu: „Dragă McNeil…” Rupse imediat fila şi reîncepu: „McNeil…”

Avu nevoie de aproape trei ore pentru a termina scrisoarea, şi nici atunci nu fu pe deplin mulţumit. Unele lucruri erau al naibii de greu de pus pe hârtie. Apoi introduse scrisoarea într-un plic, îl lipi şi-l încuie în seiful personal. Putea aştepta încă o zi sau două.

***

Puţini dintre milioanele de oameni de pe Pământ şi Venus puteau să-şi imagineze tensiunea ce sporea lent la bordul lui *Star Queen*. Zile întregi, toate publicaţiile, radioul şi televiziunea anunţaseră nenumărate planuri fantasmagorice de salvare. Pe trei planete, aproape că nu mai exista alt subiect de conversaţie. Însă numai un vag ecou al acestui tumult ajungea până la cei doi bărbaţi care-l provocaseră.

Staţia venusiană putea lua oricând legătura cu *Star Queen*, dar lucrurile ce puteau fi spuse erau prea puţine. Nici un om dotat cu un minimum de decenţă n-ar fi transmis cuvinte de încurajare celor aflaţi în celula condamnaţilor la moarte, chiar dacă în privinţa datei precise a execuţiei ar fi existat o uşoară nesiguranţă.

De aceea, Venus se mulţumea cu câteva mesaje zilnice de rutină, blocând puhoiul permanent de sfaturi şi oferte mass-media ce se revărsa dinspre Pământ. Drept rezultat, companiile particulare de radio-televiziune pământene făceau eforturi disperate pentru a contacta nava în mod direct. Eşuaseră, pur şi simplu pentru că Grant şi McNeil nu se gândiseră să îndrepte antena receptorului decât spre Venus, aflată chinuitor de aproape.

Un moment destul de stânjenitor avusese loc când McNeil ieşise din cabina lui, însă, deşi relaţiile nu erau tocmai cordiale, viaţa la bord continuase aproape ca înainte.

Grant îşi petrecea majoritatea timpului în scaunul pilotului, calculând manevrele de apropiere şi scriind epistole interminabile soţiei sale. I-ar fi putut vorbi, dacă ar fi dorit-o, însă gândul la milioanele de urechi indiscrete ce stăteau la pândă îl oprise s-o facă. Circuitele de comunicaţii interplanetare ar fi trebuit să fie confidenţiale… dar existau prea multe persoane interesate de această dramă.

Peste două zile, îşi zise în sinea lui, avea să-i înmâneze lui McNeil scrisoarea sa şi puteau hotărî ce era de făcut. O astfel de întârziere urma totodată să-i ofere lui McNeil ocazia de a aborda el însuşi subiectul. Faptul că inginerul putea avea alte motive pentru a şovăi reprezenta o problemă pe care mintea lui Grant refuza în continuare s-o admită.

Se întrebase deseori cum îşi petrecea timpul McNeil. Inginerul deţinea o bibliotecă vastă de cărţi microfilmate, întrucât îi plăcea să citească mult, iar domeniul intereselor sale

era neobişnuit de larg. Cartea lui favorită, Grant o ştia, era *Jurgen*, şi poate chiar acum încerca să-şi uite soarta pierzându-se în strania ei magie. Alte cărţi ale lui McNeil erau mai puţin respectabile şi multe dintre ele aparţineau unei categorii în mod bizar descrise drept „bizară”.

Realitatea era că McNeil avea o personalitate mult prea subtilă şi complicată pentru a fi înţeleasă de Grant. Hedonist convins, inginerul ştia să se bucure de plăcerile vieţii, cu atât mai mult cu cât era lipsit de ele luni la rând. Nu era însă în nici un caz făptura lipsită de morală pe care o bănuise Grant cel oarecum puritan şi lipsit de imaginaţie.

Într-adevăr, se prăbuşise complet sub şocul iniţial, iar comportarea sa în episodul cu vinul fusese – după criteriile lui Grant – condamnabilă. McNeil depăşise însă criza şi-şi revenise. Aici se găsea diferenţa dintre el şi durul, dar fragilul Grant.

Deşi rutina normală a sarcinilor se redusese printr-un consens tacit, acest lucru contribuia prea puţin la destinderea relaţiilor dintre ei. Grant şi McNeil se evitau pe cât era posibil, întâlnindu-se numai la masă. În ocaziile respective, se comportau exagerat de politicos, de parcă fiecare ar fi dorit să fie perfect normal… Însă eşua în mod inexplicabil.

Grant sperase că McNeil avea să aducă el vorba despre subiectul sinuciderii, scutindu-l astfel de o sarcină neplăcută. Refuzul încăpăţânat al inginerului de a face ceva în direcţia respectivă îi sporise dispreţul şi resentimentele faţă de acesta. Parcă pentru a înrăutăţi şi mai mult lucrurile, Grant suferea acum de coşmaruri şi dormea superficial.

Coşmarul era întotdeauna acelaşi. Copil fiind, se întâmplase nu

0 dată ca înainte de culcare să citească o poveste mult prea atractivă pentru a fi lăsată pe dimineaţă. Ca să nu fie prins, continua să citească sub plapumă, la lumina lanternei, ghemuit într-un cocon tihnit cu pereţii albi. Cam la fiecare zece minute, atmosfera devenea înăbuşitoare şi ieşirea de sub plapumă, pentru a inspira un aer delicios de răcoros reprezenta unul dintre momentele de vârf ale episoadelor cu pricina.

Acum, după treizeci de ani, acele ore inocente ale copilăriei reveniseră pentru a-l teroriza. Visa că nu mai putea scăpa de sub plapuma sufocantă, în vreme ce aerul devenea, treptat şi inevitabil, de nerespirat.

Intenţionase să-i dea scrisoarea lui McNeil după două zile, totuşi cumva amânase din nou momentul. Tărăgănarea aceasta nu-i era deloc caracteristică, însă izbutise să se autoconvingă că reprezenta un lucru perfect rezonabil.

Îi oferea inginerului ocazia de a se reabilita, de a dovedi că nu era un laş, silindu-se să abordeze el însuşi subiectul. În mod surprinzător, nu-i trecuse prin minte faptul că McNeil îl putea aştepta pe el să facă exact acelaşi lucru.

Când rămăseseră doar cinci zile până la termenul final, pentru întâia oară, mintea lui Grant atinse în treacăt ideea crimei. Era după masa „de seară”, iar el încerca să se relaxeze, în vreme ce McNeil trebăluia prin chicinetă cu un exces inutil de zgomote, cel puţin aşa i se părea lui.

Ce câştigă lumea, se întrebă el, de pe urma inginerului? Acesta nu avea nici responsabilităţi, şi nici o familie; nimeni nu urma să fie prea afectat de moartea lui. Pe de altă parte, Grant avea o soţie şi trei copii la care ţinea în chip moderat, iar aceştia, la rândul lor, deşi din cine ştie ce motive obscure, nu întreceau limitele unei afecţiuni respectuoase.

Nici un judecător imparţial n-ar fi ezitat în a lua o hotărâre referitoare la care dintre ei trebuia să supravieţuiască. Dacă McNeil mai avea o urmă de decenţă, s-ar fi cuvenit să ajungă la aceeaşi concluzie, întrucât se părea că nu făcuse nimic în acea direcţie, el nu mai putea pretinde nici cel mai mic respect din partea semenilor săi.

Aceasta era logica elementară a subconştientului lui Grant, care ajunsese la o soluţie, cu zile în urmă, însă abia acum reuşea să scoată capul la lumină. Spre cinstea sa, bărbatul respinse de îndată gândul, oripilat.

El era o persoană onorabilă şi binecrescută, având un cod de comportament foarte strict. Până şi hoinarele impulsuri ucigaşe ale aşa-zisului om „normal” îi bântuiseră rareori mintea. Dar în zilele – foarte puţine la număr – care îi mai rămăseseră de trăit, ele aveau să revină tot mai des.

Acum, aerul devenise în mod evident stătut. Deşi deocamdată nu se înregistra vreo dificultate reală în respirare, rămânea un soi de memento permanent de care cei doi nu puteau scăpa, iar Grant constată că începuse să aibă probleme cu somnul. Fără să constituie o pierdere în sine, fiindcă în felul

acesta scăpa de coşmaruri, insomniile îl storceau din punct de vedere fizic.

Simultan, starea lui psihică se deteriora rapid, o situaţie accentuată de faptul că McNeil părea că afişează un calm neaşteptat şi enervant. Grant îşi dădu seama că atinsese etapa în care amânarea discuţiei explicative ar fi devenit periculoasă.

Ca de obicei, McNeil se găsea în cabina lui, când Grant se duse să ia scrisoarea închisă în seif… parcă de o eternitate. Se întrebă dacă ar mai fi trebuit să adauge ceva, apoi înţelese că nu era decât un alt pretext pentru întârziere. Cu paşi hotărâţi, porni către cabina inginerului.

Un singur neutron declanşează reacţia în lanţ care, într-o singură clipită, poate distruge un milion de vieţi şi truda multor generaţii. La fel de nesemnificative sunt momentele de răscruce care pot uneori schimba cursul acţiunilor unui om, alterându-i întreaga configuraţie a viitorului.

Nimic n-ar fi putut să fie mai banal decât ceea ce-l făcuse pe Grant să se oprească pe coridor, în faţa uşii lui McNeil. În împrejurările obişnuite, probabil că nici nu şi-ar fi dat seama. Acum simţi miros de fum… provenit de la o ţigară.

Gândul că sibaritul inginer avea atât de puţin autocontrol încât îşi bătea joc de ultimii litri preţioşi de oxigen îl copleşi pe Grant, stârnind în el o furie oarbă. Pentru o secundă, rămase aproape paralizat de intensitatea sentimentelor sale.

După aceea, încet, mototoli scrisoarea. Gândul care iniţial fusese un intrus ignorat, apoi o speculaţie indiferentă, ajunse în cele din urmă pe deplin acceptat. McNeil beneficiase de o şansă, dar, prin incredibilul său egoism, se dovedise nedemn de ea. Perfect… În consecinţă, putea muri.

Iuţeala cu care Grant îmbrăţişase această concluzie n-ar fi păcălit nici un psiholog amator. Îndepărtându-se de cabina lui McNeil, bărbatul era stăpânit atât de ură, cât şi de uşurare. Dorise cu ardoare să se convingă pe sine însuşi că nu era nevoie să facă aşa ceva, ci să propună un joc al sorţilor care să le ofere amândurora şanse egale de supravieţuire.

Aceea însă fusese scuza necesară şi o înhăţase pentru a-şi absolvi conştiinţa. Deşi ar fi putut plănui, ba chiar duce la îndeplinire o crimă, Grant era genul de individ care făcea totul conform propriului cod etic.

Întâmplător, îl judeca greşit – şi nu pentru întâia oară – pe McNeil. Fiind fumător înrăit, ţigările erau de-a dreptul vitale pentru inginer chiar şi în condiţii normale. Grant, care fuma numai ocazional şi fără mare plăcere, n-ar fi înţeles niciodată cât de esenţiale deveniseră acum.

McNeil calculase cu deosebită atenţie şi ajunsese la concluzia că patru ţigări pe zi nu aveau să afecteze în mod considerabil calitatea aerului din navă, acestea fiind, în acelaşi timp, extrem de importante pentru starea sa de nervi şi, indirect, pentru cea a lui Grant.

N-ar fi avut însă nici un rost să-i explice toate acestea celuilalt. De aceea fuma în cabina sa, cu o stăpânire de sine pe care o găsea agreabilă, ba chiar voluptuos de surprinzătoare. Avusese pur şi simplu ghinion că Grant îi detectase una dintre cele patru ţigări zilnice.

În continuare, acţiunile lui Grant se dovediră remarcabil de metodice, ţinând cont de faptul că acesta era o persoană care de-abia se hotărâse să recurgă la crimă. Fără ezitare, el reveni în cabina de comandă şi deschise dulapul de medicamente, ale cărui compartimente, meticulos etichetate, conţineau aproape tot ceea ce ar fi fost necesar în cazul unei situaţii de urgenţă.

Fusese luat în consideraţie până şi cazul extrem: o sticluţă reţinută de benzi elastice, a cărei imagine stătuse ascunsă vreme de multe zile în adâncurile nepătrunse ale minţii bărbatului. Pe ea era lipită o etichetă albă, înfăţişând craniul cu două oase încrucişate, dedesubtul cărora scria: *Aprox. jumătate de gram provoacă moarte subită, fără dureri.*

Otrava acţiona instantaneu şi nu producea dureri, asta era bine. Mult mai important însă era un amănunt nemenţionat pe etichetă. Nu avea gust.

Contrastul dintre mesele pregătite de Grant şi cele preparate cu deosebită grijă şi pricepere de McNeil era izbitor. Orice om căruia îi plăcea mâncarea şi-şi petrecea mult timp în spaţiu învăţa arta culinară ca un reflex de autoapărare. McNeil o făcuse cu multă vreme înainte.

Pe de altă parte, pentru Grant, mâncatul reprezenta una dintre acele operaţii necesare, dar agasante, ce trebuiau terminate cât mai repede cu putinţă. Felul cum gătea el reflecta în mod clar această opinie. McNeil încetase de mult să mai

mormăie; totuşi, probabil că ar fi fost extrem de interesat să vadă grija cu care Grant se ocupa de ultima masă.

Dacă sesizase o nervozitate sporită din partea colegului său, în timpul prânzului, nu făcu nici o referire la ea. Mâncară aproape în tăcere, dar asta nu constituia ceva neobişnuit, fiindcă epuizaseră demult majoritatea conversaţiilor superficiale. După ce strânse ultimele farfurii – adânci şi cu margini răsfrânte spre interior, pentru a împiedica plutirea conţinutului lor – Grant intră în chicinetă ca să prepare cafeaua.

Operaţiunea respectivă dură destul de mult, deoarece în ultima clipă se petrecu ceva prostesc şi de-a dreptul ridicol. Grant îşi reaminti pe neaşteptate de o peliculă clasică a secolului trecut, în care faimosul Charlie Chaplin încerca să otrăvească o nevastă detestată… şi apoi, în mod accidental, inversa paharele.

Nici o altă amintire n-ar fi putut să fie mai nedorită, virtualul criminal fiind zguduit de un acces de isterie silenţioasă. *Drăcuşorul perversiunii* al lui Poe, acel demon căruia îi făcea plăcere să sfideze canoanele atente ale autoapărării, îşi băgase coada, astfel încât trecu aproape un minut până ce Grant izbuti să-şi regăsească stăpânirea de sine.

Era sigur că, cel puţin în exterior, nu se trădase deloc în momentul revenirii „în sufragerie”, ducând cele două flacoane din plastic şi tuburile prin care se sorbea. Nu putea fi nici vorbă de confuzie, deoarece „cana” inginerului purta pe ea literele MAC.

La gândul respectiv, Grant fu cât pe ce să reînceapă să chicotească prosteşte, dar reuşi să-şi păstreze controlul, gândindu-se cu seriozitate că nervii săi se găseau într-o stare chiar mai rea decât bănuise.

Îl privi fascinat, deşi în aparenţă nepăsător, pe McNeil jucându-se cu flaconul între palme. Inginerul nu părea deloc grăbit şi privea mohorât în gol. După aceea, ridică tubul spre buze şi sorbi.

După o clipă, tuşi uşor… şi o mână îngheţată păru că prinse inima lui Grant, strângând-o ca în menghină. Apoi, McNeil se întoarse către el şi rosti cu o voce lipsită de intonaţie:

— În sfârşit, ai făcut-o ca lumea! E fierbinte.

Treptat, inima celuilalt reveni la viaţă. Nu se simţi în putere să articuleze ceva şi se mulţumi să încuviinţeze din cap. McNeil

lăsă flaconul să plutească în aer, la câţiva centimetri de el. Părea îngândurat, cântărindu-şi parcă vorbele înainte de a face o remarcă importantă. Grant se blestemă pentru că făcuse cafeaua atât de fierbinte; era exact genul de detaliu care ducea la prinderea asasinilor. Dacă McNeil mai întârzia mult, probabil că nervii n-aveau să-i mai reziste.

— Bănuiesc, începu inginerul cu un ton destul de degajat, că ţi-ai dat seama că aerul existent ar ajunge numai pentru o singură persoană, până la Venus.

Grant se sili să-şi stăpânească nervii tensionaţi şi-şi smulse privirea de la „ceaşca” hipnotizatoare. Când răspunse, avu senzaţia că gâtul i se uscase complet:

— Mi-am… mi-am dat seama.

McNeil atinse flaconul, constată că era în continuare prea fierbinte şi vorbi mai departe, cu un aer gânditor:

— N-ar fi atunci mai raţional dacă unul dintre noi s-ar hotărî să iasă prin ecluză, să zicem… ori să ia otravă de acolo?

Îndreptă degetul mare către dulapul cu medicamente, parţial vizibil din locul unde se aflau ei.

Grant aprobă în tăcere.

— Bineînţeles, adăugă inginerul, singurul neajuns ar fi să decidem care dintre noi să fie ghinionistul. Cred că ar trebui să tragem la sorţi, sau să procedăm în alt mod arbitrar.

Grant îl privi cu o fascinaţie care aproape îi depăşea nervozitatea permanent crescătoare. Nu crezuse niciodată că inginerul putea discuta subiectul atât de calm. Era sigur că acesta nu suspecta nimic. În mod evident, gândirea lui McNeil urmase un traseu paralel cu a sa şi de aceea nu era câtuşi de puţin o coincidenţă că alesese tocmai acest moment pentru a aborda problema.

Inginerul îl privea fix, parcă estimându-i reacţia.

— Ai dreptate, se auzi Grant spunând. Trebuie să discutăm chestia asta.

— Da, încuviinţă McNeil impasibil. Trebuie.

Apoi se întinse, luă ceaşca, duse tubul la buze şi supse încetişor.

Grant nu putu aştepta să-l vadă terminând. Spre surprinderea lui, uşurarea pe care o aştepta nu sosi. Ba chiar încercă un fior de regret, însă nu şi o mustrare de conştiinţă. Acum era puţin cam târziu să se mai gândească la aşa ceva;

apoi, brusc, îşi aminti că urma să rămână singur pe *Star Queen*, hăituit de gânduri, timp de peste trei săptămâni, când avea să fie salvat.

Nu dorea să-l vadă pe McNeil murind şi simţi că i se face rău. Fără să-şi mai privească victima, se propulsă către ieşire.

***

Soarele arzător şi stelele ce nu clipeau priveau din înălţimi spre *Star Queen* ce părea că încremenise pe loc, aidoma lor. Era imposibil de spus dacă nava atinsese viteza maximă, iar milioane de cai-putere încătuşaţi în sfera mai mică aşteptau momentul eliberării. Ba chiar era imposibil de precizat dacă exista viaţă în interior.

Un sas de pe partea umbrită se deschise lent, lăsând lumina să se reverse dinăuntru, formând un cerc strălucitor ce părea straniu, suspendat în beznă. Apoi acesta fu astupat de două siluete ce plutiră afară din navă.

Dintr-un motiv destul de important, una era mai mătăhăloasă decât cealaltă. Există, desigur, unele veşminte ce pot fi purtate ori abandonate, după capriciile modei, neavând alte efecte nefaste decât posibila micşorare a prestigiului social. Costumele spaţiale nu se numără printre ele.

În beznă, se petrecea ceva greu de înţeles, după care silueta mai mică porni să se mişte, lent la început, apoi sporindu-şi treptat viteza. Ieşi din umbra navei în strălucirea orbitoare a Soarelui; acum, se putea zări că pe spinare avea fixată o butelie cu gaz, din care ţâşnea un jet subţire, risipindu-se aproape imediat în spaţiu.

Era o rachetă improvizată, dar eficientă. Nu exista posibilitatea ca infima atracţie gravitaţională a cargobotului să atragă corpul pe o orbită în jurul lui.

Rotindu-se uşor, cadavrul se micşora pe fundalul stelelor şi dispăru din vedere în mai puţin de un minut. Silueta din cadrul sasului îl privi, nemişcată. Apoi, trapa exterioară se închise, pata gălbuie pieri şi doar palida lumină a Pământului mai scânteie pe blindajul umbrit al navei.

Nimic altceva nu se mai întâmplă timp de douăzeci şi trei de zile.

Căpitanul lui *Hercules* se întoarse, oftând uşurat, spre coechipierul său.

— Mă temusem că n-o să reuşească. Trebuie să fi fost al naibii de greu să ieşi de pe orbită, pilotând de unul singur… şi în aerul ăla viciat. Cât de repede putem ajunge la el?

— Cam într-o oră. Orbita sa mai prezintă puţină excentricitate, dar acest lucru poate fi corectat din partea noastră.

— Perfect. Anunţă-i pe cei de pe *Leviathan* şi *Titan* că putem executa joncţiunea şi cere-le să-i dea drumul. Aş vrea, totuşi, să nu vindem nici un pont amicilor de la ştiri până nu încheiem operaţiunea.

Celălalt avu buna-cuviinţă să roşească.

— Nici nu intenţionam, replică el cu un ton uşor jignit, în timp ce apăsa delicat tastele calculatorului.

Răspunsul afişat instantaneu pe display păru să-l nemulţumească.

— Ar fi preferabil să intrăm în Queen şi să-i reducem viteza, înainte de a chema celelalte remorchere, altfel o să irosim o mulţime de combustibil. Are o viteză mai mare cu cel puţin un kilometru pe secundă.

— De acord. Atunci, anunţă-i pe ceilalţi să fie pregătiţi, dar să nu pornească până nu le dăm coordonatele noii orbite.

În timp ce mesajul străbătea pătura neîntreruptă de nori care acoperea o jumătate din cerul de sub ei, secundul întrebă gânditor:

— Oare ce simte el acum?

— Îţi zic eu: E atât de fericit că trăieşte, încât îl doare în cot de orice altceva.

— Cu toate astea, nu cred că mi-ar plăcea să-mi abandonez coechipierul în spaţiu pentru a avea posibilitatea de a ajunge acasă.

— Nimănui nu i-ar face plăcere aşa ceva. Ai auzit însă şi tu transmisiunea: au discutat cu calm între ei, iar cel care a pierdut a ieşit prin sas. Era singura cale…

— Poate… Şi totuşi, mi se pare oribil să-ţi laşi un tovarăş să se sacrifice, cu atâta sânge rece, pentru ca tu să poţi trăi.

— Nu fi un afurisit de sentimental! Fac prinsoare că dacă noi am fi păţit aşa ceva, mi-ai fi dat un brânci afară, chiar înainte de a-mi putea spune rugăciunea.

— Dacă nu mi-o luai tu înainte… Deşi nu-mi vine să cred că *Hercules* ar fi putut păţi aşa ceva! Mai mult de cinci zile în afara portului n-am fost, aşa-i? Şi mai vorbim despre romantismul călătoriilor spaţiale!

Căpitanul nu-i răspunse. Privea atent displayul de navigaţie, fiindcă *Star Queen* ar fi trebuit de acum să intre în raza lor vizuală. După un interval în care manevră reglajele fine, suspină încetişor, satisfăcut:

— Uite-o… cam la nouăzeci şi cinci de kilometri. Anunţă echipajul să se pregătească şi trimite-i lui un mesaj de îmbărbătare. Chiar dacă nu-i adevărat, spune-i că ajungem în treizeci de minute.

***

Treptat, cablurile lungi de o mie de metri se întinseră, absorbind impulsurile relative ale navelor, apoi slăbiră din nou, când *Star Queen* şi *Hercules* se întoarseră una către alta. Vinciurile electrice începură să se învârtă şi, aidoma unui păianjen deplasându-se pe firul său, *Hercules* lunecă lângă cargobot.

Tehnicienii, îmbrăcaţi în costume spaţiale, asudară folosind masivele aparate individuale cu reacţie, până ce conectară ecluzele. Trapele exterioare glisară şi aerul din sasuri se amestecă: proaspăt cu învechit. Aşteptând cu o butelie de oxigen în mână, secundul lui *Hercules* se întrebă în ce stare avea să-l găsească pe supravieţuitor. După aceea, trapa interioară a lui *Star Queen* se deschise.

Pentru o clipă, cei doi bărbaţi rămaseră privindu-se, din capetele coridorului scurt ce conecta acum sasurile. Venusianul fu surprins şi puţin dezamăgit să constate că nu încerca nici o senzaţie de dramatism.

Atât de multe se petrecuseră pentru a putea face posibil momentul acesta, încât desfăşurarea lui reală constituia mai degrabă un eşec spectaculos chiar în clipa când luneca în trecut. Fiind un romantic incurabil, dorea să poată spune ceva memorabil, o frază de tipul „Doctor Livingstone, dacă nu mă înşel?”, care să rămână în istorie. Dar singurele cuvinte ce-i ieşiră din gură erau de o banalitate înspăimântătoare:

— Mă bucur să te văd, McNeil.

Deşi era mult mai slab şi oarecum tras la faţă, McNeil supravieţuise cu bine chinului. Inspiră recunoscător oxigenul proaspăt şi respinse sugestia de a se întinde şi de a trage un pui de somn. După cum îi explică, în ultima săptămână nu făcuse altceva decât să doarmă pentru a economisi aerul. Secundul surâse uşurat. Se temuse că relatarea istoriei avea să întârzie.

Încărcătura era transferată şi celelalte două remorchere se înălţau dinspre uriaşa şi orbitoarea seceră a lui Venus, în vreme ce McNeil rememora evenimentele ultimelor săptămâni.

Vorbea destul de calm şi impersonal, parcă povestind o aventură ce nu-l privise direct, sau care nici măcar nu avusese loc. Într-o anumită măsură, chiar aşa stăteau lucrurile, deşi ar fi fost incorect ca cineva să sugereze că McNeil minţea.

Inginerul nu inventase nimic, dar omisese multe lucruri. Avusese la dispoziţie trei săptămâni ca să-şi pregătească versiunea asupra evenimentelor şi aprecia că aceasta nu avea nici o fisură...

***

Grant ajunsese deja la uşă, când McNeil rostise încet:

— De ce te grăbeşti? Crezusem că avem ceva de discutat.

Grant se prinsese de cadrul uşii pentru a se opri. Se întorsese lent şi-l privise uluit pe inginer. McNeil ar fi trebuit să fie deja mort... dar stătea destul de confortabil, examinându-l cu o uitătură ciudată.

— Stai jos, vorbise el poruncitor, lăsând impresia că toată autoritatea trecuse în mâinile sale. Grant se supusese, aproape lipsit de voinţă. Era ceva în neregulă, deşi nu-şi putea imagina ce anume.

Tăcerea din cabina de comandă păruse că durează o eternitate. Într-un târziu, McNeil spusese cu tristeţe:

— Nu mă aşteptasem la aşa ceva din partea ta.

În cele din urmă, Grant îşi regăsise vocea, deşi el personal avea senzaţia că nu-i aparţinea.

— Ce vrei să spui?

— Tu ce crezi? replicase celălalt, aparent doar puţin iritat. Mă refer la încercarea ta de a mă otrăvi.

Universul nesigur al lui Grant se prăbuşise definitiv, însă oricum nu-i mai păsa de mult. McNeil începuse să-şi cerceteze cu atenţie unghiile perfect întreţinute.

— Ca fapt divers, continuase el, adoptând tonul cuiva care s-ar fi interesat cât este ora, când te-ai hotărât să mă omori?

Senzaţia de ireal era atât de copleşitoare încât lui Grant i se părea că joacă un rol, că ceea ce se întâmpla nu avea nici o legătură cu viaţa adevărată.

— Azi dimineaţă, răspunsese, convins de afirmaţia sa.

— Hmm, făcuse inginerul în mod evident sceptic.

Apoi se ridicase în picioare şi se propulsase către dulapul cu medicamente. Ochii lui Grant îl urmăriseră scotocind în interior şi revenind cu flaconaşul de otravă. Părea la fel de plin; Grant avusese grijă în această privinţă.

— Presupun că ar fi trebuit să mă apuce dracii, spusese McNeil pe un ton relaxat, ţinând sticluţa între degetul mare şi arătător. Totuşi, nu se-ntâmplă aşa. Probabil că asta se datorează faptului că niciodată nu mi-am făcut iluzii în privinţa naturii umane. Şi, desigur, îmi dădusem seama demult.

Doar ultimele cuvinte reuşiseră să fie percepute de Grant.

— Ţi-ai… dat seama?

— O, Doamne, bineînţeles! Mă tem că eşti prea uşor de pătruns ca să ajungi un criminal adevărat. Iar acum, eşuarea planului tău ne pune pe amândoi într-o situaţie neplăcută, nu-i aşa?

Afirmaţia nu lăsa posibilitatea unei replici.

— În mod normal, continuase gânditor inginerul, ar fi trebuit să fac o criză de nervi, să chem prin radio autorităţile de pe Venus şi să te denunţ. Ar fi însă de-a dreptul inutil, şi oricum nu sunt genul care să-şi piardă stăpânirea de sine. Evident, o să spui că asta se datorează lenei mele… totuşi, nu-s de aceeaşi părere.

Rânjise strâmb spre Grant, după care adăugase:

— Oho, ştiu bine ce gândeşti despre mine – m-ai etichetat deja în mintea ta ordonată, nu-i aşa? Sunt mândru şi prea indulgent cu propriile-mi defecte, n-am curaj moral – de fapt, n-am nici un fel de morală – şi nu-mi pasă decât de propria persoană. Ei bine, nu te contrazic. Poate că nouăzeci la sută e adevărat. Însă restul de zece la sută este teribil de important!

Grant nu se simţea în stare de analize psihologice, iar momentul respectiv nu părea câtuşi de puţin potrivit pentru aşa ceva. În plus, continua să-l obsedeze eşecul său şi misterul supravieţuirii lui McNeil. Inginerul, care deţinea răspunsurile respective, nu se zorea să-i risipească nedumerirea.

— Şi ce-ai de gând să faci? se răstise Grant, dorind să încheie odată pentru totdeauna confruntarea.

— Păi, să continuăm discuţia noastră din locul unde a fost întreruptă de episodul cafelei.

— Doar nu vrei să…

— Ba da. Să ne purtăm ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— N-are rost! Ai un plan! răcnise Grant.

McNeil oftase. Lăsase flaconul de otravă şi-l fixase cu privirea pe tovarăşul său.

— Tu nu te găseşti în poziţia de a mă acuza de ceva. Repetând propunerea mea anterioară, sugerez să decidem care dintre noi va înghiţi otrava… atâta doar că va fi o hotărâre luată împreună. De asemenea, ridicase el din nou flaconul, acum va fi chestia cea adevărată. Pulberea dinăuntru nu-i decât foarte neplăcută la gust.

O luminiţă pornise să licărească în mintea lui Grant.

— Ai schimbat otrava!

— Evident. Poate că te consideri un actor bun, Grant, dar, cu toată sinceritatea, văzută din rândul întâi, performanţa ta a fost jalnică. Mi-am dat seama că pui ceva la cale, poate chiar înainte de a fi tu însuţi conştient de asta. În ultimele zile, am inspectat nava cu multă atenţie. A fost destul de amuzant să-mi imaginez toate modurile în care m-ai fi putut ucide şi chestia asta m-a ajutat să-mi… omor timpul. Otrava era atât de evidentă încât a fost prima la care m-am gândit. Am exagerat însă cu măsurile de securitate şi a fost cât pe ce să mă trădez la prima înghiţitură. Sarea nu merge în combinaţie cu cafeaua.

Inginerul făcuse o scurtă pauză, adresându-i din nou un rânjet strâmb, apoi adăugase:

— Să fiu sincer, am sperat că vei recurge la ceva mai subtil. Până acum, am descoperit cincisprezece modalităţi inefabile de asasinare a cuiva la bordul unei nave. Nu intenţionez însă să ţi le descriu.

Era de-a dreptul fantastic, se gândise Grant. Era tratat nu ca un criminal, ci mai degrabă ca un elev prostuţ care nu-şi făcuse bine temele.

— Aşadar, întrebase el neîncrezător, eşti de acord să luăm lucrurile de la început? Să te sinucizi, dacă pierzi?

McNeil tăcuse multă vreme, apoi rostise fără grabă:

— Îmi dau seama că tot nu mă crezi. Nu se potriveşte deloc cu scenariul tău bine pus la punct, aşa-i? Poate că voi reuşi totuşi să te fac să înţelegi. Nu-i câtuşi de puţin complicat.

Eu m-am bucurat de viaţă, fără multe scrupule sau regrete… dar acum am depăşit jumătatea ei şi nu mă agăţ de restul care mi-a rămas, cu disperarea ce ţi-o imaginezi. Cu toate acestea, atâta vreme cât *sunt* încă viu, ţin la anumite aspecte.

Poate vei fi surprins să afli că am şi eu idealuri. Ei bine, acestea există, Grant – întotdeauna m-am străduit să mă comport ca o fiinţă civilizată, raţională. N-am reuşit de fiecare dată. Atunci când am dat greş, am căutat să mă îndrept.

Făcuse o pauză, iar când continuase, lăsase impresia că el era cel care încerca să se dezvinovăţească.

— Niciodată nu te-am plăcut cu adevărat, Grant, totuşi te-am admirat adesea şi de aceea regret că s-a ajuns aici. Te-am admirat cel mai mult în ziua accidentului.

Pentru prima dată, McNeil părea să aibă dificultăţi în alegerea cuvintelor. Când vorbise din nou, evitase ochii celuilalt.

— Cu prilejul acela nu m-am comportat prea grozav. S-a întâmplat ceva ce nu-mi imaginasem că ar fi posibil. Dintotdeauna, am fost convins că n-o să-mi pierd niciodată firea, dar… ei bine, s-a petrecut atât de brusc încât m-a dat peste cap. – Căută să-şi mascheze stânjeneala râzând. – Cam acelaşi lucru l-am păţit cu ocazia primei mele călătorii. Eram sigur că nu voi suferi *niciodată* de rău de spaţiu… iar rezultatul a fost de-a dreptul dezastruos, tocmai fiindcă mă supraestimasem. Am depăşit totuşi momentul, la fel cum am făcut-o şi acum. Am avut însă una din cele mai mari surprize din viaţă atunci când am văzut că tocmai tu începeai să cedezi în plan nervos.

Ah, da, episodul cu vinul! Îmi dau seama că te gândeşti la el. Ei bine, este unul dintre lucrurile pe care nu le regret. Am spus că întotdeauna m-am străduit să mă comport ca un om civilizat… iar un om civilizat ar trebui să ştie când e necesar să se îmbete. Dar poate că nu înţelegi…

Curios sau nu, Grant tocmai începea să înţeleagă. Întrezărise pentru întâia oară personalitatea complexă şi întortocheată a inginerului şi-şi dădea seama cât de greşit îl judecase. Deşi „greşit” nu era termenul potrivit. În multe privinţe, aprecierile lui fuseseră corecte. Atinsese însă doar suprafaţa; nu bănuise niciodată profunzimile de dedesubt.

Într-o străfulgerare intuitivă nemaiîntâlnită până atunci, însă pe care, dată fiind natura situaţiei, n-avea s-o mai încerce vreodată, Grant pricepuse motivele comportării celuilalt. Nu era vorba de ceva atât de simplu precum încercarea unui laş de a-şi recâştiga locul în ochii lumii, fiindcă nimeni nu trebuia să afle niciodată ce se întâmplase la bordul navei.

Oricum, probabil că lui McNeil nu i-ar fi păsat câtuşi de puţin de părerea lumii, graţie nepăsării sale detaşate care îl iritase în atâtea rânduri pe Grant. Pe de altă parte, aceeaşi indiferenţă însemna că el trebuia să-şi păstreze părerea bună despre sine, cu orice preţ. Fără ea, viaţa n-ar mai fi meritat trăită… iar inginerul nu acceptase niciodată viaţa decât în condiţiile dictate de el însuşi.

McNeil îl privea cu atenţie şi probabil că-i ghicise gândurile, deoarece schimbase brusc tonul, parcă regretând că-şi dezvăluise în asemenea măsură caracterul.

— Să nu crezi că sunt vreun exaltat care simte o plăcere teribilă atunci când întoarce şi celălalt obraz, spuse el. Judecă totul din punctul de vedere al logicii. La urma urmelor, *trebuie* să ajungem la o înţelegere. Te-ai gândit vreo clipă că dacă unul dintre noi va supravieţui fără să existe un mesaj explicativ al celuilalt, îi va fi cam greu să povestească ce s-a petrecut?

În furia lui oarbă, Grant neglijase complet respectivul detaliu. Nu îşi închipuise totuşi că el ar fi ocupat un loc atât de important în gândurile lui McNeil.

— Da, încuviinţase, cred că ai dreptate.

Se simţea mult mai bine acum. Toată ura se scursese din el şi se simţea împăcat. Adevărul era cunoscut şi-l acceptase. Faptul că adversarul său diferea atât de mult de imaginea pe care o plăsmuise nu mai părea să conteze.

— Atunci, hai să terminăm treaba! rosti el lipsit de orice emoţii. Trebuie să existe pe undeva un pachet de cărţi de joc.

— Cred că ar fi bine să vorbim mai întâi cu Venus… *amândoi*, spuse McNeil, apăsând pe ultimul cuvânt. Să spunem că dorim

să se înregistreze întregul *acord*, pentru cazul când cineva ar pune întrebări stânjenitoare, mai târziu.

Grant încuviinţase, neatent. Rezultatul final, indiferent care ar fi fost acesta, nu-l mai putea afecta. Ba chiar, peste zece minute, zâmbise atunci când scosese o carte din pachet şi o aşezase cu faţa în sus, lângă cea trasă de McNeil.

***

— Aşadar, asta-i toată povestea? făcu secundul, întrebându-se în sinea lui cum să se scuze cât mai decent ca să alerge la aparatura de emisie.

— Da, zise sec McNeil, asta-i totul.

Secundul muşcă din capătul creionului, încercând să formuleze următoarea întrebare.

— Grant şi-a acceptat soarta cu calm?

Căpitanul îi aruncă o căutătură nimicitoare, pe care tânărul o evită, în schimb, McNeil îl privi cu răceală, ca şi cum ar fi putut întrezări titlurile de senzaţie Înşiruindu-se în faţa lui. Se sculă în picioare şi se apropie de hublou.

— L-ai auzit vorbind, nu? Ţi s-a părut destul de calm?

Secundul oftă. Continua să-i vină greu să creadă că, în asemenea împrejurări, doi oameni fuseseră capabili să se comporte într-un mod atât de raţional, lipsit de sentimente. Şi-ar fi putut închipui tot felul de posibilităţi dramatice: crize neaşteptate de isterie, ba chiar tentative de asasinat. Conform spuselor lui McNeil, nu se întâmplase absolut nimic. Păcat…

Inginerul vorbi din nou, parcă pentru sine:

— Da, Grant s-a comportat foarte bine… cu adevărat, foarte bine. A fost o pierdere grea…

Apoi, păru că se lasă copleşit de măreţia incomparabilă, mereu inedită a planetei care se apropia. Dedesubtul lor, la o distanţă nu prea mare şi crescând cu fiecare secundă, braţele albe ca zăpada ale secerii lui Venus acopereau mai mult de jumătate din cer. Acolo jos, exista viaţă, căldură, civilizaţie… şi aer.

Viitorul, care cu puţin timp în urmă păruse comprimat într-un punct, se deschisese iarăşi spre toate posibilităţile şi minunile sale necunoscute. Dar în spatele său, McNeil putea simţi ochii

celor care-l salvaseră iscodindu-l, cercetându-l şi, da… condamnându-l.

Tot restul vieţii lui avea să audă şoapte. Glasuri întrebând îndărătul său: „Nu-i el cel care…?”

Nu-i păsa. Măcar o dată în viaţă făcuse ceva de care nu-i era ruşine. Poate că, într-o bună zi, o analiză nemiloasă a propriilor trăiri şi sentimente avea să-i demaşte motivele acţiunilor, murmurându-i la ureche: „Altruism? Termină cu prostiile! Ai făcut-o ca să-ţi sporeşti părerea bună despre tine – cu mult mai importantă decât a celor din jur!”

Însă glasurile înnebunitoare, perverse, care pe toată durata vieţii lui făcuseră ca nimic să nu pară că merita osteneala, tăceau acum, şi bărbatul se simţi mulţumit. Atinsese zona de calm din centrul uraganului. Atât timp cât avea să dureze, trebuia să se bucure din plin de ea.

EXPEDIŢIA SPRE PĂMÂNT

Nimeni nu-şi mai putea aduce aminte când începuse tribul lunga lui călătorie. Ţara uriaşelor păşuni, care le fusese cel dintâi cămin, era doar un vis pe jumătate uitat. Timp de mai mulţi ani, Shann şi oamenii lui străbătuseră un tărâm presărat cu dealuri scunde şi lacuri scânteietoare, iar acum, înaintea lor se înălţau munţii. În vara aceea, trebuiau să-i traverseze, îndreptându-se către meleagurile sudice. Nu aveau vreme de pierdut. Teroarea albă care venise dinspre poli, măcinând continentele în pulbere şi îngheţând aerul, se afla pe urmele lor, la mai puţin de o zi de mers.

Shann se întreba dacă gheţarii erau în stare să urce munţii din faţă şi, în adâncul inimii, încerca să-şi menţină o scânteie de speranţă. Munţii se puteau dovedi o barieră în faţa căreia să cedeze până şi gheaţa nemiloasă. În ţinuturile sudice, despre care vorbeau legendele, oamenii săi puteau afla, în cele din urmă, un adăpost.

Le trebuiră multe săptămâni ca să găsească o strâmtoare prin care să poată trece, atât tribul cât şi animalele. Pe la mijlocul verii, poposiră într-o vale izolată, unde aerul era rarefiat, iar stelele scânteiau mai strălucitor ca oriunde. Vara se apropia de sfârşit când Shann îşi luă cei doi fii şi plecă să exploreze drumul. Se căţărară timp de trei zile, nopţile dormind aşa cum puteau, pe stâncile îngheţate, iar în cea de-a patra dimineaţă, înaintea lor nu se mai afla decât o piramidă de bolovani, adunaţi cu veacuri în urmă de alţi călători.

Mergând către îngrămădirea de stânci, Shann simţi cum tremura, însă nu din cauza frigului. Fiii săi rămăseseră pe loc. Nimeni nu vorbea, deoarece prea multe erau în joc. Peste puţin timp, aveau să afle dacă speranţele le fuseseră înşelate.

Spre est şi vest, pereţii stâncoşi se curbau, îmbrăţişând ţinutul de dedesubt. Jos, se întindeau kilometri nesfârşiţi de câmpii unduitoare, străbătute de un fluviu uriaş. Erau un pământ fertil, unde tribul îşi putea cultiva recoltele, ştiind că nu va mai trebui să le abandoneze înainte de cules.

Shann îşi îndreptă apoi privirea către sud şi văzu amurgul tuturor speranţelor sale. Acolo, la marginea orizontului, sclipea lumina ucigaşă pe care o zărise de atâtea ori în nord – scânteierea gheţarilor. Nu mai exista un drum înainte. În toţi

aceşti ani de fugă din faţa gheţurilor nordice, gheţarii din sud avansaseră, venindu-le în întâmpinare. În curând, aveau să fie striviţi între pereţii mişcători…

Gheţarii sudici nu atinseră munţii decât peste o generaţie. În acea ultimă vară, fiii lui Shann transportară comorile sacre ale tribului sus, la piramida singuratică ce domina înălţimile. Gheaţa care sclipise cândva la orizont se găsea acum aproape la picioarele lor. Până la primăvară, avea să se spargă de flancurile munţilor.

Nimeni nu înţelegea comorile. Proveneau dintr-un trecut mult prea îndepărtat ca să poată fi pricepute de orice om în viaţă. Originea lor se pierdea în ceţurile ce învăluiau Era de Aur, dar cum anume ajunseseră în posesia acestui trib nomad nimeni nu-şi mai putea aduce aminte. Era povestea unei civilizaţii care dispăruse fără urme.

Cândva, toate aceste vestigii jalnice fuseseră preţuite pentru anumite motive, însă între timp deveniseră sacre, deşi înţelesul le pierise demult. Tipăriturile din cărţile vechi se şterseseră cu secole în urmă şi, deşi existau paragrafe încă vizibile, nu mai era nimeni care să le citească. Trecuseră multe generaţii de când cineva nu mai avusese nevoie de un tabel de logaritmi cu şapte zecimale, de un atlas al lumii, sau de înregistrarea Simfoniei a Şaptea a lui Sibelius, apărută, după cum se menţiona pe copertă, sub îngrijirea lui H. K. Chu şi fiii, în oraşul Pekin, în 2371 d.Hr.

Cărţile au fost puse cu grijă în cripta săpată special pentru ele. Alături de ele, a fost lăsată şi o colecţie deconcertantă de fragmente: monede de aur şi platină, o lentilă spartă de la un aparat de fotografiat, un ceas, un tub de neon, un microfon, o lamă de la o maşină de ras electrică, câteva lămpi de radio – rămăşiţe eşuate pe plaja istoriei atunci când valul uriaş al civilizaţiei dispăruse pentru totdeauna. Comorile au fost depozitate cu grijă în lăcaşul lor. Au urmat apoi alte trei relicve, cele mai preţioase, deoarece erau şi cel mai puţin înţelese. Prima era o bucată de metal având o formă ciudată, a cărei culoare fusese produsă în mod evident de o temperatură foarte ridicată. Într-un fel, era cea mai patetică dintre toate rămăşiţele trecutului, căci povestea despre cea mai însemnată realizare a Omului şi despre viitorul pe care l-ar fi putut cunoaşte acesta.

Postamentul de mahon pe care era montată purta o plăcuţă de argint cu inscripţia:

„Aprinzătorul auxiliar de la motorul tribord
Nava *Luceafărul*
Pământ – Lună 1985 d.Hr.”

Urma un alt miracol al ştiinţei vechi: un glob transparent din plastic, având încrustate pe el câteva piese metalice cu forme ciudate, în centru, exista o capsulă minusculă de element radioactiv sintetic, înconjurată de ecrane convertoare ce-i coborau cu mult spectrul radioactiv. Atât timp cât materialul rămânea activ, globul funcţiona ca transmiţător radio, emiţând în toate direcţiile. Se construiseră puţine asemenea globuri. Iniţial, fuseseră proiectate ca balize permanente pentru marcarea orbitelor asteroizilor. Dar Omul nu mai apucase să ajungă la asteroizi.

Ultimul obiect era o cutie plată şi circulară, sigilată, care zdrăngănea atunci când era scuturată. Magii tribului preziseseră că lumea se va sfârşi dacă se va deschide cutia. Nimeni însă nu ştia că ea conţinea una dintre marile opere de artă realizate în urmă cu o mie de ani.

Treaba fusese terminată. Cei doi bărbaţi astupară cripta cu bolovani şi începură să coboare încet panta. Chiar şi în ultima clipă, Omul se gândea la viitor şi încerca să păstreze ceva pentru posteritate.

***

În iarna aceea, valurile uriaşe de gheaţă dădură primul asalt asupra munţilor, atacând dinspre nord şi sud. Dealurile de la poale fură depăşite şi gheţarii le transformară în pulbere. Munţii rămaseră însă neclintiţi, astfel încât, la sosirea verii, gheaţa fu nevoită să se retragă puţin.

În felul acesta, iarnă după iarnă, bătălia continuă, urletul avalanşelor, scrâşnetul stâncilor şi exploziile gheţii sfărâmate umplând văzduhul. Nici unul din războaiele purtate de Om nu fusese mai fioros ca acesta şi nici una din bătăliile sale nu cuprinsese întreaga planetă, ca acum. În cele din urmă, valurile de gheaţă începură să cedeze şi să lunece la poalele munţilor pe care nu izbutiseră să-i înfrângă, deşi văile şi trecătorile se aflau

încă în strânsoarea lor fermă. Se decretase remiză. Gheţarii îşi găsiseră un adversar pe măsură.

Înfrângerea lor venea însă prea târziu ca să-i mai fie de folos Omului.

Astfel, secolele trecură şi apoi se întâmplă ceva care trebuie să se petreacă, măcar o dată, în istoria fiecărei lumi din Univers, indiferent cât de îndepărtată şi izolată ar fi ea…

Nava de pe Venus sosi cu cinci mii de ani prea târziu, dar echipajul ei nu ştia lucrul acesta. Încă de la distanţa milioanelor de kilometri, telescoapele zăriseră uriaşul linţoliu de gheaţă care transforma Pământul în cel mai strălucitor corp ceresc, după Soare. Din loc în loc, giganticul giulgiu era pătat de puncte negre, ce dezvăluiau prezenţa munţilor aproape îngropaţi. Asta era tot. Oceanele, câmpiile şi pădurile, deşerturile şi lacurile – tot ceea ce fusese cândva lumea Omului – erau acum îngropate sub gheaţă, poate pentru vecie.

Nava se apropie de Pământ şi se stabili pe o orbită la mai puţin de o mie cinci sute de kilometri depărtare. Vreme de cinci zile, ocoli planeta, filmând tot ceea ce mai rămăsese de văzut, şi peste o sută de instrumente strânseră informaţii care aveau să furnizeze savanţilor venusieni material pentru mulţi ani de muncă. Nu se prevedea nici o aterizare. Aparent, nu existau motive pentru aşa ceva. Dar, în cea de-a şasea zi, lucrurile se schimbară. Un monitor panoramic amplificat la maximum detecta radiaţia pâlpâitoare a balizei. Timp de secole, ea îşi trimisese semnalele, cu tot mai puţină putere, pe măsură ce inima radioactivă slăbea.

Monitorul se fixă pe frecvenţa de emisie şi în cabina de comandă începu să zbârnâie o sonerie. Puţin mai târziu, nava se desprinse de pe orbită şi porni să coboare spre Pământ, către un lanţ muntos ce se ridica, mândru încă, deasupra gheţurilor şi către o piramidă din stânci cenuşii pe care timpul n-o biruise.

***

Discul uriaş al soarelui ardea nemilos pe un cer care nu mai era învăluit în ceţuri, deoarece norii ce acoperiseră cândva Venusul dispăruseră demult. Forţa necunoscută ce schimbase radiaţia soarelui ucisese o civilizaţie, dar dăduse naştere alteia. Cu mai puţin de cinci mii de ani în urmă, locuitorii pe jumătate

sălbatici ai Venusului văzuseră pentru întâia dată soarele şi stelele. Ca şi pe Pământ, ştiinţa începuse cu astronomia, iar pe planeta caldă şi bogată pe care omul nu o văzuse niciodată progresul fusese extraordinar de rapid.

Poate că venusienii fuseseră norocoşi. Ei nu cunoscuseră niciodată Evul Mediu, care înlănţuise Omul timp de o mie de ani. Ei nu făcuseră ocolul lung prin chimie şi mecanică, ci ajunseseră direct la legile fundamentale ale fizicii atomice. În acelaşi interval de timp în care Omul progresase de la piramide la nava cosmică, venusienii trecuseră de la descoperirea agriculturii la antigravitaţie: secretul fundamental pe care Omul nu-l aflase niciodată.

Oceanul cald care adăpostea încă majoritatea vieţii tinere de pe planetă îşi rostogolea valurile leneşe pe ţărm. Continentul era atât de recent încât nisipul de pe plajă era aspru şi zgrunţuros. Apele nu avuseseră suficient timp să-l macine. Savanţii stăteau pe jumătate imersaţi, frumoasele lor corpuri reptiliene strălucind sub razele soarelui. Cele mai inteligente minţi de pe Venus se adunaseră pe ţărmul acela, venind de pe toate insulele planetei. Nu ştiau ce urmau să audă; aflaseră doar că avea să fie vorba despre a Treia Planetă şi despre rasa misterioasă care o populase înainte de venirea gheţurilor.

Istoricul se găsea pe ţărm, deoarece instrumentele pe care urma să le folosească trebuiau ferite de apă. Lângă el, se afla un aparat mare ce atrăsese de la început privirile curioase ale colegilor săi. În mod vădit, era ceva în legătură cu optica, pentru că din el ieşea un sistem de lentile îndreptat spre un ecran din material alb, situat la zece metri depărtare.

Istoricul începu să vorbească. Recapitulă pe scurt puţinele date descoperite în legătură cu a Treia Planetă şi locuitorii ei. Aminti secolele de căutări infructuoase în speranţa descifrării unui singur cuvânt din scrierea pământeană. Planeta fusese locuită de o rasă cu imense capacităţi tehnice. Cel puţin aşa se părea, după cele câteva piese descoperite în cripta de pe munte.

— Nu ştim încă de ce a pierit o civilizaţie atât de avansată, comentă el. Cu siguranţă, avea suficiente cunoştinţe ca să supravieţuiască unei epoci glaciare. Trebuie să fi existat un alt factor, necunoscut nouă. Poate că vina a purtat-o o molimă, sau degenerarea rasială. S-a sugerat chiar că conflictele tribale,

specifice rasei noastre în preistorie, ar fi continuat pe cea de-a Treia Planetă chiar şi după apariţia tehnologiei. Unii filozofi susţin că progresul ştiinţific nu implică în mod necesar un grad înalt de civilizaţie şi că, teoretic, este posibilă existenţa războaielor în sânul unei societăţi care deţine tehnica zborului şi a transmisiilor la mare distanţă. O asemenea teorie este străină modului nostru de gândire, însă trebuie să admitem că o astfel de ipoteză ar fi posibilă. În tot cazul, ea ar explica pieirea rasei respective.

S-a presupus dintotdeauna că nu vom afla nimic despre forma şi aspectul fizic al fiinţelor care au trăit pe a Treia Planetă. Sute de ani, artiştii noştri au descris scene din trecutul lumii moarte, populând-o cu tot felul de creaturi fantastice. Majoritatea acestor făpturi ne semănau, în mai mare sau mai mică măsură, deşi s-a subliniat adesea faptul că, dacă noi suntem reptile, nu înseamnă că orice formă de viaţă inteligentă trebuie să fie reptiliană. Cunoaştem acum răspunsul la una dintre cele mai enigmatice probleme ale istoriei. În sfârşit, după cinci sute de ani de cercetări, am descoperit forma şi natura vieţii de pe a Treia Planetă.

Dinspre grupul de savanţi se auzi un murmur de uimire. Câţiva fură atât de surprinşi încât dispărură pentru scurt timp în adâncul oceanului, aşa cum făceau toţi venusienii în momentele de încordare. Istoricul aşteptă până când colegii săi reveniră în elementul pe care îl dispreţuiau. El însuşi se simţea destul de bine numai graţie sprayurilor minuscule ce-i stropeau întruna corpul. Cu ajutorul lor, putea rezista multe ore pe ţărm, fără a fi nevoit să se reîntoarcă mereu în ocean. Încet, încet, freamătul se potoli şi Istoricul continuă:

— Unul dintre cele mai ciudate obiecte descoperite pe a Treia Planetă a fost un container plat din metal, conţinând o bandă foarte lungă din material plastic transparent, perforat pe margini şi strâns încolăcit. La prima vedere, banda transparentă părea lipsită de caracteristici, dar o examinare cu noul microscop subelectronic a dovedit contrariul. Pe suprafaţa materialului, invizibile ochilor noştri, însă foarte clare sub o anumită radiaţie, se găsesc mii de imagini micuţe, despre care se presupune că au fost imprimate prin mijloace chimice.

Aparent, ele constituie o înregistrare a vieţii aşa cum se prezenta ea pe a Treia Planetă la apogeul civilizaţiei. Imaginile

nu sunt independente. Cele consecutive sunt aproape identice, diferind doar prin câte un detaliu. Scopul unei astfel de înregistrări este evident. Proiectarea imaginilor într-o succesiune rapidă oferă iluzia mişcării continue. Am construit o maşină care poate face acest lucru şi am adus o copie a respectivelor imagini.

Scenele pe care le veţi urmări în curând ne duc înapoi cu mii de ani, în zilele de glorie ale planetei surori. Ele arată o civilizaţie complexă, ale cărei nenumărate activităţi le putem înţelege cu greu. Viaţa părea să fi fost extrem de violentă şi energică, iar multe dintre lucrurile pe care le veţi vedea sunt chiar stupefiante.

Este clar acum că a Treia Planetă a fost locuită de un număr de specii diferite, dintre care nici una nu era reptiliană. Este o lovitură la adresa mândriei noastre, însă concluzia e absolut clară. Tipul dominant pare să fi fost un biped cu două braţe. Acesta umbla în poziţie verticală şi îşi acoperea corpul cu un material flexibil, probabil pentru a se proteja împotriva frigului, deoarece înainte de perioada glaciară planeta lor avea o temperatură mult mai scăzută decât cea a lumii noastre. Nu o să vă mai supun însă răbdarea la încercare. Veţi vedea acum înregistrarea despre care vorbeam.

O lumină strălucitoare ţâşni din proiector. Se auzi un zbârnâit uşor şi pe ecran apărură sute de fiinţe ciudate, mişcându-se înainte şi înapoi, oarecum sacadat. Imaginea se mări, cuprinzând una dintre ele, şi savanţii putură să vadă că descrierea Istoricului fusese corectă. Creatura avea doi ochi destul de apropiaţi, dar celelalte amănunte faciale erau neclare. În partea inferioară a capului se găsea un orificiu care se deschidea şi se închidea mereu. Probabil că avea un rol respirator.

Savanţii urmăriră fascinaţi cum fiinţa ciudată intra într-o serie de aventuri uluitoare. Avu loc, de exemplu, un conflict extraordinar de violent cu o altă fiinţă, puţin diferită. Părea absolut sigur că ambele aveau să fie ucise, dar, când totul luă sfârşit, nici una dintre ele nu părea rănită. Urmă apoi o goană nebună într-un vehicul mecanic cu patru roţi, capabil de performanţe extraordinare. Călătoria se termină într-un oraş supraaglomerat, împânzit cu alte maşinării ce se mişcau în toate

direcţiile, la viteze ce îţi tăiau răsuflarea. Nimeni nu fu surprins când două dintre maşini se ciocniră, cu rezultate dezastruoase.

În continuare, evenimentele se complicară şi mai mult. Devenea acum evident că aveau să fie necesari mulţi ani de cercetări pentru analiza şi înţelegerea tuturor acţiunilor. De asemenea, se părea că înregistrarea era o operă de artă mai degrabă stilizată, decât o reproducere exactă a vieţii aşa cum fusese ea pe a Treia Planetă.

Când succesiunea de imagini luă sfârşit, majoritatea savanţilor rămaseră complet năuciţi. Finalul fusese un vălmăşag de mişcări, în care personajul principal era implicat într-o catastrofă formidabilă, dar de neînţeles. Imaginea se reduse la un cerc, focalizat pe capul fiinţei. Cadrul final era o imagine mărită a chipului acesteia, exprimând în mod vădit o emoţie puternică, totuşi, nimeni nu putea ghici dacă era vorba de furie, mânie, resemnare, sfidare sau alt sentiment.

Imaginile dispărură. Pe ecran, apărură pentru câteva momente nişte litere, apoi totul se termină.

Timp de mai multe minute, domni o linişte deplină, exceptând clipocitul valurilor. Savanţii erau prea năuciţi ca să poată vorbi. Întrezărirea civilizaţiei pământene avusese un efect zguduitor asupra minţilor lor. Într-un târziu, începură să discute, în grupuri restrânse, iniţial în şoaptă, apoi din ce în ce mai tare, pe măsură ce implicaţiile celor văzute se clarificau. În cele din urmă, Istoricul le solicită atenţia:

— Punem acum la punct, rosti el, un vast program de cercetare care să extragă din această înregistrare toate informaţiile posibile. Se fac mii de copii, pentru a fi distribuite tuturor savanţilor. Cred că vă daţi seama de problemele ce se ridică. Psihologii, în special, vor avea în faţa lor o sarcină uriaşă. Nu mă îndoiesc însă de reuşita noastră. Cine poate şti câte lucruri nu vom fi învăţat, peste o generaţie, de la această minunată rasă? înainte de a ne despărţi, să-i mai privim o dată pe fraţii noştri îndepărtaţi, ale căror cunoştinţe s-ar fi putut să le depăşească pe ale noastre, dar de la care ne-au rămas atât de puţine urme.

Pe ecran, reapăru ultima imagine, nemişcată de data aceasta, deoarece proiectorul fusese oprit. Savanţii priviră cu veneraţie chipul încremenit din trecut, în vreme ce, la rândul lui,

micul biped îi scruta cu expresia sa caracteristică de irascibilitate.

Pentru restul Timpului, el avea să simbolizeze rasa umană. Psihologii de pe Venus urmau să-i analizeze acţiunile şi să-i urmărească fiecare mişcare, până ce aveau s-o poată reconstitui în minte. Mii de cărţi aveau să se scrie despre el. Teorii complicate aveau să încerce să-i explice comportamentul. Dar toată munca aceea, toate cercetările urmau să fie zadarnice.

Poate că faţa mândră şi singuratică de pe ecran rânjea sardonic către savanţii care îşi începeau uriaşele lor cercetări neîncununate de succes. Secretul său urma să dăinuie până la sfârşitul Universului, căci nimeni nu avea să mai poată citi vreodată limba moartă a Pământului. Ultimele cuvinte aveau să apară de milioane de ori pe ecran, fără ca înţelesul lor să poată fi măcar ghicit:

„O producţie Walt Disney."

SUPERIORITATE

Prin prezenta declaraţie, pe care o dau de bunăvoie şi nesilit de nimeni, doresc mai întâi să specific cu claritate că nu încerc în nici un chip să câştig simpatia cuiva şi nici nu mă aştept la vreo diminuare a eventualei sentinţe pe care o poate pronunţa Tribunalul. Scriu aceste pagini în încercarea de a dezminţi unele dintre articolele mincinoase publicate în ziarele la care mi s-a permis accesul şi difuzate prin staţia radio a închisorii. Ele au oferit o imagine complet falsă asupra adevăratei cauze a înfrângerii noastre, de aceea, în calitate de conducător al forţelor armate în momentul încetării ostilităţilor, consider că este de datoria mea să protestez împotriva acestor defăimări.

Sper, de asemenea, că prezenta declaraţie poate explica motivele pentru cererea adresată până acum, în două rânduri, Tribunalului în scopul de a-l convinge să-mi acorde o favoare faţă de care eu nu pot vedea vreun posibil temei de refuz.

Cauza esenţială a eşecului nostru a fost una simplă; în ciuda tuturor afirmaţiilor contrare, ea nu s-a datorat lipsei de curaj a oamenilor noştri sau unei erori a Flotei. Ne-a învins un singur lucru – inferioritatea ştiinţifică a inamicului. Repet: inferioritatea ştiinţifică a inamicului.

La declanşarea războiului, nu aveam nici un fel de dubii în privinţa victoriei noastre finale. Flotele reunite ale aliaţilor noştri depăşeau cu mult, ca număr şi dotare, pe cele ale inamicilor, şi în aproape toate domeniile tehnicii militare le eram superiori acestora. Am fost siguri că vom putea menţine respectiva superioritate. Din nefericire, convingerea noastră s-a dovedit a fi numai excesiv de justificată.

În momentul începerii ostilităţilor, principalele arme de care dispuneam erau rachetele autoghidate, fulgerele globulare telecomandate şi diversele adaptări ale fasciculului Klydon. Fiecare membru al Flotei le avea în dotare şi, cu toate că inamicul deţinea arme similare, puterea instalaţiilor sale era în general mai redusă. În plus, noi ne bizuiam pe o Cercetare Militară mult mai puternică – iar cu acest avantaj iniţial, pur şi simplu nu puteam fi înfrânţi.

Campania a decurs conform planului, până la Bătălia celor Cinci Sori. Am câştigat-o, bineînţeles, totuşi rezistenţa duşmanilor a fost mai puternică decât ne aşteptaserăm. Ne-am

dat seama că victoria finală avea să fie obţinută mai dificil şi mai târziu decât apreciaserăm iniţial. De aceea, s-a convocat o întrunire a comandanţilor, în vederea discutării strategiei viitoare.

Pentru prima dată, la o asemenea întrunire a fost prezent şi profesorul-general Norden, noul şef al Cercetării, numit în funcţia respectivă în urma morţii lui Malvar, cel mai mare savant al nostru. Mai mult decât oricare alt factor, Malvar fusese responsabil pentru eficienţa şi forţa armelor noastre. Pierderea lui constituise o grea lovitură, totuşi nimeni nu se îndoia de capacitatea succesorului său, deşi mulţi dintre noi puneam sub semnul întrebării decizia numirii unui teoretician într-un post de o asemenea importanţă vitală. Am fost însă reduşi la tăcere de partizanii lui Norden.

Îmi reamintesc perfect impresia lăsată de profesor la acea reuniune. Consilierii militari erau îngrijoraţi şi, ca de obicei, apelau la ajutorul savanţilor. Era posibilă, au întrebat ei, o îmbunătăţire a armamentului existent, astfel ca actualul nostru avantaj să poată fi mărit?

Răspunsul lui Norden a fost surprinzător. Lui Malvar i se pusese nu o dată aceeaşi întrebare – iar el, întotdeauna, făcuse ceea ce-i solicitaserăm.

— Să fiu sincer, domnilor, a spus Norden, mă îndoiesc că-l putem îmbunătăţi. Actualul nostru armament şi-a atins, practic, limitele. Nu doresc să-mi critic predecesorul sau treaba excelentă făcută de Cercetarea Militară în ultimele câteva generaţii, dar oare nu vă daţi seama că de mai bine de un secol armele n-au cunoscut nici o modificare fundamentală? Mă tem că acesta este rezultatul unei tradiţii care a devenit conservatoare. De prea multă vreme, Cercetarea Militară s-a ocupat exclusiv de perfecţionarea unor arme vechi, în loc să conceapă altele noi. Din fericire, nici inamicul n-a fost mai înţelept – totuşi, nu putem garanta că situaţia va rămâne la fel pe viitor.

Intervenţia lui a provocat nelinişte în rândurile celor prezenţi, aşa cum desigur intenţionase. Fără ezitare, el şi-a lansat atacul decisiv:

— Ceea ce dorim sunt arme noi, cu totul diferite faţă de cele întrebuinţate până acum. Desigur, realizarea lor va cere un timp, însă imediat după numirea mea în această funcţie am

înlocuit o parte din cercetătorii bătrâni cu oameni tineri şi am abordat câteva direcţii neexplorate, care se dovedesc foarte promiţătoare. Eu sunt convins că în curând vom declanşa o revoluţie în domeniul armamentului.

Noi eram oarecum sceptici. Tonul bombastic al lui Norden ne făcea suspicioşi. Pe atunci, nu ştiam că el nu promitea nimic care să nu fi fost deja aproape desăvârşit în laborator. În laborator – acesta este amănuntul vital.

Norden şi-a demonstrat capacităţile în mai puţin de o lună, când ne-a prezentat Sfera Anihilatoare, care producea dezintegrarea totală a materiei pe o rază de câteva sute de metri. Puterea noii arme ne-a ameţit şi am fost gata să trecem peste principalul ei neajuns: faptul că era o sferă, şi astfel îşi distrugea propriul echipament complicat de generare chiar în momentul acţionării. Desigur, asta însemna că nu putea fi întrebuinţată pe nave, ci doar pe rachete teleghidate. Imediat, s-a demarat un amplu program de adaptare a tuturor proiectilelor, pentru a le face capabile să poarte noua armă. Pe moment, au fost suspendate orice acţiuni ofensive.

Acum înţelegem că aceea a reprezentat prima noastră eroare. Eu continuu totuşi să consider că a fost una involuntară – la data respectivă, ni se păruse că tot armamentul existent devenise învechit peste noapte şi începuserăm să-l privim chiorâş, fiind convinşi că abia ne asigura supravieţuirea. Nu apreciaserăm însă în mod corect ordinul de mărime al sarcinii pe care ne-o asumaserăm şi nici durata necesară implementării superarmei revoluţionare. În ultima sută de ani, nu existase ceva similar şi, prin urmare, nu deţineam o experienţă care să ne fie de folos.

Problema adaptării s-a dovedit mult mai dificilă decât anticipaserăm, întrucât rachetele standard aveau dimensiuni prea mici, a fost necesară conceperea unei noi clase de proiectile. La rândul său, acest „amănunt” a avut drept consecinţă faptul că doar navele mari puteau lansa Sfera; totuşi, am fost pregătiţi să acceptăm penalizarea. După şase luni, crucişătoarele Flotei au fost echipate cu Sfere. Testele şi manevrele de antrenament se dovediseră satisfăcătoare şi eram pregătiţi să intrăm în luptă. Norden fusese deja proclamat artizanul victoriei, în uralele tuturor, şi promisese arme şi mai spectaculoase.

După aceea, s-au petrecut două incidente. În decursul unei misiuni de antrenament, un crucişător s-a volatilizat şi o comisie de investigare a demonstrat că, în anumite condiţii, aparatele radar ale navei puteau să activeze Sfera, imediat după lansare. Modificarea ce se impunea pentru înlăturarea defectului era banală, dar a determinat o întârziere de încă o lună, ceea ce a dus la apariţia unor divergenţe între cercetători şi personalul militar. Tocmai când eram gata să pornim, Norden a anunţat că raza de acţiune a Sferei fusese sporită de zece ori, amplificând astfel de o mie de ori şansele distrugerii unei nave duşmane.

Ca atare, au reînceput modificările, dar toată lumea a fost de acord că întârzierea îşi avea rostul ei, urmând să fie neutralizată graţie rezultatelor spectaculoase. Între timp, însă, inamicii, încurajaţi de încetarea ofensivei noastre, făcuseră o incursiune neaşteptată. Lipsite de proiectilele care nu se mai fabricau, navele noastre fuseseră silite să se retragă. În felul acesta, am pierdut sistemele Kurane şi Florarus, precum şi fortăreaţa planetară Rhamsardson.

A fost o lovitură neplăcută, totuşi nu foarte serioasă, fiindcă sistemele capturate de duşmani fuseseră ostile şi dificil de administrat. Nu aveam absolut nici o îndoială că ne puteam recâştiga poziţia în curând, imediat ce noua armă devenea operaţională.

Speranţele ni s-au împlinit doar parţial. Când am reluat ofensiva, am fost nevoiţi s-o facem cu mai puţine Sfere decât plănuiserăm, acest lucru reprezentând un motiv al succesului nostru limitat. Celălalt motiv a fost însă mai serios.

În vreme ce noi căutam să echipăm cât mai multe nave cu arma irezistibilă, inamicul construise fără încetare. Navele sale erau de tip vechi, dotate cu armament clasic... dar le depăşeau ca număr pe ale noastre. Când am intrat în luptă, am constatat că adesea ni se opunea un număr dublu de forţe, comparativ cu cel estimat, ceea ce determina confuzii de selectare a ţintelor de către dispozitivele automate, provocând rateuri superioare celor anticipate. Pierderile inamicului erau şi ele considerabile, întrucât atunci când o Sferă îşi atingea obiectivul distrugerea era absolut sigură, totuşi balanţa nu se înclina în favoarea noastră în măsura sperată.

În plus, în timp ce principalele flote erau angajate în bătălie, inamicul a lansat o acţiune îndrăzneaţă asupra unor sisteme

superficial apărate, Eriston, Duranus, Carmaridos şi Pharanidon, ocupându-le din nou. În felul acesta, ne confruntam cu o ameninţare situată la numai cincizeci de ani-lumină de planetele noastre natale.

La următoarea întrunire a comandanţilor, s-a declanşat o cascadă de acuzaţii. Majoritatea îl implicau pe Norden – contraamiralul Taxaris, care susţinea că, mulţumită irezistibilei noastre arme, deţineam o poziţie strategică mult mai proastă decât cea iniţială, a fost cel ce a condus corul nemulţumiţilor. Ar fi trebuit, reproşase el, să fi continuat construirea navelor convenţionale, împiedicând astfel pierderea superiorităţii numerice.

Norden a fost la fel de furios şi i-a denumit pe comandanţi cârpaci nerecunoscători. L-am simţit totuşi îngrijorat – aşa cum eram cu toţii – din cauza întorsăturii neaşteptate a evenimentelor. El a lăsat să se înţeleagă că ar putea exista o modalitate mai rapidă de remediere a situaţiei. Ştim acum că Cercetarea lucra de mulţi ani la Analizorul Militar, însă în acel moment respectiva invenţie ne-a apărut ca o revelaţie şi probabil că ne-a ameţit cu prea multă uşurinţă. Argumentele lui Norden au fost, de asemenea, seducător de convingătoare. Ce conta, a spus el, dacă inamicul avea de două ori mai multe nave… dacă noi ne puteam dubla, ba chiar tripla, eficienţa? Pe durata a zeci de ani, factorul limitativ al războaielor fusese de natură biologică, nu mecanică; devenise tot mai dificil ca o singură minte, sau grup de minţi, să facă faţă complexităţilor rapid schimbătoare ale bătăliilor din spaţiul tridimensional. Matematicienii lui Norden analizaseră toate disputele clasice din trecut şi demonstraseră că, până şi în cazul victoriilor, operaserăm în mod frecvent cu mai puţin de jumătate din eficienţa teoretică a formaţiunilor de luptă.

Analizorul de război urma să modifice complet situaţia, înlocuind statul major cu calculatoarele electronice. Ideea nu reprezenta o noutate în plan teoretic, dar până atunci nu fusese decât o utopie. Multora dintre noi le-a venit greu să creadă că depăşise stadiul de vis; cu toate acestea, după ce am simulat câteva confruntări foarte complexe, am fost convinşi de realitatea lui.

S-a decis echiparea celor patru flote principale cu câte un Analizor, plasat la bordul navei-amiral. Din clipa aceea, au început necazurile… deşi aveam s-o aflăm mult mai târziu.

Un Analizor conţinea aproape un milion de cipuri, fiind nevoie de o echipă de cinci sute de tehnicieni pentru operare şi întreţinere. Era aproape imposibil de îmbarcat atâta personal suplimentar pe o navă militară; de aceea, navele-amiral au trebuit să fie însoţite de pacheboturi modificate, destinate tehnicienilor din schimburile inactive. De asemenea, instalarea în sine a constituit un proces lung şi obositor, care, prin eforturi supraomeneşti, s-a încheiat în şase luni.

Apoi, spre surpriza noastră, ne-am confruntat cu altă criză. Pentru operarea Analizoarelor fuseseră selectaţi aproape cinci mii de specialişti, trimişi să urmeze un curs intensiv la Centrul de Instruire Tehnică. După şapte luni, zece la sută dintre ei suferiseră depresii nervoase şi doar patruzeci la sută absolviseră cursul.

Din nou, incriminările au pornit să curgă în toate direcţiile. Bineînţeles, Norden a declarat că Cercetarea Militară nu putea fi acuzată, atrăgându-şi astfel duşmănia Personalului şi Instruirii. În cele din urmă, s-a decis că unica soluţie viabilă o reprezenta utilizarea a două din cele patru Analizoare, urmând ca după instruirea altor tehnicieni să intre în luptă şi celelalte. Nu prea aveam timp de pierdut, pentru că inamicul îşi continua ofensiva şi moralul îi crescuse.

Prima flotă dotată cu Analizor a primit misiunea de recucerire a sistemului Eriston. Printr-un hazard specific războiului, pachebotul cu tehnicieni s-a lovit de o mină spaţială. O navă de război ar fi putut supravieţui exploziei, însă pachebotul a fost complet distrus, cu tot personalul de la bord. Drept urmare, operaţiunea s-a contramandat.

Cealaltă expediţie a repurtat ceva mai mult succes… cel puţin la început. Nu exista nici o îndoială că Analizorul era capabil de isprăvile afirmate de proiectanţii lui; în consecinţă, inamicii au suferit-o înfrângere grea în prima bătălie şi s-au retras, abandonând sistemele Saphron, Leucon şi Hexarenax. Probabil însă că serviciul lor de informaţii remarcase modificarea tacticii noastre, ca şi inexplicabila prezenţă a unui pachebot în mijlocul flotei. Probabil observaseră că şi prima flotă

fusese însoţită de o navă similară… şi că se retrăsese după distrugerea acesteia.

În următoarea bătălie, inamicul s-a folosit de superioritatea lui numerică pentru a lansa o contraofensivă copleşitoare asupra navei-amiral şi a pachebotului lipsit de mijloace defensive. Duşmanii s-au aruncat în luptă orbeşte, fără să se sinchisească de pierderile pe care la sufereau – evident, ambele nave erau puternic protejate – şi atacul lor a fost încununat de succes. Rezultatul a consemnat decapitarea flotei noastre întrucât revenirea la vechile metode operaţionale s-a dovedit imposibilă. Ne-am retras din faţa asalturilor susţinute, şi astfel am pierdut sistemele recâştigate, alături de Lorymia, Ismarnus, Beronis, Alpharidon şi Sideneus.

În această fază, contraamiralul Taxaris şi-a exprimat nemulţumirea faţă de Norden sinucigându-se, iar eu am preluat comanda supremă.

Acum, situaţia era atât gravă, cât şi iritantă. Cu un conservatorism încăpăţânat şi dovedind o totală lipsă de imaginaţie, inamicul continua să avanseze cu navele sale vechi şi ineficiente, dar foarte numeroase. Era exasperant să-ţi dai seama că dacă ne-am fi mulţumit să construim nave, fără să cercetăm arme noi, am fi deţinut o poziţie mult mai avantajoasă. S-au desfăşurat o serie de întruniri tumultuoase, în care Norden le-a luat apărarea cercetătorilor, iar ceilalţi au dat toată vina pe aceştia. Dificultatea provenea din faptul că profesorul nu se lăudase câtuşi de puţin cu capacităţile armelor sale; exista câte o scuză perfectă pentru fiecare dezastru. Cea mai mare nenorocire o reprezenta faptul că nu mai puteam reveni în punctul de plecare – căutarea armei totale trebuia să continue. La început, reprezentase un lux ce ar fi scurtat războiul; acum, însă, devenise o necesitate… dacă voiam să învingem.

Noi ne apăram, dar şi Norden ajunsese în corzi. Era mai hotărât ca oricând să restabilească prestigiul lui şi al Cercetării Militare. Numai că noi fuseserăm dezamăgiţi în două rânduri şi nu intenţionam să repetăm greşelile. Fără îndoială, cei douăzeci de mii de cercetători ai lui Norden urmau să producă multe arme, dar nimic nu ne mai putea impresiona.

Ne-am înşelat, însă! Arma finală era ceva atât de fantastic încât chiar şi acum îmi vine greu să cred că a existat vreodată.

Numele ei nevinovat, evaziv- Câmpul Exponenţial – nu lăsa să se ghicească nimic din potenţialul ei real. Câţiva matematicieni ai lui Norden o descoperiseră în decursul unor cercetări pur teoretice în domeniul proprietăţilor spaţiului şi, spre surpriza generală, rezultatele lor se dovediseră realizabile în plan fizic.

Modul de funcţionare al Câmpului pare greu de explicat unor necunoscători. Conform descrierii tehnice, „se produce o stare exponenţială a spaţiului, astfel încât o distanţă finită din spaţiul normal, liniar, poate deveni infinită în pseudospaţiu”. Norden ne-a oferit o analogie pe care unii dintre noi am găsit-o utilă. Fenomenul era similar cu deplasarea infinită a centrului unui disc plat din cauciuc – care reprezenta o regiune a spaţiului normal. Circumferinţa discului rămânea nemodificată, însă „diametrul” lui devenea infinit. Cam aşa acţiona un generator de Câmp asupra spaţiului din jurul său.

Să presupunem, de exemplu, că o navă având la bordul ei un astfel de generator era înconjurată de inamici. Dacă aceasta activa Câmpul, *toate* navele inamice ar fi crezut că fuseseră brusc aruncate în neant. În realitate, circumferinţa cercului pe care se aflaseră ele ar fi rămas constantă; doar drumul până în centru ar fi devenit infinit, fiindcă, pe măsură ce se deplasau, distanţele creşteau, odată cu modificarea „scării” spaţiale.

Era o situaţie de coşmar, dar una extrem de utilă. Nimic nu putea să atingă o navă purtătoare de Câmp; chiar dacă se găsea în mijlocul unei flote duşmane, rămânea la fel de inaccesibilă ca şi cum s-ar fi aflat în celălalt capăt al Universului. Bineînţeles, nu se putea angaja în luptă fără să dezactiveze Câmpul, totuşi deţinea suficiente avantaje, nu numai în plan defensiv, ci şi în cel ofensiv. O navă dotată cu Câmp se putea apropia de o flotă duşmană fără să fie depistată, materializându-se pe neaşteptate în centrul ei.

De data aceasta, noua armă părea lipsită de puncte nevralgice. Nu mai trebuie să spun că am examinat-o pe toate feţele înainte de a ne angaja în implementarea ei. Din fericire, echipamentul era relativ simplu şi nu necesita personal de operare numeros. După destule dezbateri, am hotărât s-o lansăm în producţie, pentru că ne dăduserăm seama că nu mai aveam mult timp la dispoziţie, iar războiul luase o turnură nedorită. Pierduserăm aproape în totalitate sistemele cucerite

iniţial şi forţele inamice făcuseră deja câteva incursiuni în propriul nostru sistem stelar.

Am izbutit să ţinem duşmanul în şah, în vreme ce Flota a fost reechipată şi s-au stabilit noile tactici de luptă. Pentru folosirea operaţională a Câmpului, era necesară localizarea unei formaţiuni inamice, stabilirea traiectoriei de interceptare şi apoi activarea generatorului pentru perioada de timp calculată. La dezactivarea Câmpului – dacă nu fuseseră greşite calculele – apăreai în mijlocul inamicului şi puteai produce suficiente pagube profitând de confuzia rezultată, iar în final te retrăgeai în mod similar.

Primele teste s-au dovedit satisfăcătoare şi echipamentul părea fiabil. S-au executat numeroase simulări de atacuri şi echipajele s-au obişnuit cu noua tehnică. Am însoţit una dintre misiunile test şi îmi amintesc cu exactitate impresiile pe care le-am avut după activarea Câmpului. Navele din jur au părut că se micşorează, ca şi cum s-ar fi aflat pe suprafaţa unui balon ce se dilata; după o clipă, au pierit complet. Au dispărut şi stelele, totuşi am observat că galaxia continua să fie vizibilă sub forma unei dungi de lumină în jurul navei. Raza virtuală a pseudospaţiului nostru nu era de fapt infinită, ci măsura câteva sute de mii de ani-lumină – ca atare, distanţa până la stelele cele mai îndepărtate ale sistemului nostru nu se mărise prea mult, deşi cele mai apropiate dispăruseră, desigur.

Totuşi, manevrele de antrenament au trebuit să fie anulate înainte de a se termina, datorită unei avalanşe de defecţiuni tehnice minore, manifestate mai cu seamă la sistemele de comunicaţii. Deşi lipsite de importanţă, acestea erau suficient de agasante pentru a decide revenirea la bază.

În acel moment, inamicul a lansat ceea ce evident se dorea a fi atacul său decisiv împotriva fortăreţei Itan, de la graniţa sistemului nostru solar. Flota a fost silită să intre în luptă înainte de efectuarea reparaţiilor.

Inamicul trebuie să fi crezut că descoperiserăm secretul invizibilităţii, aşa cum se şi întâmplase dintr-un anumit punct de vedere. Navele noastre s-au ivit pe neaşteptate, producând distrugeri însemnate… o vreme. După aceea, s-a petrecut ceva surprinzător şi inexplicabil.

Când au început necazurile, eu comandam nava-amiral *Hircania*. Acţionaserăm ca unităţi independente, fiecare având

un obiectiv prestabilit. Detectoarele noastre au observat o formaţiune duşmană aflată la distanţă medie şi ofiţerii de navigaţie i-au determinat cu precizie poziţia. Am operat modificarea de traiectorie şi am conectat generatorul.

Câmpul Exponenţial a fost activat în clipa când ar fi trebuit să trecem prin centrul formaţiunii inamice. Spre consternarea noastră, am ieşit în spaţiul normal, la o distanţă de multe sute de kilometri… iar când am găsit inamicul, el ne reperase deja. Ne-am retras şi am încercat din nou. Şi de data aceea am nimerit departe de duşman, fiind din nou detectaţi.

Era limpede că se întâmplase ceva. Am încălcat regula ce interzice comunicaţiile în timpul bătăliei şi am încercat să contactăm alte nave din Flotă, pentru a vedea dacă avuseseră necazuri similare. N-am izbutit, însă; eşecul nostru depăşea orice putere de înţelegere, fiindcă aparatura de comunicaţii părea să funcţioneze perfect. Puteam doar presupune, deşi era incredibil, că restul Flotei fusese nimicit.

Nu doresc să descriu revenirea la bază a unităţilor risipite ale Flotei… Pierderile noastre fuseseră neglijabile, însă echipajele erau complet demoralizate. Aproape toate pierduseră legăturile cu celelalte şi constataseră că aparatura de reglare a tirului provoca erori inexplicabile. În mod evident, Câmpul Exponenţial constituia cauza tuturor problemelor, în ciuda faptului că acestea se manifestaseră doar după dezactivarea lui.

Explicaţia a sosit prea târziu ca să ne mai fie de folos, iar demiterea finală a lui Norden a reprezentat o consolare prea măruntă pentru pierderea războiului. După cum am explicat, generatoarele de Câmp produceau deformarea rapidă a spaţiului, distanţele părând tot mai mari pe măsura apropierii de centrul pseudospaţiului artificial. La dezactivarea Câmpului, condiţiile reveneau la normal.

Dar nu în mod perfect. Niciodată nu era posibilă o refacere exactă a stării iniţiale. Activarea şi dezactivarea Câmpului echivalau cu o alungire şi o contracţie a navei purtătoare de generator, însă exista şi un efect de histerezis, iar starea iniţială nu putea fi perfect reprodusă, datorită miilor de modificări electrice şi de deplasări ale materiei de la bordul navei pe durata cât Câmpul fusese activ. Asimetriile şi distorsiunile respective se cumulau şi, deşi rareori atingeau o fracţiune dintr-un procent, nici nu era nevoie de mai mult. Echipamentele

de mare precizie pentru reglarea tirului şi circuitele din aparatura de comunicaţii se dereglau complet. O navă izolată nu putea detecta niciodată modificările; doar atunci când îşi compara echipamentul cu cel al altei nave ori încerca să comunice cu aceasta, îşi putea da seama ce se întâmplase.

Este imposibil să vă descriu haosul rezultat. Nici o componentă a unei nave nu mai prezenta garanţia funcţionării pe altă navă. Nici chiar şuruburile şi piuliţele nu mai erau interşanjabile, iar piesele de schimb deveneau inutile. Cu timpul, s-ar fi putut să depăşim şi aceste dificultăţi, dar navele inamice atacau deja cu miile, folosind arme care lăsau impresia că sunt cu câteva secole în urmă faţă de cele inventate de noi. Măreaţa noastră Flotă, schilodită de propria-i ştiinţă, s-a luptat din răsputeri până a fost copleşită şi silită să se predea. Navele dotate cu Câmpuri continuau să fie invulnerabile, dar deveniseră aproape inutile ca forţe combatante. De fiecare dată când cuplau generatoarele pentru a scăpa de atacurile inamice, distorsiunile permanente ale aparaturii lor se amplificau. Într-o lună, totul a luat sfârşit.

Aceasta este istoria adevărată a înfrângerii noastre, pe care pun la dispoziţia Tribunalului. După cum am spus, dau prezente declaraţie pentru a neutraliza calomniile ce au circulat pe seama oamenilor care au luptat sub comanda mea şi pentru a-i demasca pe adevăraţii responsabili ai dezastrului nostru.

Iată acum şi cererea mea – ţinând cont de cele povestite, cred că Tribunalul îşi va da seama că nu reprezintă o simplă toană şi, ca atare, sper că mi-o va satisface.

Desigur, Tribunalul este conştient că supravegherea permanentă la care suntem supuşi zi şi noapte, precum şi condiţiile de trai ne provoacă destulă suferinţă. Cu toate acestea, nu mă plâng de ele; nu mă plâng nici de faptul că numărul insuficient de celule a atras după sine întemniţarea noastră câte doi laolaltă.

Nu voi putea fi însă tras la răspundere pentru acţiunile mele viitoare, dacă voi mai fi silit să împart aceeaşi celulă cu profesorul Norden, fostul şef al Cercetării Militare din cadrul forţelor mele armate.

NEMESIS

Munţii se cutremurau deja sub tunetele pe care doar omul le putea produce. Aici, însă, războiul părea foarte departe, căci luna plină atârna deasupra înălţimilor fără vârstă ale Himalaiei, iar tumultul bătăliilor rămăsese deocamdată ascuns dincolo de marginile lumii. Nu însă pentru multă vreme… Stăpânul ştia că ultimele rămăşiţe ale escadrei sale erau doborâte din ceruri şi cercul morţii se strângea în jurul fortăreţei lui.

Peste cel mult câteva ore, Stăpânul şi visele imperiului aveau să fi dispărut în vârtejul trecutului. Popoarele urmau să-i blesteme în continuare numele, totuşi fără să se mai teamă. Mai târziu, până şi ura avea să piară, iar el n-ar mai fi însemnat pentru lume mai mult decât însemnaseră Hitler, Napoleon ori Gingis Han. Aidoma lor, avea să rămână un personaj neclar în infinitul tunel al timpului, micşorându-se treptat, tinzând către dispariţie. Pentru o vreme, numele lui urma să dăinuie în tărâmul nesigur dintre istorie şi mit; apoi lumea n-avea să se mai gândească la el. Avea să se contopească cu armiile fără de nume care muriseră pentru a-i împlini voinţa.

Hăt spre sud, un pisc se tivi pe neaşteptate cu flăcări violete. După un interval ce păru o eternitate, balconul pe care se afla Stăpânul se zgâlţâi sub impactul undelor care goneau prin roca de dedesubt. După încă un timp, văzduhul răsună de ecoul unui şoc teribil. Nu puteau totuşi să fi ajuns deja atât de aproape! Stăpânul speră că nu fusese decât un proiectil rătăcit, care depăşise linia în permanentă contracţie a frontului. În caz contrar, timpul rămas era chiar mai scurt decât se temuse.

Şeful Statului Major se desprinse din umbră şi i se alătură, lângă balustradă. Chipul dur al mareşalului, al doilea dintre oamenii cei mai temuţi de pe Pământ, era cutat şi brobonit de transpiraţie. De zile întregi, nu mai închisese un ochi, iar uniforma lui, cândva sclipitoare, atârna acum boţită. Cu toate acestea, ochii săi, în ciuda faptului că erau incredibil de obosiţi, continuau să fie dârji chiar şi înaintea înfrângerii. Rămase tăcut, aşteptând ultimele ordine. Nu mai putea face nimic altceva.

La aproape patruzeci şi cinci de kilometri depărtare, eternul panaş de omăt al Everestului sclipea într-un roşu lugubru, reflectând flăcările unui incendiu gigantic aflat dincolo de orizont. Stăpânul nu se clinti şi nici nu făcu vreun semn. Abia

când o salbă de rachete trecu mult peste capetele lor, cu un tânguit înfricoşător, el se întoarse în sfârşit şi, după ce aruncă o ultimă privire către lumea pe care n-avea s-o mai vadă, porni spre adâncuri.

Ascensorul coborî trei sute de metri şi zgomotele bătăliei încetară. Ieşind din lift, Stăpânul se opri pentru o clipă şi apăsă un buton secret. Mareşalul surâse subţire auzind bubuitul avalanşei de stânci, departe, deasupra lor, conştient de faptul că atât urmărirea, cât şi evadarea deveniseră imposibile.

Precum în vremurile de altădată, cei câţiva generali ţâşniră în picioare la intrarea Stăpânului. Acesta îşi plimbă privirea în jurul mesei. Se găseau cu toţii acolo; până în ultima clipă, nu existase nici un trădător. Tăcut, se îndreptă spre locul lui obişnuit, pregătindu-se pentru ultimul şi cel mai dificil discurs. Îşi simţea sufletul sfredelit de ochii celor pe care-i condusese la dezastru. Dincolo de ei, putea zări escadroanele, diviziile, armatele al căror sânge îi păta mâinile. Mult mai teribile erau însă spectrele tăcute ale popoarelor ce n-aveau să mai existe niciodată.

În cele din urmă, începu să vorbească. Vocea îi rămăsese la fel de hipnotizantă şi, după câteva cuvinte, el redeveni maşina perfectă, implacabilă, al cărei destin era distrugerea.

— Domnilor, aceasta este ultima noastră reuniune. Nu mai avem planuri de făcut şi nici hărţi de studiat. Undeva, deasupra, flota aeriană pe care am construit-o cu atâta grijă şi mândrie duce ultimele lupte. Peste câteva minute, nici unul dintre miile ei de aparate nu va mai rămâne în văzduh.

Ştiu că pentru nimeni dintre cei de faţă nu se pune problema predării, chiar dacă ar fi posibil – ca atare, veţi muri în această încăpere. Aţi slujit cu destoinicie cauza noastră şi meritaţi o soartă mai bună, dar n-a fost să fie aşa. Nu doresc totuşi să credeţi că am eşuat complet. De mai multe ori, în trecut, aţi văzut că am avut mereu soluţii, indiferent cât de improbabile ar fi fost situaţiile cu care ne confruntam. De aceea, n-ar trebui să fiţi surprinşi la aflarea veştii că mă pregătisem şi pentru o înfrângere.

Orator superb, Stăpânul făcu o pauză retorică, observând cu satisfacţie unda de interes, atenţia bruscă apărută pe chipurile obosite ale ascultătorilor.

— Vă pot destăinui fără griji secretul meu, deoarece inamicul nu va găsi niciodată acest loc. Intrarea este deja blocată prin sute de metri de piatră.

Nimeni nu se clinti. Doar Ministrul Propagandei păli, însă îşi reveni iute – totuşi, nu suficient de iute pentru a scăpa ochiului Stăpânului. Dictatorul zâmbi în barbă, confirmându-şi cu întârziere o mai veche bănuială. Acest amănunt nu mai conta prea mult acum; oneşti şi trădători aveau să moară laolaltă. Toţi, mai puţin unul.

— Cu doi ani în urmă, continuă el, când am pierdut bătălia Antarcticii, am ştiut că nu mai putem fi siguri de victorie. De aceea, am început pregătirile pentru această zi. Duşmanii m-au condamnat deja la moarte. N-aş putea să mă ascund niciunde pe Pământ, şi cu atât mai puţin să sper într-o răsturnare a situaţiei. Există însă şi o altă cale, deşi extremă.

Acum cinci ani, unul dintre savanţii noştri a pus la punct tehnica anabiozei. El a descoperit că, prin mijloace relativ simple, toate procesele vieţii pot fi suspendate pentru o perioadă nedeterminată. Eu voi utiliza această descoperire pentru a evada din prezent într-un viitor care mă va fi uitat. Acolo voi putea reîncepe lupta, nu fără ajutorul anumitor arme cu care am fi putut câştiga actualul război, dacă am fi avut mai mult timp la dispoziţie.

Domnilor, la revedere! încă o dată, mulţumiri pentru ajutorul acordat şi regrete pentru ghinionul vostru.

Îi salută, se răsuci pe călcâie şi ieşi. Uşa metalică bufni surd înapoia lui. Urmă o tăcere încremenită; după aceea, Ministrul Propagandei se repezi către uşă, dar imediat sări îndărăt cu un strigăt de surprindere. Oţelul acesteia devenise deja prea fierbinte pentru a fi atins. Prin sudare, uşa devenise una cu peretele pe vecie.

Ministrul Propagandei fu primul care-şi scoase pistolul.

***

Acum, Stăpânul nu se mai grăbea. Părăsind sala de consiliu, acţionase întrerupătorul secret ce activa circuitul de sudare. Acelaşi întrerupător deschisese un panou din peretele coridorului, dezvăluind un tunel circular strâmt, ce urca lin. Bărbatul porni prin el.

Din o sută în o sută de metri, tunelul cotea brusc, menţinând panta ascendentă. La fiecare cotitură, Stăpânul se oprea şi apăsa un buton. Aproape imediat după aceea, se auzea bubuitul prăbuşirii stâncilor care surpau secţiunea precedentă a drumului.

Traseul îşi schimbă direcţia de cinci ori, înainte de a se termina într-o cameră sferică, cu pereţi metalici. Mai multe uşi glisară silenţioase în locaşuri etanşe, iar ultima porţiune a tunelului se nărui. Stăpânul n-avea să fie tulburat de duşmani, dar nici de prieteni.

Privi grăbit în jur, asigurându-se că totul era pregătit. Apoi se apropie de o consolă simplă de comandă şi acţionă, unul după altul, mai multe comutatoare masive. Curentul care le străbătea nu atingea valori ridicate, dar ele fuseseră proiectate pentru a dăinui, la fel ca şi toate celelalte obiecte din încăperea ciudată. Până şi pereţii fuseseră executaţi din metale mult mai durabile decât oţelul.

Pompele porniră să ţiuie, evacuând aerul din incintă şi înlocuindu-l cu azot steril. Mişcându-se rapid, Stăpânul se întinse pe patul din mijlocul odăii. Avu senzaţia că putea simţi razele distrugătoare de bacterii dinspre lămpile plafonului, însă, desigur, nu era decât închipuirea sa. Dintr-o cavitate de lângă pat, luă o seringă şi-şi injecta în braţ un fluid lăptos. După aceea, se destinse şi aşteptă.

Era deja frig. În scurt timp, unităţile criogenice aveau să coboare temperatura sub zero grade, menţinând-o multe ore la valoarea respectivă. După durata programată, temperatura urma să revină la normal, iar atunci procesul ar fi fost încheiat, toate bacteriile ar fi fost distruse, iar Stăpânul ar fi putut să doarmă, neschimbat, pentru eternitate.

El plănuise să aştepte o sută de ani. Nu îndrăznise să întârzie mai mult, fiindcă la trezire avea să fie nevoit să se adapteze transformărilor aduse de trecerea anilor, în ştiinţă şi societate. Chiar şi un secol ar fi putut face de nerecunoscut chipul civilizaţiei, însă acesta reprezenta un risc pe care trebuia să şi-l asume. Ideea de a se deştepta mai devreme de o sută de ani n-ar fi fost sigură, întrucât lumea ar fi fost încă bântuită de amintiri amare.

Etanşate în vid, sub podea, se găseau trei contoare electronice, acţionate de termocupluri instalate la sute de metri

mai sus, pe versantul estic al muntelui, acolo unde zăpada nu se putea depune niciodată. În fiecare zi, răsăritul soarelui le declanşa, iar contoarele consemnau o unitate în memoria lor. În acest fel, urmau să fie însemnate zorile în bezna unde dormea Stăpânul. Atunci când oricare din contoare ajungea la numărul treizeci şi şase de mii, se activa un contact şi oxigenul revenea în încăpere. Temperatura avea să crească, iar seringa automată legată de braţul Stăpânului urma să injecteze volumul de fluid prestabilit. El avea să se deştepte şi doar contoarele urmau să-l asigure că secolul trecuse cu adevărat. După aceea, nu-i mai rămânea altceva de făcut decât să apese butonul care trebuia să detoneze versantul şi să-i ofere ieşirea spre lumea de afară.

Fiecare lucru, fiecare amănunt fusese luat în consideraţie. Planul nu putea da greş. Toate aparatele existau în triplu exemplar şi erau atât de perfecte pe cât le putea face ştiinţa.

Ultimul gând al Stăpânului, pe măsură ce conştiinţa se retrăgea din el, n-a fost îndreptat către viaţa pe care o dusese, şi nici spre mama ale cărei speranţe le trădase. Nechemate şi nedorite, în mintea lui apărură cuvintele unui străvechi poet:

„Să dorm, chiar poate să visez…”

Nu, n-avea s-o facă, nu îndrăznea să viseze. Urma doar să doarmă. Să doarmă… doarmă…

***

La peste treizeci de kilometri depărtare, bătălia se apropia de sfârşit. Nu mai rămăseseră nici măcar o duzină din navele Stăpânului, iar acestea se luptau zadarnic împotriva unor forţe copleşitoare. Disputa s-ar fi încheiat demult, dacă atacatorii n-ar fi primit ordin să nu-şi asume riscuri inutile. Decizia urma să fie lăsată pe seama artileriei grele. De aceea, marile distrugătoare, navele aeriene ale acelei epoci, rămăseseră, împreună cu escortele formate din avioane de vânătoare, la adăpostul munţilor, trăgând salvă după salvă în duşmanul sortit pieirii.

Pe nava-amiral, un tânăr ofiţer indian de artilerie verifică pentru ultima dată reglajele şi apăsă lin pedala de declanşare a focului. Sala de comandă vibră imperceptibil când proiectilele autodirijate părăsiră locaşurile lor, năpustindu-se spre inamic. Indianul aşteptă încordat, în timp ce cronometrul îşi ticăia secundele. Aceasta, gândi el, era probabil ultima salvă pe care

avea s-o tragă vreodată. Într-un fel, nu simţea nici o fărâmă din bucuria la care se aşteptase, ba chiar descoperi cu surprindere un fel de simpatie impersonală pentru oponenţii săi, ale căror vieţi se apropiau, cu fiecare secundă, de sfârşit.

În depărtare, un glob de foc violet înflori deasupra munţilor, printre formele rapide ale navelor inamice. Tânărul se aplecă înainte şi numără. Una... două... trei... patru... cinci asemenea explozii stranii, apoi cerul redeveni senin. Formele mişcătoare dispăruseră.

Ofiţerul îşi notă în jurnal: „01h 24min Salva nr. 12; 5 explozii în mijlocul navelor inamice, care au fost complet distruse. Un proiectil n-a explodat."

Semnă şi puse jos stiloul. O vreme, rămase privind familiara copertă cafenie a jurnalului, cu arsurile de ţigări de pe margini şi inevitabilele cercuri lăsate de ceştile şi paharele aşezate neglijent pe ea. Răsfoi visător filele, cercetând ca şi altădată scrisul numeroşilor săi predecesori. Şi, la fel ca şi altădată, deschise la o pagină familiară, unde un bărbat care-i fusese prieten începuse să se semneze, dar nu mai trăise pentru a-şi completa iscălitura.

Oftând, închise jurnalul şi-l puse la locul său. Războiul luase sfârşit.

Hăt departe, printre munţi, proiectilul neexplodat continua să gonească. Acum era o dâră luminoasă de-abia vizibilă, trecând printre pereţii unei văi singuratice. În urma sa, zăpezile tulburate de unda de şoc începuseră să vuiască în josul pantelor.

Valea nu avea ieşire: era blocată de un zid vertical, înalt de trei sute de metri. Aici, proiectilul care-şi ratase ţinta găsi o alta, mult mai mare. Cripta Stăpânului se găsea prea adânc în munte pentru a fi măcar zguduită de explozie, însă sutele de tone de bolovani prăbuşiţi măturară trei instrumente micuţe şi legăturile lor, iar un posibil viitor dispăru în uitare odată cu ele. Primele raze ale răsăritului urmau să cadă în continuare pe versantul năruit al muntelui, dar contoarele ce aşteptau zorile cu numărul treizeci şi şase de mii aveau să aştepte în continuare, chiar şi după ce n-aveau să mai existe răsărituri şi amurguri.

În tăcerea mormântului care nu era tocmai un mormânt, Stăpânul nu ştia nimic din cele întâmplate, iar faţa lui era mai liniştită decât ar fi avut dreptul să fie. Secolul trecu, aşa cum

plănuise. Ar fi fost imposibil ca, în ciuda geniului rău, şi a secretelor pe care le luase cu el, Stăpânul să fi putut cuceri civilizaţia ce înflorise după acea ultimă bătălie deasupra acoperişului lumii? Nimeni n-ar putea afirma cu certitudine, cu excepţia cazului în care este adevărat faptul că timpul are multe ramuri şi că toate universurile imaginabile sunt alăturate, întrepătrunzându-se. Poate că în unele dintre acele alte lumi, Stăpânul să fi triumfat. Însă în cea pe care o cunoştea el a continuat să doarmă, până când secolul a rămas cu mult, cu foarte mult, în urmă.

După o perioadă care, potrivit altor criterii, n-ar fi reprezentat prea mult, scoarţa Pământului a decis că suportase destulă vreme greutatea Himalaiei. Treptat, munţii s-au afundat, înclinând spre cer câmpiile sudice ale Indiei. În cele din urmă, platoul din Sri Lanka a devenit punctul cel mai înalt de pe glob, în vreme ce oceanul de deasupra Everestului avea o adâncime de aproape nouă kilometri. Cu toate acestea, hibernarea Stăpânului continua netulburată, fără vise.

Lent, răbdător, sedimentele au coborât prin abisalele adâncimi ale oceanului până pe versanţii Himalaiei. Stratul care într-o bună zi urma să fie calcar a început să se îngroaşe cu câte patru-cinci centimetri pe secol. Dacă cineva ar fi revenit mult mai târziu, ar fi putut descoperi că fundul oceanului nu se mai afla la nouă kilometri adâncime, poate nici la şase ori cinci. După o altă perioadă, scoarţa s-a înclinat din nou şi un lanţ măreţ de munţi calcaroşi s-a înălţat pe locul fostului ocean Tibet. Stăpânul nu ştia însă nimic despre toate acestea, şi nici somnul nu i-a fost tulburat când situaţia s-a repetat… şi iarăşi… şi încă o dată.

Acum, ploaia şi râurile erodau calcarul, purtându-l spre noile mări ciudate, iar suprafaţa se subţia, apropiindu-se de cripta ascunsă. Treptat, kilometrii de rocă s-au redus, până când, în cele din urmă, sfera care adăpostea corpul Stăpânului a revenit la lumina zilei – deşi era o zi mai lungă şi mai puţin luminoasă decât atunci când dictatorul închisese ochii.

***

Prea puţin visase Stăpânul despre rasele ce înfloriseră şi muriseră cu începere din acea dimineaţă timpurie a planetei,

când el îşi începuse somnul cel lung. Dimineaţa cu pricina era extrem de îndepărtată acum, iar umbrele se lungeau către est; soarele murea şi planeta era foarte bătrână. Seminţia lui Adam continua totuşi să-i stăpânească oceanele şi văzduhul, umplând cu lacrimile şi râsetele ei şesurile, văile şi pădurile care erau mai bătrâne decât munţii mişcători.

Somnul fără de vise al Stăpânului trecuse de jumătate când se născuse Trevindor Filozoful, între prăbuşirea Dinastiei a Nouăzeci şi Şaptea şi dezvoltarea celui de-al Cincilea Imperiu Galactic. El se născuse pe o planetă foarte depărtată de Pământ, întrucât puţini erau oamenii care poposeau în străvechiul cămin al rasei lor, aflat acum la o distanţă atât de mare de inima pulsatoare a Universului.

Trevindor a fost adus pe Pământ după ce scurta lui încleştare cu imperiul ajunsese la sfârşitul inevitabil. Aici a fost judecat de oamenii ale căror idealuri le pusese la îndoială şi tot aici a fost ţinut până ce s-a chibzuit îndelung asupra felului cum urma să fie pedepsit. Cazul era cu adevărat unic. Societatea blândă şi predispusă spre filozofie ce conducea acum galaxia nu fusese confruntată niciodată cu vreo opoziţie, nici chiar la nivelul ideilor pure, iar politicosul dar implacabilul conflict de voinţe o zguduise profund. Membrii Consiliului obişnuiau ca în faţa unei decizii ce părea imposibilă să apeleze la Trevindor însuşi pentru ajutor.

În Sala Dreptăţii cea orbitor de albă, unde nu se intrase de aproape un milion de ani, Trevindor stătea mândru, înfruntându-i pe cei care se dovediseră mai puternici decât el. Fără un cuvânt, le ascultă doleanţa, apoi tăcu, căzând pe gânduri. Judecătorii săi aşteptară răbdători până când vorbi.

— Îmi sugeraţi să promit să nu vă mai înfrunt niciodată, începu el. Problema e că nu pot face o promisiune despre care nu sunt sigur că o voi putea respecta. Opiniile noastre diverg prea mult şi, mai devreme sau mai târziu, ne vom ciocni din nou.

A existat o vreme când alegerea voastră ar fi fost simplă. M-aţi fi putut exila ori ucide. Dar azi… printre toate planetele Universului, cunoaşteţi vreuna pe care m-aţi putea ascunde dacă eu n-aş dori să rămân acolo? Nu uitaţi că am mulţi discipoli risipiţi în întreaga galaxie.

Rămâne cealaltă alternativă. Nu vă voi purta pică dacă, în cazul meu, veţi reînvia străvechiul obicei al execuţiei.

Printre membrii Consiliului se auzi un murmur de nemulţumire şi Preşedintele replică tăios, schimbându-şi vizibil culoarea feţei:

— Observaţia aceasta are un gust destul de îndoielnic. Ţi-am cerut propuneri serioase, nu să faci o recapitulare – chiar dacă intenţia ta a fost ironică – a obiceiurilor barbare aparţinând unor strămoşi îndepărtaţi.

Trevindor acceptă dojana cu o plecăciune.

— Pur şi simplu, am menţionat toate variantele. Între timp, am mai găsit două. Ar fi relativ simplu să-mi modificaţi configuraţia mintală în direcţia opiniilor voastre, astfel încât să nu mai apară dezacorduri viitoare.

— Am analizat deja această posibilitate. Deşi pare atractivă, am fost nevoiţi s-o respingem fiindcă distrugerea personalităţii tale ar echivala cu o crimă. În univers, există doar cincisprezece intelecte mai puternice decât al tău, de aceea nu avem nici un drept să-l modificăm. Care este ultima sugestie?

— Dacă nu mă puteţi exila în spaţiu, rămâne cealaltă alternativă… Fluviul Timpului se întinde înainte, atât cât pot merge gândurile noastre. Expediaţi-mă într-un timp care, după părerea voastră, nu va conţine actuala civilizaţie. Ştiu că o puteţi face folosind un câmp temporal Roston.

Urmă o tăcere prelungă. În linişte, membrii Consiliului îşi introduceau hotărârea personală în analizorul complex care avea să le cântărească pe toate şi să dea verdictul. În cele din urmă, Preşedintele vorbi:

— De acord. Te vom trimite într-o perioadă când soarele este încă îndeajuns de fierbinte pentru ca viaţa să existe pe Pământ, însă atât de îndepărtată încât e improbabilă supravieţuirea oricărei urme a civilizaţiei noastre. De asemenea, îţi vom asigura tot ceea ce este necesar pentru securitatea ta şi un confort rezonabil. Poţi pleca acum. Te vom rechema când totul va fi pus la punct.

Trevindor se înclină şi părăsi sala de marmură. Nu fu însoţit de nici un paznic. Nu avea unde fugi, chiar dacă ar fi vrut s-o facă, în acest Univers pe care uriaşele pacheboturi galactice îl puteau străbate într-o singură zi.

Pentru prima şi ultima oară, Trevindor stătu pe fostul ţărm al Pacificului, ascultând vântul foşnind prin frunzele a ceea ce, cândva, fuseseră palmieri. Puţinele stele din regiunea aproape pustie a spaţiului pe care o străbătea acum Soarele sclipeau fixe în atmosfera uscată a bătrânei planete. Trevindor se întrebă mohorât dacă aveau să mai scânteieze şi atunci când el urma să privească iarăşi bolta, într-un viitor atât de îndepărtat încât Soarele însuşi avea să fie muribund.

Micuţa bandă comunicatoare de pe încheietura mâinii sale piui uşor. Aşadar, venise timpul. Se întoarse cu spatele la ocean şi porni cu un pas hotărât în întâmpinarea soartei ce-i fusese hărăzită, înainte de a parcurge zece metri, câmpul temporal puse stăpânire pe el şi gândurile îi îngheţară, prinse într-o clipă ce avea să rămână neschimbată, în timp ce oceanele secau şi dispăreau, Imperiul Galactic se prăbuşea, iar giganticele roiuri stelare piereau în neant.

Trevindor nu simţi însă nimic. El ştia doar că în urmă cu o secundă sub tălpile sale fusese nisip umed, iar acum era piatră arsă de soare, crăpată de pârjol şi secetă. Palmierii dispăruseră, murmurul oceanului încetase. O singură privire ajungea pentru a vedea că până şi amintirea oceanului se mistuise de mult de pe această planetă pustiită, muribundă. Un deşert uriaş de gresie roşie, neîntrerupt, nepătat de viaţă, se întindea până la orizont. Deasupra capului, discul portocaliu al unui soare transformat în chip ciudat strălucea pe fundalul unui cer atât de negru încât multe stele se distingeau perfect.

Cu toate acestea, se părea că pe lumea străveche mai existau locuitori. Spre nord – dacă polii magnetici nu-şi modificaseră poziţia – lumina sumbră scânteia pe o structură metalică. Construcţia se găsea doar la câteva sute de metri şi, când Trevindor porni către ea, încercă o senzaţie de uşurinţă ciudată, de parcă gravitaţia însăşi se diminuase.

Nu avu nevoie să parcurgă o distanţă prea mare pentru a-şi da seama că era o clădire scundă din metal, aparent aşezată pe şes, iar nu construită acolo, întrucât baza ei făcea un mic unghi cu orizontala. Trevindor se minună de incredibila lui şansă de a găsi atât de uşor civilizaţia. Mai făcu încă o duzină de paşi şi pricepu că nu şansa, ci inerţia plasase aici clădirea, care era străină de peisajul înconjurător în aceeaşi măsură ca şi el.

Apropiindu-se de ea, nu-şi făcu nici cea mai mică iluzie că avea să-l întâmpine cineva.

Placa metalică de deasupra uşii adăuga prea puţine date celor deja deduse. Netocită de timp, părea de-abia gravată – ceea ce, într-un sens, era adevărat. Rândurile purtau un mesaj amar şi totuşi dătător de speranţe:

Salutări din partea Consiliului!

Clădirea aceasta, pe care am trimis-o după tine prin câmpul temporal, îţi va procura toate lucrurile de care vei avea nevoie pe o perioadă nedefinită.

Nu ştim dacă civilizaţia va mai continua să existe în epoca în care te afli. N-ar fi exclus ca omenirea să fi dispărut, deoarece cromozomul K-asterisc-K va fi devenit dominant. Ca atare, este posibil ca rasa să fi suferit o mutaţie, transformându-se în ceva care să nu mai ţină de uman. Asta rămâne s-o descoperi tu.

Te găseşti acum în amurgul Pământului şi sperăm că nu vei fi singur. Totuşi, dacă destinul tău este de a fi ultima fiinţă vie de pe această lume cândva minunată, nu uita că alegerea ţi-a aparţinut.

Rămas bun!

Trevindor citi de două ori mesajul, recunoscând cu durere cuvintele finale ce fuseseră scrise, în mod sigur, numai de prietenul poetul Cintillame. O senzaţie copleşitoare de izolare îi inundă sufletul. Se aşeză pe un bolovan şi-şi îngropă faţa în palme.

După mult timp, se sculă pentru a intra în clădire. Se simţea mai mult decât recunoscător Consiliului dispărut de multă vreme pentru felul în care îl tratase. Expedierea unei întregi clădiri prin timp constituia o realizare tehnologică pe care o crezuse mai presus de resursele epocii sale. O idee bruscă îi trecu prin minte şi se uită din nou la textul gravat, remarcând pentru întâia oară data pe care o purta. Fusese realizat la cinci mii de ani după momentul când stătuse în faţa egalilor săi în Sala Dreptăţii. Cincizeci de secole trecuseră până ce judecătorii îşi putuseră ţine promisiunea faţă de un om ca şi mort. Oricare ar fi fost neajunsurile Consiliului, integritatea sa depăşea cu cel puţin un ordin de mărime capacitatea de înţelegere a unei epoci anterioare.

Trecură multe zile până ce Trevindor îşi părăsi locuinţa. Nimic nu fusese trecut cu vederea; fuseseră incluse chiar şi

preţioasele sale înregistrări cerebrale. Putea continua să studieze natura realităţii şi să construiască sisteme filozofice până la sfârşitul Universului, deşi ocupaţia avea să fie oarecum lipsită de sens, el fiind unica minte rămasă pe Pământ. Nu exista aproape nici un pericol, se gândi el, strâmbându-se, ca speculaţiile lui referitoare la scopul existenţei umane să-l pună din nou în conflict cu societatea.

Abia după ce examină amănunţit clădirea, Trevindor îşi întoarse atenţia asupra lumii exterioare. Problema principală rămânea contactarea civilizaţiei, dacă aşa ceva mai exista. I se asigurase un receptor puternic şi, timp de ore întregi, baleie întreaga bandă de frecvenţe, în speranţa descoperirii unei staţii de emisie. Pârâitul îndepărtat al paraziţilor se revărsa din aparat, iar la un moment dat se auzi o rafală din ceva ce putea fi un grai, însă nu unul uman. Nimic altceva nu-i răsplăti căutarea. Eterul, care-l slujise cu credinţă pe om timp de atâtea ere, amuţise acum.

Micul aparat de zbor rămânea unica speranţă a lui Trevindor. În faţa sa se întindea restul eternităţii, iar Pământul era o planetă mică. În cel mult câţiva ani, o putea explora în întregime.

Astfel, lunile trecură pe rând, în vreme ce exilatul îşi porni explorarea metodică, revenind mereu la căminul său din deşertul de gresie roşie. Peste tot întâlni aceeaşi privelişte a ruinei şi dezolării. Nu putea nici măcar ghici de cât timp dispăruseră oceanele – prin moartea lor, ele lăsaseră în urmă pustiuri nesfârşite de sare, încrustând atât şesurile, cât şi munţii cu o pătură cenuşiu-murdară. Trevindor se simţi mulţumit că el nu se născuse pe Pământ şi că nu-i cunoscuse măreţia tinereţii. Deşi era un străin, singurătatea şi dezolarea planetei îi îngheţau inima; dacă ar fi trăit aici pe vremuri, tristeţea locurilor ar fi fost insuportabilă.

Mii de kilometri pătraţi de pustiu trecură pe sub nava lui Trevindor, pe măsură ce el scotocea planeta de la un pol la celălalt. O singură dată descoperi un semn ce atesta că Pământul cunoscuse cândva civilizaţia. Într-o vale adâncă de lângă Ecuator, dădu peste ruinele unui orăşel clădit dintr-o piatră albă, ciudată, şi având o arhitectură bizară. Construcţiile se păstraseră perfect, deşi erau pe jumătate îngropate de nisipul purtat de vânt, şi pentru o clipă bărbatul simţi o undă de

bucurie la gândul că omul reuşise să lase urme ale creaţiei sale pe planeta care-i fusese întâiul cămin.

Sentimentul fusese însă trecător. Clădirile erau chiar mai stranii decât îşi dăduse seama iniţial; oamenii n-ar fi putut intra în ele. Singurele deschizături din pereţi erau nişte fante orizontale situate în preajma solului; în rest, nu existau nici un fel de ferestre. Mintea lui Trevindor se poticni încercând să-şi imagineze fiinţele care trăiseră cândva acolo. În ciuda singurătăţii sale tot mai copleşitoare, se simţea bucuros că fiinţele care populaseră acel oraş ne-omenesc dispăruseră cu atâta vreme în urmă. Nu întârzie aici, deoarece noaptea rece începuse să pogoare, iar valea îi trezea în suflet un sentiment de oprimare, în mare parte lipsit de raţiune.

O dată, descoperi cu adevărat viaţă. Zbura peste un ocean dispărut, când o pată de culoare îi atrase atenţia. Pe o colină încă neacoperită de nisip existau câteva smocuri de iarbă subţire şi sârmoasă. Asta era tot, însă vederea lor îi împăienjeni ochii de lacrimi. Coborî aparatul pe sol şi ieşi, păşind grijuliu ca să nu strivească vreunul din firele care se luptau să supravieţuiască. Îşi plimbă palmele cu tandreţe peste covorul subţiat, ce reprezenta toată viaţa cunoscută acum pe Pământ. Înainte de a pleca, stropi iarba cu apa la care putea renunţa. Era un gest zadarnic, totuşi se simţi mai fericit după aceea.

Căutarea se apropia de sfârşit. Trevindor renunţase de mult la orice speranţe, totuşi spiritul lui nesupus continua să-l împingă peste suprafaţa planetei. Nu se putea odihni până nu dovedea faptul de care deocamdată se temea. Astfel, în cele din urmă, ajunse la cripta ce sclipea stins sub razele soarelui, din faţa căruia Stăpânul fusese exilat atâta vreme.

***

Mintea Stăpânului se deşteptă înaintea trupului. Zăcând neajutorat, fără a putea măcar întredeschide pleoapele, amintirile îi reveniră, copleşindu-l. Suta de ani se afla acum ca un tampon de siguranţă în trecut. Riscul pe care şi-l asumase, cel mai disperat lucru făcut vreodată de un om, fusese răsplătit! Se simţi cuprins de o oboseală imensă şi, pentru un timp, îşi pierdu din nou cunoştinţa.

Brusc, pâclele se risipiră iarăşi şi se simţi mai puternic, deşi încă prea slăbit ca să se mişte. Zăcea în întuneric, adunându-şi puterile. Ce fel de lume, se întrebă el, urma să descopere ieşind la lumina zilei? Avea să fie capabil să-şi pună planurile în…? *Ce fusese asta?* Un fior de teroare pură îi cutremură temeliile minţii. Ceva se mişca lângă el, aici, în cripta unde nimic n-ar fi trebuit să se clintească.

Apoi, calm şi limpede, un gând îi răsună senin prin minte, potolind într-o clipă temerile ce ameninţaseră s-o distrugă.

„Nu te speria! Am venit să te ajut. Te afli în siguranţă şi totul va fi bine.”

Stăpânul era prea uluit ca să dea vreo replică, totuşi subconştientul său trebuie să fi formulat un răspuns, întrucât gândul reveni.

„Aşa-i mai bine. Eu mă numesc Trevindor şi, aidoma ţie, sunt un exilat pe această planetă. Nu te mişca şi spune-mi cum ai ajuns aici şi care este rasa ta, fiindcă n-am mai întâlnit nimic asemănător.”

Teama şi prudenţa reveniră tiptil în mintea Stăpânului. Ce fel de fiinţă era aceasta care-i putea citi gândurile şi ce făcea în cripta lui secretă? Din nou, gândul clar îi răsună prin minte precum dăngănitul unui clopot.

„Îţi repet: nu te speria! De ce te alarmează faptul că-ţi pot citi gândurile? Nu-i nimic ciudat în asta.”

— Nimic ciudat?! strigă Stăpânul. Pentru numele lui Dumnezeu, ce eşti?

„Un om ca şi tine. Însă rasa ta trebuie să fie cu adevărat primitivă dacă cititul gândurilor îţi este necunoscut.”

O bănuială teribilă începu să încolţească în creierul Stăpânului. Răspunsul sosi chiar înainte de a formula întrebarea în mod conştient.

„Ai dormit infinit mai mult de o sută de ani. Lumea pe care o cunoşteai a încetat să mai existe de mai multă vreme decât îţi poţi închipui.”

Stăpânul nu auzi şi restul. Bezna îl învălui din nou şi se afundă în binecuvântată inconştienţă.

Trevindor rămase tăcut lângă patul pe care zăcea Stăpânul. Se simţea cuprins de o bucurie care, pentru moment, depăşea orice posibilă dezamăgire. Cel puţin, nu mai era nevoit să înfrunte viitorul de unul singur. Teroarea pustietăţii Pământului,

care-i apăsase atât de greu sufletul, dispăruse într-o clipă. *Nu mai era singur...* nu mai era singur! Gândul îi răsuna întruna prin minte, dominând orice altceva.

Stăpânul reîncepu să se foiască şi în creierul lui Trevindor pătrunseră fragmente disparate de gândire. Imagini ale lumii cunoscute de Stăpân porniră să se formeze în mintea celuilalt. La început, Trevindor nu le putu înţelege, apoi, brusc piesele mozaicului îşi ocupară poziţiile corecte şi totul deveni clar. Un val de oroare îl inundă, zărind panoramele teribile ale popoarelor războindu-se între ele, oraşele distruse de foc şi oamenii murind în chinuri. Ce fel de lume fusese aceasta? Putuse omul să decadă într-atât, din epoca paşnică pe care o cunoscuse? Existaseră legende, din vremuri incredibil de îndepărtate, care se refereau la astfel de lucruri petrecute în zorii istoriei Pământului, dar omul abandonase astfel de obiceiuri odată cu ieşirea din copilărie. Cu siguranţă, aşa ceva nu putuse reveni!

Fragmentele de gânduri erau mult mai limpezi acum şi chiar mai teribile. Celălalt exilat sosise într-adevăr dintr-o epocă de coşmar – nu era de mirare că fugise de acolo!

***

Treptat, adevărul începu să lumineze mintea lui Trevindor, pe măsură ce, cu inima îndurerată, privea tiparele înspăimântătoare ce traversau creierul Stăpânului. Omul acesta nu era un individ care căutase refugiul dintr-o epocă de teroare. El *însuşi* crease acele orori şi se pornise pe fluviul Timpului cu un singur scop: de a răspândi molima în viitor.

Sentimente pe care Trevindor nu şi le imaginase niciodată porniră să-i defileze înaintea ochilor: ambiţia, setea de putere, cruzimea, intoleranţa, ura. Încercă să-şi închidă mintea, dar constată că-şi pierduse capacitatea respectivă. Nestăvilit, puhoiul răului se revărsa, poluând toate nivelurile conştiinţei. Cu un răcnet de oroare, Trevindor se năpusti în deşert şi rupse lanţurile ce-l încătuşau de mintea aceea ticăloasă.

Era noapte, iar văzduhul părea nemişcat, deoarece acum Pământul era prea secătuit pentru ca vânturile să mai sufle. Bezna ascundea totul, însă Trevindor ştia că nu putea tăinui gândurile celeilalte minţi cu care acum trebuia să împartă

aceeaşi lume. Cândva, fusese singur şi crezuse că nimic nu putea fi mai îngrozitor. Aflase că existau lucruri cu mult mai teribile decât singurătatea.

Nemişcarea nopţii şi măreţia stelelor care-i fuseseră cândva prietene readuseră pacea în sufletul bărbatului. Se întoarse încet şi călcă pe propriile-i urme, păşind hotărât, fiindcă era pe punctul de a săvârşi o faptă pe care nimeni din timpul său n-o mai făcuse.

Stăpânul se sculase în picioare când Trevindor reveni în criptă. Poate că-i intuise intenţiile, întrucât era foarte palid şi tremura, denotând o slăbiciune nu doar fizică. Neclintit, Trevindor se sili să-i mai privească o dată în creier. Mintea lui tresări înaintea tumultului de sentimente contradictorii, din care răzbăteau străfulgerări bolnăvicioase de frică. Din vârtejul acela, un gând coerent se desprinse tremurător:

„Ce vrei să faci? De ce mă priveşti aşa?”

Trevindor nu-i răspunse, ferindu-şi mintea de contaminare, în timp ce-şi adună toate puterile şi hotărârea de care era capabil.

Vălmăşagul din mintea Stăpânului urca spre un punct culminant. Peste o clipă, spaima sa trezi ceva asemănător milei în sufletul blând al lui Trevindor şi voinţa acestuia şovăi. Apoi, însă, imaginile oraşelor ruinate şi incendiate reveniră şi nehotărârea de moment pieri. Cu toată puterea intelectului său supraomenesc, susţinută de miile de veacuri de evoluţie mintală, el îl izbi pe cel din faţa lui. În mintea Stăpânului, anulând orice altceva, se revărsă gândul unic al… morţii.

Pentru o secundă, Stăpânul rămase nemişcat, cu ochii holbaţi în gol. Răsuflarea îi îngheţă, plămânii încetară să mai lucreze; în vene, sângele care hibernase atâta vreme se congelă acum pe vecie. Fără un sunet, bărbatul se prăbuşi şi rămase nemişcat.

Foarte încet, Trevindor se răsuci pe călcâie şi ieşi în noapte. Precum un linţoliu, tăcerea şi singurătatea planetei pogorâră asupra sa. Nisipul, stăvilit timp de atâţia ani, începu să se strecoare prin porţile deschise ale criptei.

DE-A V-AŢI ASCUNSELEA

Ne întorceam prin pădure, când Kingman a zărit veveriţa cenuşie. Fără a fi ticsită, tolba ne era asortată – trei potârnichi, patru iepuri (dintre care unul, cu regret o mărturisesc, un pui) şi doi porumbei. Şi, în ciuda anumitor pronosticuri funebre, ambii câini continuau să trăiască.

Veveriţa ne-a observat şi ea în aceeaşi clipă. A ştiut că era sortită unei execuţii imediate, datorită stricăciunilor pe care le adusese copacilor de pe moşie, şi poate că avusese rude apropiate ce pieriseră sub gloanţele lui Kingman. Din trei salturi, a ajuns la baza celui mai apropiat copac, în spatele căruia a dispărut într-o scăpărare cenuşie. Am mai întrezărit-o o singură dată, ivindu-se pentru o clipă dinapoia marginii pavezei ei, cam la patru metri deasupra solului; dar, deşi am aşteptat, cu puştile aţintite pline de speranţă către diferite ramuri, n-am mai văzut-o.

Kingman a rămas cufundat în gânduri tot timpul cât am traversat pajiştea, îndreptându-ne spre minunatul conac străvechi. N-a scos o vorbă nici când ne-am înmânat victimele bucătarului, care le-a primit fără mare entuziasm, şi n-a ieşit din starea aceea de visare decât după ce ne-am instalat în salon şi şi-a amintit de îndatoririle de gazdă.

— Şobolanul ăla de copac, a vorbit el pe neaşteptate (întotdeauna le spunea „şobolani-de-copaci”, pe motivul că oamenii erau prea sentimentali ca să împuşte drăgălaşele de veveriţe), mi-a adus aminte de o întâmplare extrem de neobişnuită care s-a petrecut cu puţin înainte de a mă pensiona. Ba chiar în ajunul pensionării…

— Mă gândisem eu…, a comentat Carson şi l-a fulgerat cu o privire nemulţumită; activase şi el în Flotă şi mai auzise probabil istorisirile lui Kingman, dar pentru mine ele erau inedite.

— Bineînţeles, s-a îmbufnat puţin Kingman, dacă preferaţi să nu…

— Nici vorbă, am intervenit grăbit. M-aţi făcut curios. Nu-mi pot imagina ce legătură poate exista între o veveriţă şi Al Doilea Război Jupiterian.

Kingman a părut că se înmoaie.

— Cred că ar fi mai bine să schimb câteva nume, a rostit el gânditor, dar locurile în care s-a petrecut acţiunea vor rămâne

aceleaşi. Povestea a început la aproximativ un milion de kilometri de Marte, în direcţia Soarelui…

***

K-15 era agent al serviciului de informaţii. Îl îndurera faptul că persoane lipsite de imaginaţie îl numeau spion, totuşi acum avea motive mult mai substanţiale de nemulţumire. De câteva zile, un crucişător rapid se apropia din spate şi, deşi era măgulitor să te bucuri de întreaga atenţie a unei nave atât de bune şi a multor soldaţi excelent pregătiţi, K-15 s-ar fi lipsit bucuros de onoarea respectivă.

Ceea ce făcea situaţia şi mai neliniştitoare era faptul că prietenii săi urmau să-l aştepte, peste aproape douăsprezece ore, în vecinătatea lui Marte, la bordul unei nave perfect capabile de a se descurca în faţa unui biet crucişător – din aceasta, veţi înţelege că K-15 era o persoană cu o anumită importanţă. Din nefericire, estimările cele mai optimiste arătau că în mai puţin de şase ore urmăritorii aveau să se apropie îndeajuns pentru a deschide focul. Aşadar, peste şase ore şi cinci minute, K-15 avea toate şansele să ocupe un volum de spaţiu măricel şi aflat în plină expansiune. Poate că timpul ce-i mai rămânea la dispoziţie ar fi fost îndeajuns pentru o coborâre pe Marte, însă acţiunea respectivă ar fi fost una dintre cele mai neinspirate cu putinţă. În mod sigur, i-ar fi nemulţumit pe marţienii agresiv de neutri, iar complicaţiile politice s-ar fi dovedit înspăimântătoare. Mai mult, dacă prietenii săi *ar fi trebuit* să amartizeze pentru a-l salva, asta i-ar fi obligat să meargă cu peste zece kilometri pe secundă, adică i-ar fi costat aproape toată rezerva operaţională de combustibil.

Bărbatul deţinea un singur atu, şi acela destul de şubred. Comandantul crucişătorului putea ghici că el se îndrepta spre o joncţiune, dar nu ştia cât de aproape ori cât de mare era nava cu care urma să se întâlnească. Dacă ar fi putut rezista măcar douăsprezece ore, ar fi fost ca şi salvat. Acel „dacă” era însă unul considerabil.

K-15 îşi examină mohorât hărţile, întrebându-se dacă ar fi meritat să-şi consume tot combustibilul într-un sprint final. Dar în ce direcţie s-o fi făcut? Ar fi rămas complet neajutorat, iar nava urmăritoare ar fi putut să aibă suficient combustibil în

rezervoare ca să-l prindă pe când ţâşnea prin bezna pustie, fără speranţe de scăpare, trecând pe lângă prietenii săi care se apropiau de Soare, cu o viteză relativă prea mare pentru ca aceştia să-l mai poată ajuta în vreun fel. La unii oameni, procesele mintale încetinesc pe măsură ce speranţele de supravieţuire li se reduc. Ei par hipnotizaţi, ba chiar resemnaţi în faţa morţii, astfel încât nu fac nimic ca s-o evite. K-15 descoperi însă că mintea îi lucra mai bine într-o asemenea situaţie disperată. Începuse să funcţioneze aşa cum o făcuse rareori până atunci.

***

Comandantul Smith – acest nume este la fel de bun ca oricare altul – al crucişătorului *Doradus* nu fu peste măsură de surprins atunci când K-15 începu deceleraţia. Pe jumătate, se aşteptase ca spionul să coboare pe Marte, pe principiul că prizonieratul era preferabil morţii; totuşi, când din cabina de navigaţie primi vestea că naveta de recunoaştere se îndrepta spre Phobos, se simţi complet descumpănit. Satelitul nu era decât un bulgăre de piatră cu diametrul de vreo douăzeci de kilometri, căruia nici chibzuiţii marţieni nu-i putuseră găsi o întrebuinţare. K-15 trebuia să fie cu adevărat disperat ca să-şi închipuie că acesta avea să-i fie de mai mare folos.

Naveta de recunoaştere aproape că se opri, când radarul n-o mai distinse pe fundalul lui Phobos. Pe durata frânării, K-15 pierduse mare parte din avansul său iniţial, şi acum *Doradus* se găsea la numai câteva minute depărtare, deşi începuse reducerea vitezei pentru a nu depăşi obiectivul. Crucişătorul se opri complet la mai puţin de trei mii de kilometri de Phobos; naveta lui K-15 nu se zărea nicăieri. Ar fi trebuit să fie perfect vizibilă în obiectivele telescoapelor, dar se afla probabil pe partea opusă a satelitului.

Reapăru după câteva minute, gonind cu toată viteza pe o traiectorie ce se îndepărta de Soare. Accelerase la aproape cinci *g*-uri… şi, totodată, tăcerea pe undele radio fusese spulberată. Era repetat întruna un mesaj foarte interesant:

„Am asolizat pe Phobos şi sunt atacat de un crucişător din clasa Z. Cred că pot rezista până ajungeţi, dar grăbiţi-vă!”

Mesajul nu era nici măcar codificat, dar, în totalitatea sa, reuşi să-l lase pe comandantul Smith pradă unei nedumeriri chinuitoare.

Presupunerea că K-15 se afla tot la bordul navetei şi că încerca să-i deruteze era niţel cam naivă. Putea fi însă o dublă cacealma; mesajul nu fusese cifrat în mod deliberat, astfel încât să poată fi interceptat şi să determine confuzia dorită. Dacă K-15 asolizase cu adevărat, Smith nu-şi putea permite să irosească timp sau combustibil urmărind naveta. Era limpede că spionul aştepta întăriri şi ar fi fost recomandabil să părăsească regiunea cât mai rapid. Fraza „Cred că pot rezista până ajungeţi” putea fi o neobrăzare crasă, ori putea însemna că ajutoarele se găseau într-adevăr foarte aproape.

Apoi, motoarele navetei se opriră. În mod evident, epuizase combustibilul şi acum se depărta de Soare cu o viteză ceva mai mare de şase kilometri pe secundă. Era *clar* că K-15 asolizase, deoarece traiectoria navetei urma s-o poarte, fără putinţă de salvare, dincolo de limitele sistemului solar. Comandantului Smith nu-i plăcea defel mesajul pe care-l interceptase, şi nici aventura în care se arunca de bunăvoie, dar n-avea ce să facă. Fără să mai piardă timp, *Doradus* porni către Phobos.

La prima vedere, comandantul Smith părea stăpân pe situaţie. Crucişătorul era dotat cu o duzină de rachete teleghidate de calibru greu şi două turele cu tunuri electromagnetice. De cealaltă parte se afla un singur om în costum de scafandru spaţial, captiv pe un satelit cu diametrul de numai douăzeci de kilometri. Însă abia când ajunse la mai puţin de o sută de kilometri de Phobos şi-i examină cu atenţie suprafaţa, comandantul Smith începu să-şi dea seama că, la urma urmelor, K-15 ar fi putut să aibă câteva atuuri pitite în mânecă.

Afirmaţia existentă în toate manualele de astronomie, potrivit căreia Phobos are diametrul de douăzeci de kilometri, nu reprezintă decât o grosolană inducere în eroare. Termenul „diametru” implică un grad de simetrie care-i lipseşte cu desăvârşire respectivului satelit. Aidoma celorlalţi bolovani de zgură cosmică – asteroizi – Phobos este o masă informă de rocă plutind în spaţiu, lipsită de orice urmă de atmosferă şi cu o gravitaţie aproape inexistentă. Se roteşte în jurul axei proprii, o dată la şapte ore şi treizeci şi nouă de minute, păstrând astfel

mereu aceeaşi faţă îndreptată către Marte – care se află la distanţă atât de mică încât aproape jumătate din disc este vizibilă, polii situându-se sub curba orizontului. Alte lucruri deosebite n-ar mai fi de spus despre Phobos.

***

K-15 nu avea timp să se bucure de frumuseţea secerii lui Marte, care acoperea cerul de deasupra lui. Azvârlise prin ecluză tot echipamentul pe care-l putea duce, reglase comenzile şi sărise. Naveta pornise către stele urmată de o coadă de flăcări; o privise dispărând, încercat de sentimente pe care n-avea chef să le disece. Îşi tăiase toate căile de retragere şi putea doar spera ca nava de război ce se apropia să intercepteze mesajul radio al navetei pustii care gonea spre adâncurile cosmosului. De asemenea, mai exista o infimă posibilitate ca inamicul să pornească în urmărirea ei, însă nu cuteza să-şi facă speranţe deşarte.

Privi în jur, examinându-şi noul cămin. Singura lumină o reprezenta strălucirea gălbuie a lui Marte, întrucât Soarele se afla sub orizont – totuşi, era suficient pentru scopurile lui şi putea vedea perfect. Se găsea în mijlocul unui platou neregulat, cu lăţimea de aproape doi kilometri, înconjurat de dealuri scunde peste care ar fi putut sări cu destulă uşurinţă dacă ar fi dorit. Îşi aminti că „demult” citise o povestire despre un om care, din neatenţie, decolase de pe Phobos în urma unei sărituri: era o faptă imposibilă – valabilă poate pentru Deimos – pentru că viteza de învingere a atracţiei gravitaţionale rămânea în jur de zece metri pe secundă. Din neatenţie, însă, putea atinge cu uşurinţă o asemenea altitudine încât să aibă nevoie de câteva ore pentru a cădea înapoi pe suprafaţa satelitului… ceea ce i-ar fi fost fatal. Planul lui era extrem de simplu: trebuia să rămână cât mai aproape cu putinţă de suprafaţa lui Phobos – *într-o poziţie diametral opusă faţă de crucişător*. Într-o astfel de situaţie, *Doradus* n-avea decât să tragă cu tot armamentul în cei douăzeci de kilometri de piatră, fără ca el să simtă măcar un şoc. Existau numai două pericole serioase, dintre care unul nu-l nelinişte prea mult.

Pentru un necunoscător al subtilităţilor astronautice, planul ar fi părut de-a dreptul sinucigaş. *Doradus* era înarmat cu cele

mai recente arme supertehnologice; în plus, cei douăzeci de kilometri care-l despărţeau de prada sa însemnau mai puţin de o secundă de zbor la viteză maximă. Comandantul Smith însă nu era un ageamiu şi încerca deja un sentiment de nemulţumire. Îşi dădea prea bine seama că, dintre toate vehiculele de transport inventate vreodată de om, crucişătorul spaţial era de departe cel mai puţin manevrabil. Oricine putea să constate că K-15 era capabil să ocolească de şase ori micuţul corp ceresc în acelaşi timp în care comandantul lui *Doradus* abia îşi îndupleca nava să parcurgă o orbită.

Nu este necesar să intrăm în detalii tehnice, totuşi cei care continuă să-şi păstreze scepticismul pot lua în consideraţie următoarele fapte elementare: în mod evident, o navă spaţială propulsată de motoare-rachetă poate accelera doar pe direcţia axei ei principale – altfel spus, „înainte”. Orice abatere de la o traiectorie rectilinie necesită întoarcerea fizică a navei, aşa încât motoarele să acţioneze în altă direcţie. Toată lumea ştie că asta se realizează prin intermediul giroscoapelor, sau al duzelor tangenţiale de dirijare; puţini însă au habar cât de mult durează această manevră simplă. Un crucişător obişnuit, cu rezervoarele pline, are o masă de două-trei mii de tone, *care* nu e prea nimerită pentru deplasări rapide. Lucrurile nu se opresc însă aici, fiindcă nu masa, ci momentul de inerţie joacă rolul cel mai important – deoarece un crucişător este lung şi subţire, momentul său de inerţie poate fi definit prin termenul „colosal”. Trista realitate (deşi rareori e menţionată de inginerii astronautici) o constituie faptul că pentru rotirea cu o sută optzeci de grade a unei nave spaţiale dotate cu giroscoape de mărime rezonabilă sunt necesare minimum zece minute. Duzele de control nu conferă mai multă rapiditate şi, oricum, utilizarea lor este limitată, întrucât rotaţia pe care o produc e permanentă şi tinde să imprime navei o răsucire cu încetinitorul, spre extrema nemulţumire a celor din interior.

De obicei, aceste inconveniente nu sunt foarte grave. Ai la dispoziţie milioane de kilometri şi sute de ore în care să te ocupi de asemenea probleme minore precum modificarea orientării navei. În tot cazul, este împotriva tuturor regulilor să te deplasezi în cercuri cu raza de zece kilometri şi, de aceea, comandantul lui *Doradus* se simţi în mod evident iritat. K-15 nu juca onest.

În acelaşi moment, respectivul individ plin de resurse evalua situaţia, care ar fi putut să fie şi mai rea. Din trei salturi, ajunse la dealuri; acolo se simţea mai puţin expus decât în câmp deschis. Ascunsese hrana şi echipamentul luate de pe navetă într-un loc pe care spera că-l va putea regăsi – dar, cum costumul îi asigura supravieţuirea pentru o durată de peste douăzeci şi patru de ore, aceasta constituia cea mai mică dintre grijile sale. Pacheţelul care reprezenta cauza întregii probleme se afla încă asupra lui, într-una dintre numeroasele ascunzători oferite de un costum spaţial bine proiectat.

Cuibul său muntos degaja un aer de singurătate îmbătătoare, deşi spionul nu era chiar atât de singur pe cât şi-ar fi dorit. De-a pururi fix în poziţia sa pe cer, Marte pălea aproape vizibil, în timp ce Phobos trecea peste faţa lui înnoptată. Se puteau distinge luminile câtorva oraşe marţiene, gămălii sclipitoare marcând intersecţiile canalelor invizibile. Cu excepţia lor, în jur nu mai existau decât stelele, tăcerea şi o linie zimţată de piscuri, atât de apropiată încât bărbatul avea senzaţia că ar fi putut s-o atingă cu mâna. *Doradus* continua să nu fie vizibil. Probabil că întreprindea o examinare telescopică amănunţită a feţei luminate a lui Phobos.

Marte era un ceasornic foarte util: când ajungea la faza de semicerc, Soarele avea să se ridice, urmat probabil de crucişător. Deşi *Doradus* s-ar fi putut apropia şi dintr-un unghi neaşteptat; mai mult decât atât – şi acesta era adevăratul pericol – putea trimite pe satelit o echipă care să-l vâneze.

Posibilitatea respectivă fusese cea dintâi la care se gândise comandantul Smith când văzuse cum stăteau lucrurile. După aceea, îşi dăduse seama că suprafaţa lui Phobos depăşea o mie de kilometri pătraţi, iar el nu se putea dispensa de mai mult de zece oameni din echipaj pentru a scotoci deşertul accidentat. Şi apoi, K-15 era cu siguranţă înarmat.

Luând în consideraţie armamentul lui *Doradus*, ultima obiecţie ar fi părut cu totul lipsită de noimă. Nici vorbă de aşa ceva… Într-o desfăşurare firească a evenimentelor, orice armă individuală era tot atât de folositoare pentru un crucişător spaţial pe cât sunt săbiile şi arbaletele. Absolut întâmplător însă, şi contrar oricăror regulamente, la bordul lui *Doradus* existau un revolver şi o sută de cartuşe. Ca atare, orice echipă de urmărire la sol ar fi constat dintr-un grup de persoane neînarmate ce ar fi

căutat un individ bine ascuns şi disperat, care-i putea lichida unul câte unul. K-15 încălca din nou regulile jocului.

Acum, terminatorul lui Marte era o linie perfect dreaptă; aproape în acelaşi moment, Soarele se ivi pe cer, nu ca un tunet ci mai degrabă ca o salvă de bombe atomice. K-15 îşi reglă filtrele vizorului şi hotărî că sosise momentul s-o ia din loc. Era mai sigur să evite zona luminată, nu numai pentru că ar fi fost mai greu detectabil în mijlocul umbrelor, ci şi fiindcă ochii săi ar fi fost mai sensibili acolo. El nu dispunea decât de un binoclu, în vreme ce *Doradus* avea la bord un telescop electronic cu deschiderea de cel puţin douăzeci de centimetri.

Cel mai bine, se gândi spionul, ar fi fost dacă ar fi reuşit să localizeze crucişătorul. Poate că acţiunea implica un anume risc, totuşi urma să se simtă mult mai liniştit atunci când avea să ştie cu precizie unde era nava şi să-i urmărească manevrele. Atunci, ar fi putut să se menţină imediat sub linia orizontului, flăcările ajutajelor prevenindu-l din timp asupra oricărei modificări de poziţie. Pornind cu precauţie pe o traiectorie cât mai orizontală, începu să facă înconjurul satelitului.

Secera tot mai îngustă a lui Marte dispăru sub orizont, lăsând doar un colţ să se profileze misterios pe fundalul stelelor. K-15 începu să se îngrijoreze; nu se zărea nici urmă de *Doradus*. N-ar fi fost totuşi mare surpriză, întrucât crucişătorul era negru ca smoala şi putea foarte bine să se afle la câteva sute de kilometri în spaţiu. Bărbatul se opri, întrebându-se dacă, la urma urmelor, procedase bine. Apoi observă că un obiect destul de mare astupa stelele aproape la zenit şi se deplasa rapid. Pentru o clipă, inima îi îngheţă; curând, însă, îşi reveni, analizând situaţia şi căutând să priceapă cum de făcuse o greşeală atât de catastrofală.

Abia după o vreme, îşi dădu seama că umbra neagră ce luneca pe cer nu era câtuşi de puţin crucişătorul, ci altceva la fel de primejdios. Un obiect mult mai mic, care se afla mult mai aproape decât crezuse iniţial. *Doradus* trimisese în căutarea lui rachetele telecomandate înzestrate cu camere video.

Acesta era cel de-al doilea pericol de care se temuse – nu se putea apăra de el decât încercând să rămână neobservat. Crucişătorul trimisese multe iscoade după el; din fericire, însă, aceşti auxiliari prezentau limitări destul de drastice. Ei fuseseră proiectaţi pentru a depista obiecte pe fundalul stelelor, nave

scăldate în lumina Soarelui, nu un om ascunzându-se într-un vălmăşag întunecos de stânci. Rezoluţia sistemelor video era scăzută, acestea putând cerceta doar în plan frontal.

Piesele se aglomeraseră pe tabla de şah şi jocul devenise mai periculos, totuşi K-15 continua să deţină avantajul.

Torpila dispăru de pe cerul nopţii. Deoarece înainta pe o traiectorie aproape rectilinie în câmp gravitaţional redus, în curând avea să iasă din umbra lui Phobos şi spionul aştepta ceea ce ştia că trebuia să urmeze. După câteva minute, văzu licărul scurt al duzelor şi bănui că proiectilul revenea pe aceeaşi rută. Aproape simultan, întrezări altă scânteiere în colţul opus al bolţii şi se întrebă câte asemenea maşinării infernale fuseseră trimise în misiune. Sondându-şi cunoştinţele referitoare la crucişătoarele din clasa Z – ştia mult mai multe detalii decât un om obişnuit – îşi aminti că existau patru frecvenţe de comandă a torpilelor, şi probabil că toate fuseseră activate.

Pe neaşteptate, în minte îi încolţi o idee atât de strălucitoare încât fu aproape sigur că era irealizabilă. Aparatul de radio din costumul său era reglabil, acoperind o bandă neaşteptat de largă, iar undeva, nu prea departe, *Doradus* revărsa energie pe frecvenţele depăşind o mie de megacicli. K-15 deschise receptorul şi începu să caute.

Nu peste mult timp, auzi ţiuitul plângăreţ al unui emiţător de impulsuri aflat destul de aproape. Capta probabil doar o subarmonică, însă era suficient. Crucişătorul îşi trăda limpede poziţia şi, pentru prima dată, K-15 îşi permise să-şi facă planuri de perspectivă. *Doradus* se dăduse de gol: atâta vreme cât dirija torpilele, el avea să ştie cu exactitate unde anume se afla.

Înaintă precaut spre transmiţător. Spre surpriza lui, semnalul slăbi în intensitate, apoi crescu din nou, puternic. Fenomenul îl derută, până îşi dădu seama că probabil străbătea o regiune de difracţie. Lăţimea acesteia i-ar fi putut spune ceva util, dacă ar fi fost un fizician destul de bun, totuşi nu-şi putea imagina ce anume.

Doradus plutea cam la cinci kilometri deasupra solului, complet expus razelor Soarelui. Vopseaua „antiradiantă” ar fi trebuit refăcută – K-15 putea să observe perfect acest amănunt. Deoarece el continua să se găsească în întuneric, iar linia de demarcaţie a umbrei se îndepărta, hotărî că locul acela era la fel de sigur ca oricare altul. Se aşeză confortabil într-o poziţie din

care putea zări crucişătorul şi aşteptă, fiind aproape sigur că nici una dintre rachetele telecomandate n-aveau să se apropie atât de mult de navă. Deşi, aprecia spionul, comandantul lui *Doradus* trebuia să-şi fi ieşit din minţi de furie. Avea perfectă dreptate.

După încă o oră, crucişătorul începu să se rotească cu toată graţia unui hipopotam înnămolit. K-15 bănui ce se petrecea. Comandantul Smith intenţiona să arunce o privire la antipozi şi se pregătea pentru periculoasa călătorie de cincizeci de kilometri. Spionul privi cu multă atenţie orientarea pe care o luă nava şi, când aceasta se opri din nou, fu uşurat s-o vadă îndreptată cu flancul spre el. Apoi, cu o serie de smucituri care trebuie să se fi simţit destul de neplăcut la bord, crucişătorul porni spre linia orizontului. K-15 îl urmă în pas de promenadă – dacă putem folosi o asemenea expresie – reflectând asupra faptului că era o ispravă pe care foarte puţini o făptuiseră vreodată. Fu mai cu seamă precaut să nu depăşească nava printr-unul din salturile lui lungi de câte un kilometru, pândind totodată orice torpilă ce s-ar fi putut ivi dinapoia sa.

Doradus avu nevoie de aproape o oră ca să parcurgă cei cincizeci de kilometri. Asta reprezenta, după cum se amuza K-15 să calculeze, cu mult sub o miime din viteza ei normală. La un moment dat, crucişătorul porni tangenţial la orbită, îndreptându-se spre spaţiu şi, în loc de a pierde timpul pentru a se răsuci iarăşi cu aproape o sută optzeci de grade, trase o salvă de proiectile ca să reducă viteza, în cele din urmă, reuşi să realizeze ceea ce-şi propusese, iar K-15 se instală pentru altă perioadă de veghe, proptit între două stânci, de unde putea vedea inamicul, fără să poată fi, la rândul lui, văzut. Îi trecu prin minte că deja era posibil ca vajnicul comandant Smith să aibă îndoieli teribile în privinţa prezenţei sale pe Phobos şi se simţi ispitit să lanseze o rachetă de semnalizare pentru a-l linişti. Cu toate acestea, rezistă tentaţiei.

N-are rost să descriu evenimentele petrecute în următoarele zece ore, deoarece ele n-au diferit în prea mare măsură de cele întâmplate până atunci. *Doradus* s-a deplasat de încă trei ori, iar K-15 l-a urmărit cu grija vânătorului experimentat care se strecoară după o sălbăticiune de dimensiuni colosale. La un moment dat, când nava ar fi trebuit să-l conducă în bătaia Soarelui, o lăsă să coboare sub orizont, până ce de-abia îi mai putea distinge semnalele. În majoritatea timpului, însă, se

mulţumi să o menţină în raza sa vizuală, de obicei rămânând pitit îndărătul unei coline convenabile.

În altă ocazie, un proiectil explodă la câţiva kilometri de el şi K-15 bănui că vreun ochitor experimentat văzuse o umbră care nu-i plăcuse, ori un tehnician uitase să dezactiveze un detonator de proximitate, în rest, nu se petrecu nimic spectaculos, care să mai înviorEze lucrurile: de fapt, întreaga poveste începuse să devină plictisitoare. Aproape că saluta apariţia ocazională a unei torpile telecomandate plutind cercetătoare pe deasupra, întrucât nu credea că putea fi detectat dacă rămânea nemişcat şi cu un camuflaj rezonabil. Dacă s-ar fi putut menţine pe faţa lui Phobos diametral opusă crucişătorului, ar fi fost ferit şi de grija rachetelor teleghidate, deoarece, îşi dădu el seama, nava nu le putea comanda acolo, în conul de umbră radio al satelitului. Nu ar fi avut însă nici o soluţie viabilă prin care să se asigure că ar fi rămas în zona de securitate dacă crucişătorul s-ar fi deplasat iarăşi.

Finalul veni în mod brusc. Se auzi o rafală dinspre duzele de dirijare, şi propulsia principală a crucişătorului se activă în toată puterea şi măreţia ei. Peste câteva secunde, *Doradus* se pierdu în direcţia Soarelui, liber în sfârşit, fericit să părăsească, fie şi înfrânt, bolovanul acela mizerabil care-l lipsise într-un mod atât de frustrant de prada lui legitimă. Spionul pricepu ce se întâmplase şi se simţi cuprins de un sentiment copleşitor de pace. În cabina radar a crucişătorului, cineva văzuse un semnal de o amplitudine neliniştitoare apropiindu-se cu o viteză excesivă. Acum, K-15 nu trebuia decât să activeze baliza costumului său şi să aştepte. Îşi putea permite până şi luxul de a fuma o ţigară.

***

— O poveste destul de interesantă, am comentat. Acum înţeleg care este legătura cu veveriţa aceea. Totuşi, am una sau două nedumeriri…

— Serios? a întrebat politicos Rupert Kingman.

Îmi place întotdeauna să ating miezul lucrurilor, iar în acest caz ştiam că gazda mea jucase în Războiul Jupiterian un rol despre care vorbea rareori. Am decis să-mi încerc norocul cu o ipoteză.

— Vă pot întreba cum se face de cunoaşteţi atât de multe despre această confruntare militară neortodoxă? Este cumva posibil ca *dumneavoastră* să fi fost K-15?

Dinspre Carson s-a auzit un ciudat sunet gâtuit, apoi Kingman a răspuns foarte calm:

— Nu, n-am fost eu.

Apoi s-a sculat în picioare şi a pornit către sala de arme.

— Vă rog să mă scuzaţi, dar mă duc să-mi mai încerc norocul cu şobolanul acela de copaci. Poate că de data aceasta o să-l nimeresc, a adăugat el, după care a părăsit odaia.

Carson mi-a aruncat o privire de parcă ar fi vrut să-mi spună: „Asta-i altă casă în care nu vei mai fi invitat niciodată.” După ce amfitrionul nostru a închis uşa, prietenul meu a remarcat pe un ton extrem de sec:

— Ai dat cu bâta-n baltă! De ce a fost nevoie să întrebi chestia aia?

— Păi, mi s-a părut o ipoteză valabilă. Altfel de unde ar fi ştiut toate detaliile?

— În privinţa asta, mi se pare că l-a întâlnit pe K-15 după război… Trebuie să fi fost o convorbire interesantă. Mi-am închipuit însă că ştiai că Rupert a ieşit la pensie doar cu gradul de căpitan de rangul trei. Curtea de Anchetă nu i-a putut împărtăşi punctul de vedere. La urma urmelor, era pur şi simplu lipsit de sens ca un om echipat doar cu un costum de scafandru spaţial să nu poată fi prins de comandantul celei mai rapide nave din Flotă.

ÎNTÂLNIRE ÎN ZORI

S-a întâmplat în zilele din urmă ale Imperiului. Naveta se găsea departe de casă şi aproape la o sută de ani-lumină de uriaşa navă-mamă care explora rarefiatele sisteme solare de la periferia Căii Lactee. În ciuda faptului că se afla la o asemenea distanţă, echipajul nu putea scăpa de spectrul ce le ameninţa civilizaţia: savanţii Cercetării Galactice se opreau adesea din lucru pentru a se întreba ce anume se întâmpla în îndepărtatele lor cămine.

Echipajul navetei cuprindea numai trei membri – aceştia, însă, graţie cunoştinţelor pe care le stăpâneau, acopereau mai multe ştiinţe, deţinând totodată experienţa acumulată într-o jumătate de viaţă petrecută în spaţiu. După lunga noapte interstelară, steaua spre care se îndreptau acum le încălzea sufletele pe măsură ce se apropiau de focurile ei; era puţin mai aurie, o idee mai scânteietoare decât Soarele ce rămăsese doar o legendă a copilăriei lor. Din experienţă, echipajul ştia că, aici, şansele găsirii unor planete depăşeau nouăzeci la sută. De aceea, în aţâţarea produsă de descoperire, uită de celelalte griji.

Câteva minute după aceea, zăriră prima planetă. Era o sferă gigantică, de tip familiar, prea rece ca să găzduiască viaţă protoplasmatică şi lipsită probabil de o suprafaţă stabilă. Ca atare, îşi continuară drumul spre soare şi perseverenţa le fu răsplătită.

Următoarea planetă le înfioră inimile cu dorul de casă: o lume unde totul era obsedant de familiar şi, în acelaşi timp, diferit. Două uriaşe întinderi de uscat pluteau în oceane verzi-albăstrui, încununate de gheţuri la ambii poli. Existau şi zone de deşert, însă, în mod evident, cea mai mare parte a planetei se dovedea fertilă. Chiar de la depărtare, semnele vegetaţiei nu puteau fi confundate.

Oamenii priviră cu nostalgie peisajul care creştea dedesubt, pe măsură ce străbăteau atmosfera, îndreptându-se către regiunile subtropicale. Nava coborî din cerul senin spre un fluviu măreţ, frână cu o forţă silenţioasă şi poposi în iarba înaltă de pe malul apei.

Nici un membru al echipajului nu se clinti; nu aveau nimic de făcut până ce aparatele automate nu-şi încheiau analizele. Puţin mai târziu, un semnal sonor piui încetişor, iar luminiţele de pe

panoul de comandă pâlpâiră într-o configuraţie haotică. Căpitanul Altman se sculă în picioare şi suspină uşurat.

— Avem noroc, rosti el. Putem ieşi fără costume, dacă şi testele patogene sunt satisfăcătoare. Bertrand, ce informaţii ai cules până acum?

— Planeta e stabilă din punct de vedere geologic… cel puţin, nu există vulcani activi. N-am văzut semne ale unor oraşe, dar asta nu-i edificator. Dacă aici există o civilizaţie, e posibil să fi depăşit stadiul respectiv.

— Sau să nu-l fi atins încă…

— Ambele variante sunt la fel de posibile, ridică din umeri Bertrand. Pe o planetă de mărimea asta, explorarea s-ar putea să dureze…

— Chiar mai mult timp decât avem la dispoziţie, completă Clindar, privind consola de comunicaţii care-i lega de nava-mamă şi, prin ea, de inima ameninţată a Galaxiei.

Pentru o clipă, se aşternu o tăcere sumbră. După aceea, Clindar se apropie de panoul de comandă şi apăsă cu gesturi automate câteva taste.

O secţiune din fuselaj glisă lateral cu o uşoară vibraţie şi al patrulea membru al echipajului păşi pe noua planetă, flexându-şi membrele din metal şi reglând servomotoarele în conformitate cu gravitaţia locală. În navă, un ecran prinse viaţă, înfăţişând o întindere de iarbă unduitoare, arbori şi scânteierea fluviului. Clindar apăsă altă tastă şi imaginea se deplasă lent, în funcţie de direcţia în care robotul îşi întorcea capul.

— Pe ce drum s-o apucăm? întrebă Clindar.

— Să examinăm arborii aceia, propuse Altman. Dacă există viaţă animală, acolo o vom găsi.

— Priviţi! strigă Bertrand. O pasăre!

Degetele lui Clindar alergară peste taste; imaginea se centră pe punctuleţul care se ivise brusc în partea stângă a ecranului şi se mărea rapid, odată cu acţionarea obiectivului focalizator.

— Ai dreptate, încuviinţă el. Pene… cioc… E înaintată binişor pe scara evoluţiei. Locul pare promiţător. Pornesc înregistrarea.

Legănarea imaginii, cauzată de mersul robotului, nu-i deranja – se obişnuiseră cu ea de multă vreme. Le venea însă teribil de greu să accepte această explorare prin intermediari, când toate instinctele îi îndemnau să părăsească naveta, să alerge prin iarbă şi să simtă vântul mângâindu-le feţele. Totuşi,

era un risc prea mare pentru a fi asumat, chiar şi pe o planetă ce părea atât de atrăgătoare, întotdeauna, îndărătul celui mai zâmbitor chip al Naturii exista o hârcă rânjind. Fiare sălbatice, reptile veninoase, mlaştini… moartea putea ataca sub mii de măşti un explorator neatent. Iar dintre toate, cei mai periculoşi erau duşmanii invizibili, bacteriile şi viruşii, ţinând cont de faptul că singurele mijloace de apărare se găseau la o mie de ani-lumină depărtare.

Un robot era imun în faţa amintitelor pericole, şi chiar dacă dădea nas în nas, aşa cum se întâmpla uneori, cu o fiară îndeajuns de puternică pentru a-l distruge… ei bine, maşinăriile puteau fi înlocuite.

Nu întâlniră nimic în vreme ce străbătură şesul cu iarbă înaltă. Dacă vreun animal fusese tulburat de trecerea robotului, el nu intră în câmpul vizual al acestuia. Clindar încetini ritmul de deplasare al maşinăriei când se apropie de copaci, iar observatorii dinăuntrul navetei clipiră involuntar în faţa crengilor care păreau că le izbesc ochii. Imaginea păli o clipă, până ce se autoreglă pentru lumina mai slabă, apoi reveni la normal.

Pădurea forfotea de viaţă. Creaturile pândeau în hăţişuri, se cocoţau pe ramuri, zburau prin aer. Săreau dintr-un copac în altul, sporovăind zgomotoase, părând a nu se sinchisi de robotul ce avansa, în tot acest timp, camerele automate înregistrau, adunând material ce urma să fie examinat de biologi, după revenirea navetei la bază.

Clindar oftă uşurat când copacii se răriră. Era foarte obositor să-l dirijeze pe robot prin pădure, evitând ciocnirile, însă pe teren deschis maşinăria se putea descurca şi singură. Apoi imaginea tremură, parcă sub o izbitură de baros, se auzi un bubuit metalic însoţit de un scrâşnet şi întreaga scenă se repezi vertiginos în sus, ca şi cum robotul ar fi căzut.

— Ce-i asta? strigă Altman. Te-ai împiedicat?

— Nu, se încruntă Clindar cu degetele zburându-i pe taste. A fost un atac din spate. Sper… aha!… Încă îl pot manevra.

Comandă răsucirea capului robotului. Nu dură mult să descopere cauza incidentului. La numai câţiva metri de el, biciuind furios aerul cu coada, un patruped de talie mare îşi dezvelea colţii ameninţători. Era vădit că încerca să decidă dacă era cazul să repete atacul.

Încet, robotul se ridică în picioare, iar animalul se ghemui şi se încordă, gata să ţâşnească. Un surâs flutură pe buzele lui Clindar: ştia cum să acţioneze în astfel de situaţii. Degetul său mare coborî către tasta rareori întrebuinţată, ce purta eticheta „Sirenă”.

Pădurea răsună de un răcnet teribil modulat, dinspre difuzoarele mascate ale robotului, care avansă către agresor agitând braţele. Animalul uluit fu cât pe aici să se răstoarne în graba sa de a se întoarce, şi în câteva secunde dispăru.

— Acum bănuiesc că va fi nevoie să aşteptăm vreo două ore până vor ieşi din ascunzători, comentă nemulţumit Bertrand.

— Nu cunosc prea multe lucruri despre psihologia animalelor, interveni Altman, dar, în general, parcă ele nu obişnuiesc să atace ceva complet nefamiliar...

— Unele atacă orice lucru aflat în mişcare, deşi asta se întâmplă mai rar. În mod normal, atacă doar ca să-şi procure hrana sau dacă au fost deja ameninţate. Ce vrei să spui? Că pe planetă ar putea exista şi alţi roboţi?

— În nici un caz! Este însă posibil ca amicul nostru carnivor să fi confundat robotul cu un biped comestibil. Nu ţi se pare că această... trecătoare prin junglă nu-i chiar naturală? Ar putea fi o potecă...

— Atunci, răspunse imediat Clindar, vom porni pe ea şi vom descoperi adevărul. Am obosit să mă tot feresc de copaci, dar sper că nu vom mai fi atacaţi pe la spate. Nu stau bine cu nervii.

— Ai avut dreptate, Altman, observă Bertrand puţin mai târziu. Este clar că-i o potecă. Asta nu înseamnă însă inteligenţă. La urma urmelor, animalele...

Amuţi în mijlocul frazei şi, în aceeaşi clipă, Clindar opri robotul. Cărarea ajunsese pe neaşteptate într-un luminiş mare, ocupat aproape în întregime de un sătuc format din colibe şubrede. Aşezarea era înconjurată de o palisadă din lemn – în mod evident, reprezenta un mijloc de apărare împotriva unui duşman care deocamdată nu constituia o ameninţare – lucru ce reieşea din faptul că porţile erau larg deschise, iar dincolo de ele sătenii îşi vedeau liniştiţi de treburi.

Cei trei exploratori rămaseră tăcuţi multă vreme, privind ecranul, apoi Clindar se cutremură şi spuse:

— Ciudat... Ar putea fi chiar planeta noastră, cu o sută de mii de ani în urmă. Am senzaţia că m-am întors în timp.

— Nu-i absolut nimic ciudat, interveni Altman. La urma urmelor, s-au descoperit aproape o sută de planete locuite de forme de viaţă similare nouă.

— Da, aprobă Clindar. O sută în toată Galaxia! Mi se pare totuşi ciudat ca tocmai noi să găsim una...

— *Cineva* tot trebuia s-o facă, filozofă Bertrand. Până una-alta, să stabilim procedura de contact. Dacă intrăm cu robotul în sat, vom stârni panică.

— Panică e puţin zis, încuviinţă Altman. Va trebui să găsim un băştinaş singur, căruia să-i dovedim că suntem prietenoşi. Clindar, ascunde robotul într-un loc de unde să poată supraveghea satul, fără să fie depistat. Ne aşteaptă o săptămână de antropologie practică!

Abia după trei zile, testele biologice dovediră că puteau părăsi naveta fără probleme. Chiar şi atunci, însă, Bertrand insistă să meargă singur, nepunând desigur la socoteală compania substanţială a robotului. Având un asemenea tovarăş, nu se temea de animalele mari de pe planetă, iar sistemele defensive naturale ale corpului se puteau îngriji de microorganisme. Cel puţin aşa îl asiguraseră analizorii; luând în considerare complexitatea problemei, ei făceau remarcabil de puţine greşeli.

Bertrand rămase o oră în exterior, bucurându-se cu precauţie de împrejurimi, în timp ce colegii săi îl priveau invidioşi. Numai după încă trei zile, i-ar fi putut urma exemplul. Erau oricum destul de ocupaţi, supraveghind sătucul prin teleobiectivele robotului şi făcând cât mai multe înregistrări. În decursul unei nopţi, mutaseră naveta şi o pitiseră în adâncul pădurii, fiindcă nu doreau să fie descoperită accidental.

În această vreme, ştirile de acasă se înrăutăţeau întruna. Deşi depărtarea reducea impactul, ele continuau să le apese minţile, copleşindu-i uneori cu senzaţia inutilităţii. Ştiau că în orice clipă puteau primi semnalul de întoarcere, atunci când Imperiul avea să apeleze, în disperare de cauză, la ultimele sale resurse. Dar până atunci trebuiau să-şi continue lucrul, ca şi cum cunoaşterea pură ar fi constituit singura problemă cu adevărat importantă.

La o săptămână după asolizare, erau pregătiţi să treacă la experiment. Cunoşteau potecile folosite de săteni când plecau la

vânătoare. Bertrand alese una dintre cele mai puţin bătute, apoi instală un scaun în mijlocul ei şi se aşeză cu o carte în mâini.

Bineînţeles, scena nu era chiar atât de simplă; Bertrand îşi luase toate precauţiile imaginabile. La o distanţă de cincizeci de metri, ascuns în desiş, robotul veghea prin teleobiective, ţinând la îndemână o armă micuţă, dar ucigătoare. Comandându-l din navetă, cu degetele încordate deasupra tastelor, Clindar aştepta eventuala intervenţie.

Aceasta era varianta pesimistă; cea optimistă aborda mult mai direct problema. La picioarele lui Bertrand se afla un cornut mijlociu; după toate aparenţele, acesta ar fi reprezentat un trofeu acceptabil pentru orice vânător.

După două ore, aparatul radio din costum murmură o avertizare. Cu gesturi calme, deşi sângele îi bubuia în vene, Bertrand puse jos cartea şi privi în lungul potecii. Sălbaticul înainta destul de încrezător, legănând o suliţă în mâna dreaptă. Se opri pentru o clipă, zărindu-l pe Bertrand, după care avansă prudent. Îşi dădea seama că nu avea de ce se teme, deoarece străinul era firav şi în mod vădit neînarmat.

Când distanţa dintre ei se reduse la şapte metri, exploratorul surâse liniştitor şi se sculă fără grabă. Se aplecă, ridică animalul şi-l întinse ca pe o ofrandă. Gestul ar fi fost clar în ochii oricărei fiinţe de pe orice planetă şi fu înţeles şi aici. Sălbaticul acceptă darul şi-l azvârli fără efort pe umăr. Pentru o clipă, privi în ochii lui Bertrand cu o expresie de nepătruns, apoi se întoarse şi porni către sat. De trei ori se uită îndărăt să vadă dacă Bertrand îl urmărea, şi de fiecare dată acesta îi zâmbi şi flutură din mână. Întregul episod nu durǎ nici un minut. Ca prim contact între două rase, fusese lipsit de orice dramatism, dar nu şi de demnitate.

Bertrand nu se clinti până ce băştinaşul nu dispăru din raza lui vizuală. După aceea, se destinse şi vorbi în microfon:

— A fost un început destul de bun, comentă el încântat. Nu s-a speriat câtuşi de puţin, n-a fost nici măcar bănuitor. Cred că se va întoarce.

— Parcă mi se pare prea frumos ca să fie adevărat, îi răsună în ureche glasul lui Altman. Credeam că va fi ori speriat, ori duşmănos. Tu ai fi acceptat fără cel mai mic comentariu un asemenea dar regesc din partea unui străin?

Bertrand pornise fără grabă spre navetă. Robotul, care ieşise din ascunzătoare, îl urma la câţiva paşi.

— Eu nu, răspunse el, dar nu uita că aparţin unei societăţi civilizate. Sălbaticii pot reacţiona în mod diferit înaintea unor străini, în funcţie de experienţele lor anterioare. Să presupunem că acest trib n-a avut niciodată inamici. Nu-i deloc un lucru imposibil pe o planetă mare, dar sărac populată. Într-un asemenea caz, ne putem aştepta la curiozitate, însă nu la teamă.

— Dacă oamenii aceştia nu au inamici, interveni Clindar, de ce şi-au îngrădit aşezarea?

— Mă refeream la inamicii umani, replică Bertrand. Dacă ipoteza asta e adevărată, misiunea noastră se va simplifica nespus.

— Crezi că se va întoarce?

— Bineînţeles. Dacă deţine calităţile umane pe care i le bănuiesc, curiozitatea şi lăcomia îl vor împinge s-o facă. Peste două zile, vom fi prieteni la cataramă.

Privită la modul obiectiv, activitatea lor se transformă de-a dreptul într-o rutină. În fiecare dimineaţă, robotul comandat de Clindar pornea la vânătoare, devenind treptat creatura cea mai feroce din pădure. Apoi Bertrand aştepta până ce Yaan – cam aşa părea că sună numele băştinaşului – se ivea încrezător pe potecă. Apărea cam la acelaşi moment al zilei şi întotdeauna venea singur. Exploratorii dezbătuseră între ei acest amănunt; oare Yaan dorea să ţină numai pentru el marea sa descoperire, dobândind astfel stimă pentru abilitatea lui de vânător? Dacă acesta era adevărul, individul dovedea o prevedere şi o viclenie nebănuite.

La început, sălbaticul pleca imediat ce-şi lua cadoul, parcă temându-se ca Bertrand să nu se răzgândească. Curând însă, aşa cum sperase exploratorul, fu ademenit să mai întârzie, cu ajutorul unor ţesături viu colorate şi cristale ce-i stârneau încântarea. În cele din urmă, Bertrand izbuti să poarte cu el discuţii prelungi, care au fost integral filmate prin ochii robotului ascuns.

Într-o bună zi, poate că filologii vor avea posibilitatea de a analiza materialele înregistrate; Bertrand nu încerca decât să descopere înţelesurile câtorva substantive şi verbe simple. Sarcina îi era oarecum îngreunată de faptul că Yaan nu numai

că utiliza cuvinte diferite pentru acelaşi lucru, ci şi, uneori, acelaşi cuvânt pentru lucruri diferite.

În intervalul dintre aceste conversaţii zilnice, naveta călători mult, cercetând planeta, din văzduh, şi uneori asolizând pentru observaţii mai amănunţite. Deşi echipajul descoperi şi alte aşezări omeneşti, Bertrand nu căută să le contacteze, deoarece era lesne de văzut că toate deţineau cam acelaşi nivel de dezvoltare ca şi tribul lui Yaan.

Adesea, Bertrand se gândea că, printr-o ironie destul de amară a Sorţii, una dintre rarele rase cu adevărat umane din Galaxie fusese descoperită de-abia acum. Cu puţin timp în urmă, aceasta ar fi reprezentat un eveniment de supremă importanţă; acum, civilizaţia era prea la ananghie ca să mai aibă chef să se preocupe de nişte rude sălbatice care aşteptau în zorii istoriei.

După ce se asigură că devenise o obişnuinţă în viaţa cotidiană a lui Yaan, Bertrand se hotărî să-i prezinte robotul. Tocmai îi arăta băştinaşului configuraţiile dintr-un caleidoscop, când Clindar conduse maşinăria prin iarba înaltă, cu ultima pradă atârnând peste un braţ metalic. Pentru întâia oară de la întâlnirea lor, Yaan manifestă o reacţie similară fricii, dar se relaxă auzind cuvintele liniştitoare ale lui Bertrand, deşi nu scăpă nici o clipă din ochi monstrul ce se apropia. Acesta se opri la depărtare, iar Bertrand porni spre el. Când ajunse în faţa lui, robotul ridică braţul şi-i întinse prada. Exploratorul o luă solemn şi o purtă înapoi la Yaan, clătinându-se puţin sub povara neobişnuită.

Bertrand ar fi dat oricât să poată citi gândurile băştinaşului, în clipa când acesta accepta darul. Oare încerca să decidă dacă robotul era stăpânul sau sclavul? Poate că asemenea concepte depăşeau înţelegerea lui; poate că pentru el robotul era tot o fiinţă umană, un vânător prieten cu Bertrand.

Din difuzorul maşinăriei, glasul lui Clindar răsună mai puternic decât al oricărui om:

— Mă uimeşte cu cât calm te acceptă. Nu-l sperie chiar nimic?

— Continui să-l judeci după criteriile tale, replică antropologul. Nu uita că psihologia lui este cu totul diferită şi mult mai simplă. Acum, când are încredere în mine, nu-l mai nelinişteşte nimic din ceea ce eu accept.

— Mă întreb dacă asta e valabil pentru toată rasa lui, comentă Altman. Nu-i prea ştiinţific să tragi concluzii de pe urma unui singur specimen. Vreau să văd ce se va întâmpla când vom trimite robotul în sat.

— Hopa! exclamă Bertrand. *Asta* l-a surprins. Până acum, n-a mai cunoscut pe cineva care să poată vorbi cu două voci diferite.

— Crezi că va ghici adevărul când ne vom întâlni? întrebă Clindar.

— Nu. Robotul va rămâne pentru el ceva miraculos… totuşi, mai presus decât focul, trăsnetele şi celelalte fenomene din natură pe care le ia, deja, ca atare.

— Care va fi următoarea etapă? se interesă Altman uşor nerăbdător, îl aduci la navetă, sau mai întâi intri în sat?

Bertrand ezită.

— Prefer să nu mă grăbesc. Cunoşti accidentele petrecute cu alte rase străine atunci când s-a încercat aşa ceva. O să-l las să se gândească la cele întâmplate, iar mâine o să încerc să-l conving să ia robotul în sat.

În naveta bine ascunsă, Clindar reactivă robotul şi-l puse din nou în mişcare. Aidoma lui Altman, îşi cam pierduse răbdarea faţă de aceste precauţii excesive; totuşi, în problemele de exobiologie Bertrand era expertul şi ei trebuiau să-i îndeplinească ordinele.

În prezent, existau momente când aproape că-şi dorea să fi fost el însuşi un robot lipsit de sentimente şi emoţii, capabil să privească cu aceeaşi nepăsare căderea unei frunze şi agonia unei planete muribunde…

***

Soarele se găsea în amurg, când Yaan auzi glasul puternic din junglă. Îl recunoscu numaidecât, în ciuda sonorităţii sale neomeneşti. Era prietenul său care-l striga.

În tăcerea ce urmă ecourilor, în sat încetă orice mişcare. Până şi copiii îşi întrerupseră jocul; se auzea doar plânsetul firav al unui prunc speriat de liniştea bruscă.

Toţii ochii se îndreptară spre Yaan, care se apropie grăbit de coliba sa şi îşi luă suliţa de lângă intrare. În curând, poarta avea să fie închisă, formând o stavilă în faţa animalelor nocturne,

totuşi el nu ezită câtuşi de puţin să păşească în umbrele ce începuseră să se lungească pe sol. Tocmai ieşea pe poartă când glasul răsunător îl chemă din nou, de data aceasta pe un ton de urgenţă ce străbătu toate barierele graiurilor şi culturilor.

Gigantul sclipitor cu multe voci îl aştepta în afara satului şi-i făcu semn să-l urmeze. Bertrand nu se zărea nicăieri. Cei doi merseră mai bine de un kilometru până ce sălbaticul îl zări pe antropolog, nu departe de malul râului, privind peste apa întunecată care curgea domol.

Acesta se întoarse când Yaan se apropie; totuşi, pentru o clipă, păru că nu-i remarcă prezenţa. Apoi îi făcu semn uriaşului să se îndepărteze şi acesta se retrase printre copaci.

Yaan aşteptă. Era răbdător şi mulţumit, cu toate că n-ar fi putut exprima starea respectivă prin cuvinte. În prezenţa lui Bertrand, simţea primele semne ale devotamentului altruist, complet iraţional, pe care rasa lui avea să-l dobândească în mod deplin abia peste milenii.

Tabloul era straniu. Doi bărbaţi stăteau pe malul unui fluviu. Unul din ei purta un echipament prevăzut cu dispozitive complicate. Celălalt era îmbrăcat în blana unui animal şi ţinea în mână o suliţă cu vârf de cremene. Între ei se întindeau zece mii de generaţii şi hăul incomensurabil al spaţiului. Cu toate acestea, amândoi erau oameni. Natura îşi repetase unul din şabloanele fundamentale, aşa cum probabil procedase de multe ori de-a lungul eternităţii.

Pe neaşteptate, Bertrand începu să vorbească, plimbându-se înainte şi înapoi cu paşi mici, iar din glasul lui răzbătea o undă de tristeţe.

— S-a terminat, Yaan. Sperasem ca, prin intermediul cunoştinţelor noastre, să reuşim să vă scoatem din sălbăticie cam în vreo zece generaţii, dar acum va trebui să vă străduiţi singuri pentru a ieşi din junglă, şi asta poate dura un milion de ani. Îmi pare rău… am fi putut realiza atâtea… Chiar şi în aceste condiţii aş fi dorit să rămân, însă Altman şi Clindar vorbesc despre datorie şi bănuiesc că au dreptate. Nu putem face mare lucru, dar lumea noastră ne cheamă şi nu trebuie s-o abandonăm.

Mi-aş dori să mă poţi înţelege, Yaan. Mi-aş dori să pricepi ce spun. Îţi las uneltele astea – pe unele vei descoperi cum să le întrebuinţezi, deşi este mai mult ca sigur că după o generaţie

vor fi pierdute sau uitate. Vezi cum taie lama asta? Va trece multă vreme până când o veţi putea fabrica. Iar asta, păzeşte-o bine. Când apeşi pe buton… ai văzut? Dacă n-o vei folosi prea des, îţi poate da lumină câţiva ani, deşi mai devreme sau mai târziu bateria o să se termine. Cât despre celelalte… utilizează-le după cum te pricepi.

Uite, răsar primele stele – acolo, în est… Tu priveşti stelele, Yaan? Mă întreb cât va trece până vei descoperi ce sunt ele şi mă mai întreb ce se va fi întâmplat cu noi până atunci. Stelele acelea sunt căminele noastre, Yaan, şi nu le putem salva. Multe au murit deja în explozii atât de gigantice încât nici unul dintre noi nu şi le poate imagina. Peste o sută de mii de anii de-ai voştri, lumina acelor ruguri funebre va ajunge aici, minunându-i pe oameni. Poate că până atunci rasa ta se va gândi să meargă către stele. Aş vrea să vă pot avertiza asupra tuturor greşelilor făcute de noi, care acum ne vor costa tot ce am câştigat.

Pentru rasa ta, este bine că vă aflaţi aici, la fruntariile Universului. Aţi putea scăpa de soarta noastră. Poate că, într-o bună zi, navele voastre vor porni să investigheze printre stele, aşa cum am făcut noi, vor descoperi ruinele planetelor noastre şi se vor întreba cine am fost. Urmaşii tăi nu vor şti însă niciodată că noi doi ne-am întâlnit aici, lângă acest râu, pe când seminţia ta era tânără.

Uite-i şi pe prietenii mei… nu mă lasă să întârzii mai mult. La revedere, Yaan, şi fie să te foloseşti cu bine de obiectele pe care ţi le-am dat! Ele reprezintă cele mai mari comori ale lumii tale.

Ceva uriaş, care scânteia sub lumina stelelor, cobora prin văzduh. Nu atinse solul, ci se opri deasupra acestuia; apoi, într-o tăcere absolută, un dreptunghi de lumină se deschise în lateral. Gigantul sclipitor apăru din noapte şi păşi către uşa aurie. Bertrand îl urmă, rămânând pentru o clipă în prag şi fluturând braţul către Yaan. După aceea, bezna se înstăpâni înapoia sa.

Nava se ridică, nu mai repede decât fumul care se înalţă din foc. Când deveni atât de mică încât Yaan crezu că ar putea s-o ţină în palmă, păru că se topeşte într-o lungă linie de lumină care urca printre stele. Din bolta pustie, o rafală de tunete se rostogoli peste ţinutul adormit, şi Yaan ştiu că în sfârşit zeii plecaseră şi n-aveau să se mai întoarcă niciodată.

Rămase mult timp lângă apele ce curgeau leneşe şi sufletul îi fu cuprins de un sentiment de pierdere pe care n-avea să-l

uite, însă nici să-l înţeleagă vreodată. Apoi, cu pioşenie, începu să adune darurile lăsate de Bertrand.

Sub stele, silueta singuratică se porni către cătun, străbătând un meleag ce n-avea încă nume. În spatele său, fluviul se îndrepta fără grabă către ocean, şerpuind prin câmpia mănoasă pe care, peste mai mult de o mie de veacuri, urmaşii lui Yaan aveau să construiască măreţul oraş Babilon.

BUCLA ÎNCHISĂ

De la: Preşedinte

Către: Secretarul Consiliului Ştiinţific

Am fost informat că locuitorii Pământului au reuşit să elibereze energia atomică şi au început experimente cu propulsia rachetelor. Problema este foarte serioasă. Doresc imediat un raport complet. De data aceasta să fie scurt!

K. K. IV.

De la: Secretarul Consiliului Ştiinţific

Către: Preşedinte

Iată situaţia: Cu câteva luni în urmă, instrumentele noastre au detectat o emisie intensă de neutroni dinspre Pământ, dar analiza programelor radio n-a oferit nici o explicaţie imediată. Acum trei zile, a avut loc a doua emisie şi, curând după aceea, toate transmisiunile terestre au anunţat utilizarea bombelor atomice în actualul război. Translatorii n-au definitivat interpretările, totuşi se pare că bombele sunt de puteri considerabile. Deocamdată, au fost utilizate două. S-au difuzat unele detalii privind construcţia lor, însă elementele respective n-au fost identificate. Un raport mai amănunţit va fi înaintat, imediat ce este posibil. În prezent, se ştie cu siguranţă doar că locuitorii Pământului *au eliberat* energia atomică sub formă de explozie.

Se cunosc foarte puţine elemente despre cercetarea pământeană în domeniul rachetelor. Astronomii noştri au observat cu atenţie planeta, pornind de la prima detectare a emisiunilor radio, cu o generaţie în urmă. Este sigur că pe Pământ există un tip de rachete cu rază mare de acţiune, întrucât în recentele comunicate militare s-au făcut numeroase referiri la ele. Nu s-au abordat însă în mod serios incursiunile în spaţiul interplanetar. Se estimează că, la sfârşitul actualului război, locuitorii planetei vor desfăşura cercetări în această direcţie. Le vom supraveghea cu atenţie emisiunile radiofonice, iar observaţiile astronomice vor fi sporite.

Din extrapolările făcute asupra tehnologiei lor, reiese că ar fi nevoie, cu aproximaţie, de douăzeci de ani până ce Pământul ar reuşi să construiască rachete atomice capabile să străbată spaţiul. Pornind de la această ipoteză, se pare că a sosit

momentul instalării unei baze pe Lună, astfel încât să putem urmări îndeaproape experimentele premergătoare.

Trescon

(Adăugare făcută în manuscris):

Războiul de pe Pământ a luat sfârşit, aparent datorită folosirii bombei atomice. Deznodământul nu afectează consideraţiile anterioare, dar este posibil ca pământenii să se poată concentra asupra cercetărilor teoretice şi aplicative mai repede decât ne aşteptaserăm. Unele emisiuni au indicat deja aplicarea energiei atomice pentru propulsia rachetelor.

T.

De la: Preşedinte

Către: Şeful Biroului Securităţii Extraplanetare (B.S.E.)

Ai văzut raportul lui Trescon.

Trimite imediat o expediţie spre satelitul Pământului, care să urmărească îndeaproape activitatea de pe planetă, raportând imediat progresele experimentelor cu rachete.

Ia toate măsurile de precauţie pentru ca prezenţa noastră pe Lună să rămână secretă. Răspunzi în mod direct de misiune. Îmi vei raporta anual, sau chiar mai des, dacă va fi necesar.

K. K. IV.

De la: Preşedinte

Către: B.S.E.

Unde-i raportul despre Pământ?!!

K. K. IV.

De la: B.S.E.

Către: Preşedinte

Regretăm întârzierea, datorată avariei navei ce transporta raportul. Pe durata anului trecut, nu s-au înregistrat semne ale unor experimentări cu rachete şi nici emisiunile terestre n-au făcut referiri la ele.

Ranthe

De la: B.S.E.

Către: Preşedinte

Este posibil să fi văzut rapoartele mele anuale adresate regretatului dvs. tată în legătură cu subiectul amintit. În ultimii cincisprezece ani, nu s-au înregistrat evenimente notabile, dar următorul mesaj tocmai a fost recepţionat de la baza noastră lunară:

Astăzi, un proiectil rachetă, aparent propulsat atomic, a părăsit atmosfera Pământului, decolând din continentul nordic. După ce a parcurs în spaţiu un sfert din diametrul planetar, s-a reîntors la sol.

Ranthe

De la: Preşedinte
Către: Şeful Statului Major
Ce ai de comentat?

K. K. V.

De la: Şeful Statului Major
Către: Preşedinte
Aceasta înseamnă sfârşitul politicii noastre tradiţionale.

Unica speranţă în planul securităţii este de a-i opri pe pământeni să avanseze în această direcţie. Din cunoştinţele noastre referitoare la ei, reiese că ar fi necesară o ameninţare serioasă.

Întrucât gravitaţia ridicată face imposibilă coborârea noastră pe planetă, posibilităţile de acţiune sunt limitate. Problema a fost studiată de Anvar, în urmă cu aproape un secol, iar eu sunt întru totul de acord cu concluziile sale. Trebuie să acţionăm *imediat* în direcţiile respective.

F.K.S.

De la: Preşedinte
Către: Primul Ministru
Informează Consiliul în legătură cu organizarea unei întruniri extraordinare, mâine la amiază.

K. K. V.

De la: Preşedinte
Către: B.S.E.
Douăzeci de nave ar trebui să fie suficiente pentru punerea în aplicare a planului Anvar. Din fericire, nu este necesar să le

echipăm cu armament... deocamdată. Raportaţi-mi săptămânal progresele înregistrate.

K. K. V.

De la: B.S.E,

Către: Preşedinte

Nouăsprezece nave au fost terminate. A douăzecea ne-a dat ceva bătaie de cap datorită unor defecţiuni ale blindajului – ea nu va fi gata decât cel mai devreme peste o lună.

Ranthe

De la: Preşedinte

Către: B.S.E.

Nouăsprezece sunt suficiente. Mâine vom reexamina împreună planul de operaţii. Este gata ciorna mesajului nostru?

K. K. V.

De la: B.S.E.

Către: Preşedinte

Iată ciorna:

Locuitori ai Pământului!

Noi, locuitorii planetei pe care o numiţi Marte, v-am observat de mulţi ani cercetările vizând stăpânirea zborului interplanetar. *Aceste experimente trebuie să înceteze!* Studiul pe care l-am efectuat asupra rasei voastre ne-a convins că, în actuala etapă de civilizaţie, nu sunteţi apţi de a vă părăsi planeta. Navele pe care le vedeţi plutind acum deasupra oraşelor voastre sunt capabile să le distrugă în totalitate şi o vor face, dacă nu puneţi capăt încercărilor de cucerire a spaţiului.

Am instalat un observator pe satelitul natural al Pământului şi putem detecta imediat orice încălcare a acestor ordine. Dacă le veţi asculta, nu vom interveni în dezvoltarea voastră. În caz contrar, câte un oraş terestru va fi distrus, de fiecare dată când vom observa o rachetă părăsind atmosfera Pământului.

În numele Preşedintelui şi Consiliului Marţian,

Ranthe

De la: Preşedinte

Către: B.S.E.

De acord. Puteţi efectua traducerea.

Am renunţat la ideea de a însoţi flota. Raportaţi-mi în detaliu, de îndată ce veţi reveni.

K. K. V.

De la: B.S.E.

Către: Preşedinte

Am deosebita onoare de a vă raporta încheierea cu succes a misiunii. Călătoria a fost lipsită de evenimente notabile. Mesajele radio dinspre planetă au indicat că fuseserăm detectaţi de la mare distanţă, sosirea noastră a provocat o stare de tulburare generală. Flota s-a dispersat conform planului şi am emis ultimatumul. Am plecat imediat după aceea, fără a fi atacaţi.

Voi raporta în detaliu peste două zile.

Ranthe

De la: Secretarul Consiliului Ştiinţific

Către: Preşedinte

Psihologii şi-au încheiat raportul pe care-l anexez.

După cum era de aşteptat, la început, mesajul nostru a indignat această rasă încăpăţânată şi euforică. Şocul suferit de mândria lor trebuie să fi fost considerabil, fiindcă se credeau unicele fiinţe inteligente din Univers.

După câteva săptămâni, însă, tonul declaraţiilor lor a cunoscut o schimbare oarecum neaşteptată. Băştinaşii au început să-şi dea seama că noi le interceptăm toate transmisiunile, şi unele mesaje ne-au fost adresate în mod direct. Au afirmat că sunt de acord să întrerupă experienţele cu rachete, conform dorinţelor noastre. Este o reacţie pe atât de surprinzătoare, pe cât de binevenită. Chiar dacă pământenii încearcă să ne inducă în eroare, acum, după stabilirea celei de-a doua baze în afara limitelor atmosferice, ne găsim în perfectă siguranţă. Ei nu mai pot construi nave spaţiale fără ca noi să le vedem, ori să detectăm radiaţiile propulsiei.

Supravegherea Pământului va continua riguros, după cum s-a stabilit.

Trescon

De la: B.S.E.

Către: Preşedinte

Da, este adevărat că în ultimii zece ani nu s-au mai desfăşurat experimente cu rachete. În nici un caz nu ne aşteptam ca Pământul să capituleze aşa de uşor!

Sunt de acord că existenţa acestei rase reprezintă o ameninţare permanentă pentru civilizaţia noastră, de aceea am demarat cercetările în direcţiile pe care le sugeraţi. Problema este destul de dificilă datorită mărimii planetei. Nu se poate pune în discuţie întrebuinţarea explozibililor; se pare că cele mai mari posibilităţi de succes le-ar avea armele chimice radioactive.

Din fericire, dispunem acum de timp suficient pentru încheierea cercetărilor. Vă voi raporta regulat rezultatele pe care le vom obţine.

Ranthe

(Sfârşitul documentului)

De la: Căpitan rang III Henry Forbes, Divizia Contrainformaţii, Corpurile Spaţiale Speciale

Către: Profesor S. Maxton, Catedra de Filologie, Universitatea Oxford

Ruta: Transender II (via Schenectady)

Documentele însoţitoare, precum şi altele, au fost descoperite în ruinele despre care se crede că ar aparţine principalului oraş marţian. (KL 302895 pe grila planetară.) Utilizarea frecventă a ideogramei pentru „Pământ” sugerează că pot prezenta un interes special; în tot cazul, se speră că vor fi traduse. Alte documente vor fi expediate în cel mai scurt timp.

Cpt.r.III, H. Forbes

(Adăugare făcută în manuscris)

Dragă Max,

Iartă-mă, dar n-am mai avut timp să iau legătura cu tine. O să te caut imediat ce revin pe Pământ.

Isuse! Marte e făcută praf! Coordonatele noastre au fost perfecte şi bombele s-au materializat exact deasupra oraşelor lor, aşa cum au prezis băieţii de la Mount Wilson.

Vă expediem o grămadă de chestii prin cele două aparate mici, dar până nu se materializează transmiţătorul cel mare,

acţiunile noastre sunt destul de limitate şi, desigur, nici unul dintre noi nu poate face drumul înapoi. Prin urmare, daţi-i zor!

Mă bucur că ne putem reîntoarce la cercetările asupra rachetelor. Poate că sunt de modă veche, dar nu mă încântă deloc să fiu propulsat prin spaţiu cu viteza luminii!

Pe fugă,

Henry

MOŞTENIRE

După cum zicea David, când cazi în Africa de la o altitudine de două sute cincizeci de kilometri, o gleznă ruptă poate că nu mai înseamnă mare lucru, dar te doare la fel de tare. Însă adevărata durere, pretindea el, a fost modul în care ne-am năpustit cu toţii în deşert ca să vedem ce s-a întâmplat cu A.20, şi nu i-am întrebat de sănătate decât după câteva ore.

— Fii raţional, David, protestă Jimmy Langford. Ştiam că n-ai păţit nimic, fiindcă ne anunţase elicopterul bazei, imediat ce te-a luat la bord. În schimb, A.20 putea să se fi făcut praf…

— …Şi nu există decât o singură A.20, am rostit eu, sărindu-i în ajutor, pe când piloţii de testare sunt… hai, nu câtă frunză şi iarbă, însă oricum pe toate drumurile.

David mă fulgeră pe sub sprâncenele lui stufoase şi mormăi ceva în galeză.

— Blestemul druizilor, comentă Jimmy. Dintr-o clipă în alta, te vei transforma într-un praz sau într-o machetă din plastic a lui Stonehenge.

În acele momente, eram destul de euforici şi nu merita să ne arătăm serioşi, măcar pentru o vreme. Până şi nervii de fier ai lui David trebuie să fi fost serios zgâlţâiţi, totuşi el părea cel mai calm dintre noi toţi. Nu-l puteam înţelege… atunci.

A.20 aterizase la cincizeci de kilometri de punctul de lansare. Îi urmăriserăm traiectoria pe radar, aşa încât îi cunoşteam poziţia cu o toieranţă de câţiva metri… deşi în momentul respectiv nu ştiam că David coborâse cu zece kilometri mai la est.

Primul semnal de avertisment venise la şaptezeci de secunde după decolare. A.20 ajunsese la cincizeci de kilometri altitudine şi urma traiectoria corectă, cu abateri de ordinul câtorva procente. Din câte puteam aprecia vizual, dâra luminoasă de pe ecranul radarului abia deviase de la ruta programată. David făcea doi kilometri pe secundă; fără a reprezenta mare lucru, la momentul respectiv însemna, totuşi, viteza cea mai mare atinsă vreodată de un om. Iar „Goliat” era pe punctul de a fi abandonat.

A.20 era o rachetă în două trepte – fusese concepută aşa deoarece întrebuinţa combustibil chimic. Treapta a doua, cu cabina ei micuţă, stabilizatoarele pliante şi flapsurile, cântărea

mai puţin de douăzeci de tone, cu plinul făcut. Urma să fie purtată de treapta întâi, cu o greutate de două sute de tone, care avea s-o ducă până la altitudinea de cincizeci de kilometri, după care îşi putea continua lesne drumul, pe baza energiei dezvoltate. Auxiliarul cel mare urma să revină pe sol cu o paraşută; nu avea să mai cântărească mare lucru după ce ardea combustibilul din interior. Între timp, treapta a doua ar fi ajuns la o viteză suficientă pentru a atinge altitudinea de şase sute de kilometri, de unde trebuia să coboare şi să pornească într-o planare ce l-ar fi purtat pe David peste jumătate din planetă, dacă ar fi dorit-o.

Nu-mi amintesc cine a botezat cele două trepte „David” şi „Goliat”, dar numele au prins imediat. Prezenţa a doi David a determinat o sumedenie de confuzii, şi nu toate întâmplătoare.

Aşadar, din punct de vedere teoretic, în acest fel trebuiau să se desfăşoare lucrurile; privind însă punctuleţe verzui de pe ecran îndepărtându-se de traiectoria calculată, am ştiut că se petrecuse ceva neplăcut. Şi am bănuit ce anume.

La cincizeci de kilometri, punctuleţul ar fi trebuit să se dividă. S-ar fi cuvenit ca semnalul mai luminos să se mai înalţe o vreme, aidoma unui proiectil, apoi să cadă pe Pământ. În schimb, celălalt ar fi trebuit să-şi continue accelerarea, îndepărtându-se rapid de treapta abandonată.

Separarea nu se produsese. „Goliat” cel golit refuzase să se desprindă şi-l târa pe „David” înapoi către sol – acesta din urmă fiind total neajutorat, deoarece motoarele sale nu se puteau utiliza. Ajutajele lor de evacuare erau blocate de treapta întâi.

Am văzut toate acestea în vreo zece secunde. Am aşteptat doar atât cât să determinăm noua traiectorie, apoi ne-am suit în elicoptere şi am pornit spre zona de cădere.

Desigur, nu ne aşteptam să găsim altceva decât un maldăr de magneziu, peste care s-ar fi părut că trecuse un buldozer. Ştiam că „Goliat” nu-şi putea deschide paraşuta atâta timp cât „David” rămânea deasupra lui, tot aşa cum „David” nu-şi putea pune în funcţiune motoarele decât după desprinderea lui „Goliat”. Îmi amintesc că mă-ntrebam cine avea s-o anunţe pe Mavis, după care îmi dădusem seama că ea ascultase transmisiunile radio şi aflase totul odată cu noi.

Nu ne-a venit să ne credem ochilor când am zărit cele două trepte cuplate, zăcând aproape neatinse sub paraşuta imensă.

David nu se zărea nicăieri, dar peste câteva minute Baza ne-a anunţat că-l găsiseră. După ce instrumentele din Staţia Doi detectaseră semnalul slab al paraşutei sale, fusese trimis un elicopter să-l ia. Peste alte douăzeci de minute, se afla în spital, însă noi am mai rămas câteva ore în deşert, verificând maşinăriile şi pregătind transportarea lor de acolo.

Când, în cele din urmă, am revenit la Bază, am fost încântaţi să-i vedem ţinuţi la distanţă pe cei mai detestaţi reporteri din domeniul ştiinţific. Le-am ignorat protestele şi am intrat în salonul medical.

Şocul accidentului şi destinderea ulterioară ne făcuseră pe toţi să ne comportăm oarecum iresponsabil şi probabil copilăreşte. Numai David nu părea afectat; faptul că fusese protagonistul uneia dintre cele mai miraculoase salvări din istoria omenirii i se părea probabil firesc. Stătea în pat, prefăcându-se plictisit de poantele noastre, aşteptând să ne calmăm.

— Ei bine, întrebă Jimmy în cele din urmă, ce s-a defectat?

— Asta voi trebuie să descoperiţi, replică David. „Goliat" a funcţionat perfect până în momentul terminării combustibilului. Am aşteptat după aceea cele cinci secunde premergătoare detonării bolţurilor explozive şi declanşării arcurilor de desprindere, dar nu s-a întâmplat nimic. Am acţionat atunci desprinderea manuală. Luminile s-au redus, însă n-am simţit şocul la care mă aşteptasem. Am mai făcut câteva încercări, intuind totuşi că era zadarnic. Am bănuit că în contactele de detonare se produsese un scurtcircuit, care legase la pământ curentul de acţionare.

Am efectuat nişte calcule rapide şi am constatat că, la viteza din momentul respectiv, aveam să urc alte două sute de kilometri, atingând punctul culminant al traiectoriei peste vreo trei minute. Apoi ar fi urmat căderea de două sute cincizeci de kilometri, care trebuia să facă un crater drăgălaş în deşert, după numai patru minute. Una peste alta, îmi mai rămâneau vreo şapte minute de trăit – ignorând rezistenţa aerului, ca să folosesc expresia voastră preferată. Ţinând cont şi de ea, aş mai fi câştigat două minute de viaţă.

Ştiam că nu puteam deplia paraşuta mare şi că aripioarele lui „David" erau inutile, câtă vreme masa de patruzeci de tone a

lui „Goliat” mă trăgea în jos ca o ghiulea. Mi-am irosit două din cele şapte minute gândindu-mă ce era indicat să fac.

Am fost inspirat când v-am pus să lărgiţi sasul. Chiar şi aşa, m-am chinuit destul până am trecut prin el. Am legat capătul cordonului de siguranţă de pârghia de blocare şi m-am târât pe fuselaj până la îmbinarea treptelor.

Compartimentul paraşutei nu putea fi deschis din exterior, însă luasem câteva scule din cabină. N-a durat mult şi am străpuns învelişul de magneziu – odată perforat, l-aş fi putut sfâşia şi cu mâinile goale. După alte câteva secunde, am eliberat paraşuta. Voalura plutea pur şi simplu în jurul meu. La viteza aceea, mă aşteptasem la o urmă de rezistenţă din partea aerului, însă nici vorbă de aşa ceva. Voalura stătea acolo unde o puneai. Puteam doar să sper că la reintrarea în atmosferă urma să se deschidă fără să se încurce în rachetă.

Mi-am spus că acum, şansele de supravieţuire îmi crescuseră. Greutatea suplimentară a lui „David” urma să sporească încărcătura paraşutei cu mai puţin de douăzeci la sută, dar exista şi posibilitatea ca suspantele să se frece de metalul rupt şi să fie smulse înainte de aterizare. În plus, voalura avea să fie deformată la deschidere datorită lungimilor inegale ale suspantelor. În privinţa asta, nu puteam face absolut nimic.

Când mi-am terminat treaba, am privit pentru prima dată în jur. Transpiraţia îmi înceţoşase vizorul căştii, de aceea nu puteam vedea prea bine. (Ar fi bine să luaţi măsuri în privinţa asta – poate fi periculos.) Continuam să urc, deşi foarte lent. Spre nord-est, zăream Sicilia şi o parte a Italiei continentale. Mai spre sud, coasta Libiei era vizibilă până la Benghazi. Sub mine, se întindea tot teritoriul pentru care Alexander, Montgomery şi Rommel se luptaseră pe vremea când eu eram doar un băieţel. Mi s-a părut chiar surprin-zător că putuse stârni atâtea conflicte.

N-am rămas mult afară, fiindcă peste vreo trei minute urma să intrăm în atmosferă. M-am uitat încă o dată la paraşuta inertă, am mai îndreptat câteva suspante, apoi am revenit în cabină. În continuare, am purjat combustibilul din „David” – mai întâi oxigenul, apoi, imediat după dispersia acestuia, şi alcoolul.

Acele trei minute mi s-au părut teribil de lungi. Depăşisem cu puţin altitudinea de douăzeci şi cinci de kilometri, când am auzit primul sunet. Era un şuierat foarte ascuţit, dar în acelaşi

timp atât de slab încât abia îi percepeam. Privind prin hublouri, am văzut că suspantele se întindeau şi voalura se umfla deasupra mea. În acelaşi timp, am simţit greutatea revenindu-mi la normal, şi am ştiut că racheta începuse deceleraţia.

Socotelile nu erau foarte încurajatoare. Căzusem liber pe o distanţă de peste două sute de kilometri şi, dacă trebuia să mă opresc la timp, aveam nevoie de o deceleraţie *medie* egală cu zece g. Valorile maxime puteau atinge şi dublul acestei valori, însă eu rezis-tasem la cincisprezece g pentru o cauză cu mult mai puţin importantă. În consecinţă, mi-am injectat o doză dublă de dinocaină şi am cuplat suspensiile cardanice ale scaunului. Îmi amintesc că m-am întrebat dacă n-ar trebui să depliez aripioarele lui „David”, dar am decis că nu mi-ar fi de mare ajutor. După aceea, probabil că mi-am pierdut cunoştinţa.

Când mi-am revenit, era teribil de cald şi aveam greutatea normală. Mă simţeam ţeapăn şi mă durea tot corpul, iar, pentru a agrava şi mai mult lucrurile, cabina se zgâlţâia violent. M-am împleticit până la hublou şi am văzut că deşertul ajunsese neplăcut de aproape. Paraşuta îşi jucase rolul, dar mi-am spus că impactul avea să fie cam violent pentru mine. De aceea, am sărit.

Din câte mi-aţi spus, ar fi fost mai bine dacă aş fi rămas în cabină. Consider însă că nu mă pot plânge.

O vreme, am rămas tăcuţi, apoi Jimmy, într-un târziu, rosti aparent nepăsător:

— Accelerometrul arată că la coborâre ai atins douăzeci şi unu g. E drept, doar pentru trei secunde. În majoritatea timpului, a oscilat între doisprezece şi cincisprezece.

David nu păru să-l audă, de aceea am intervenit:

— Ei bine, nu-i putem amâna pe reporteri la nesfârşit. Te simţi în stare să dai piept cu ei?

El şovăi.

— Nu, răspunse. Nu acum.

Apoi, descifrând expresiile ce ni se întipăriseră pe chipuri, clătină violent din cap:

— Nu, nu-i deloc ceea ce credeţi! Aş fi gata să decolez iarăşi, imediat. Deocamdată, însă, vreau să stau şi să judec cele întâmplate.

Vocea i se stinse, iar când vorbi din nou, îl descoperirăm pe adevăratul David dinapoia măştii permanente de extravertit:

— Credeţi că am nervii de fier şi că-mi asum riscuri fără să mă preocupe consecinţele. Ei bine, nu-i tocmai aşa şi aş dori să aflaţi motivul. N-am mărturisit nimănui chestiile astea, nici măcar lui Mavis.

Ştiţi că nu sunt superstiţios, urmă el, pe un ton de scuză, totuşi cei mai mulţi materialişti au unele reţineri secrete, chiar dacă nu le-ar recunoaşte.

Cu mulţi ani în urmă, am avut un vis deosebit de clar. Visul în sine n-ar fi însemnat mare lucru, dar ulterior am descoperit că alţi doi oameni consemnaseră în scris experienţe aproape identice. Despre una dintre ele aţi citit probabil, fiindcă individul în cauză era J. W. Dunne.

În prima lui carte, *Un experiment cu timpul*, Dunne povesteşte că odată s-a visat conducând un ciudat aparat zburător cu aripile îndreptate spre înapoi, o experienţă care s-a transformat în realitate peste câţiva ani, când şi-a testat avionul cu stabilitate proprie. Amintindu-mi visul pe care l-am avut *înainte* de a citi cartea lui Dunne, am fost destul de impresionat. Al doilea incident mi s-a părut însă şi mai tulburător.

Aţi auzit de Igor Sikorsky, cel care a proiectat unele dintre primele avioane de pasageri transoceanice – „Clippere" le spuneau pe atunci. În autobiografia lui, Povestea zburătorului S, el relatează un vis foarte asemănător cu cel a! lui Dunne.

În vis, Sikorsky mergea pe un coridor ce avea uşi de o parte şi cealaltă şi lămpi electrice în plafon. Sub tălpi simţea o vibraţie uşoară şi, cumva, ştia că se află într-un aparat de zbor. Totuşi, pe vremea aceea nu existau avioane şi puţini oameni credeau că vor exista vreodată.

Ca şi visul lui Dunne, cel al lui Sikorsky s-a împlinit mulţi ani mai târziu. Se găsea la bordul primului său Clipper, cu ocazia zborului inaugural, când s-a pomenit mergând pe coridorul de acum familiar.

David chicoti, uşor stânjenit, apoi continuă:

— Probabil că aţi ghicit la ce se referea visul meu, continuă el. Nu uitaţi – nu mi-ar fi făcut o impresie deosebită dacă n-aş fi cunoscut cazurile acelea similare.

Mă aflam într-o cămăruţă goală, fără ferestre. Alături de mine se găseau alţi doi bărbaţi şi cu toţii purtam ceea ce la

momentul respectiv crezusem că erau costume de scafandri. În faţa mea, exista un tablou de comandă ciudat, având încastrat un ecran circular. Pe ecran se vedea o imagine care nu-mi spunea nimic şi pe care nu mi-o pot reaminti, în ciuda faptului că m-am străduit în multe rânduri. Tot ce ţin minte este că mă întorceam spre ceilalţi doi bărbaţi şi le ziceam: „Mai sunt cinci minute, băieţi” – deşi nu sunt sigur dacă astea au fost chiar cuvintele exacte. Apoi m-am trezit.

Visul acesta m-a obsedat de când am devenit pilot de încercare. Nu… „obsedat” nu-i termenul potrivit. Mi-a dat încredere că în cele din urmă totul va fi bine… cel puţin până voi ajunge în cabină cu cei doi bărbaţi. Ce se întâmplă după aceea nu ştiu. Aşa însă veţi reuşi să înţelegeţi de ce m-am simţit destul de sigur când am aterizat cu A.20 şi când m-am prăbuşit cu A. 15 lângă Partelleria.

Acum ştiţi totul. Puteţi chicoti dacă doriţi – uneori, chiar şi eu o fac. Totuşi, chiar dacă n-are nici un substrat, visul acesta i-a dat subconştientului meu un impuls extrem de util.

Nouă însă nu ne venea să râdem. După o vreme, Jimmy întrebă:

— Pe cei doi bărbaţi… i-ai recunoscut?

David părea şovăitor.

— N-aş putea s-o spun cu siguranţă, răspunse el. Nu uitaţi că purtau costume de zbor şi nu le-am distins clar feţele. Totuşi, unul dintre ei aducea cu tine, deşi arăta cu mult mai în vârstă decât eşti acum. Mă tem că tu nu erai acolo, Arthur. Îmi pare rău…

— Mă bucur s-o aud, am comentat. După cum ţi-am spus deja, va trebui să rămân ultimul, ca să le explic celorlalţi ce s-a întâmplat. Mă mulţumesc să aştept până vor începe cursele pentru pasageri.

Jimmy se sculă în picioare.

— Bine, David, spuse el, mă ocup eu de gaşca de afară. Încearcă să dormi acum… cu sau fără vise. Şi apropo, A.20 va fi gata peste vreo săptămână. Eu cred că o să fie ultima dintre rachetele chimice. Se zvoneşte că propulsia atomică este aproape pusă la punct.

***

N-am mai discutat niciodată despre visul lui David, deşi cred că ne revenea adeseori în minte. După trei luni, David a urcat-o pe A.20 până la şase sute optzeci de kilometri, un record ce nu va fi niciodată depăşit de un aparat de acest tip, fiindcă nimeni nu va mai construi niciodată rachete chimice. Aterizarea lui fără incidente în Valea Nilului a marcat sfârşitul unei epoci.

A.21 a fost gata abia după trei ani. Arăta micuţă în comparaţie cu uriaşele ei predecesoare şi era greu de crezut că reprezenta aparatul cel mai apropiat de o navă spaţială pe care-l construise omul până atunci. De data aceasta, decolarea se făcea de la nivelul mării, iar Munţii Atlas, care fuseseră martorii anterioarelor noastre încercări, constituiau doar fundalul îndepărtat al scenei.

Deja, atât eu, cât şi Jimmy ajunseserăm să împărtăşim credinţa lui David în propriul destin. Îmi amintesc ultimele cuvinte ale lui Jimmy, înainte de închiderea sasului.

— De acum, David, n-o să mai dureze mult până vom construi nava aceea cu trei locuri.

Şi am ştiut că glumea doar pe jumătate.

Am văzut-o pe A.21 ridicându-se lent în cer, descriind cercuri largi, tot mai largi, cu totul altfel decât orice altă rachetă cunoscută până atunci. Acum, exista o rezervă de combustibil încorporată şi nu mai aveam grija pierderilor gravitaţionale, iar David nu se grăbea. Nava continua să urce relativ încet când am pierdut-o din vedere – de aceea, am intrat în sala radarelor.

Când am ajuns acolo, semnalul tocmai dispărea de pe ecran, iar detunătura a ajuns la urechile mele puţin mai târziu. Acesta a fost sfârşitul lui David şi al viselor sale.

Ceea ce-mi mai amintesc din perioada respectivă este cum zburam în elicopterul lui Jimmy prin Conway Valley, iar Snowdon sclipea hăt departe în dreapta noastră. Nu mai fusesem niciodată la David acasă şi nici nu ne încânta această vizită. Era însă efortul minim pe care-l puteam face.

Pe măsură ce munţii pluteau pe sub noi, am vorbit despre viitorul ce se întunecase pe neaşteptate, întrebându-ne totodată în privinţa următorului pas. Pe lângă şocul pierderii personale, începeam să ne dăm seama că ajunseserăm noi înşine să împărtăşim o mare parte din încrederea lui David. Iar acum, încrederea aceea se năruise.

Ne-am mai întrebat ce avea să facă Mavis şi am discutat despre băiatul lor. Trebuia să aibă vreo cincisprezece ani acum – eu nu-l mai văzusem de multă vreme, iar Jimmy nu-l întâlnise niciodată. După spusele tatălui său, dorea să se facă arhitect şi dădea deja dovadă de un talent remarcabil în acest sens.

Mavis era destul de calmă şi stăpână pe sine, deşi părea mult mai bătrână, comparativ cu ultima noastră întâlnire. O vreme, am discutat chestiuni profesionale şi despre vânzarea proprietăţii lui David. Nu mai fusesem până atunci executor testamentar, dar am încercat să pretind că ştiam toate chiţibuşurile.

Abia începuserăm să vorbim despre băiat, când am auzit deschizându-se uşa din faţă şi el a intrat în casă. Mavis l-a strigat, şi paşii lui s-au apropiat încet pe coridor. Ne-am putut da seama că nu ardea de dorinţa de a ne întâlni, iar ochii îi erau încă roşii când a pătruns în odaie.

Uitasem cât de mult semăna cu tatăl lui; de aceea, nu m-a surprins să aud un suspin înăbuşit dinspre Jimmy.

— Bună ziua, David, am rostit.

El însă nu s-a uitat la mine. Îl privea pe Jimmy, cu acea expresie nedumerită a unui om care a mai văzut pe cineva şi înainte, dar nu-şi poate aminti unde anume.

În clipa aceea, mi-am dat brusc seama că tânărul David nu avea să ajungă niciodată arhitect.

SENTINELA

Prima dată când veţi vedea Luna plină strălucind în sud, observaţi cu atenţie marginea ei din dreapta. Acolo unde ar sta scris ora două, dacă satelitul nostru ar fi un orologiu, veţi remarca un minuscul oval întunecat: oricine are o vedere normală îl poate descoperi cu uşurinţă. E un mare podiş, prins între pereţi abrupţi, unul dintre cele mai frumoase de pe Lună – Mare Crisium, Marea Crizelor. Cu un diametru de cinci sute de kilometri şi aproape în întregime înconjurat de inelul unor munţi magnifici, acest podiş nu fusese niciodată explorat înainte ca noi să fi pătruns acolo, la sfârşitul verii lui 1997.

Expediţia noastră era foarte bine echipată. De-a lungul a opt sute de kilometri, două mari cargouri ne transportaseră proviziile şi echipamentul de la centrala situată în Serenitatis. Aveam, de asemenea, mici rachete destinate transportului pe distanţe mici, deasupra regiunilor pe care vehiculele noastre nu le puteau străbate. Din fericire, cea mai mare parte a Mării Crizelor este netedă; nu întâlneşti acolo acele uriaşe crevase, atât de primejdioase, şi nici prea mulţi munţi şi cratere. După toate aparenţele, puternicele noastre tractoare trebuiau să ne ducă fără nici o dificultate oriunde voiam.

Eram geolog (sau selenolog, dacă ţineţi neapărat la exactitate), şeful grupului care explora zona sudică a podişului. În acea săptămână, cercetasem cam o sută cincizeci de kilometri de teren, ocolind contraforturile muntoase ce mărgineau albia a ceea ce fusese o străveche mare, cu o mie de milioane de ani în urmă. Atunci când viaţa începea pe Pământ, aici ea deja se stingea. Apele se retrăgeau de pe flancurile acestor prodigioase faleze, în inima larg deschisă a Lunii. Deasupra solului pe care-l traversam, oceanul fără maree atinsese odinioară o adâncime de opt sute de metri, dar singura urmă de umezeală era reprezentată de chiciura pe care o observam uneori în hrubele neajunse de soare.

Întreprinseserăm călătoria noastră la revărsatul zorilor lunari şi ne mai rămânea aproape o săptămână (socotită în timp terestru) până la venirea nopţii. De şase ori pe zi, ne părăseam vehiculul: îmbrăcaţi în combinezoane spaţiale, ieşeam în căutarea unor minerale interesante sau fixam repere pentru ghidarea viitorilor călători. Era o muncă monotonă, de rutină.

Explorarea selenară nu prezintă nimic aventuros, nimic deosebit de palpitant. Puteam să trăim confortabil timp de o lună în tractoarele noastre presurizate; iar dacă survenea vreo încurcătură, puteam oricând, prin radio, să chemăm baza – după aceea, nu ne rămânea decât să aşteptăm nava care trebuia să ne vină în ajutor.

Spuneam că explorarea selenară nu comporta nimic palpitant. Desigur, aceasta nu este întru totul adevărat. E cu neputinţă să te plictiseşti de aceşti uluitori munţi, atât de teribili în comparaţie cu dulcile coline ale Pământului. Înconjurând promontoriile mării dispărute, nu ştiam niciodată ce noi splendori ne vor fi dezvăluite. Toată curba sudică a Mării Crizelor fusese o vastă deltă, unde zeci de râuri îşi croiau, odinioară, drumul până la ocean, alimentate poate de ploile torenţiale ce erodaseră munţii în timpul scurtei perioade vulcanice, când Luna era tânără. Fiecare dintre aceste văi străvechi ne ispitea, ne provoca să ne căţărăm până la platourile necunoscute ce se găseau dincolo. Dar mai aveam de străbătut vreo sută cincizeci de kilometri, şi nu puteam decât să privim cu invidie înălţimile pe care alţii aveau să le escaladeze.

La bord, noi trăiam după timpul terestru; la ora douăzeci şi două precis, trimiteam bazei ultimul mesaj radio şi ne întrerupeam activitatea. Afară, rocile mai scânteiau sub soarele aproape vertical; pentru noi, însă, era noapte, până când se dădea deşteptarea, opt ore mai târziu. Apoi, în vreme ce unul dintre noi pregătea micul dejun, se stârnea un intens bâzâit de aparate de ras electrice şi se deschidea radioul care ne lega din nou de Pământ. Iar când mirosul cârnaţilor prindea să umple cabina, era dificil să crezi că nu reveniserăm pe planeta noastră: totul era atât de familiar, cu excepţia impresiei că te simţeai mai puţin greu şi a neobişnuitei încetineli cu care cădeau obiectele.

Era rândul meu să prepar dejunul într-un colţ al cabinei principale care ne servea de bucătărie. Au trecut ani buni, dar tot îmi amintesc cu emoţie de acea clipă. Tocmai se auzea una dintre melodiile preferate, vechiul cântec galez „David of the White Rock”. Pilotul nostru, în costumul său spaţial, se şi afla afară, unde inspecta şenilele. Asistentul meu, Louis Garnett, stătea la postul de control şi adăuga în grabă câteva informaţii în jurnalul de bord.

Ca toate gospodinele Pământului, tot aşteptând în picioare, lângă tigaie, rumenirea cârnaţilor, îmi lăsam privirile să rătăcească pe meterezele munţilor care schiţau conturul orizontului sudic, pierzându-se către infinit, spre est şi spre vest. Păreau doar la doi-trei kilometri de noi, dar eu ştiam că cel mai apropiat se afla la treizeci de kilometri. Pe Lună, fireşte, distanţa nu estompează detaliile: nici o ceaţă, oricât de imperceptibilă, nu îndulceşte şi nu transfigurează lucrurile care, pe Pământ, se topesc în depărtare. Aceşti munţi înalţi de trei mii de metri se ridicau atât de abrupt de parcă, odinioară, vreo erupţie subterană îi făcuse să ţâşnească din scoarţa în fuziune. Nici nu puteai să vezi poalele celui mai apropiat, din cauza puternicei curburi a suprafeţei, căci Luna este un astru mic, foarte mic, şi din locul unde mă aflam, nu mă despărţeau de orizont mai mult de trei kilometri.

Mi-am îndreptat privirile spre piscurile pe care nici un om nu le escaladase vreodată, spre aceste piscuri care, înainte de naşterea vieţii pe Pământ, contemplaseră trista retragere a oceanelor, ce ducea cu ea şi speranţa în apariţia unei lumi. Soarele izbea meterezele cu o strălucire care rănea ochii, în timp ce, puţin mai sus, stelele sticleau neclintite pe un cer mai negru decât în miezul unei nopţi de iarnă pe Pământ.

Întorcându-mi privirea, am zărit o lucire metalică pe vârful muchiei unui mare promontoriu care înainta în mare, vreo cincizeci de kilometri la vest. Era un punct luminos fără dimensiuni, ca şi când o stea fusese smulsă de pe cer, de una dintre acele crâncene creste. Iniţial mi-am închipuit că suprafaţa netedă a unei stânci înalte prindea lumina Soarelui şi mi-o reflecta în ochi. Nu era ceva neobişnuit. Când Luna intră în al doilea pătrar, observatorii de pe Pământ pot uneori să vadă marile lanţuri ale Oceanului Furtunilor (Oceanus Procellerum) scăldate de o irizaţie alb-albăstrie, în vreme ce lumina Soarelui ţâşneşte din coastele lor şi sare dintr-o lume într-alta. Dar eu eram curios să ştiu ce fel de rocă putea scânteia acolo, sus, atât de intens: am suit în turela de observaţie şi am orientat telescopul nostru de zece centimetri, spre vest.

Ceea ce am văzut a fost de-ajuns ca să-mi lase gura apă. Conturându-se clar în câmpul meu vizual, vârfurile munţilor dădeau impresia că se aflau doar la un kilometru, dar ceea ce capta razele Soarelui era prea mic pentru a fi identificat. Totuşi,

părea să aibă o deconcertantă simetrie, iar culmea pe care se găsea era ciudat de plată. Am cercetat o bucată de vreme această enigmă scânteietoare, obosindu-mi ochii tot scrutând spaţiul, până ce un miros de ars venit dinspre bucătărie m-a avertizat că deliciosii cârnaţi ce urmau să ne astâmpere foamea străbătuseră de pomană patru sute de mii de kilometri.

Toată dimineaţa, am dezbătut problema drumului de-a curmezişul Mării Crizelor, în vreme ce, în vest, munţii se înălţau către firmament. Chiar când prospectam afară, în combinezoanele noastre cosmice, discuţia continua prin radio. Era absolut sigur, îmi spuneau colegii, că niciodată nu existase pe Lună vreo formă de viaţă inteligentă. Acolo nu apăruseră decât câteva plante primitive şi strămoşii lor ceva mai puţin degeneraţi. Eu ştiam asta, ca toţi confraţii mei, dar sunt momente când unui om de ştiinţă nu trebuie să-i fie frică să facă pe prostul.

— Ascultaţi, am spus în cele din urmă, mă voi căţăra până acolo sus, fie şi numai pentru liniştea mea sufletească. Muntele nu e mai înalt de patru mii de metri – deci ar măsura mai puţin de o mie, în gravitaţie terestră. Toată plimbarea asta mă poate costa douăzeci de ore. Oricum, dintotdeauna am dorit să mă urc pe aceşti munţi, aşa că am o scuză foarte bună.

— Dacă nu-ţi vei frânge gâtul, îmi zise Garnett, vei deveni batjocura expediţiei când ne vom întoarce la bază. De acum înainte, acest munte va purta numele de „Păcăleala lui Willson”.

— Nu-mi voi frânge gâtul, am declarat hotărât. Cine a escaladat primul Pico şi Helicon?

— Parcă pe atunci erai ceva mai tânăr…, interveni, cu blândeţe, Louis.

— Iată, am răspuns foarte demn, încă un excelent motiv ca să mă duc.

În noaptea aceea, ne-am culcat devreme, după ce am înaintat cu tractorul până la mai puţin de un kilometru de promontoriu. Garnett urma să mă însoţească a doua zi; era un bun alpinist şi venea adeseori cu mine în astfel de aventuri. În ceea ce-l privea pe pilotul nostru, acesta era fericit să-şi păzească maşina.

La prima vedere, falezele păreau de neînvins, dar pentru cineva dotat cu simţul altitudinilor, escaladarea este uşoară pe un corp ceresc unde toate lucrurile şi fiinţele sunt reduse la o

şesime din greutatea lor. Pentru alpinismul selenar, adevărata primejdie o constituie încrederea excesivă în sine: să cazi, pe Lună, de la două sute de metri, e tot atât de mortal ca şi când te-ai prăbuşi de la treizeci de metri, pe Pământ.

Prima noastră haltă am făcut-o pe un mare pinten la aproximativ o mie două sute de metri deasupra podişului. Căţărarea nu fusese prea dificilă, dar membrele îmi înţepeniseră din pricina efortului neobişnuit; de aceea eram fericit că mă puteam odihni. Încă mai vedeam tractorul, infimă gânganie de metal plasată la picioarele falezei, şi l-am anunţat pe pilot unde ajunseserăm, înainte de a ne relua ascensiunea.

Pe măsură ce orele au trecut, orizontul s-a lărgit şi o parte tot mai întinsă din şesul cel mare a devenit vizibilă. Acum puteam cuprinde cu privirea o distanţă de optzeci de kilometri, reuşind să disting până şi vârfurile munţilor de pe ţărmul opus al mării, aflat la peste o sută cincizeci de kilometri de noi. Puţine din şesurile lunare sunt atât de netede precum Marea Crizelor, şi aproape ne puteam imagina că la trei kilometri sub noi se întindea un ocean de apă, nu de piatră. Iluzia era risipită doar de un grup de cratere situate aproape de orizont.

Ţinta noastră era încă invizibilă, fiind situată dincolo de creasta muntelui; în prezent, ne călăuzeam după hărţi, folosind Pământul drept reper. Aflată spre est, uriaşa seceră argintie, intrată deja în primul pătrar, atârna jos, deasupra câmpiei. Soarele şi stelele aveau să-şi urmeze drumul lent peste boltă, dispărând în cele din urmă, dar Pământul avea să rămână de-a pururi acolo, fără să se clintească din poziţia lui, crescând şi micşorându-se odată cu trecerea anilor şi anotimpurilor. Peste zece zile, avea să devină un disc orbitor, scăldând bolovanii aceştia în strălucirea lui de la miezul nopţii, de cincizeci de ori mai puternică decât cea a Lunii pline. Noi însă trebuia să ieşim dintre munţi cu mult înainte de lăsarea nopţii – în caz contrar, urma să rămânem pe vecie acolo.

În interiorul combinezoanelor noastre, era o răcoare agreabilă, căci elementele frigorifice combăteau violenta dogoare solară şi ne eliminau transpiraţia. Nu vorbeam decât arareori, doar când aveam să ne comunicăm vreo indicaţie sau când discutam despre cel mai bun drum pe care trebuia să-l urmăm. Habar n-aveam ce gândea Garnett; în schimb, cum era şi firesc, mă bătea la cap că era cea mai nebunească aventură

din viaţa lui. Într-un fel, eram de acord cu el, dar bucuria suişului, ideea că nicicând vreun om nu mai călcase pe acolo şi viziunea exaltantă a peisajului – toate astea reuşeau să mă facă fericit.

Nu cred că m-am arătat prea emoţionat când am văzut în faţa noastră peretele de stâncă pe care îl cercetasem mai înainte prin telescop, de la patruzeci şi cinci de kilometri. Se înălţa la douăzeci de metri deasupra capetelor noastre şi, acolo, pe acel platou, se afla obiectul ce mă atrăsese spre dezolantele înălţimi. După toate aparenţele, nu era altceva decât un bolovan pe care căderea unui meteorit îl sfărâmase cu mii de ani în urmă, cu planurile de clivaj precise încă şi strălucitoare în incoruptibila şi imuabila tăcere.

Pe versant, nu existau prize. Braţele istovite au părut să-şi regăsească puterea când am învârtit deasupra capului mica ancoră de metal cu trei dinţi şi am lansat-o către stele. Prima oară nu s-a prins, ci a alunecat încet în momentul în care am tras coarda; la a treia încercare, dinţii ei s-au înfipt bine, iar greutatea trupurilor noastre n-a reuşit s-o clintească.

Garnett mă privea cu teamă. Vedeam că voia să treacă primul, dar, surâzându-i prin vizorul căştii, am clătinat din cap. Fără să mă grăbesc, am început ascensiunea finală.

Cu costum cu tot, n-aveam mai mult de douăzeci de kilograme; de aceea, ridicând o mână după alta, m-am tras până la cornişă. Acolo, am răsuflat adânc şi i-am făcut semn tovarăşului meu; pe urmă, m-am căţărat pe platformă şi, în picioare, mi-am întors ochii spre ceea ce se înălţa înaintea mea.

Trebuie să înţelegeţi că până în acea clipă fusesem aproape sigur că nu aveam să dau peste ceva straniu. Fusesem aproape sigur, dar nu complet: tocmai această tulburătoare îndoială îmi dăduse ghes. Ei bine, nu mai exista nici o îndoială, dar obsesia abia începuse.

Mă aflam pe un platou lat de aproximativ treizeci de metri. Odinioară, acesta fusese neted – prea neted pentru a fi natural – dar meteoriţii care, timp de nenumărate ere, căzuseră pe suprafaţa lui, i-o crestaseră şi i-o sfârtecaseră. Acel platou fusese nivelat pentru a susţine o structură scânteietoare, piramidală, de două ori mai înaltă decât un om şi încastrată în stâncă aidoma unui gigantic giuvaier şlefuit.

Probabil că nici un fel de emoţie nu mi-a invadat spiritul, pe durata primelor secunde. Apoi, mi-am simţit inima bătându-mi în piept şi mi-am dat seama că mă invadase o bucurie ciudată, inexprimabilă. Căci iubeam Luna, iar acum ştiam că nu numai muşchilor târâtori din circurile Aristarc şi Eratosthene le dăduse ea viaţă în tinereţe. Vechiul vis al primilor exploratori, hulit şi discreditat cu perseverenţă, era adevărat. Existase totuşi o civilizaţie selenară, şi eu o descoperisem cel dintâi. Faptul că poate venisem cu vreo sută de milioane de ani prea târziu nu mă descumpănea; mă aflam aici şi era de ajuns.

Creierul meu a început să funcţioneze normal, să analizeze şi să-şi pună întrebări. Ce fel de construcţie era aceasta? Un sanctuar – sau ceva pentru care limbajul meu nu avea un nume? Dacă era o construcţie, de ce atunci fusese ridicată într-un loc atât de inaccesibil? M-am întrebat dacă nu cumva fusese un templu şi mi-i puteam închipui pe adepţii vreunei stranii credinţe meditând acolo, implorându-şi zeii să-i izbăvească, în timp ce viaţa se retrăgea de pe Lună, odată cu oceanele ce mureau. Mii de rugăciuni înălţate în zadar…

Am înaintat câţiva paşi, dornic să cercetez mai amănunţit acest lucru, dar un fel de instinct m-a împiedicat să mă apropii prea mult. Aveam unele noţiuni de arheologie şi am încercat să ghicesc gradul de cultură al civilizaţiei care netezise acest munte şi durase scânteietoare suprafeţe, atât de orbitoare încă.

Egiptenii le-ar fi putut face, dacă muncitorii lor ar fi deţinut straniile materiale pe care le-au folosit aceşti cu mult mai străvechi arhitecţi. Din pricina micimii piramidei, nu mi-a dat prin gând că ar fi fost posibil să contemplu opera unei rase mai avansate decât a mea. Ideea că pe Lună existase inteligenţă era încă prea formidabilă, iar orgoliul îmi interzicea să fac umilitorul salt final.

Pe urmă, am remarcat ceva care mi-a ridicat părul măciucă, ceva atât de banal şi atât de nevinovat încât cei mai mulţi nici n-ar fi observat. Am spus că platoul purta cicatricile schijelor meteoritice; în acelaşi timp, el era acoperit şi de câţiva centimetri de praf cosmic, aşternut întotdeauna pe suprafaţa lumilor unde nu suflă nici un vânt care să-l risipească. Cu toate acestea, praful şi scrijeliturile meteoriţilor se întrerupeau foarte brusc, trasând un cerc larg în jurul micii piramide, ca şi cum un zid invizibil ar fi protejat-o împotriva timpului şi spaţiului.

Glasul cuiva se auzea în receptor şi mi-am dat seama că Garnett mă chema de câtva timp. M-am împleticit până la marginea falezei şi i-am făcut semn să vină şi el, neîndrăznind să vorbesc. Apoi m-am întors până la acel cerc desenat în pulbere. Am cules un fragment de rocă spartă şi l-am aruncat încetişor spre scăpărătoarea enigmă. N-aş fi fost surprins dacă piatra ar fi dispărut în acest nevăzut obstacol, dar ea a părut să lovească suprafaţa netedă a unei emisfere şi a căzut lent pe sol.

Înţelegeam că priveam ceva ce n-avea încă un echivalent în antichitatea speciei mele. Nu era un monument, ci o maşină care se apăra cu ajutorul unor forţe ce sfidaseră Eternitatea. Aceste forţe, oricare ar fi fost ele, operau încă, şi poate că deja mă apropiasem prea mult. M-am gândit la toate radiaţiile pe care omul le captase şi le domesticise de-a lungul secolelor. Ţinând cont de toate cunoştinţele mele, era posibil să fiu tot atât de irevocabil condamnat ca şi când aş fi pătruns în spaţiul tăcut şi ucigător al unei pile atomice neizolate.

Îmi amintesc că m-am întors spre Garnett, care mi se alăturase, iar acum stătea nemişcat. Părea să fi uitat cu totul de mine; de aceea, fără să-l stânjenesc, m-am dus până la marginea falezei, silindu-mă să-mi adun gândurile. Acolo, sub mine, se întindea Mare Crisium – într-adevăr, Marea Crizelor – stranie şi neliniştitoare pentru cei mai mulţi oameni, dar de o calmantă familiaritate pentru mine. Mi-am înălţat ochii spre secera Pământului, culcat în leagănu-i de stele, şi m-am întrebat ce se adăpostea sub norii lui, atunci când necunoscuţii constructori săvârşiseră aici opera lor. Să fi fost jungla înăbuşitoare din vremea Carboniferului, ţărmul pustiu peste care primele amfibii au fost nevoite să se târască pentru a cuceri Pământul, sau chiar îndelunga solitudine de dinainte de apariţia vieţii?

Nu mă întrebaţi de ce n-am ghicit mai grabnic adevărul, care acum pare atât de evident. Robit de prima impresie stârnită de descoperirea mea, socotisem fără şovăire că această apariţie cristalină fusese construită de fiinţe ce aparţineau trecutului îndepărtat al Lunii; fără de veste însă, cu o forţă de neînvins, mi s-a impus convingerea că ei erau tot atât de străini de Lună ca şi mine însumi.

În douăzeci de ani, nu dăduserăm peste nici o urmă de viaţă, exceptând unele plante degenerate. Nici o civilizaţie selenară,

oricare i-ar fi fost destinul, n-ar fi putut să lase doar un singur semn al existenţei sale.

Am privit din nou strălucitoarea piramidă şi ea mi s-a părut şi mai îndepărtată de tot ce avea legătură cu Luna. Şi, deodată, m-am pomenit scuturat de un râs nebun, isteric, născut din surescitare şi extrema oboseală. Mi-am imaginat că mica piramidă mi se adresa: „Regret, nici eu nu sunt de aici.”

Am muncit timp de douăzeci de ani ca să spargem invizibila carapace şi să ajungem la maşina dinăuntrul acelor ziduri de cristal. Ceea ce n-am fost în stare să pricepem am izbutit până la urmă să distrugem, graţie sălbaticei puteri a energiei atomice, şi am avut ocazia să văd fragmente din misteriosul obiect scânteietor pe care-l descoperisem pe munte.

N-au nici un sens. Mecanismele piramidei – dacă într-adevăr sunt mecanisme – aparţin unei tehnologii care depăşeşte de departe posibilităţile noastre, poate chiar unei tehnologii a forţelor parapsihologice.

Misterul e cu atât mai obsedant cu cât celelalte planete au fost atinse, şi cu cât am obţinut dovezi că, în sistemul nostru solar, singur Pământul a fost căminul unei vieţi inteligente. Este, de asemenea, imposibil să fie vorba despre o realizare a unei defuncte civilizaţii a planetei noastre, deoarece grosimea pulberii meteoritice de pe platou ne-a îngăduit să evaluăm vârsta maşinii. Ea a fost ridicată pe acest munte lunar înainte ca viaţa să fi răsărit din mările terestre.

Când planeta noastră a atins jumătate din vârsta ei actuală, ceva venind dinspre stele a străbătut sistemul solar, a lăsat acest semn al trecerii sale şi apoi s-a întors de unde a plecat. Până în clipa în care am distrus-o, maşina îndeplinea încă scopul prevăzut de constructorii ei – şi iată ce presupun eu despre acest scop.

Aproape o sută de mii de milioane de stele se rotesc în cercul Căii Lactee. Astfel, foarte demult, alte seminţii din preajma altor sori trebuie să fi urcat cu greu şi să fi depăşit culmile atinse de noi. Gândiţi-vă la acele civilizaţii care, situate în noaptea timpului, pe când zidirea cosmică se afla încă la început, erau stăpâne pe un Univers atât de tânăr încât viaţa năpădise doar o mână de lumi. Destinul lor însemnase o singurătate cum nu ne-o putem închipui, singurătatea unor zei

scrutând infinitul şi negăsind pe nimeni cu care să-şi împartă gândurile.

Ei trebuie să fi scormonit galaxiile la fel cum noi am scormonit planetele. Pretutindeni existau lumi, dar pustii sau locuite de forme târâtoare, fără inteligenţă. Aşa era Pământul nostru, cu cerul încă mânjit de fumul marilor vulcani, pe când prima navă trimisă de popoarele zorilor s-a ivit din hăul de dincolo de Pluton. Ea n-a luat în seamă planetele exterioare îngheţate, ştiind că viaţa n-avea nici o şansă să se dezvolte, în plenitudinea sa, acolo; s-a oprit însă printre cele interioare, care, încălzindu-se în vatra Soarelui, aşteptau să înceapă istoria.

Acei rătăcitori trebuie să fi scrutat Pământul, care gravita în îngusta zonă de securitate dintre foc şi gheaţă, şi să fi intuit că, dintre copiii Soarelui, el era preferatul. Acolo, în viitorul îndepărtat, avea să răsară inteligenţa; dar existau încă nenumărate stele şi era posibil ca ei să nu mai revină niciodată în acest ungher sideral.

Astfel, lăsaseră o sentinelă, una dintre milioanele risipite în Univers, veghind asupra tuturor lumilor ce făgăduiau viaţă. Era un far care, de-a lungul erelor, semnalizase statornic faptul că nimeni nu le descoperise.

Poate că veţi înţelege acum de ce această piramidă de cristal a fost durată pe Lună şi nu pe Pământ. Arhitecţii ei nu se preocupau de rasele ce încă se luptau să scape din ghearele barbariei. Civilizaţia noastră nu-i interesa decât în măsura în care dovedeam că eram capabili să supravieţuim, învingând spaţiul şi eliberându-ne astfel de Pământ, leagănul nostru, lată provocarea pe care, mai curând sau mai târziu, trebuie s-o înfrunte toate rasele inteligente. Şi e o îndoită provocare; ea depinde de drumul pe care va păşi cucerirea energiei atomice, de alegerea supremă între viaţă şi moarte.

Odată ieşiţi din această criză, pentru noi n-a mai fost decât o chestiune de timp ca să descoperim piramida şi s-o forţăm să ne destăinuiască taina sa. Acum, când semnalele ei au încetat, cei care le vegheau se vor întoarce spre Pământ. Poate vor voi să ajute civilizaţia noastră, aflată încă în plină copilărie. Ei însă trebuie să fie foarte, foarte bătrâni, şi adesea bătrânii sunt teribil de geloşi pe cei tineri…

Nu mai pot privi acum Calea Lactee fără să nu mă întreb dinspre ce nor stelar au pornit mesagerii la drum. Dacă-mi veţi

ierta acest clişeu, noi am tras semnalul de alarmă şi singurul lucru pe care-l mai putem face este să aşteptăm.

Nu cred că vom aştepta mult timp.

CUPRINS